

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Заснований у 2005 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Чуприна, канд. наук із соц. комунікацій. Упорядник О. Натаров. Адреса редакції: НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net. Сайт: <http://nbuviar.gov.ua/>, <http://siaz.ukr>. Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 1390 від 11.06.2003 р.

Шляхи розвитку української науки

Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

№ 5 (138) травень 2017

У номері:

- *Указ Президента України «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки»*
- *Обрано перший склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій*
- *XI Всеукраїнський фестиваль науки*
- *Українські науковці отримали премії Scopus Awards*
- *«Інформаційний ярмарок – 2017»*
- *Рейтинг ВНЗ «Топ 200 Україна» 2017*

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2017

Київ 2017

ЗМІСТ

XI Всеукраїнський фестиваль науки	3
Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень.....	7
Міжнародне співробітництво	7
Наука – виробництву	9
Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи	11
Наукова діяльність у ВНЗ	21
До річниці Національної академії наук України: віхи історії і сьогодення....	23
Оцінки ефективності науки в Україні.....	25
Перспективні напрями наукових досліджень	26
Проблеми стратегії розвитку України	27
Наука і влада.....	28
Суспільні виклики і потреби.....	37
Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства	37
Міжнародний досвід.....	38
Формування та впровадження інноваційної моделі економіки	40
Міжнародний досвід.....	42
Проблеми енергозбереження	44
Міжнародний досвід.....	46
Зарубіжний досвід організації наукової діяльності.....	47
Критичні зауваження та протестні акції.....	48
Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	49
ДОДАТКИ.....	52

XI Всеукраїнський фестиваль науки

19.05.2017

Президент України П. Порошенко привітав українських науковців із професійним святом

19 травня 2017 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбулись урочистості напередодні Дня науки. Зокрема, було нагороджено лауреатів Державної премії в галузі науки і техніки 2016 р., Указ про присудження якої Президент підписав 7 квітня 2017 р. (<http://www.president.gov.ua/documents/1012017-21650>) ([Національна академія наук України](#)).

Під час заходу також було оголошено привітання Президента України, адресоване представникам наукової сфери України.

19.05.2017

Привітання президента Національної академії наук України академіка НАН України Б. Патона з нагоди Дня науки

Дорогі колеги, вчені та всі, чиє життя пов'язане з наукою! Від усього серця вітаю вас із професійним святом – Днем науки! ([Національна академія наук України](#)).

Як свідчить багатолітній досвід, без розвитку науки та повсюдного й ефективного впровадження нових технологій у різні сфери суспільного життя неможливий прогрес. Наука й тільки наука дає людині змогу зростати духовно й інтелектуально, постійно вдосконалюватися й перевершувати себе колишню, облаштовувати спільноту й будувати державу на розумних засадах. Той, хто долучений до науки і знає, як у найкращий спосіб скористатися її плодами задля індивідуального й суспільного блага,

отримуватиме пріоритет у новому глобалізованому світі, перемагаючи в непростій конкурентній боротьбі ідей та інновацій.

Із цієї точки зору Україна має значні переваги. Наше справжнє, досі за правом не оцінене багатство становлять досягнення багатьох поколінь вітчизняних учених, які своєю невтомною, наполегливою та самовідданою працею заклали той міцний фундамент, на якому їхні наступники можуть спорудити затишну й захищену оселю, що вистоїть перед будь-якими вітрами історії.

Науковці сучасної України є гідними продовжувачами справи своїх видатних попередників, зберігаючи та примножуючи їхній спадок. Попри непросте становище, в якому опинилася національна наукова сфера, наші вчені демонструють дива працелюбності, витривалості, сили духу. Вони є гордістю і надійною опорою для держави й суспільства, завжди готові запропонувати свої найвагоміші досягнення для практичного впровадження і очікують на те, що результати їхньої діяльності отримають визнання й шану. Вірю, що неодмінно настане той час, коли українські науковці відзначатимуть своє професійне свято з почуттям незатьмареної і безхмарної радості.

Всій вітчизняній науковій спільноті, всім, хто без науки не уявляє свого життя, щиро зичу доброго здоров'я, щастя, наснаги, неугасимої енергії, невичерпних сил і натхнення для високих звершень і нових відкриттів в ім'я науки, України й загальноцивілізаційного поступу!

*З глибокою повагою Президент Національної академії наук України
академік НАН України Б. Є. Патон*

22.05.2017

XI Всеукраїнський фестиваль науки: відкриття

18 травня в Інституті електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України офіційно розпочався XI Всеукраїнський фестиваль науки.

[Докладніше](#)

18.05.2017

Стартував XI Всеукраїнський фестиваль науки

Про історію науково-фестивального руху у світі, завдання й цього річну програму Всеукраїнського фестивалю науки розповів в ефірі чергового випуску програми «Резонансна тема» радіостанції «Голос Києва» віце-президент Національної академії наук України, директор Інституту теоретичної фізики імені М. М. Боголюбова НАН України академік Анатолій Глібович Загородній.

[Докладніше](#)

19.05.2017

Луканська А.

Від «розумного дому» – до розумної країни, або Для чого треба інвестувати в науку

Стаття про відкриття XI Всеукраїнського фестивалю науки. Джерело: Голос України. – 2017. – 19.05.

[Читати](#)

22.05.2017

Миколюк О.

«Ми поглиблюємо контакти з промисловцями»

Стаття про XI Всеукраїнський фестиваль науки. Джерело: День. – 2017. 19.05.

[Читати](#)

24.05.2017

Урочисте спільне засідання Ради Донецького наукового центру НАН України та МОН України і Ради ректорів вищих навчальних закладів Донецької та Луганської областей, присвячене Дню науки

Зібрання відбулося 19 травня в Краматорську – з нагоди Дня науки й у рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки. Участь у заході взяли представники владних структур, відомі вчені й ректори ВНЗ Донецької і Луганської областей, Києва, Дніпра та Вінниці.

[Докладніше](#)

Урочисте засідання представників наукової громадськості Львівщини з нагоди Дня науки в Україні (у рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки)

Урочисте засідання з нагоди відзначення Дня науки відбулось в Актовій залі Львівського національного університету імені Івана Франка. На урочистості були запрошені та взяли участь представники обласної та міської влади, наукових установ, вищих навчальних закладів, органів місцевої влади, члени НАН України і Національних галузевих академій наук України, Рад молодих учених академічних установ та вищих навчальних закладів.

[Докладніше](#)

17.05.2017

А. Вендіктова, координатор проекту «Юні науковці – агенти позитивних змін в Україні», Інститут бібліотекознавства

Відбувся круглий стіл «Права людини – цінність сучасного суспільства»

XI Всеукраїнський фестиваль науки у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського розпочався з круглого столу Київської МАН «Права людини – цінність сучасного суспільства» в рамках церемонії оголошення результатів та нагородження учасників міського учнівського конкурсу «Омбудсмен».

[Докладніше](#)

18.05.2017

Здобутки академічної науки щодо дослідження Півдня і Сходу України обговорили в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського

У рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (НБУВ) відбувся круглий стіл «Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)», організований бібліотекою спільно з Інститутом історії НАН України.

[Докладніше](#)

22.05.2017

XI Всеукраїнський фестиваль науки в Інституті фізики НАН України

Упродовж 18–20 травня 2017 р. у нашій країні тривали заходи в межах традиційного, щорічного Всеукраїнського фестивалю науки, що відбувся вже в одинадцяте. Цими днями свої двері для відвідувачів відчинили чимало наукових установ Національної академії наук України. Серед них – і Інститут фізики НАН України ([Національна академія наук України](#)).

У рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки в Інституті фізики НАН України відбулося кілька цікавих заходів, що припали на перший день фестивалю – 18 травня 2017 р. Так, науково-популярну лекцію з теми: «С. І. Пекар, теорія напівпровідників і фізика в Україні» (до 100-річчя від дня народження С. І. Пекаря) прочитав член-кореспондент НАН України В. Кочелап. Крім того, учні-десятикласники київської школи № 132 і студенти I та II курсів Мистецького коледжу художнього моделювання та дизайну ознайомилися з кріогенною лабораторією Інституту фізики НАН України.

18.05.2017

До 25-річчя НАПН України

Семінар «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)»

У рамках «Всеукраїнського фестивалю науки – 2017» та з нагоди 100-річчя Української революції (1917–1921) в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського НАПН України відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)».

[Докладніше](#)

Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень

Міжнародне співробітництво

29.05.2017

Українські та японські науковці проведуть спільні дослідження у зоні ЧАЕС

В Україні розпочинаються дослідження в рамках спільного українсько-японського науково-технічного проекту SATREPS щодо співпраці двох країн у питаннях управління зоною відчуження після аварій на АЕС.

[Докладніше](#)

29.05.2017

Гранти для участі в партнерських заходах

У рамках проекту EaP PLUS триває конкурс на отримання грантів для відвідування заходів з підготовки проектних пропозиції до конкурсів програми «Горизонт 2020» і партнерських заходів.

[Докладніше](#)

10.05.2017

Проміжний звіт Горизонт 2020

Дана публікація являє собою детальний аналіз результатів консультацій із зацікавленими сторонами (h2020.com.ua).

Видання включає в себе низку виявлень у програмі, зокрема, її гнучкість, випадки спрощення правил тощо. Звіт також містить набір ключових повідомлень і областей для поліпшення програми, що були запропоновані зацікавленими сторонами.

[H2020 stakeholder consultation report](#)

31.05.2017

Підписано Угоду про співробітництво між Національною академією наук України та Національною академією наук Азербайджану

Національна академія наук України і Національна академія наук Азербайджану, надаючи важливого значення розвитку традиційних наукових зв'язків, а також з метою активізації і подальшого розширення наукового співробітництва, уклали 11 травня 2017 р. Угоду про співробітництво, яку підписали президенти Б. Патон та А. Алізаде ([Національна академія наук України](#)).

[Текст угоди](#)

02.05.2017

Подписан договор о сотрудничестве между Научно-исследовательским институтом прикладной математики БГУ и Институтом механики НАН Украины

С целью развития научного сотрудничества между Научно-исследовательским институтом прикладной математики (НИИПМ) Бакинского государственного университета (БГУ) и Институтом механики имени С. М. Тимошенко Национальной академии наук Украины подписан договор о сотрудничестве ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

Согласно договору, сотрудники НИИПМ представляют свои статьи в журнал «Прикладная механика», издаваемом в Институте механики, а украинские ученые – в журналы «Прикладная и вычислительная математика» (Applied and Computational Mathematics) НИИПМ и «Теоретическая и прикладная математика» Математического общества тюркского мира.

Договор утвердили ректор БГУ, академик А. Магеррамов и директор Института механики, академик А. Гуз, а подписали – директор НИИПМ, академик Ф. Алиев и заведующий отделом Института механики, академик А. Мартынюк.

30.05.2017

Національна академія наук України та Департамент науки і техніки провінції Чжецзян підписали Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво в галузі науки та інновацій

У будівлі Президії НАН України відбулася зустріч представників керівництва й науковців Академії з делегацією із провінції Чжецзян (КНР). За підсумками зустрічі підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво в галузі науки та інновацій між НАН України і Департаментом науки і технологій провінції Чжецзян.

[Докладніше](#)

17.05.2017

Засідання Президії НАН України

Члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь «Про міжнародну співпрацю в галузі керованого термоядерного синтезу в рамках дослідницьких програм ЄВРАТОМ».

[Докладніше](#)

02.06.2017

Програма інноваційних досліджень компанії Huawei

Компанія Huawei оголосила про старт інноваційної дослідницької програми HIRP (Huawei Innovation Research Program).

[Докладніше](#)

16.05.2017

НАПрН України укладено меморандум про співпрацю з Талліннською школою права (Естонія)

Підписано двосторонній меморандум про співпрацю в галузі науки між Талліннською школою права та Національною академією правових наук України.

[Докладніше](#)

Наука – виробництву

25.05.2017

Виставка-презентація промислової продукції київських виробників «Зроблено в Києві»

Відбулася друга щорічна виставка-презентація промислової продукції київських виробників «Зроблено в Києві», у межах якої свої досягнення представили й 40 наукових установ НАН України.

[Докладніше](#)

18.05.2017

Фельдман В.

Впереди космические горизонты

Недавно в Киеве состоялось расширенное заседание Координационного совета по организации совместных работ государственного предприятия «Конструкторское бюро «Южное» и научных учреждений Национальной академии наук Украины [\(2000\)](#).

Это заседание вели сопредседатель Координационного совета от КБ «Южное» – генеральный конструктор, академик НАН Украины А. Дегтярев и

первый вице-президент Национальной академии наук – академик НАН Украины А. Наумовец.

Ведущие специалисты КБ «Южное» и ученые академических институтов НАН Украины в своих выступлениях не только рассказывали о сотрудничестве в различных актуальных работах, выполняемых в нынешнем году, но и обсудили и в основном одобрили проекты перспективного плана совместной научно-исследовательской деятельности на предстоящее пятилетие и годового плана на 2018-й.

Подробности читайте на сайте «2000»: <http://www.2000.ua/v-nomere/aspekty/nauka/vperedi-kosmicheskie-gorizonty.htm>

29.05.2017

Новий гемостатик від біохіміків Академії

Про новий ефективний кровоспинний засіб розповіли журналістам «5 каналу» його розробники – науковці Інституту біохімії імені О. В. Палладіна НАН України, а також представники керівництва академії.

[Докладніше](#)

24.05.2017

Аграрне виробництво України потребує техніко-технологічного переоснащення

На думку науковця з ННЦ «Інститут аграрної економіки», аграрне виробництво України потребує техніко-технологічного переоснащення відповідно до рівня фондозабезпечення розвинутих країн світу.

[Докладніше](#)

25.05.2017

Павлоградський хімзавод і КБЮ сприяють розвитку академічної і прикладної науки в Україні, – експерт

Економічний експерт М. Крапивко заявив, що Павлоградський хімзавод і КБ «Южное» сприяють розвитку академічної і прикладної науки в Україні ([МОСТ-ДНЕПР](#)).

Об этом он сообщил в комментарии ИА «МОСТ-ДНЕПР» в рамках экспертного опроса. «Павлоградский химический завод и КБ «Южное» являются высокотехнологичными и инновационными предприятиями, которые очень тесно сотрудничают с Академией наук и постоянно занимаются разработкой новых технологий. Благодаря их задачам, развивается как академическая, так и прикладная наука в Украине. В состав Павлоградского химзавода входит научно-исследовательский институт

высокоэнергетических материалов, также на предприятии работают доктора и кандидаты наук...», – сообщил М. Крапивко.

19.05.2017

Як наука допомагає військовим рятувати життя

Українці разом з норвежцями за підтримки НАТО в рамках програми «Наука для миру та безпеки» (Science for Peace and Security) завершили першу фазу розробки унікального тривимірного, як його ще називають, 3D, міношукача. Це – перший у світі міношукач такого класу ([УНІАН](http://unian.ua)).

Докладніше читайте на УНІАН: <https://www.unian.ua/war/1931379-yak-nauka-dopomogae-viyskovim-ryatuvati-jittya.html>

Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття Золотої медалі імені В. І. Вернадського Національної академії наук України у 2017 році

Пропозиції в висунення кандидатів на здобуття нагороди приймаються до 12 листопада 2017 р.

[Докладніше](#)

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття премій імені видатних учених України

Граничний термін подання роботи на конкурс – 1 листопада 2017 р.

[Докладніше](#)

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття премій для молодих учених і студентів вищих навчальних закладів за кращі наукові роботи

Граничний термін подання роботи на конкурс – 15 грудня 2017 р.

[Докладніше](#)

23.05.2017

Оголошується конкурс тематики фундаментальних досліджень та їх виконавців

Оголошується конкурс тематики фундаментальних досліджень та їх виконавців, замовником яких є Національна академія правових наук України, фінансування яких здійснюється головним розпорядником бюджетних коштів у межах базового фінансування підпорядкованих наукових установ.

[Докладніше](#)

31.05.2017

Засідання Президії НАН України

Президія НАН України присвоїла звання «Почесний доктор Національної академії наук України» відомому американському вченому, лауреату Нобелівської премії з хімії, професору Корнельського університету Роалду Гоффману за вагомий внесок у розвиток науки, суспільний прогрес, забезпечення миру, взаєморозуміння й співробітництво між народами ([Національна академія наук України](#)).

31.05.2017

**Загальні збори Національної академії медичних наук України.
Результати виборів**

Відбулися загальні збори Національної академії медичних наук України, центральною подією яких стали вибори дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАМН України на вакантні місця.

[Докладніше](#)

13.05.2017

Відбувся щорічний семінар для керівників бібліотек наукових установ НАН України

У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбувся семінар для працівників бібліотек наукових установ НАН України «Роль та завдання бібліотек наукових установ у формуванні інформаційного простору та суспільства знань». У роботі семінару взяли участь керівники бібліотек наукових установ усіх відділень НАН України, що розташовані в м. Києві.

[Докладніше](#)

Українсько-китайський форум стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях»

У Києві відбувся Українсько-китайський форум стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях», присвячений 25-й річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та КНР. Співорганізаторами форуму виступили Відділення історії, філософії та права НАН України, Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, Українська асоціація китаєзнавців.

[Докладніше](#)

25.05.2017

Завершила роботу Міжнародна наукова конференція «Слов'янознавство і нові парадигми та напрями соціогуманітарних досліджень»

У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбулася VIII Міжнародна наукова конференція «Слов'янознавство і нові парадигми та напрями соціогуманітарних досліджень».

[Докладніше](#)

08.06.2017

Міжнародна наукова конференція «Польська/полонійна писемна спадщина у закордонних зібраннях: проблематика та методи дослідження, результати та перспективи досліджень», 25-26 травня 2017 р., Варшава

25–26 травня 2017 р. у Варшаві відбулася Міжнародна наукова конференція «Польська/полонійна писемна спадщина у закордонних зібраннях: проблематика та методи дослідження, результати та перспективи досліджень». Міжнародна конференція була організована факультетом журналістики, інформації та бібліології Варшавського університету. У роботі конференції брали участь представники бібліотек, архівів, музеїв і вищих навчальних закладів Білорусі, Великої Британії, Італії, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Росії, Словаччини, США, України (Київ, Львів, Вінниця), Фінляндії, Франції, Швейцарії, Швеції ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

У доповідях учасників піднімалися питання та висвітлювалися проблеми методів дослідження окремих видів документів, комплексного вивчення історико-культурних пам'яток, створення електронних бібліотек та електронних баз даних.

06.06.2017

Бондар Н.

IV Міжнародна наукова конференції «Берковські читання», приурочена до 500-ліття білоруського книгодрукування, 24–25 травня 2017 р., Полоцьк

24–25 травня 2017 р. у рамках заходів, що урочисто відзначаються світовою культурною спільнотою як святкування 500-ліття виходу у світ Біблії Ф.Скорини, надрукованої в Празі впродовж 1517–1519 рр., у Полоцьку відбулася IV Міжнародна наукова конференції «Берковские чтения. Книжная культура в контексте международных книжных контактов: к 500-летию белорусского книгопечатания». Конференція, проведена в Полоцьку, звідки походив родом Ф. Скорина, була приурочена до Дня слов'янської писемності. Організатори заходу – Міжнародна асоціація Академій наук, Центральна наукова бібліотека імені Я. Коласа НАН Білорусі, Центр дослідження

книжкової культури НІВЦ «Наука» Російської АН, Бібліотека імені Врублевських Литовської АН та Національний Полоцький історико-культурний заповідник. Учасників конференції гостинно прийняв у своїх стінах Музей білоруського книгодрукування ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Участь у численній міжнародній конференції взяли представники багатьох країн – Білорусі, Литви, Росії, України, Чехії, Польщі, Франції, Латвії, Болгарії, Узбекистану.

09.06.2017

II Українсько-Польський семінар «Нові горизонти рідкокристалічної та колоїдної науки»

В Інституті фізики НАН України відбувся II Українсько-Польський семінар «Нові горизонти рідкокристалічної та колоїдної науки», проведений згідно з заданим інститутом спільно з Військовою технічною академією (Республіка Польща) та за підтримки Представництва Польської академії наук в Києві.

[Докладніше](#)

24.05.2017

III Міжнародна наукова конференція про українсько-польські відносини

Відбулася III Міжнародна наукова конференція «Українсько-польські відносини в контексті суспільно-політичних і етнокультурних процесів в Центрально-Східній Європі (XX – поч. XXI століття)».

[Докладніше](#)

30.05.2017

Переломи в українській та болгарській культурі (к. XIX – п. XXI ст.): історико-теоретичні ракурси

В Інституті літератури ім. Тараса Шевченка НАН України відбувся круглий стіл «Переломи в українській та болгарській культурі (к. XIX – п. XXI ст.): історико-теоретичні ракурси». Захід проводився в рамках болгарсько-українського проекту «Болгарія – Україна: культура на зламі епох (к. XIX – п. XXI ст.)».

[Докладніше](#)

22.05.2017

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського взяла участь у VII міжнародному фестивалі «Книжковий арсенал 2017»

Завершив роботу VII міжнародний фестиваль «Книжковий арсенал». Вже традиційно в рамках фестивалю Національна бібліотека України імені

В. І. Вернадського презентувала на стенді Української бібліотечної асоціації свої нові наукові видання.

[Докладніше](#)

19.05.2017

Привітання зі 100-річчям від дня створення Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України

У Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці НААН України в рамках XII Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні» відбулися урочистості з нагоди 100-річного ювілею від дня заснування бібліотеки.

[Докладніше](#)

26.05.2017

Наукова конференція молодих учених-істориків «Актуальні проблеми всесвітньої історії у дослідженнях молодих учених» (18 травня 2017 р.) Прес-реліз

В Інституті всесвітньої історії НАН України відбулася наукова конференція молодих учених-істориків «Актуальні проблеми всесвітньої історії у дослідженнях молодих учених».

[Докладніше](#)

У Києві було проведено науково-практичну конференцію «Розвиток Національної системи нормативно-правової інформації: комунікаційний та правовий аспекти» (в контексті децентралізації влади в Україні).

[Докладніше](#)

26.05.2017

Відбулася XIX Міжнародна науково-практична конференція «Безпека інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»

25–26 травня 2017 р. проведено XIX Міжнародну науково-практичну конференцію «Безпека інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», яку організовано Держспецзв'язку ([Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України](#)).

До складу учасників конференції ввійшли представники понад 100 державних інституцій, провідних наукових установ, підприємств і організацій, експерти та фахівці ІТ-галузі.

Під час роботи конференції розглянуто широке коло питань криптографічного та технічного захисту інформації, створення сучасних

радіотехнічних засобів спеціального зв'язку, обговорено сучасні тенденції розвитку безпекових технологій, засобів та методів кіберзахисту критичної інфраструктури. Традиційно серед питань порядку денного відбувся обмін досвідом та напрацюваннями з актуальних нормативно-правових аспектів сфери захисту інформації, підготовки кадрів та розвитку наукового потенціалу у сфері кібербезпеки.

29.05.2017

Травневі наукові заходи в Інституті хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України

В Інституті хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України відбулися Всеукраїнська конференція з міжнародною участю «Хімія, фізика та технологія поверхні» та семінар «Наноструктуровані біосумісні / біоактивні матеріали».

[Докладніше](#)

02.06.2017

В Україні відбулася Восьма європейська конференція «Planta Europa»

Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України, Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України та Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка приймали міжнародний науковий захід європейського масштабу – Восьму конференцію Planta Europa (8th Planta Europa Conference).

[Докладніше](#)

01.06.2017

XVI Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» (Geoinformatics 2017)

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбулася XVI Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» (Geoinformatics 2017), одним з головних організаторів якої виступив Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук НАН України.

[Докладніше](#)

29.05.2017

Перша Міжнародна науково-технічна конференція IEEE «Електротехніка та комп'ютерна інженерія» («UKRCON 2017»)

У Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» розпочала роботу Перша Міжнародна науково-технічна конференція IEEE «Електротехніка та комп'ютерна інженерія».

[Докладніше](#)

02.06.2017

Конференція молодих учених «Підстригачівські читання – 2017»

В Інституті прикладних проблем механіки і математики імені Я. С. Підстригача НАН України відбулася чергова щорічна конференція молодих учених «Підстригачівські читання – 2017».

[Докладніше](#)

23.05.2017

Круглий стіл «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції»

В Інституті економіки природокористування та сталого розвитку НАН України відбувся круглий стіл «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції», проведений на основі результатів виконання науково-дослідної роботи з теми: «Формування системи механізмів управління природними ресурсами в умовах євроінтеграційних процесів».

[Докладніше](#)

17.05.2017

У КНУ розглянули питання розвитку наукових парків

17 травня в КНУ імені Тараса Шевченка відбувся науково-практичний круглий стіл «Проблеми та перспективи розвитку наукових парків України». Його мета – обмін досвідом, визначення найбільш гострих проблем функціонування зазначених інноваційних структур в університетах та пошуку найбільш ефективних шляхів їх вирішення, а також залучення інвесторів до фінансування вітчизняних наукових розробок ([Київський національний університет ім. Тараса Шевченка](#)).

Круглий стіл зібрав представників 40 вищих навчальних закладів, керівників 16 наукових парків України, представників бізнесу, до сфери інтересів яких належать питання академічного підприємництва та впровадження інновацій <...> Взаємодія наукового парку і університету, як засновника, охоплює значний спектр питань, що пов'язані з виконанням

проектів, фінансуванням (у тому числі формування необхідних фондів), патентно-ліцензійною діяльністю, механізмом передачі обладнання, нематеріальних активів, а також інші організаційно-економічні та юридичні аспекти діяльності наукового парку. Всі ці питання були розглянуті під час науково-практичного круглого столу.

23.05.2017

VII науково-практична конференція «Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави»

У КПІ ім. Ігоря Сікорського 18–19 травня 2017 р. відбулася VII науково-практична конференція «Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави». У конференції взяли участь 170 учасників, серед яких представники з України, Естонії, Польщі, Азербайджану, Білорусі ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім Ігоря Сікорського»](#)).

17.05.2017

XVI Міжнародна науково-технічна конференція «Приладобудування: стан і перспективи»

16–17 травня в КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулася XVI Міжнародна науково-технічна конференція «Приладобудування: стан і перспективи» ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім Ігоря Сікорського»](#)).

У її роботі взяли участь 299 представників 52 промислових підприємств, академічних, вузівських та галузевих дослідницьких установ із 25 міст України, Литви, Польщі, Франції, Німеччини, Республіки Білорусь, Еквадору, Болівійської республіки, Венесуели, Іраку, Чехії, Вірменії, Південної Кореї, які або безпосередньо брали участь у засіданнях, або надали доповіді для включення до збірника тез конференції.

17.05.2017

Міжнародний симпозіум «Міжнародні та національні наукові організації як фактор формування глобальної наукової спільноти»

15–17 травня 2017 р. у м. Києві відбувся Міжнародний симпозіум «Міжнародні та національні наукові організації як фактор формування глобальної наукової спільноти» ([Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України](#)).

Організаторами симпозіуму виступили Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО), Міжнародна асоціація академій наук, Національна академія наук України, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН

України», Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України».

<...> У рамках симпозіуму відбулися круглі столи за такими напрямками: «Міжнародна платформа використання науки, інновацій і технологій в інтересах сталого розвитку», «Інтернаціональні і національні аспекти сучасної науки», «Мобільність молодих учених в умовах інтернаціоналізації науки», а також засідання Наукової ради з наукознавства при Міжнародній асоціації академій наук.

У роботі симпозіуму взяли участь дослідники та експерти – представники наукових установ, вищих навчальних закладів, музейних установ і бібліотек, громадських об'єднань України, Азербайджану, Білорусі, Китаю, Молдови, Росії, Таджикистану та ін. Учасники симпозіуму схвалили наукові рекомендації для органів влади та науково-освітньої сфери.

25.05.2017

III Всеукраїнський науково-практичний веб-семінар «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D. в ЄС»

15 травня 2017 р. в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України на базі системи дистанційного навчання ІПТО НАПН України відбувся III Всеукраїнський науково-практичний веб-семінар «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D. в ЄС». У заході взяли участь 56 учасників, серед яких педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, аспіранти і докторанти. Обговорено проблеми методології, науково-методичного супроводу, забезпечення якості підготовки докторів філософії в галузі освіти з врахуванням зарубіжного досвіду ([Національна академія педагогічних наук України](#)).

16.05.2017

IV Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі (наукові читання імені Ігоря Недіна)»

У Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» відбулася Четверта Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі (наукові читання імені Ігоря Недіна)».

[Докладніше](#)

19.05.2017

Білоножко Є.

Тоталітаризм у спільному минулому країн Балто-Чорноморського регіону

Відбулася науково-практична конференція «Подолання наслідків тоталітаризму як шлях формування стабільності у Балто-Чорноморському регіоні».

[Докладніше](#)

22.05.2017

Декан факультету інженерії та енергетики ЖНАЕУ відвідав конференцію «Рациональне використання енергії в техніці»

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України 19 травня завершилася триденна XIII Міжнародна наукова конференція «Рациональне використання енергії в техніці», присвячена 86-й річниці від дня народження інженера Миколи Момотенка ([Рупор Житомира](#)).

Учасники заходу – представники провідних вітчизняних академічних установ і ВНЗ разом із закордонними колегами та виробничниками, розглядали завершені етапи розробок за такими тематиками: інновація аграрної науки, технічний сервіс машин, техніка у рослинництві і тваринництві, мобільна енергетика, автоматизація та інформаційні технології, біоенергетичні системи і біотехнологія, транспортні технології і логістика, охорона праці в АПК і природоохоронній сфері.

18.05.2017

Розробка нових зразків озброєння – один із пріоритетів Вінницького національного технічного університету

18 травня в приміщенні головного навчального корпусу Вінницького національного технічного університету відбулось урочисте відкриття конференції на тему: «Актуальні проблеми проектування, виготовлення і експлуатації озброєння та військової техніки». Конференція відбулася за участі провідних навчальних та наукових установ Міністерства оборони України та інших силових відомств ([Вінницька облрада](#)).

У своїх доповідях виступаючі окреслили важливі здобутки та актуальні питання щодо розробки, виготовлення, модернізації та технічного обслуговування військових транспортних засобів.

23.05.2017

Науковці України з'їхалися на конференцію у Суми

Більше сотні представників різних освітніх закладів України завітали до Сумського національного аграрного університету з нагоди його ювілею та на

Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасний аграрний менеджмент: теорія, методологія, практика» ([СпецКор](#)).

Участь у конференції підтвердили близько сотні вітчизняних науковців. В основному це представники провідних навчальних закладів та наукових установ України, а також закордонні партнери СНАУ, які були у складі організаційного комітету конференції та також підтвердили участь.

Як зазначив кандидат економічних наук, заступник директора ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України В. Саблук, в аграрному секторі України нині потрібно багато чого змінювати, удосконалювати, розвивати, а такі заходи допомагають вносити потрібні доповнення у план розвитку галузі.

19.05.2017

Відбулася науково-практична конференція «Роль публічної бібліотеки в утвердженні європейських цінностей в житті місцевої громади»

У Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка відбулася науково-практична конференція «Роль публічної бібліотеки в утвердженні європейських цінностей в житті місцевої громади».

[Докладніше](#)

Наукова діяльність у ВНЗ

29.05.2017

Рейтинг вищих навчальних закладів «топ-200 Україна» – 2016/2017 рік

«Топ 200 Україна» 2017: Інноваційність і суспільна затребуваність – головні критерії діяльності університетів.

[Докладніше](#)

27.05.2017

Наносупутник, створений командою з КПІ, вийшов на власну навколоземну орбіту та встановив зв'язок з розробниками

26 травня, о 23:30, команда з КПІ ім. Ігоря Сікорського встановила радіозв'язок і розпочала налагодження окремих підсистем створеного ними наносупутника PolyITAN-2. Він вийшов на власну навколоземну орбіту з Міжнародної Космічної Станції (МКС), куди його 18 квітня з мису Канаверал, штат Флорида, США, доставила ракета ATLAS-5. ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Космічний апарат було створено в межах міжнародного космічного проекту QB50 під загальною координацією Інституту гідродинаміки фон Кармана (Бельгія). Головне завдання проекту – дослідження змін клімату. Його розпочато в рамках Програми Європейської комісії FP7 у 2012 р.

Це вже другий наносупутник, створений командою з КПІ ім. Ігоря Сікорського для цього проекту. У 2014 р. було створено та виведено на навколосезну орбіту наносупутник PolyITAN-1. Третій рік цей космічний апарат продовжує успішно працювати на навколосезній орбіті і регулярно передає дані в центр управління польотом КПІ. Отримана інформація є важливою для подальшого виконання міжнародного проекту.

Цей інноваційний проект став можливим завдяки інвестиційній підтримці компанії Боїнг та венчурних фондів ім. академіка В. С. Михалевича та Костянтина Калініна.

18.05.2017

Гоц Д.

«Нам потрібні нові Донбас та Крим»: у Вінниці історики обговорили проблему деокупації Донбасу

Підписано угоду про співпрацю між Інститутом історії України НАН України та Донецьким національним університетом ім. В. Стуса.

[Докладніше](#)

23.05.2017

Во время визита министра образования в Николаеве подписали меморандум о создании учебно-научно-производственного консорциума

Подписан меморандум о создании Учебно-научно-производственного консорциума «Південний» аграрных ВУЗов, научно-исследовательских учреждений и производственных предприятий Николаевской и Херсонской областей.

[Подробнее](#)

23.05.2017

Микола Клочко: «Зв'язок влади, науки і бізнесу – це запорука успіху Сумщини та України»

Обласна влада, Сумський національний аграрний університет та представники бізнесу підписали Меморандум про співпрацю. Голова облдержадміністрації взяв участь у підписанні документа та привітав колектив університету із 40-річчям закладу ([Сумська обласна державна адміністрація](#))

«Цим Меморандумом ми сьогодні показуємо свою готовність на системне довгострокове співробітництво з метою економічного розвитку області та підвищення її інвестиційної привабливості, – зазначив голова облдержадміністрації М. Клочко. – Зв'язок влади, науки і бізнесу – це запорука успіху Сумщини та України. І повірте, що кожна копійка, яку ви вкладете у розвиток території і в науку, дасть прибуток».

Очільник області зазначив, що надалі така співпраця буде тільки розширюватися і поглиблюватися.

23.05.2017

Херсонська ОДА уклала договір з місцевими ВНЗ

Керівники вищих навчальних закладів Херсонщини заявили про розробку інноваційних і корисних для області наукових проектів.

[Докладніше](#)

До річниці Національної академії наук України: віхи історії і сьогодення

В. Горбулін, академік НАН України, директор Національного інституту стратегічних досліджень, А. Шевцов, доктор технічних наук, директор філіалу Національного інституту стратегічних досліджень у м. Дніпро

Генеральний конструктор ракетно-космічної техніки України (до 80-річчя від дня народження академіка НАН України С. М. Конюхова) // Вісник НАН України. 2017. – № 4. – С. 83–87.

12 квітня 2017 р. виповнилося 80 років від дня народження Генерального конструктора – генерального директора Державного конструкторського бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля в 1991–2010 рр., Героя України, академіка НАН України Станіслава Миколайовича Конюхова.

Повний текст ([PDF](#))

В. Хиля, член-кореспондент НАН України, доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри органічної хімії хімічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Федір Семенович Бабичев – людина, вчений, педагог (до 100-річчя від дня народження академіка НАН України Ф. С. Бабичева) // Вісник НАН України. 2017. – № 4. – С. 73–82.

28 лютого 2017 р. наукова громадськість відзначила 100-річчя від дня народження видатного українського вченого в галузі органічної хімії, декана хімічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1968–1978), віце-президента НАН України (1978–1988), заслуженого діяча науки і техніки, лауреата Державної премії України (1998), премій НАН України імені Л. В. Писаржевського (1985) та імені А. І. Кіпріанова (1995) академіка НАН України Федора Семеновича Бабичева.

Повний текст ([PDF](#))

29.05.2017

Т. Антонюк, завідувач відділу зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, доктор історичних наук, доцент

«Наукове Товариство імені Шевченка (НТШ) у формуванні та розвитку української науки». Книжкова виставка

У відділі зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського відкрито книжкову виставку «Роль Наукового Товариства імені Шевченка (НТШ) у формуванні та розвитку української науки».

[Докладніше](#)

30.05.2017

Науковому центрові аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України виповнилося 25 років

Відбулось урочисте засідання вченої ради Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі (ЦАКДЗ) Інституту геологічних наук (ІГН) НАН України з нагоди 25-річного ювілею установи.

[Докладніше](#)

15.05.2017

«Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)». Книжкова виставка

До круглого столу «Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)» у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського розгорнута книжкова виставка, що репрезентує дослідження науковців з означеної проблематики.

[Докладніше](#)

30.05.2017

Н. Швадчак

Дайвер у глибинах мозку

Академік НАН України, директор Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАНУ О. Кришталь про науковий поступ і інвестування в науку.

[Докладніше](#)

22.05.2017

Захоплені наукою

Про стан, досягнення та перспективи науки в Україні, її популяризацію у суспільстві, а також про проблеми вітчизняної наукової сфери і, зокрема, молодих дослідників. Інтерв'ю нейрофізіолога, співкоординатора проекту «Дні науки» й співзасновника просвітницького порталу «Моя наука», наукового співробітника відділу нервово-м'язової фізіології Інституту фізіології імені О. О. Богомольця НАН України кандидата біологічних наук О. Болдирева, орнітолога й еколога, співкоординатора проекту «Дні науки», наукового співробітника лабораторії популяційної екології Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України кандидата біологічних наук Н. Атамась і фізика та популярного блогера, старшого наукового співробітника відділу фізичної електроніки Інституту фізики НАН України кандидата фізико-математичних наук А. Сененка.

[Докладніше](#)

21.05.2017

В. Шендеровський, доктор фізико-математичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України, віцепрезидент Українського фізичного товариства.

День науки: кого з видатних вчених не знає Україна?

Чи існує у світі таке поняття як «українська наука»? Розпитали історика науки В. Шендеровського ([Громадське радіо](#)).

«Якби ми знали, що сказав Луї Пастер, чи наприклад, Сергій Вавилов... Вони говорили, що результати науки є інтернаціональними. Але відкриття, яке зробив той чи інший вчений, має проектуватися на ту батьківщину, яка його народила», – каже В. Шендеровський

За його словами, протягом останніх 100–150 років був найбільший вибух відкриттів, якими ми сьогодні користуємося. «Я можу сісти на будь-якому міжнародному форумі разом з Оксаною Пахльовською і довести, що більшість внесків у ці відкриття були зроблені людьми, яких народила українська земля», – заявив історик.

Усім, хто хоче розібратися в цьому питанні, В. Шендеровський радить прочитати книжку фізика О. Боргардта «Дві культури».

Оцінки ефективності науки в Україні

19.05.2017

Українські науковці отримали премії Scopus Awards за найбільшу публікаційну активність

[Детальніше](#)

Про діяльність Національної академії наук України у 2016 році та основні завдання її подальшої роботи. Доповідь президента НАН України академіка Б. Є. Патона Загальним зборам НАН України 13 квітня 2017 р. – Київ : Академперіодика. – 2017. – 40 с.

Починаючи з поточного року, проведення оцінювання за новою методикою буде обов'язковим при планових перевірках наукової та науково-організаційної діяльності установ за п'ятирічний період.

[Докладніше](#)

17.05.2017

Президія НАН України прийняла рішення про створення Офісу оцінювання діяльності наукових установ НАН України

Передбачається, що Офіс оцінювання діяльності наукових установ НАН України забезпечуватиме поточну роботу Постійної комісії НАН України з оцінювання ефективності діяльності установ НАН України, Постійних комісій за науковими напрямами і зв'язок між ними, експертними комісіями й академічними науковими установами.

[Докладніше](#)

20.05.2017

І. Крулько, народний депутат України

День науки без науки

Народний депутат України, голова підкомітету з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету – про досягнення українських учених.

[Докладніше](#)

Перспективні напрями наукових досліджень

31.05.2017

Засідання Президії НАН України

На засіданні Президії НАН України обговорено доповідь «Моніторинг варіацій фізичних параметрів Сонця з 11-річним циклом активності».

[Докладніше](#)

31.05.2017

Засідання Президії НАН України

На засіданні Президії НАН України обговорено доповідь «Ресурси та якість поверхневих вод України в умовах антропогенного навантаження та кліматичних змін».

[Докладніше](#)

А. Носовський, член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор, директор Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України

Про стан та перспективи науково-технічного супроводу діяльності з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Президії НАН України) // Вісник НАН України. – 2017. – № 4. – С. 13–21.

Тридцять років тому, 30 листопада 1986 р., Державна комісія прийняла на технічне обслуговування законсервованій енергоблок № 4 Чорнобильської АЕС. Для перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему Україна разом із міжнародною спільнотою докладає багато зусиль. Так, наприкінці 2016 р. об'єкт «Укриття» накрили новим безпечним конфайнментом (НБК). Однак це лише перший, початковий етап, надалі потрібно провести ще багато наукових досліджень, вжити організаційних і технічних заходів для досягнення кінцевої мети – вилучення паливовмісних матеріалів з об'єкта «Укриття». У доповіді наведено основні положення Програми науково-технічного супроводу на етапах введення в експлуатацію та експлуатації НБК, яка охоплює всі напрями діяльності з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Повний тест ([PDF](#))

17.05.2017

Засідання Президії НАН України

На засіданні Президії НАН України обговорено доповідь «Сучасний стан проблеми кріоконсервування репродуктивних клітин та ембріонів людини».

[Докладніше](#)

Проблеми стратегії розвитку України

Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : нац. доп. / редкол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Ін-т політ. і етнонаціон. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ : НАН України, 2016. – 284 с.

Національна доповідь «Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії», підготовлена фахівцями наукових установ Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України, пропонує матеріали для загальнонаціональної дискусії про вектор розвитку України.

[Докладніше](#)

25.05.2017

Презентація Доктрини збалансованого розвитку «Україна 2030»

Відбулася презентація Доктрини збалансованого розвитку «Україна 2030», серед якої провідні науковці з КПІ ім. Ігоря Сікорського, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, ДВНЗ Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Національного університету «Кієво-Могилянська академія», Національного університету біоресурсів і природокористування України, об'єднання «Українська бізнес-ініціатива» тощо.

[Докладніше](#)

24.05.2017

Міжнародний науковий форум «Морська стратегія держави. Розвиток та реалізація морського потенціалу України»

Обговорено актуальні питання аналізу ризиків та викликів національній безпеці України на морі.

[Докладніше](#)

Наука і влада

21.05.2017

Президент підписав Указ про підготовку та відзначення 100-річчя НАН України у 2018 році

Президент України П. Порошенко підписав Указ «Про відзначення 100-річчя Національної академії наук України» ([Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)).

Документом затверджено низку заходів з підготовки та відзначення у 2018 р. на загальнодержавному рівні 100-річчя вищої державної наукової організації країни. Зокрема, Кабінету Міністрів доручено в місячний строк утворити Організаційний комітет з підготовки та відзначення 100-річчя НАН України, співголовами якого стануть Прем'єр-міністр та глава Адміністрації Президента. Також уряд у двомісячний термін має затвердити та забезпечити виконання плану заходів щодо відзначення 100-річчя академії.

Такі заходи покликані підкреслити важливість провадження наукової діяльності для держави і суспільства, подальшого розвитку вітчизняної економіки на інноваційних засадах, а також дадуть змогу засвідчити повагу до самовідданої праці багатьох поколінь українських вчених.

[Указ Президента України № 136/2017 «Про відзначення 100-річчя Національної академії наук України»](#)

18.05.2017

Указ Президента України № 135/2017 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки»

Президент України П. Порошенко підписав Указ «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки».

[Докладніше](#)

29.05.2017

Розпорядження Президента України № 114/2017-рп «Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2017 рік»

[Докладніше](#)

31.05.2017

Обрано перший склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

Обрано перший склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Чотирнадцять із 24 членів комітету представляють різні наукові установи НАН України.

[Докладніше](#)

12.05.2017

Оприлюднено список кандидатів на конкурс з обрання членів Наукового комітету Нацради з питань розвитку науки і технологій

На сайті Міністерства освіти і науки України було оприлюднено перелік кандидатів, які були висунуті і подали заяву на участь у відборі за напрямом наукової і науково-технічної діяльності.

[Докладніше](#)

18.05.2017

Відбулося друге засідання кластера 4 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС

Обговорено прогрес в Україні та ЄС у сферах науки та технологій, інформаційного суспільства, аудіовізуальної політики, освіти, навчання та молоді, культури, спорту та фізичної культури, а також у відповідних сферах співробітництва.

[Докладніше](#)

18.05.2017

17 травня 2017 р. відбулася офіційна зустріч директора Державного фонду фундаментальних досліджень Бориса Вікторовича Гриньова і виконавчого директора Фонду розвитку науки при Президентові Республіки Азербайджан Ельчіна Бабаєва

Під час зустрічі було обговорено підходи до організації грантової підтримки в країнах, конкурси, що проводять організації, та можливості подальшої співпраці ([Державний фонду фундаментальних досліджень](#)).

У рамках зустрічі було підписано Меморандум про порозуміння між Державним фондом фундаментальних досліджень та Фондом розвитку науки при Президентові Республіки Азербайджан, що передбачає продовження діалогу щодо організації співпраці між фондами та укладення угоди, що дасть змогу провести спільний конкурс за визначеними пріоритетами.

31.05.2017

Україна поглиблюватиме співпрацю із Європою у космічній сфері, - зустріч експертів космічних агентств України та Європи

Відбулася друга зустріч експертів Державного космічного агентства України та Європейського космічного агентства щодо розширення практичного співробітництва та пошуку спільних проєктів.

[Докладніше](#)

08.05.2017

Україна та Австралія поглиблюють співпрацю у сфері Антарктичних досліджень

На нараді, що відбулася в австралійському м. Хобарті, обговорено проблеми в галузі антарктичних досліджень і напрями майбутньої співпраці.

[Докладніше](#)

16.05.2017

Лілія Гриневич обговорила з Послом ОАЕ можливість поглиблення академічної мобільності між країнами

Міністр освіти і науки України Л. Гриневич обговорила з Послом Об'єднаних Арабських Еміратів в Україні Салемом Ахмедом Салемом Алі Аль-Каабі поглиблення співпраці у сфері наукових досліджень ([Міністерство освіти і науки України](#)).

«Зараз ми працюємо над прийняттям пакету необхідних для розвитку інноваційної сфери законопроектів, і ми дуже сподіваємося на політичну волю керівництва Уряду й парламентської коаліції для якнайшвидшого його ухвалення. Наша мета – забезпечити безперервний ланцюг від лабораторії дослідника й до реального виробництва. Україна має багато цікавих

наукових досліджень і перспективних колективів з якими, можливо, буде цікаво вибудувати безпосередню співпрацю вашим установам», – зазначила Л. Гриневич.

20.05.2017

Агентами змін у науковій системі України є молоді вчені, – заступник міністра Максим Стріха

Завдяки ухваленому Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність» нині відбувається формування нової системи управління і фінансування науки та створення умов для технологічного прориву.

[Докладніше](#)

17.05.2017

Рада ратифікувала угоду з Чехією про науково-технологічне співробітництво

Угода закріплює прагнення договірних сторін розвивати, зміцнювати і диверсифікувати співробітництво в галузі науки і технологій, що становлять спільний інтерес.

[Докладніше](#)

25.05.2017

Вручено премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних навчальних закладів і найталановитішим молодими ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок

24 травня 2017 р. в урочистій обстановці Голова Верховної Ради України А. Парубій та перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти О. Співаковський вручили щорічні премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних навчальних закладів і найталановитішим молодими ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок ([Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти](#)).

Загалом лауреатами Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок стали 38 осіб, з яких 34 – кандидати наук, зокрема, серед нагороджених 16 – жінки. Серед переможців 10 робіт представників Національної академії наук України. Це роботи з математики, захисту інформації, оптоелектроніки, наук про землю, матеріалознавства,

енергетики, біохімії, біотехнологій, кластерних моделей економіки та розвитку села.

24.05.2017

Андрій Парубій: «Реформування освітньої і наукової галузі є пріоритетом для Верховної Ради України і для мене особисто»

Голова Верховної Ради України А. Парубій на церемонії вручення парламентських премій молодим українським науковцям, вчителям, вихователям, молодим активістам 24 травня наголосив, що реформа освіти і науки є пріоритетом для Верховної Ради України і для нього особисто ([Офіційний веб-портал Верховної Ради України](#)).

А. Парубій нагадав, що «Верховна Рада України цього року ухвалила Держбюджет, де пріоритетом стало підвищення зарплат вчителям та науковцям». «Переконаний, що цей пріоритет ми збережемо й ухвалимо на 2018 рік. Наука і освіта є не менш важливими, ніж оборона, адже це теж фундаментальні складові національної безпеки та розвитку України!» – сказав він.

25.05.2017

Комітет з питань науки і освіти ухвалив рішення про створення робочої групи з доопрацювання законопроекту щодо Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Відповідне рішення ухвалено на засіданні Комітету з питань науки і освіти, яке відбулося за участі О. Співаковського, І. Кириленка, О. Скрипника, В. Литвина, Т. Кременя та І. Констанкевич. До роботи долучилися парламентарії І.Сулова і Т. Ричкова, а також перший заступник міністра освіти і науки В. Ковтунець, віце-президент з публічного адміністрування Київської школи економіки І. Совсун, представники Міністерства економічного розвитку і торгівлі, національних академій наук, громадських організацій та експертного середовища ([Офіційний веб-портал Верховної Ради України](#)).

25.05.2017

Інформація про засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти 24 травня 2017 р.

Під час засідання Комітету з питань науки і освіти було розглянуто проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень» (реєстр. № 6023 від 03.02.2017 р., КМУ) ([Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти](#)).

За результатами проведеного обговорення, члени комітету одногосно ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти цей законопроект за основу з урахуванням застереження та пропозиції, викладених у висновках Національної академії наук України, Національної академії правових наук України, Інституту законодавства Верховної Ради України.

17.05.2017

Інформація про засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти 17 травня 2017 р.

Під час засідання Комітету з питань науки і освіти було розглянуто проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» (реєстр. № 5694 від 23.01.2017 р., КМУ) ([Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти](#)).

За результатами обговорення, члени комітету більшістю голосів ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти цей законопроект за основу, та при його підготовці до другого читання врахувати застереження та пропозиції, викладені у висновках Національної академії наук України, Головного науково-експертного управління та ДП «Український інститут інтелектуальної власності».

16.05.2017

Прес-конференція за участі Президента НАМН України

Про запровадження пілотного проекту у 4-х провідних інститутах НАМН України

15 травня в ІА Інтерфакс відбулася прес-конференція присвячена обговоренню автономізації медичних установ відповідно до нещодавно ухваленого закону. Участь у прес-конференції взяли голова профільного комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я О. Богомолець, її заступник О. Мусій, експерт з медичної реформи З. Черненко, а також президент Національної академії медичних наук України академік В. Цимбалюк ([Національна академія медичних наук України](#)).

Зокрема В. Цимбалюк розповів про те, які причини, очікування та побоювання від запровадження пілотного проекту з автономізації державних установ НАМН.

[Пряма мова \(у відео\)](#)

23.05.2017

Вчених Дніпропетровщини привітали із Днем науки

Фахівців вишів та науково-дослідних інститутів Дніпропетровщини привітали з професійним святом. Урочистості з нагоди Дня науки відбулися в

Палаці студентів ДНУ ім. Олеся Гончара ([Дніпропетровська облдержадміністрація](#)).

«Нам є чим пишатися. Науковці-сучасники гідно продовжують традиції попередників, – зазначила начальник управління департаменту освіти і науки ДніпроОДА Л. Кравченко. – Цьогоріч ми змінили формат і почали відзначати свято ще три місяці тому, започаткувавши фестиваль науки. Пройшло чимало заходів – регіональних, всеукраїнських та міжнародних конференцій, симпозіумів, практичних семінарів, «круглих столів». Сьогодні ми підсумовуємо науковий марафон».

25.05.2017

Депутати облради започаткували стипендію ім. Д. І. Квеселевича для молодих науковців

Відтепер студенти та молоді науковці Житомирського державного університету імені Івана Франка матимуть змогу отримувати стипендію обласної ради імені Д. І. Квеселевича ([Житомирська обласна державна адміністрація](#)).

Відповідне рішення прийняли 25 травня депутати обласної ради на одинадцятій сесії сьомого скликання. Стипендія обласної ради імені Д. І. Квеселевича призначатиметься студентам та молодим науковцям Житомирського державного університету імені Івана Франка за особливі успіхи у навчанні та участь у науково-дослідній роботі.

Довідково. Дмитро Іванович Квеселевич – український перекладач та лексикограф, доктор філологічних наук, професор; автор дев'яти словників, двох монографій і більше 100 наукових статей з мовознавства. Трудова діяльність науковця пройшла в Житомирі.

18.05.2017

Науковців Кіровоградщини привітали з професійним святом

У Кіровоградському кібернетико-технічному коледжі відбулися урочистості з нагоди Дня науки. Зі святом науковців привітав перший заступник голови облдержадміністрації С. Коваленко ([Кіровоградська облдержадміністрація](#)).

«В Кіровоградській області науковий потенціал сконцентровано як правило у вищих навчальних закладах, на підприємствах, у сільськогосподарській галузі», – зазначив С. Коваленко, додавши, що минулого року на наукові дослідження та розробки в регіоні витрачено близько 70 млн грн.

За його словами, особливу увагу обласна влада приділяє молодим науковцям. «Вчора відбулося засідання обласної комісії, під час якого відбулась презентація розробок молодих науковців, які можуть мати

практичне значення не лише для нашої області, а й застосовуватись по всій Україні», – зазначив посадовець.

Під час урочистостей кращих працівників наукових установ, вищих навчальних закладів, а також молодих науковців нагороджено обласними та міськими відзнаками.

25.05.2017

День науки: голова ОДА нагородив науковців Одещини почесними грамотами

Очільник Одеської області М. Степанов привітав науковців із Днем Науки, який відзначається в Україні кожної третьої суботи травня, та нагородив їх почесними грамотами облдержадміністрації ([Сайт Одеської облдержадміністрації](#)).

«Українці і наука – це взагалі нероздільні поняття. В 1931 р. киянин Ігор Сікорський винайшов перший в світі гелікоптер. Уродженець Житомиру Сергій Корольов – завдяки йому перша в світі людина опинився в космосі. Наш з вами земляк Георгій Гамов став людиною, яка увійшла у світ як теоретик Великого вибуху і дослідження генетичного коду. І сьогодні українські вчені не здають позиції, не зупиняються ні на мить, залишаючись відданими науці навіть у такий непростий для нашої країни час», – наголосив М. Степанов у своїй промові.

За плідні наукові здобутки, вагомі особисті заслуги в розвитку вітчизняної науки, багатогранну дослідницьку діяльність та високий професіоналізм голова ОДА вручив науковцям почесні грамоти.

19.05.2017

Андрій Білоус відзначив Подяками обласної ради працівників науки

19 травня у Львівському національному університеті імені Івана Франка відбулося урочисте засідання представників наукової громадськості Львівщини з нагоди Дня науки в Україні ([Львівська обласна рада](#)).

Участь у заході взяв перший заступник голови Львівської обласної ради А. Білоус, який привітав усіх присутніх із Днем науки. Також він вручив Подяки Львівської облради кандидату економічних наук, доценту, докторанту ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права» Ж. Семчук та доктору хімічних наук, професору кафедри біологічної та загальної хімії Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького А. Федорчуку.

16.05.2017

Без наукового потенціалу сьогодні неможливий успішний розвиток держави

Голова Сумської облдержадміністрації М. Клочко привітав наукову спільноту Сумщини з професійним святом – Днем науки ([Сумська обласна державна адміністрація](#)).

В обласній філармонії поздоровлення приймала вся інтелектуальна еліта, хто прагне до самовдосконалення, своїми розробками сприяє економічному зміцненню держави. Як наголосив очільник Сумщини, без наукового потенціалу сьогодні неможливий успішний розвиток країни. У своєму виступі він відзначив величезне прагнення сумських студентів, викладачів, науковців застосовувати інноваційні підходи до розв'язання актуальних проблем сьогодення. Існуючий науковий потенціал вищих навчальних закладів Сумщини нині дозволяє на високому рівні виконувати широкий спектр науково-технічних робіт, сприяти технологічному оновленню та розвитку виробництва.

«Наукові розробки наших вчених та послуги в даній сфері нині є однією з переваг, які користуються попитом на міжнародному ринку. Доказом цього сьогодні є реальні контракти і замовлення, які виконують вузи Сумщини для зарубіжних партнерів», – зауважив М. Клочко.

24.05.2017

Ученые будут получать областные стипендии – Светличная (видео)

В ходе празднования Дня науки председатель Харьковской облгосадминистрации Ю. Светличная вручила лучшим ученым области грамоты ХОГА и благодарности председателя облгосадминистрации, а также поздравила с присвоением почетных званий «Заслуженный деятель науки и техники Украины».

[Подробнее](#)

18.05.2017

На Харьковщине будет основана областная Малая академия наук

Такое решение обсудили члены постоянной комиссии областного совета по вопросам совместной собственности территориальных громад.

[Подробнее](#)

18.05.2017

Іван Мунтян: Буковинська наукова школа має давні славні традиції

На цьому голова Чернівецької обласної ради І. Мунтян наголосив, звертаючись до учасників урочистих зборів, які відбулися 18 травня з нагоди

Дня науки. «Буковинська наукова школа має давні славні традиції, а предметом особливої гордості є досягнення наших земляків у галузі термоелектрики, фізики та оптики. На жаль, сьогодні ми не можемо говорити про максимально сприятливі умови для успішного примноження національного наукового потенціалу: дається взнаки фінансова криза та війна на Сході нашої держави. Не зважаючи на це, вважаю, що першочерговим завданням для влади та українського суспільства загалом є створення адекватних можливостей для науково-дослідницької діяльності та сприятливої атмосфери для подальшого розвитку української науки», – відзначив посадовець ([Чернівецька обласна рада](#)).

Кращим науковцям області, здобутки та напрацювання яких отримали практичне застосування, І. Мунтян вручив Почесні грамоти Чернівецької обласної ради.

Суспільні виклики і потреби

Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства

16–17 травня 2017 р. Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, Фонд Президентів України та Національна юридична бібліотека взяли участь у дев'ятому «Інформаційному ярмарку – 2017»

Центр досліджень соціальних комунікацій Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського презентував власні науково-інформаційні ресурси, що відзначаються актуальністю та практичною значущістю в державотворчій роботі органів державної влади та управлінських структур різних рівнів.

[Докладніше](#)

23.05.2017

Співпраця між університетськими бібліотеками

Обговорено перспективи розвитку інформаційно-бібліотечного забезпечення університетської освіти.

[Докладніше](#)

10.05.2017

Лобузін К., Лобузін І., Клочок С., Коцюба Є.

Цифрова бібліотека історико-культурної спадщини у новому форматі

Користувачам електронних ресурсів НБУВ пропонується новий формат «Цифрової бібліотеки історико-культурної спадщини».

[Докладніше](#)

25.05.2017

Супруги Цукенберг купили пошуковик «Meta», чтобы сделать его бесплатным

Филантропический фонд Марка Цукерберга и Присциллы Чан выкупил поисковую систему Meta, которая поможет ученым искать, читать и связывать вместе данные из 26 млн научных работ.

[Подробнее](#)

26.05.2017

Відомий університет на Рівненщині запровадив систему перевірки наукових робіт

Національний університет «Острозька академія» долучився до проекту Сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP).

[Докладніше](#)

Міжнародний досвід

26.05.2017

Адміністрація зв'язку України взяла участь у засіданні Ради Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ)

З 15 по 25 травня 2017 р. у м. Женева відбулася чергова сесія вищого керівного органу Міжнародного союзу електрозв'язку – Ради МСЕ, у якому взяв участь представник Адміністрації Держспецзв'язку ([Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України](#)).

У цьому заході МСЕ брали участь представники держав-членів МСЕ, міжнародних організацій системи ООН, регіональних організацій, членів секторів МСЕ – всього більше 450 учасників.

На засіданні Ради-17 особлива увага була приділена посиленню ролі МСЕ у вирішенні завдань конфіденційності і безпеки при використанні ІКТ, розробці відповідних рішень для подолання цифрового розриву і впровадження новітніх технологій. Крім іншого Рада узгодила план основних заходів МСЕ на найближчі три роки.

Засідання Ради, що відбулося у Женеві, – важливий підготовчий захід високого рівня з точки зору прийняття відповідних проектів резолюцій і рішень, які розглядатимуться на ВКРЕ-17 та ПК-18 та матимуть вплив на подальше функціонування Союзу та розвиток телекомунікацій у світі.

В. Кіктенко, доктор філософських наук, завідувач відділу Далекого Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

Геоeкономiчне зростання Китаю у сучасному світі (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 22 лютого 2017 року) // Вісник НАН України. – 2017. – № 4. – С. 42–60.

За період з кінця 90-х років по теперішній час Китаю вдалося здійснити не просто якісний економічний інноваційний стрибок – він зміг перетворитися з імпортера на експортера інноваційних розробок. Це привело до макрозмін і в безпековій сфері: за цей час Китай, крім класичного суверенітету, впритул наблизився до нового виміру цього явища – цифрового суверенітету.

[Докладніше](#)

22.05.2017

На платформе Web of Science создан профиль НАНА

Успешно завершился первый этап процесса создания на платформе Web of Science специального профиля Национальной академии наук Азербайджана ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

Написав Azerbaijan National Academy of Sciences (ANAS) в строке поиска организаций на основной странице поиска указанной платформы, можно перейти по ссылке к профилю НАНА. А на очередном этапе будут созданы профили научных учреждений НАНА.

После полного завершения регистрации профиля на платформе Web of Science начнется процесс передачи данных в платформу InCites, который завершится к концу текущего года.

Наличие единого профиля НАНА обеспечивает доступность научных трудов ученых, ссылок к ним, информации относительно научных показателей НАНА, а также позволяет наблюдать за журналами и изданиями, в которых публикуются научные труды ученых, возможности научного сотрудничества с местными и зарубежными организациями, а также иностранными учеными.

17.05.2017

Эра сверхданных: HP представила компьютер с рекордным пулом памяти

Компания Hewlett Packard представила прототип компьютера с рекордным объемом памяти – 160 терабайт ([Українські Новини](#)).

Докладніше читайте на сайті «Українських новин»: <http://ukranews.com/news/497351-ehra-sverkhdannyykh-hp-predstavyla-kompyuter-s-rekordnym-pulom-pamyaty>

Формування та впровадження інноваційної моделі економіки

19.05.2017

Прем'єр-міністр: Зміна системи фінансування науки введе Україну у лідери інновацій

У випадку збільшення фінансування науки Уряд розраховує отримати зовсім інший хід впровадження інновацій та систему мотивації вчених.

[Докладніше](#)

19.05.2017

У МОН вручили премії по 100 тис гривень чотирьом колективам науковців-інноваторів

«Розвиток інновацій – один із пріоритетів нашої діяльності у сфері науки. Адже без цього ми не зможемо наблизити нашу науку до реальних вимог життя. Потрібно створити сприятливе інноваційне середовище, забезпечити безперервний ланцюг від лабораторії дослідника й до реального виробництва. Для цього Міністерством вже розроблено пакет необхідних законопроектів, і ми дуже сподіваємося на політичну волю керівництва Уряду й парламентської коаліції для якнайшвидшого ухвалення такого законодавства. Результатом та винагородою за наші зусилля стануть – нові високотехнологічні підприємства, нові робочі місця та бюджетні надходження», – заявила міністр освіти і науки України Л. Гриневич під час церемонії вручення премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій ([Міністерство освіти і науки України](#)).

16.05.2017

Україна зацікавлена в ізраїльських інноваціях для розвитку вітчизняної освіти і науки, – Володимир Гройман під час зустрічі із Зсєвом Елькіном

Україна зацікавлена в інноваційному досвіді Держави Ізраїль для розвитку вітчизняної освіти та науки і досвіді державної і приватної підтримки новітніх науково-технічних розробок. Про це сказав Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час зустрічі із співголовою Українсько-ізраїльської міжурядової комісії з питань торговельного та економічного співробітництва, міністром з питань охорони навколишнього середовища, міністром у справах Єрусалиму та спадщини Держави Ізраїль З. Елькіним. Зустріч відбулася у рамках офіційного візиту Глави Уряду України до Держави Ізраїль ([Урядовий портал](#)).

11.05.2017

Уряд уповноважив Мінекономрозвитку видавати охоронні документи (патенти, свідоцтва) у сфері інтелектуальної власності

Міністерству економічного розвитку і торгівлі України передано функції Державної служби інтелектуальної власності України щодо реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності.

[Докладніше](#)

24.05.2017

НААН продовжує цикл практичних семінарів з механізму підготовки та реєстрації заявок на об'єкти права інтелектуальної власності

У рамках реалізації завдань Програми інноваційно-інвестиційного розвитку НААН на ринкових засадах на 2016–2020 рр. та з метою дотримання державної інноваційної політики захисту об'єктів права інтелектуальної власності у приміщенні Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН фахівці Відділу інформаційного забезпечення інноваційного розвитку та інтелектуальної власності провели майстер-клас «Практичні аспекти захисту об'єктів права інтелектуальної власності, особливості захисту ліцензійних договорів».

[Докладніше](#)

Імплементація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця, Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Київ, 2016. – 184 с.

Розповсюдження нових форм організації науково-технічної та інноваційної діяльності, сумісних із тими, що використовуються у країнах ЄС, сприятимуть залученню іноземних інвестицій до високотехнологічних компаній України та активізації процесів технологічного трансферу.

[Докладніше](#)

19.05.2017

В. Солов'єв, доктор економічних наук, заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу проблем інноваційного розвитку економіки Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України

За розумного управління доступними матеріальними та інтелектуальними ресурсами відбувається поступове зближення інтересів влади, бізнесу та науки і освіти. Це – реалізація принципу т. зв. потрібної

спіралі. Практика показує, що без цього зближення встигнути за темпами світового прогресу неможливо.

[Докладніше](#)

Міжнародний досвід

19.02.2017

І. Підоричева, к. е. н., завідувач відділу Інституту економіки промисловості НАН України

Back to the Future. Як депресивному промислому регіону використати індустріальну спадщину на свою користь, зробивши ривок у майбутнє?

Світова практика налічує чимало прикладів зміни парадигм розвитку промислових територій. Але однією з найуспішніших вважається реструктуризація Рурського регіону, який зазнав докорінної структурної перебудови від первісної вугільно-металургійної спеціалізації до більш диверсифікованої сервісної економіки. Відтоді минуло майже двадцять років, а методи оздоровлення Руру й досі залишаються актуальними.

[Докладніше](#)

04.05.2017

Какое значение имеет включение китайской концепции «Массовое предпринимательство и масштабные инновации» в резолюцию ООН?

Включение китайской концепции «Массовое предпринимательство и масштабные инновации» в резолюцию ООН свидетельствует о том, что инновации в качестве важного импульса содействия устойчивому развитию получили широкое одобрение со стороны международного сообщества. Таким образом, программа Китая в очередной раз внесла вклад в решение глобальных вопросов.

[Полный текст на сайте газеты «Жэньминь Жибао»](#)

25.05.2017

Прошкин О.

Британия на третьем месте в мире по инвестициям в биотехнологии

Великобритания активно старается инвестировать в технологические разработки. Страна планирует вложить £17,3 млн на исследования в области ИИ и робототехники и £2 млрд в целом на поддержку науки.

[Подробнее](#)

24.05.2017

Объявлен сбор заявок на 8-ой Республиканский конкурс инновационных проектов

Государственный комитет по науке и технологиям Республики Беларусь при участии Министерства образования, Национальной академии наук Беларуси, общественного объединения «Белорусский республиканский союз молодежи», Белорусского инновационного фонда проводит 8-ой Республиканский конкурс инновационных проектов по 2-м номинациям: «Лучший инновационный проект», «Лучший молодежный инновационный проект» ([Национальная академия наук Беларуси](#)).

Конкурс проводится в целях стимулирования реализации перспективных инновационных проектов, содействия в поиске инвестиционной поддержки инновационных проектов, коммерциализации результатов научных исследований и разработок. В рамках конкурса рассматриваются перспективные инновационные проекты с детально проработанной стратегией реализации (коммерциализации) и соответствующие приоритетным направлениям научно-технической деятельности в Республике Беларусь.

<...> [Подробная информация о конкурсе](#)

15.05.2017

Гулякевич М.

Без науки нет промышленности

Связка «наука – производство» должна работать надежно и слаженно. Но, к сожалению, не всегда все идет гладко. Сегодня скопилось немало проблем у этого тандема и их нужно решать ([Навука](#)).

Начальник главного управления инновационной и инвестиционной деятельности Министерства промышленности Республики Беларусь В. Фишман, проработавший в науке более 20 лет, проблему видит в том, что не всегда возможности ученых совпадают с потребностями промышленников. Другая сложность – у отечественных предприятий порой не хватает или вообще отсутствуют средства на внедрение инноваций, предлагаемых учеными. Им проще работать по устоявшейся схеме без каких-либо изменений и нововведений. Кстати, все это порождает еще одну проблему: завод не может оплатить труд ученого, поэтому и нет тех самых прорывных разработок.

[Полный текст на сайте газеты «Навука»](#)

Проблеми енергозбереження

23.05.2017

Остаточний проект Енергетичної стратегії України до 2035 року буде презентовано найближчими тижнями, - Володимир Кістіон
Схвалено проект Енергетичної стратегії України до 2035 р.

[Докладніше](#)

12.05.2017

Сергій Савчук: У Чернігові Держенергоефективності презентувало переваги заміщення газу та використання «чистої» енергії

Учасники семінару «Поширення досвіду заміщення газу альтернативними видами палива та розвитку сфери ВДЕ» розглянули законодавчі ініціативи у відновлюваній енергетиці, особливості виробництва тепла «не з газу», використання біомаси і біогазу, вирощування енергокультур, а також обговорити джерела фінансування проектів у цій сфері. У ході семінару також було представлено і міжнародний досвід використання відновлюваних джерел енергії.

[Докладніше](#)

16.05.2017

Запорукою енергонезалежності України може стати створення парку відновлюваної енергетики у Чорнобилі

Зону відчуження Чорнобильської АЕС, непридатну для будь-яких видів діяльності через постійний радіаційний фон, Україна розраховує використати для будівництва сонячної електростанції.

[Докладніше](#)

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця, Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Київ, 2016. – 184 с.

У частині розвитку ВДЕ Угода про асоціацію між Україною та ЄС може об'єктивно стати рушієм розвитку ринку енергії з відновлюваних джерел в Україні, а також створити передумови для ефективної адаптації вітчизняного законодавства до європейського.

[Докладніше](#)

15.05.2017

100 % ВДЕ до 2050 року: за якими моделями може розвиватись Україна

Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьолля в Україні презентувало на експертному обговоренні «Попередні результати моделювання переходу на 100 % ВДЕ в енергосекторі України до 2050 року».

[Докладніше](#)

23.05.2017

В Каменском разработали уникальную технологию производства топливных пеллет

23 мая в Каменском консорциум «SEFTMI-LCE-08» презентовал уникальную технологию производства топливных пеллет из осадков сточных вод ([Кстати+ новости Каменского](#)).

Как рассказал вице-президент «SEFTMI-LCE-08» Ю. Загороднюк, консорциум объединяет различные предприятия Германии, Литвы, Израиля, Словении, Литвы и Украины, в частности компания «Оболонь» и Днепровский государственный технический университет (г. Каменское). В рамках европейской программы «Горизонт 2020» университетом Каменского была разработана уникальная технология производства топливных пеллет из осадков сточных вод. Эта технология была презентована представителям различных предприятий региона.

По словам ректора ДГТУ А. Коробочки, технология разрабатывалась группой ученых университета. Ее применение позволит предприятиям не только очистить сточные воды и вернуть их в оборот, но и переработать отходы от очистки в твердое топливо, так называемые пеллеты. Сегодня в Каменском насчитывается около 80 тыс. квадратных метров иловых карт, образовавшиеся после очистки вод, отметил ректор ДГТУ. Применение специфического коагулянта приведет к обезвоживанию иловых осадков, а отходы можно будет переработать. В дальнейшем эта уникальная технология, разработанная нашим университетом, будет презентована всем предприятиям консорциума.

30.05.2017

Проект «Турбоатома» выдвинут на Госпремию

Работа «Создание оборотных гидроагрегатов Днестровской ГАЭС для повышения эффективности объединенной энергетической системы Украины» выдвинута для участия в конкурсе на соискание Государственной премии Украины в области науки и техники 2017 г.

[Подробнее](#)

31.05.2017

Пресная и соленая вода сможет на 40 % покрыть потребность мира в энергии

Ученые из Университета Пенсильвании, США, разработали технологию, которая позволяет вырабатывать электроэнергию в месте, где реки впадают в моря и океаны.

[Подробнее](#)

24.05.2017

Савенко С.

«Горючий лёд». Новая эра для энергетики

Китай став першою в світі країною, що почала з морського шельфу видобуток гідрату природного газу – який розглядається як нове енергетичне джерело.

[Докладніше](#)

29.05.2017

Швейцарцы проголосовали за отказ от «мирного» атома

В пользу «зеленых» технологий в энергетике проголосовали 58 % швейцарцев на референдуме.

[Подробнее](#)

02.06.2017

Прошкин О.

В Швейцарии разработали дешевый и стабильный перовскитный солнечный элемент

Ученые разработали недорогой сверхстабильный, по современным меркам, перовскитный солнечный элемент, более года сохраняющий свою производительность на уровне 11,2 %.

[Подробнее](#)

А. Крістенсен, головний радник Українсько-Данського енергетичного центру

[«Досвід Данії у використанні біомаси для виробництва теплової та електричної енергії»](#)

Н. Ніваз, спеціальний радник Енергетичного агентства Данії

[«Стратегічне енергетичне планування на регіональному рівні в Данії»](#)

(презентації на конференцію «Відновлювана енергетика та заміщення газу. Впровадження енергосервісу та енергоменеджменту», 26 травня 2017 р. м. Львів. Джерело: <http://saee.gov.ua/uk/news/1781>).

Зарубіжний досвід організації наукової діяльності

Азербайджанська Республіка

24.05.2017

Обсуждены задачи, стоящие перед НАНА

На расширенном заседании Президиума Национальной академии наук Азербайджана обсудили задачи, стоящие перед Академией.

[Подробнее](#)

Республика Болгария

18.05.2017

Народното събрание прие отчетите за дейността на БАН за 2015 г. и 2016 г.

На пленарном заседании Народное собрание Болгарии приняло ежегодные отчеты о деятельности Болгарской академии наук в 2015 г. и в 2016 г. В ходе обсуждения депутаты выразили мнение, что БАН является неоспоримым научным, экспертным и духовным центром, который поддерживает высокий уровень научных исследований ([Българска академия на науките](#)).

[Подробнее читайте на сайте Болгарской академии наук](#)

15.05.2017

Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев на посещение в БАН

На совещании в Болгарской академии наук министр образования и науки К. Вълчев и президент БАН академик Ю. Ревалски обсудили приоритетные направления сотрудничества между Академией и Министерством ([Българска академия на науките](#)).

[Подробнее читайте на сайте Болгарской академии наук](#)

Республика Армения

26.05.2017

Эмин-Терьян Григор

Должна остаться! Академия продолжит свою миссию

Президент Армении С. Саргсян не разделяет мнения о том, что Академия наук исчерпала себя и выступает за оптимизацию научных учреждений.

[Подробнее](#)

Критичні зауваження та протестні акції

21.05.2017

У нинішньому році практика продукування академічного плагіату завдасть Україні 4 млрд грн збитків

Неекономічні збитки від діяльності псевдонаукових корпорацій, які заохочують академічний плагіат, ще більш руйнівні.

[Докладніше](#)

26.05.2017

Черная Н.

Украинская наука: вековой застой

Конкуренция на рынке науки создала бы запрос на качественные кадры, тех самых «рабочих пчел», которые и сегодня способны производить качественный продукт. Именно они должны стать основной движущей силой реформ в научной среде. Пока толковые ученые работают не только за себя, но и за начальника, вписывая его в соавторы всех своих работ, пока они отвлекаются на «доработку» диссертаций «покровителей» из кабинетов органов власти, пока они вынуждены пробиваться навверх всеми правдами и неправдами – качественных изменений в украинской науке мы не получим ([УНИАН](#)).

Подробности читайте на УНИАН: <https://www.unian.net/science/1944639-ukrainskaya-nauka-vekovoy-zastoy.html>

22.05.2017

Ірина Констанкевич: Наука має бути наскрізним пріоритетом державної політики

Член парламентського Комітету з питань науки і освіти І. Констанкевич заявила, що українська наука приречена на стагнацію та повільний занепад, якщо держава не гарантує належне бюджетне фінансування цієї сфери.

[Докладніше](#)

Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Відновлення та розвиток потенціалу підприємств Сходу України [Текст] : монографія / С. В. Іванов. – Дніпро : Герда, 2016. – 206 с.

У монографії досліджуються сучасні проблеми формування, відновлення та розвитку потенціалу держави, регіону, підприємства. Особлива увага приділяється теоретичним та методичним підходам визначення потенціалу в сучасних умовах. Проаналізовано досвід ряду країн відновлення потенціалу після збройних конфліктів та війни. Розглянуто підходи відновлення потенціалу Донбасу після завершення збройного конфлікту.

Для наукових працівників, спеціалістів у сфері формування, відновлення та розвитку потенціалу, докторантів, аспірантів, викладачів, студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Шифр зберігання: ВА809522

Європейська політика вищої освіти [Текст] : монографія / Г. Ф. Хоружий. – Полтава : Дивосвіт, 2016. – 381 с.

У монографії доктора філософських наук, професора Г. Ф. Хоружого розглядаються історичні аспекти діяльності європейських та вітчизняних вищих навчальних закладів, сутність і зміст європейської та національної політики вищої освіти, освітні стратегії і проекти Європейського союзу, спрямовані на модернізацію вищої школи. Приділяється увага також інституційному та кадровому забезпеченню вищої освіти, її інтернаціоналізації й організації навчання упродовж життя.

Книга адресована керівникам та науково-педагогічним працівникам, студентам і аспірантам університетів та інших вищих навчальних закладів.

Шифр зберігання: ВА809324

Економічний потенціал країни: теоретичні засади та практика реалізації [Текст] : зб. наук. пр. з актуал. питань екон. наук / Наук. орг. «Перспектива». – Дніпро : Гельветика, 2016. – 171 с.

У збірнику наукових праць зібрані статті, у яких розглядаються актуальні питання економіки, світового господарства і міжнародних економічних відносин, економіки та управління національним господарством, економіки та управління підприємствами, розвитку продуктивних сил та регіональної економіки, економіки природокористування, а також питання грошей, фінансів та кредиту, демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики та інших галузей економічної науки.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Шифр зберігання: ВА809623

Індикатори науки та інновацій: міжнародні стандарти та практика їх використання в Україні [Текст] : колект. монографія / [І. Ю. Єгоров та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Єгорова І. Ю. ; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». – Київ : ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України», 2016. – 154 с.

Монографію підготував колектив науковців Інституту економіки та прогнозування НАН України. У роботі розглянуто основні міжнародні стандарти з вимірювання науки та інновації в контексті останніх змін; сучасні тенденції використання показників науково-технічної та інноваційної діяльності, що спостерігаються у розвинених країнах, в першу чергу – країнах ЄС; проаналізовано важливі аспекти стану науково-технічної та інноваційної сфери в Україні з використанням міжнародних індикаторів. Особливу увагу приділено показникам результативності науково-технічної та інноваційної діяльності, що відображають ефективність функціонування національної інноваційної системи в цілому.

Розрахована на науковців, викладачів, державних службовців, студентів та аспірантів економічних та інших гуманітарних спеціальностей, підприємців та всіх інших зацікавлених осіб.

Шифр зберігання: ВА809374

Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України [Текст] : матеріали парламент. слухань у Верхов. Раді України 3 лют. 2016 р. / Верховна Рада України, Комітет з питань інформатизації та зв'язку ; [упоряд. Ю. П. Дяченко]. – Київ : Парламент. вид-во, 2016. – 254, [1] с.

Видання містить офіційні документи, стенограми виступів учасників слухань, інформаційно-аналітичні матеріали, які висвітлюють стан, реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій, проблеми та стратегічні перспективи розвитку інформаційного простору в Україні, а також зарубіжний досвід у цій сфері.

Для законодавців, працівників центральних і місцевих органів державної влади, науковців, підприємців, а також усіх, хто цікавиться питаннями розвитку інформаційного простору в Україні.

Шифр зберігання: ВА809709

Світова гібридна війна: український фронт [Текст] : [колект. монографія] / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; за заг. ред. В. П. Горбуліна. – Київ : НІСД, 2017. – 494, [1] с.

Вперше у вітчизняній та світовій науці детально досліджено явище світової гібридної війни в перспективі російської агресії проти України.

Сутність гібридної війни розглянуто у контексті системної кризи світової безпеки, а її феномен – як новітній вид глобального протистояння.

Детально розглянуто причини та передумови російської агресії проти України, її стратегічні цілі, а також особливості ведення гібридної війни у різних вимірах: воєнному, політичному, економічному, соціальному, гуманітарному, інформаційному.

Аналізуються локальні успіхи нашої держави у протидії ворожим планам РФ за окремими напрямками. Зроблено загальний висновок про доведення Україною своєї спроможності як держави, що відстоює свій суверенітет у боротьбі з агресором.

Розглянуті питання реформування міжнародних безпекових інститутів та пошуку балансу сил у новій, гібридній реальності.

Результати дослідження зацікавлять не лише політиків, політичних аналітиків, державних службовців вищої ланки, науковців у сфері безпекознавства, але і представників громадянського суспільства та усіх національно свідомих громадян.

Шифр зберігання: ВА809854

«Сучасний стан і тенденції розвитку економіки країни», міжнародна науково-практична конференція (2016 ; Запоріжжя).

Матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан і тенденції розвитку економіки країни», 16 грудня 2016 року [Текст] / Класич. приват. ун-т, Резекнен. технол. акад. (Латвія). – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2016. – 207 с.

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан і тенденції розвитку економіки країни» (16 грудня 2016 р., м. Запоріжжя), у яких розглядаються проблеми економічної теорії та історії економічної думки, світового господарства і міжнародних економічних відносин, економіки та управління національним господарством.

Шифр зберігання: ВА809548

США – КНР: стратегія конгейджменту [Текст] : монографія / Ірина Вишневська-Черкас ; Дипломат. акад. України при МЗС України. – Київ : Фенікс, 2016. – 326 с.

У монографії розкрито генезу та еволюцію концептуального забезпечення стратегії конгейджменту, виокремлено її основні

трансформаційні фази. На основі наукового аналізу надано оцінку результативності стримування та залучення КНР у зовнішній політиці США та з'ясовані ефективні-неефективні механізми впливу.

Додатки до видання містять документальну базу.

Розраховано на викладачів, аспірантів, студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами міжнародних відносин, зокрема зовнішньою політикою Сполучених Штатів Америки стосовно Китаю.

Шифр зберігання: ВА809700

Фінансовий потенціал публічно-приватного партнерства: світовий досвід та перспективи реалізації в Україні [Текст] : монографія / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 223 с.

Розкрито теоретико-методичні засади фінансового потенціалу публічно-приватного партнерства (ППП). Запропоновано методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу PPP за секторами, визначено перспективи його підвищення.

Рекомендовано для фахівців у сфері фінансів, науковців, а також викладачів, студентів та аспірантів економічних спеціальностей.

Шифр зберігання: ВА809686

ДОДАТКИ

Додаток 1

22.05.2017

XI Всеукраїнський фестиваль науки: відкриття

18 травня 2017 р. в Інституті електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України офіційно розпочався XI Всеукраїнський фестиваль науки, співorganizаторами якого виступили Національна академія наук України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України, Національний центр «Мала академія наук України», Національна академія медичних наук України, Національна академія педагогічних наук України, Національна академія аграрних наук України, Національна академія правових наук України, Національна академія мистецтв України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», а головними партнерами – Посольство Франції в Україні й Інститут Франції ([Національна академія наук України](#)).

Фестиваль проводиться з метою популяризації досягнень науки в Україні, залучення молоді до наукових досліджень і піднесення авторитету та престижу науки в українському суспільстві. Його програма передбачає численні різноманітні за формою та змістом заходи, розраховані на різні

категорії учасників, – дні відкритих дверей в академічних установах і вищих навчальних закладах, виступи провідних вітчизняних та іноземних учених з науково-популярними лекціями, виставки, екскурсії до лабораторій і музеїв, засідання круглих столів, квести, презентації інноваційних розробок, стендові доповіді, зелені лабораторії, наукові кафе, демонстрації науково-популярних фільмів і багато іншого. Цього року в межах фестивалю заплановано понад 1000 таких заходів у столиці й обласних та районних центрах нашої держави.

Урочистому відкриттю XI Всеукраїнського фестивалю науки передувала прес-конференція його організаторів, участь у якій взяли перший віцепрезидент Національної академії наук України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А. Наумовець, перший віцепрезидент Національної академії педагогічних наук (НАПН) України академік НАПН України В. Луговий, президент Малої академії наук (МАН) України академік НАН України С. Довгий, заступник директора Радіоастрономічного інституту НАН України (м. Харків) академік НАН України О. Коноваленко, аташе з питань наукового та університетського співробітництва Посольства Франції в Україні Сільвен Ріголле, професор Університету міста Пуатьє Абдерразак Ель Альбані (Франція), директор спеціалізованої школи № 49 з поглибленим вивченням французької мови (м. Київ) А. Сулейманова.

Академік А. Наумовець у своєму вступному слові коротко розповів про історію науково-фестивального руху в Європі, який бере початок у Великій Британії в XIX ст., а також про історію Всеукраїнського фестивалю науки, який може слугувати прикладом успішного запозичення зарубіжного досвіду, адже, за словами академіка, уже став справді всенародним святом. «Ми

запрошуємо найширшу аудиторію, щоб побачити, як суспільство сприймає нашу роботу», – сказав учений і нагадав, що фестиваль, який цього року проводиться вже в одинадцяте, вперше відбувся 2007 р. – з ініціативи Національної академії наук України, зокрема її президента академіка Б. Патона, та за підтримки Британської Ради в Україні. Нині надійними партнерами проекту є Посольство Франції в Україні й Інститут Франції. А. Наумовець висловив подяку французьким колегам, підкресливши, що завдяки їм у межах фестивалю щороку відбуваються заходи за участі запрошених гостей із Франції – переважно науковців, які погоджуються поділитися з українською аудиторією важливими та цікавими результатами своїх досліджень у різних галузях. А. Наумовець також наголосив, що фестиваль переконливо демонструє, що українська молодь досі має значний інтерес до науки і бажання відкривати нове, про що свідчать, наприклад, численні винаходи, представлені в межах фестивалю учнями МАН України. Насамкінець академік поінформував присутніх про програму заходів першого фестивального дня в Інституті електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України й анонсував виставку «Зроблено в Києві», що відбудеться 25 травня 2017 р. у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» з нагоди Дня Києва, у межах якої свої науково-технічні розробки для потреб міста представлять і установи НАН України.

За словами академіка НАПН України В. Лугового, наука й освіта нерозривно взаємопов'язані й вкрай важливо здійснювати наукову організацію освітнього процесу. А фестиваль, на його думку, покликаний виконати високу місію – змінити на краще ставлення суспільства до науки.

С. Ріголле наголосив, що французьке дипломатичне представництво радіє зі співробітництва з українськими партнерами, зокрема й для організації та проведення фестивалю, а також готове продовжувати цю співпрацю. Як зауважив С. Ріголле, французька сторона й у подальшому сприятиме молодим українським науковцям, надаючи підтримку для досягнення ними того чи іншого освітнього або наукового рівня у французьких університетах і наукових центрах. Однак важливо, щоб, здобувши знання й навички, українські дослідники поверталися на Батьківщину й тут мали можливість реалізувати свій потенціал.

Французький учений-геолог професор А. Ель Альбані подякував Посольству Франції в Україні за запрошення на XI Всеукраїнський фестиваль науки, розповів присутнім про Університет міста Пуатьє, який є одним з найстаріших не лише французьких, а і європейських вищих навчальних закладів, і підкреслив особливе значення роботи досвідчених дослідників з підготовки молодих учених. Він також зауважив, що основними напрямками популяризації науки мають бути, по-перше, поширення інформації про наукові здобутки й наукового світогляду серед абсолютно різних громадян (тобто інформаційне покриття необмеженої за чисельністю аудиторії – незалежно від віку й обізнаності), а по-друге, окрема взаємодія з молоддю (в першу чергу з дітьми та юнацтвом) – для спрямованого пошуку потенційної

цільової аудиторії, яка може зацікавитися науковою діяльністю і обрати її своїм майбутнім фахом. Для цього науковцям варто докласти зусиль і вийти з тісного кола свого внутрішньо професійного спілкування, щоб звернутися до світу. Насамкінець професор запевнив, що університет відкритий до співпраці як з молодими, так і з досвідченими дослідниками.

Як зазначив академік НАН України С. Довгий, МАН України долучилася до фестивалю з перших років його проведення. І, крім виставки результатів досліджень, здійснюваних дорослими науковцями, проект прикметний виставкою науково-технічної творчості – розробок і винаходів – учнів МАН України. С. Довгий повідомив присутнім про спільну з французькими партнерами організацію «Анна-фесту» – заходу на вшанування французької королеви Анни – доньки Великого князя київського Ярослава Мудрого та дружини французького короля Генріха I, а також про наукові подорожі до інших країн (наприклад, Франції, Німеччини, США й інших), під час яких українські школярі представляють результати власної винахідницької діяльності, що незмінно отримують високу оцінку та численні схвальні відгуки і викликають за кордоном неабиякий інтерес.

До учасників прес-конференції звернулася й директор столичної спеціалізованої школи № 49 з поглибленим вивченням французької мови (м. Київ) – А. Сулейманова, яка розповіла про міжнародні зв'язки очолюваного нею білінгвального гуманітарного середнього загальноосвітнього навчального закладу. За її словами, зарубіжний попит на висококваліфікованого фахівця значно підвищується в разі, якщо цей фахівець володіє хоча б однією іноземною мовою (бодай мовою країни, в якій він планує навчатися, стажуватися чи працювати). Підтверджує це й досвід колишніх учнів школи, багато з яких згодом зробили кар'єру в науці.

Вчений-радіоастроном академік НАН України О. Коноваленко привернув увагу до розвитку в Україні астрономічних і радіоастрономічних досліджень, які вже понад півстоліття здійснюються на дуже високому рівні та забезпечують нашій державі світовий пріоритет у цій галузі. Він зазначив, що зарубіжним колегам і конкурентам перевершити українських фахівців украї складно, адже цей надзвичайно наукоємний напрям має у нас потужну наукову традицію. Водночас тенденцією останніх років є дедалі частіше доручення українців до міжнародної радіоастрономічної кооперації, у тому числі з Францією.

Перший день фестивалю продовжився його офіційним відкриттям, на якому головували перший віце-президент НАН України академік НАН України А. Наумовець і Надзвичайний та Повноважний Посол Франції в Україні Ізабель Дюмон. Після вітального слова віце-президента академії короткий концерт представили учні київської спеціалізованої школи № 49, які виконали в тому числі й композицію французької учасниці пісенного конкурсу «Євробачення – 2017», що позаминулими вихідними завершився в українській столиці.

У зверненні віце-президента НАПН України академіка НАПН України В. Лугового йшлося про важливість пожиттєвої освіти й самоосвіти особистості та про помічену дослідниками закономірність – прямо пропорційну залежність між рівнем складності освіти та рівнем самостійності при її здобутті (перехід на вищий щабель знань потребує більшої особистої заангажованості у процес і збільшує питому частку та роль власних зусиль здобувача). В. Луговий також підкреслив, що університети мають стати справжніми дослідницькими просторами, у межах яких скоротиться шлях «від аудиторії до лабораторії». Проте такі суттєві зміни в освітній сфері неможливі без потужного наукового фундаменту, який має бути активно задіяний при підготовці кваліфікованих кадрів – особливо в системі вищої освіти.

Посол І. Дюмон у своєму слові до присутніх зазначила, що сприяння двосторонньому українсько-французькому науковому співробітництву є одним з головних пріоритетів у діяльності Посольства, а інструментом підтримки цієї співпраці обрано стипендії, спеціальні науково-навчальні програми (на зразок двосторонньої програми «Дніпро») тощо. Надзвичайно важливо, що Україна долучилася до різних програм, які відкривають перед нею додаткові можливості інтегрування у Європейський дослідницький простір. Ідеться насамперед про європейську програму академічних обмінів Erasmus+, Рамкову програму Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», а також участь у проектах CERN. «Всі у світі зрозуміли, що для досягнення вершин і відкриття нового слід об'єднуватися», – так посол охарактеризувала одну з тенденцій, що маркує сучасні реалії, – поширення різноманітних форм міжнародної наукової кооперації. Крім того, вона зауважила, що представляє Францію не лише як державу історії та культури, але і як країну науки, інновацій і стартапів, а до складу французького дипломатичного представництва в Україні належать як власне дипломати, так і науковці – і вся ця команда вважає за необхідне підтримувати українську науку, зокрема МАН України, адже внесок у майбутнє – це передусім допомога молодому поколінню.

Наступною частиною програми першого фестивального дня стали дві захопливі науково-популярні лекції, представлені академіком НАН України О. Коноваленком (з теми: «Сучасний Всесвіт очима низькочастотної радіоастрономії в Україні») та професором А. Ель Альбані (з теми: «Нова глава історії старого життя 2 мільярди років тому»).

Академік О. Коноваленко розповів про об'єкт радіоастрономічних досліджень і діапазони частот, із якими вони працюють, а також про гордість української радіоастрономії – унікальний радіотелескоп УТР-2. Причому радіотелескоп УТР-2, введений в експлуатацію понад 40 років тому, нещодавно було суттєво модернізовано (в межах виконання цільової комплексної програми НАН України «Розвиток, створення та використання найбільших у світі українських низькочастотних радіоастрономічних

елементів і систем»), внаслідок чого вдалося досягти значного збільшення його чутливості й роздільної здатності.

Радіотелескопи дають змогу не лише вивчати віддалені космічні об'єкти (а як пояснив академік О. Коноваленко, лише в нашій галактиці Чумацький Шлях – близько 100 млрд зоряних систем) на зразок планет Сонячної системи, екзопланет, пульсарів, квазарів, а й давати цілком практичну користь землянам – наприклад, при дослідженні космічної погоди. Загалом же, застосування радіоастрономічних методів дає вченим змогу наблизитися до виявлення й розуміння об'єктів, які є невидимими в оптичному діапазоні. «Тільки спостерігаючи Всесвіт у різних діапазонах, можна отримати цілісне уявлення про його структуру», – підкреслив академік. Він також пояснив, що для того, аби залишитися серед світових лідерів у галузі радіоастрономії, Україна конструює ще один ефективний радіотелескоп – радіотелескоп нового покоління ГУРТ (Гігантський український радіотелескоп), який за основними характеристиками не поступається радіотелескопам інших країн.

Серед останніх помітних і всесвітньо відомих здобутків вітчизняних радіоастрономів – участь у космічній місії до Юпітера Juno Spacecraft, головним наземним телескопом для підтримки якої став УТР-2. Наші фахівці, до того ж, здійснили наукове обґрунтування участі України в реалізації космічної місії на Місяць Farside Explorer, зокрема в тій її частині, що стосується забезпечення посадки на поверхню цього природного супутника Землі. На завершення академік О. Коноваленко розповів про співпрацю з французькими колегами – ученими Мендонської й Нансейської обсерваторій.

Доповідь професора А. Ель Альбані було присвячено цікавим результатам геологічних досліджень відшарувань гірських порід на території Габону, під час яких аналізувалися скам'янілості зі слідами давніх багатоклітинних організмів. Фосилізовані рештки збереглися досить добре, попри те, що датуються так званим Середньовіччям планети, початок якого припав на два мільярди років тому. У цей час в атмосфері планети зросла частка кисню, що, у свою чергу, посприяло бурхливому розвитку багатоклітинного життя.

Професор звернув увагу, що сучасне наукове обладнання – насамперед мікротомограф, придбаний Університетом міста Пуатьє за 500 тис. євро, – дає змогу здійснювати неруйнівний (або ж неінвазивний) аналіз матеріалу (зокрема, вивчати сліди давніх багатоклітинних живих організмів, закарбовані не лише на поверхні скам'янілостей, а й усередині їх, а також відтворювати наскрізну віртуальну кольорову тривимірну модель матеріалу). Щоб проілюструвати це твердження, професор продемонстрував одну з таких моделей, завдяки якій вдається надзвичайно докладно обстежити досліджувані об'єкти. Дослідники також дійшли висновку, що подальше зменшення вмісту кисню в атмосфері нашої планети призвело до пригнічення розвитку життя, який повноцінно відновився лише 500 млн років тому.

До речі, результати цих наукових робіт мали широкий резонанс – зокрема, у Франції про них написали такі відомі видання, як Figaro та Le Monde. У майбутньому вчені планують провести подібні дослідження і з матеріалами, знайденими на території України: на думку А. Ель Альбані, вони є не менш цікавими для науки, ніж габонські.

Підбиваючи підсумки лекційної частини програми першого фестивального дня, академік А. Наумовець подякував лекторам, підкресливши, що їхні цікаві доповіді допомагають ближче познайомитися з переднім краєм науки.

На завершення урочистостей відбулося вручення почесних відзнак переможцям конкурсу на краще наукове видання 2017 р. та почесних грамот і дипломів за організацію та проведення фестивалю.

Того ж дня у фойє Інституту електрозварювання імені Є.О. Патона НАН України працювала виставка-презентація наукових досягнень установ НАН України, участь у якій взяли близько 50 академічних інститутів, що представили понад 460 інноваційних розробок (з повним списком яких можна ознайомитися за посиланнями:

http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/SCIENCE_FESTIVAL_2017_exposition_list_departments.pdf

http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/SCIENCE_FESTIVAL_2017_exposition_list_topics.pdf;

короткий презентаційний матеріал про деякі експонати виставки дивіться тут:

http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/SCIENCE_FESTIVAL_2017_exposition_more.pdf).

Тим часом на другому поверсі інституту було розгорнуто виставку робіт учнів МАН України.

([вгору](#))

Додаток 2

18.05.2017

Стартував XI Всеукраїнський фестиваль науки

Всеукраїнський фестиваль науки вже встиг стати традиційним національним травневим науково-популярним святом – одним з наймасштабніших проєктів в Україні. Про історію науково-фестивального руху у світі, завдання й цьогорічну програму Всеукраїнського фестивалю науки розповів в ефірі чергового випуску програми «Резонансна тема» радіостанції «Голос Києва» віце-президент НАН України, директор Інституту теоретичної фізики імені М. М. Боголюбова НАН України академік А. Загородній ([Національна академія наук України](#)).

Гість передачі зауважив, що історія подібних фестивалів у світі бере початок з Великої Британії: близько 175 років Британська асоціація наукових досліджень вперше запросила представників зацікавленої громадськості на своє засідання, під час якого за звичаєм обговорювалися останні досягнення науки. Така практика швидко набула популярності, і фестивальний рух покрокував планетою далі. Нині фестивалі науки проводяться багатьма країнами, найактивнішими серед яких є, крім самої Великої Британії, Франція, Італія, Австрія, Китай. Не залишається осторонь і Україна: 2007 р. Національна академія наук виступила з ініціативою щодо започаткування аналогічного національного фестивалю, а вже наступного, 2008 р. він набув всеукраїнського статусу, закріпленого Указом Президента України (№ 444 від 16 травня 2008 р.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/444/2008>). «Життя нині у всіх напружене і складне. Люди часом не мають можливості докладно познайомитися з тим, що ж відбувається в сучасній науці. Вони послуговуються останніми її досягненнями, але навіть не замислюються над тим, що це – результат копіткої праці дослідників, інженерів, технологів», – зазначив академік А. Загородній і додав, що, зважаючи на такий стан справ, першочерговою і головною метою Фестивалю науки є популяризація сучасних наукових знань і наукового світогляду в українському суспільстві: «Ми прагнемо поінформувати якнайширші верстви населення про досягнення нашої науки, продемонструвати її роль та значення для життя суспільства, а також привернути увагу молодих людей, заохотити їх займатися науковими дослідженнями». Організатори також сподіваються, що проведення фестивалю сприятиме підвищенню престижу наукової діяльності в нашій країні.

У рамках фестивалю установи Національної академії наук і національних галузевих академій наук України представляють результати не лише фундаментальних, а й прикладних досліджень – численні інноваційні розробки й технології для потреб різних галузей вітчизняної економіки.

Демонстрація новітніх прикладних досягнень має як ознайомчу, просвітницьку мету, так і цілком конкретну практично спрямовану: вчені звертають увагу представників бізнес-кіл на готові до впровадження на виробництвах перспективні розробки, що можуть дати (а чимало з них – уже дають) значний економічний ефект.

Загалом формат фестивалю дуже цікавий: його цьогорічною програмою передбачено різноманітні заходи – відкриті науково-популярні лекції провідних учених, виставки, круглі столи, дискусії, відвідання дослідницьких лабораторій, де можна на власні очі побачити, чим і в який спосіб займаються науковці. «Дуже важливо, що в заходах Фестивалю активну участь бере молодь – учні Малої академії наук України, студенти, аспіранти, молоді вчені, які також повною мірою усвідомлюють необхідність популяризації науки», – підкреслив гість радіостудії. З року в рік організаторів та учасників фестивалю неабияк надихає те, що проект отримує в цілому позитивні відгуки – особливою підтримкою та схваленням він незмінно користується у шкільній аудиторії – учнів та вчителів, оскільки значна частина подій його програми відбувається саме в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

А. Загородній також поінформував, що 25 травня 2017 р. у столиці відбудеться виставка «Зроблено в Києві», у межах якої свої ефективні науково-технічні розробки представлять і академічні установи. Як зауважив учений, нині діє Угода про співпрацю між Національною академією наук України та Київською міською державною адміністрацією, відповідної до якої науковці виконують низку проектів для потреб міста й містян. Зокрема, дослідники академії на основі аерокосмічних знімків вивчали зсувні процеси у столиці: за результатами проведених робіт до міської влади подано експертні висновки та пропозиції з поліпшення ситуації в цій сфері. Київські клініки вже давно й активно користуються унікальною оригінальною технологією електричного зварювання м'яких живих тканин і відповідним обладнанням: розробки, створені за цим напрямом науковцями Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України, постійно розширюють сферу свого застосування, знаходячи його, наприклад, у хірургії, онкології, гінекології, офтальмології тощо. Ще одна розробка цього ж інституту – технологія безстикowego зварювання залізничних рейок – важлива як на рівні столиці, так і в загальнонаціональному масштабі, оскільки дає потягам змогу пересуватися колією з вищою швидкістю до 150 км/год: довжина такого залізничного полотна (його ще називають «оксамитовим шляхом»), прокладеного територією нашої держави, нині сягає вже 5 тис. км. До надзвичайно важливих наукових результатів, що мають практичну користь передусім для великого міста, належать спеціальні клеї, призначені для герметизації конструкцій тунелів метрополітену шляхом швидкого усування їхніх дефектів, наприклад тріщин. Загальнонаціональне значення мають і роботи, в яких беруть участь науковці академії і які спрямовані на подовження терміну експлуатації енергоблоків атомних електростанцій, що

вже переважно вичерпали свій ресурс. Дослідники, випробувавши механічні властивості зразків-свідків корпусів цих енергоблоків, дійшли висновку про безпечність подальшої експлуатації останніх. У підсумку це щороку заощаджує Україні кілька мільярдів доларів США, які в іншому разі довелося б витратити на будівництво нових потужностей. Біологи академії постійно працюють над новими високопродуктивними сортами сільськогосподарських культур, у першу чергу, озимої пшениці. Нині майже на третині посівних площ України зростають культури селекції Інституту фізіології рослин і генетики НАН України, максимально пристосовані саме до наших кліматичних умов.

Ці, а також багато інших розробок представлено на Фестивалі науки.

Як поінформував академік А. Загородній, після урочистого відкриття заходу в Києві – у будівлі вже згадуваного Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України – учасники фестивалю традиційно мали змогу послухати лекції двох провідників учених – вітчизняного й зарубіжного. Заступник директора Радіоастрономічного інституту НАН України академік О. Коноваленко прочитав лекцію «Сучасний Всесвіт очима низькочастотної радіоастрономії в Україні», присвячену дослідженню космічного електромагнітного випромінювання, а запрошений учений – професор Університету міста Пуатьє Абдерразак Ель Альбані – виступив з теми: «Нова глава історії старого життя 2 мільярди років тому», у якій виклав деякі нові цікаві результати, що стосуються проблем виникнення життя на Землі, а саме – появи й еволюції багатоклітинних організмів.

А. Загородній нагадав і про інші цікаві науково-популяризаційні ініціативи, до яких долучаються вчені НАН України, – зокрема, про проект академічної наукової молоді «Дні науки» та громадський проект із проведення інтерактивних експериментів просто неба «Наукові пікніки», – а також розповів про підтримку молодих учених в академії, наголосивши: «Ми чудово усвідомлюємо, що саме молоді науковці – це майбутнє нашої науки і перед ними мають бути відчинені всі двері».

[ПРОСЛУХАТИ АУДІОЗАПИС РАДІОПЕРЕДАЧІ](#)

([вгору](#))

Додаток 3

24.05.2017

Урочисте спільне засідання Ради Донецького наукового центру НАН України та МОН України і Ради ректорів вищих навчальних закладів Донецької та Луганської областей, присвячене Дню науки

19 травня 2017 р. з нагоди Дня науки й у рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки в Краматорську відбулось урочисте спільне засідання Ради Донецького наукового центру НАН України та МОН України (ДНЦ) і Ради ректорів вищих навчальних закладів (ВНЗ) Донецької та Луганської областей, присвячене Дню науки ([Національна академія наук України](#)).

Участь у заході взяли заступник директора департаменту освіти та науки Донецької обласної військово-цивільної адміністрації (ДОВЦА) О. Макаренко, начальник відділу з питань науки та вищої освіти департаменту освіти та науки ДОВЦА В. Тарасов, секретар Краматорського міського виконкому Д. Ошурко, заступник голови Луганської обласної науково-координаційної ради ДНЦ І. Заблодська, голова Донецького територіального відділення Національного центру «Мала академія наук України» (МАН) О. Євдокімова, відомі вчені й ректори ВНЗ Донецької і Луганської областей, Києва, Дніпра та Вінниці.

Відкрив засідання голова ДНЦ доктор технічних наук, професор В. Ковальов. Він повідомив, що від самого започаткування Фестивалю ДНЦ брав щонайактивнішу участь в його організації та проведенні. Щороку впродовж квітня – травня відбувається чимало заходів, цікавих для наукової спільноти і творчої молоді, а саме: круглі столи, в межах яких обговорюються актуальні події, проблеми й перспективи розвитку науки; виступи видатних учених; виставки наукових праць; дні відчинених дверей в академічних установах тощо. До того ж у рамках Фестивалю науки проводяться різноманітні конкурси робіт молодих дослідників. Традиційно напередодні Дня науки проходять урочисті засідання вчених рад академічних установ і наукового центру. На цих зібраннях підбиваються підсумки річної роботи, відзначаються досягнення вчених та перші вдалі кроки наукової молоді.

В. Ковальов також нагадав, що ДНЦ є першим регіональним науковим центром України – його було створено 52 роки тому. Станом на 2014 р. у Донецькому регіоні працювало 13 установ НАН України, а галузевий сектор налічував 120 науково-дослідних і проектно-конструкторських, технологічних організацій. У науковій сфері Донбасу було зайнято понад 12 тис. осіб, серед яких – 850 докторів наук і понад 5 тис. кандидатів наук. Однак у зв'язку з подіями на Сході України Національна академія наук України була змушена перемістити з Донецького регіону 9 наукових установ. Згідно з постановою Президії НАН України в грудні 2014 р. ДНЦ було передислоковано до м. Покровськ (колишній Красноармійськ) Донецької області – у будівлю Покровського індустріального інституту. За результатами спільного засідання Президії НАН України і Колегії МОН України, що відбулося наприкінці грудня 2015 р., Центр розгорнув свою роботу на площах Донбаської державної машинобудівної академії в м. Краматорськ. На завершення свого виступу голова ДНЦ поінформував присутніх про науково-організаційну діяльність наукового центру в 2016-2017 рр. ([ПЕРЕГЛЯНУТИ СТИСЛИЙ ЗВІТ](#)).

З вітальним словом до учасників зібрання звернулися також заступник директора департаменту освіти та науки ДОВЦА О. Макаренко, секретар Краматорської міської ради Д. Ошурко та заступник голови Луганської обласної науково-координаційної ради ДНЦ І. Заблодська.

Під час засідання директор Донецького фізико-технічного інституту імені О. О. Галкіна НАН України доктор технічних наук, професор В. Білошенко повідомив про діяльність очолюваної ним установи в умовах переміщення, окремо наголосивши на основних проблемах у роботі переміщених установ – дефіциті фінансування, відсутності житла для вчених і вкрай недостатній матеріально-технічній базі. Він також запропонував відновити діяльність експертної ради ДНЦ.

На засіданні виступив і директор Інституту економіки промисловості НАН України академік О. Амоша, який розповів про залучення ресурсів для відновлення й розбудови Донбасу. Він дав оцінку економічному потенціалові Донеччини та Луганщини, розкрив переваги регіону й обґрунтував проблеми, пов'язані з військовим конфліктом, а також запропонував основні напрями відновлення промисловості цих областей із розкриттям галузевих особливостей відновлення виробництва.

Крім того, у межах урочистого зібрання було підписано договір про спільну діяльність між Донецьким науковим центром НАН України та МОН України і Донецьким територіальним відділенням Національного центру «Мала академія наук України» – з метою створення умов для виявлення, розвитку й підтримки талановитих і обдарованих учнів та налагодження співпраці у сфері позашкільної освіти, залучення вчених наукових установ і вищих навчальних закладів до роботи з МАН.

З нагоди Дня науки найкращі науковці Донбасу отримали почесні грамоти Донецької державної обласної адміністрації, Краматорського міського голови та ДНЦ.

А наприкінці заходу талановита молодь вищих навчальних закладів привітала присутніх концертними номерами.

(вгору)

Додаток 4

Урочисте засідання представників наукової громадськості Львівщини з нагоди Дня науки в Україні (у рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки)

Урочисте засідання з нагоди відзначення професійного свята наукових працівників – Дня науки відбулось 19 травня 2017 р. в Актівій залі Львівського національного університету імені Івана Франка ([Західний науковий центр НАН України та МОН України](#)).

На урочистості були запрошені та взяли участь представники обласної та міської влади, наукових установ, вищих навчальних закладів, органів місцевої влади, члени Національної академії наук України і національних галузевих академій наук України, рад молодих учених академічних установ та вищих навчальних закладів.

<...> Відкрив засідання і привітав присутніх з професійним святом голова Західного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України З. Назарчук. Зупинився на вагомих досягненнях науковців регіону та ролі науки для розвитку держави. Зокрема, висловив переконання, що «без фундаментальної науки не буде прикладних досліджень, а без них ми не матимемо інновацій, а отже і конкурентного середовища, надійної економіки і міцної держави». Наука повинна бути основним пріоритетом, і держава, яка прагне успішності, зобов'язана її підтримувати на належному рівні. Підкреслив, що законодавством України передбачено щорічне фінансування розвитку науки на рівні 1,7 % ВВП України, але така норма закону, на жаль, не дотримується.

Від імені академічної спільноти Львівського національного університету імені Івана Франка науковців привітав ректор, професор В. Мельник. «Сьогодні свято тих людей, які формують унікальне інтелектуальне середовище, призначенням якого є не просто пошук і відкриття нового, а й творення світу, у якому ми усі живемо», – зазначив він. Додав, що рівень розвитку політичної і суспільної культури визначається саме ставленням до науки. Далі зупинився на численних здобутках досвідчених вчених і молодих науковців Львівського національного університету імені Івана Франка, зазначивши, що академічна спільнота Університету має віру у краще майбутнє і готова змінювати світ довкола.

Від громади міста Львова науковців привітав міський голова Львова А. Садовий, який висловив впевненість, що «ми будемо мати в Україні верховенство права, розуміння важливості створення нових робочих місць, і автоматично матимемо можливість інвестувати значно більші кошти в розвиток освіти і науки. Якщо в нашій країні стрічка в бюджеті «Освіта і наука» буде домінантною, і ми будемо тримати цю лінію років десять, тоді ми зможемо сказати, що живемо в успішній Україні». Відтак, за вагомі досягнення у науковій і науково-організаційній роботі та з нагоди Дня науки

міський голова Львова вручив Подяки науковим працівникам академічних установ та вищих навчальних закладів Львова.

<...> Від Львівської обласної ради науковців привітав перший заступник голови обласної ради А. Білоус, який наголосив на важливості розвитку наукового середовища регіону й України в цілому. Він вручив науковцям Подяки Львівської обласної ради <...> Директор департаменту освіти і науки Л. Мандзій від імені голови Львівської облдержадміністрації О. Синютки привітала усю академічну спільноту зі святом та подякувала за роботу: «День науки – це свято тих, хто робить свій внесок у розвиток вітчизняної та світової науки – від студента, асистента, докторанта – до відомого професора, іменитого вченого. Сьогодні наука Львівщини, незважаючи на труднощі, завдяки наполегливій праці наших вчених має відомі наукові школи, значні наукові розробки. Дякуємо вам за наполегливу працю та бажаємо міцного здоров'я, добра й благополуччя, творчого натхнення і нових відкриттів».

Л. Мандзій вручила Почесні грамоти Львівської ОДА за багаторічну сумлінну працю, вагомі досягнення в науковій і науково-організаційній роботі та з нагоди Дня науки науковим працівникам академічних установ та вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації Львівської області.

<...> Учасників засідання привітав голова Наукового товариства імені Шевченка член-кореспондент НАН України Р. Кушнір, який підтримав думку, що розвиток науки – передумова успішної країни і наголосив на важливості збереження тяглості наукових традицій.

Голова Західного наукового центру НАН України і МОН України академік НАН України З. Назарчук вручив Грамоти Західного наукового центру за вагомі досягнення у науковій і науково-організаційній роботі та з нагоди Дня науки.

<...> З науковими доповідями виступили член-кореспондент НАН України М. Павлюк: «Академік Григорій Назарович Доленко – корифей нафтогазової геології, великий організатор науки та справжній патріот України (до 100-річчя від дня народження)» та заслужений працівник культури України В. Горинь – «М. Шашкевич і Т. Шевченко: на досвітках національного відродження».

Фестиваль науки – це масштабний загальнодержавний проект з популяризації науки в суспільстві, ініціатором якого у 2007 р. стала Національна академія наук України. Під час фестивалю відомі вчені, молоді початкуючі дослідники та винахідники діляться цікавими науковими фактами, здобутками, розповідають про нові успіхи української та світової науки, відвідують наукові установи та вищі наукові заклади у рамках «Днів відкритих дверей», проводять лекції, екскурсії та інші науково-популярні заходи. На зустрічах під час фестивалю налагоджуються зв'язки молодого покоління, зокрема, учнів Львівської обласної МАН з відомими ученими – академіками, професорами. Програма фестивалю різноманітна і покликана

привернути увагу до наукового пізнання, без якого не можливий розвиток держави.

Фестиваль науки – це свято для всіх. Світ знань не має меж, і досягнення українських учених були і будуть предметом нашої національної гордості. Наука має стати локомотивом, який дасть можливість нашій державі зайняти гідне місце у глобальній економіці та гарантувати національну безпеку.

([вгору](#))

Додаток 5

17.05.2017

А. Венідиктова, координатор проекту «Юні науковці – агенти позитивних змін в Україні», Інститут бібліотекознавства

Відбувся круглий стіл «Права людини – цінність сучасного суспільства»

XI Всеукраїнський фестиваль науки в НБУВ розпочався з круглого столу Київської МАН «Права людини – цінність сучасного суспільства» в рамках церемонії оголошення результатів та нагородження учасників міського учнівського конкурсу «Омбудсмен» ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

З вітальним словом до учнів МАН звернулася О. Василенко, директор Інституту бібліотекознавства НБУВ, канд. іст. наук, наголосивши, що майбутні позитивні зміни в Україні залежать від нових ідей та ґрунтовних знань юних дослідників.

Екс-член Венеційської комісії, канд. юрид. наук М. Ставнійчук у своєму виступі закликала молодь використовувати у своїх наукових дослідженнях першоджерела, а не лише інтернет-ресурси і зауважила, що свого часу активно користувалася бібліотечними фондами НБУВ для написання своєї дипломної роботи та кандидатської дисертації.

Під час круглого столу прозвучали доповіді учнів МАН на теми «Релігійна толерантність», «Свобода віросповідання як елемент демократичних свобод», «Учнівське самоврядування має стати доказом того, що діти є рівноправними суб'єктами шкільної громади». Також юні дослідники презентували свої відео проекти: «Свобода слова – це моя незалежність», «Толерантність», «Демократична партія “Реальне майбутнє”», «Вплив інформаційного простору на розвиток сучасної дитини».

Загалом тематика учнівських доповідей, як зазначила завідувач відділення філософії та суспільствознавства Київської МАН Т. Кот, зачіпає такі аспекти, на які дорослі не зважають. Це підтвердило й жваве обговорення презентованих проектів учасниками круглого столу, під час якого учні ставили нові запитання, окреслювали напрями майбутніх досліджень та розглядали можливості їх впровадження в життя.

М. Ставнічук відзначила, що дуже актуальною є тема «Свобода слова», адже в Україні до останнього часу, і особливо в умовах гібридної війни, не вироблена інформаційна стратегія.

На завершення круглого столу відбулася церемонія нагородження учасників учнівського круглого столу «Омбудсмен».

([вгору](#))

Додаток 6

18.05.2017

Здобутки академічної науки щодо дослідження Півдня і Сходу України обговорили в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського

У рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (НБУВ) 16 травня відбувся круглий стіл «Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)», організований бібліотекою спільно з Інститутом історії НАН України ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Участь у дискусії взяли керівники установ-організаторів: директор Інституту історії України НАН України академік НАН України В. Смолій, генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського член-кореспондент НАН України В. Попик; провідні вчені-історики наукових інститутів НАН України та фахівці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, а також науковці, викладачі, студенти, аспіранти, докторанти, співробітники інформаційних установ.

Приводом до організації круглого столу стало бібліографічне видання [«Схід і Південь України: час, простір, соціум» – Т. 2. Матеріали до бібліографії](#) (кер. авт. колективу доктор наук із соціальних комунікацій Т. Добко), що нещодавно побачило світ у рамках спільного проекту НБУВ та Інституту історії НАН України.

Із вступним словом до учасників круглого столу звернувся генеральний директор НБУВ, член-кореспондент НАН України В. Попик. Він зауважив, що військова агресія з боку Росії спонукала українських учених-гуманітаріїв до глибокого осмислення історичних, соціокультурних, соціально-психологічних передумов цих трагічних подій, їх наслідків та перспектив врегулювання конфлікту і повернення тимчасово окупованих земель до юрисдикції України. Водночас їх дослідницькі можливості суттєво звужував один фактор – відсутність сучасного систематичного бібліографічного ресурсу, який би інтегрував інформаційні джерела, присвячені східному та південному регіонам нашої держави. Тож Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського взяла на себе вирішення цього масштабного завдання. За словами В. Попика, робота науковців над бібліографічним покажчиком «Схід і Південь України: Час. Простір. Соціум» дала змогу не лише зібрати величезний масив публікацій, а

й виявити лакуни в напрацюваннях учених, визначити проблеми, на розробленні яких необхідно зосередитись, а також окреслити коло проблем, що замовчуються або фальсифікуються нашими ідейними супротивниками.

Моральним і науковим подвигом назвав роботу багатьох вітчизняних учених у комплексному науковому проекті «[Схід і Південь України: Час. Простір. Соціум](#)» академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України, директор Інституту історії України НАН України академік НАН України В. Смолій. У той же час він наголосив, що підготовлені в рамках цього проекту численні монографічні видання та бібліографічний покажчик потребують широкої популяризації, яка сприятиме зрушенням у свідомості українців, особливо молоді.

Презентувала бібліографічний покажчик «[Схід і Південь України: Час. Простір. Соціум](#)» завідувач відділу науково-бібліографічної інформації НБУВ, доктор наук із соціальних комунікацій Т. Добко. «Це був наш інформаційний фронт. Перед нами було поставлено непросте завдання: зібрати монографії, нариси, брошури, матеріали конференцій, збірники наукових праць, загальні та регіональні енциклопедії, різноманітні довідники, картографічні матеріали, видані в Україні та поза її межами від кінця XVIII ст. до сьогодення українською, російською та іншими мовами. Непросто було одразу осягнути тему й розробити схему покажчика», – зазначила Т. Добко. Принагідно вона подякувала всім, хто долучився до підготовки видання, постійно підтримував, консультував, давав поради, ретельно переглядав зібраний матеріал. Розповідаючи про бібліографічний покажчик, Т. Добко повідомила, що укладачами була здійснена копітка науково-пошукова, науково-інформаційна і аналітична робота, у результаті якої до покажчика загалом увійшло понад 5,7 тис. бібліографічних записів документів, географічні межі яких охоплюють сучасні Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку, Луганську, Миколаївську, Одеську, Херсонську області та АР Крим. Т. Добко запевнила, що, незважаючи на те що зібрані упорядниками матеріали не претендують на вичерпність, бібліографічний покажчик «Схід і Південь України: Час. Простір. Соціум» не лише стане в пригоді історикам, краєзнавцям, політологам, культурологам, етнологам, бібліотечним працівникам, аспірантам, студентам й усім, хто цікавиться історією України, а й пожвавить краєзнавчі дослідження, спонукає інші національні, обласні універсальні бібліотеки до більш детального висвітлення історії областей та регіонів на бібліографічному рівні.

Академік НАН України О. Онищенко відзначив, що підготовлений науковцями НБУВ бібліографічний покажчик є справжнім інтегрованим ресурсом, адже вміщені в ньому інформаційні матеріали об'єднують дані з бібліотечних, архівних, музейних фондів, мають широку тематичну спрямованість (історія, географія, економіка, літературознавство тощо), відображають чималий спектр різних видів джерел, поєднують бібліографічний опис з електронними анотаціями і рефератами.

Підкресливши інформаційну цінність презентованого покажчика, О. Онищенко висловив сподівання, що «цей потужний бібліографічний масив слугуватиме подальшим науковим дослідженням, осмисленню історичного досвіду, прийняттю управлінських рішень на державному рівні».

«Дослідження проблематики розвитку інформаційної сфери українського суспільства, що мають стати основою взаєморозуміння і толерантності, сприяти поверненню територій Донбасу і Криму в політико-правовий і соціокультурний простір України – один із пріоритетних напрямів наукових зацікавлень фахівців Центру дослідження соціальних комунікацій НБУВ», – зазначив у своєму виступі керівник центру – заступник генерального директора НБУВ, доктор історичних наук, професор В. Горовий. За його словами, створювані в НБУВ інформаційні ресурси та інформаційно-аналітичні матеріали означеної тематики особливо затребувані користувачами не лише підконтрольних українській владі територій, а й тими, що перебувають на окупованих землях.

У контексті обговорення проблем дослідження регіональної специфіки Сходу і Півдня України учасники круглого столу обмінялися думками щодо причин та передумов російської агресії в Україні, особливостей гібридної війни проти України у різних вимірах, можливих шляхів подолання політичних, соціально-економічних, гуманітарних, демографічних наслідків збройного конфлікту.

Зокрема, до проблеми семантичного розуміння поняття «Схід і Південь України» звернувся завідувач відділу джерелознавства нової історії України Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України доктор історичних наук І. Гирич; концептуальні моделі регіональної історії в сучасній історичній проекції представила завідувач відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України доктор історичних наук, професор Я. Верменич; закономірності історії радянського Криму розкрив головний науковий співробітник відділу історії України 20–30-х рр. ХХ ст. Інституту історії України НАН України доктор історичних наук, професор С. Кульчицький; історичний досвід, модерні виклики та перспективи Донбасу і Криму в економічному, суспільно-політичному та етнокультурному просторі України окреслила завідувач відділу історії України 20–30-х рр. ХХ ст. Інституту історії України НАН України доктор історичних наук Л. Якубова; про дискурс окупації як механізм осмислення російської агресії проти України йшлося у виступі старшого наукового співробітника відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України доктора історичних наук, професора О. Стяжкіної; соціально-антропологічні аспекти голодомору на Донбасі 1932–1933 рр. проаналізував головний науковий співробітник відділу історії України 20–30-х рр. ХХ ст. Інституту історії України НАН України доктор історичних наук, професор В. Марочко; результати джерелознавчих досліджень Півдня і Сходу України в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (2014–

2017) означив заступник директора з наукової роботи Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України кандидат історичних наук О. Маврін.

До обговорення результатів наукових досліджень Сходу і Півдня України долучилися також співробітники Інституту економіки промисловості НАН України – доктор економічних наук, професор В. Антонюк і кандидат соціологічних наук, доцент О. Панькова. Науковці презентували колективну монографію «[Внутрішньо переміщені особи: від подолання перешкод до стратегії успіху](#)», у якій проаналізовано проблеми соціально-економічного розвитку Донбасу, причини і наслідки воєнного конфлікту, масштаби вимушеного переселення мешканців Донецької та Луганської областей, запропоновано підходи до оцінки можливостей використання потенціалу вимушено переселених осіб як ресурсу розвитку територіальних громад та до формування концепції відновлення і розбудови миру на Сході України.

Підсумки круглого столу підбив заступник директора Інституту історії України НАН України член-кореспондент НАН України, професор Г. Боряк. Він позитивно відзначив роль НБУВ в упорядкуванні онлайн-ресурсів Інституту історії України НАН України, а також у забезпеченні вільного доступу до цифрового формату презентованого бібліографічного покажчика «Схід і Південь України: Час. Простір. Соціум» на порталі НБУВ. За словами Г. Боряка, це не лише сприятиме популяризації вітчизняних наукових досліджень, а й суттєво розширить читацьку аудиторію, збагатить інтернет-ресурси, що відображають нашу історико-культурну спадщину, забезпечить інформаційну підтримку державотворчих процесів, соціальної сфери суспільства, української науки та культури.

Учасники заходу мали змогу також переглянути [книжкову виставку](#), експонати якої репрезентують дослідження науковців академічних інститутів Національної академії наук України та фахівців НБУВ з означеної проблематики.

Відео YouTube: [Унікальне бібліографічне видання про Схід і Південь України](#)

Корисні посилання: [Фотоальбом у мережі Facebook «Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки» \(вгору\)](#)

Додаток 7

18.05.2017

До 25-річчя НАПН України

Семінар «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)»

17 травня в рамках «Всеукраїнського фестивалю науки – 2017» та з нагоди 100-річчя Української революції (1917–1921) в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського НАПН України відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар «Розвиток освіти в

добу Української революції (1917–1921)» за участі провідних учених наукових установ НАПН України, вищих навчальних закладів різних регіонів України ([Національна академія педагогічних наук України](#)).

<...> Учасники науково-практичного семінару обговорювали такі проблеми, як джерельні бази дослідження розвитку освіти доби Української революції, реформування освіти в добу Української революції, освіта та виховання дітей і дорослих із особливими потребами за діяльності Українських урядів, постаті освітян доби Української революції, доба Української революції в змісті сучасної фахової підготовки.

<...> Було одностайно схвалено рішення продовжити вивчення історії освіти доби Української революції, дослідження маловідомих джерел, їх введення до наукового обігу, популяризацію здобутків минулого під час проведення різних науково-практичних заходів, а також актуалізувати представлення знань про розвиток освіти Української революції в змісті навчальних дисциплін з історії педагогіки.

За матеріалами Всеукраїнського науково-практичного семінару «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)» буде підготовлено та оприлюднено збірник тез доповідей в електронному форматі.

([вгору](#))

Додаток 8

29.05.2017

Українські та японські науковці проведуть спільні дослідження у зоні ЧАЕС

В Україні розпочинаються дослідження в рамках спільного українсько-японського науково-технічного проекту SATREPS щодо співпраці двох країн у питаннях управління зоною відчуження після аварій на АЕС ([ukrinform.ua](#)).

Про це заявив міністр екології та природних ресурсів О. Семерак під час прес-конференції з нагоди запуску проекту, повідомляє кореспондент Укрінформу.

«Ми починаємо спільний проект – партнерство науково-технічної співпраці заради сталого розвитку. Насправді, це не є перша співпраця між українською та японською стороною, нашими науковцями та урядовими організаціями. На жаль, нас об'єднали у цій співпраці не надто приємні речі – це аварії на Чорнобильській станції – і на станції Фукусіма», – сказав О. Семерак.

За його словами, проект був ініційований українськими науковцями і підтриманий японськими партнерами та спрямований на те, щоб знайти нові рішення управління забрудненими радіонуклідами територіями, перетворення цих територій на радіаційно й екологічно безпечні та повернення їх у використання.

У свою чергу посол Японії в Україні С. Шігекі зазначив, що головне завдання проекту SATREPS – це дослідження радіоекологічного впливу аварій на атомних електростанціях.

«На сучасному етапі Україна і Японія перебувають на стадії надзвичайно активної співпраці. Японія підтримує Україну в дуже багатьох галузях і аспектах. Зокрема, Японія дуже чітко задекларувала свою підтримку суверенітету України і також задекларувала допомогу Україні на суму 1,8 млрд доларів. Також Японія й Україна мають спільний сумний досвід аварій на атомних електростанціях, що також послужило додатковим поштовхом розвитку співпраці між нашими країнами», – підкреслив посол.

Він висловив сподівання, що результатом цього проекту буде більш чітка оцінка і прояснення багатьох незрозумілих моментів щодо впливу радіації на природне середовище.

Разом з тим, голова Державного агентства України з управління зоною відчуження В. Петрук пояснив, що реалізовуватиметься проект 5 років, протягом яких українські та японські науковці спільно моніторитимуть, досліджуватимуть динаміку поведінки радіонуклідів у зоні забруднення. Для цього урядові організації Японії також нададуть українським науково-дослідним установам новітнє обладнання.

«У результаті ми отримаємо міжнародне підтвердження відносно наших висновків щодо безпеки зони відчуження, а також пропозиції та спільні рекомендації щодо зміни режиму управління», – додав В. Петрук.

([вгору](#))

Додаток 9

29.05.2017

Гранти для участі в партнерських заходах

У рамках проекту EaP PLUS, який фінансується Європейською комісією за Рамковою програмою Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» і метою якого є підтримка співробітництва між науковцями країн Східного партнерства та країн Європейського Союзу, розширення наукових мереж, а також збільшення кількості учасників, представників країн Східного партнерства у проектах програми «Горизонт 2020», триває конкурс на отримання грантів для відвідування заходів із підготовки проектних пропозицій до конкурсів програми «Горизонт 2020» і партнерських заходів ([Національна академія наук України](#)).

Кінцевий термін подачі заявок – 30 червня 2017 р.

Заявка має бути надіслана щонайпізніше за місяць до обраної події.

Заохочується участь дослідників з наукових установ, університетів та інших навчальних закладів, сектору малого й середнього бізнесу, підприємств, що працюють у галузі наукових досліджень, промисловості, а також муніципальних органів.

Заявники, які вже використовували грантову підтримку, що надавалася в рамках проектів IncoNet EaP, BILAT-UKR*AINA, Black Sea Horizon, можуть бути виключені в процесі відбору, якщо заявка не матиме чіткої демонстрації важливості повторного отримання гранту.

Докладну інформацію та аплікаційні форми розміщено за посиланнями:

<http://h2020.com.ua/uk/>

<https://www.eap-plus.eu/object/call/50>

(вгорі)

Додаток 10

30.05.2017

Національна академія наук України та Департамент науки і техніки провінції Чжецзян підписали Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво в галузі науки та інновацій

26 травня 2017 р. у будівлі Президії НАН України відбулася зустріч представників керівництва й науковців академії з делегацією із провінції Чжецзян (КНР) ([Національна академія наук України](#)).

Українську сторону під час зустрічі представляли перший віцепрезидент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік А. Наумовець, директор Інституту проблем реєстрації інформації (ІПРІ) НАН України академік В. Петров, начальник Відділу міжнародних зв'язків НАН України кандидат історичних наук А. Мирончук, заступник начальника Відділу міжнародних зв'язків НАН України С. Максимчук і старший науковий співробітник ІПРІ НАН України кандидат фізико-математичних наук Д. Манько. До китайської делегації увійшли заступник генерального директора Департаменту науки і техніки

провінції Чжецзян Ван Цзянь, заступник директора Науково-технологічного бюро міського округу Цюйчжоу провінції Чжецзян Ду Чжанцин, заступник начальника Відділу міжнародного співробітництва Чень Юн, професор Чжецзянського технологічного університету Ле Цзичунь, доцент Комітету Фонду природничих наук провінції Чжецзян Сюй Мін, менеджер Центру науково-технічного обміну із зарубіжними країнами провінції Чжецзян Шень Сяолі, президент ТОВ «Високотехнологічний індустріальний парк Тяньхе Ханчжоу» Лу Гуаньлін, президент ТОВ «Чжецзян Джойве інвестмент менеджмент» Люй Цін і президент ТОВ «Чжецзян хенднайс холдинг груп» Чжан Фань.

Привітавши високоповажних зарубіжних гостей і представивши учасників з української сторони, академік А. Наумовець коротко поінформував китайських колег про історію та завдання НАН України, наголосивши на тому, що велику увагу академія приділяє розвитку міжнародного наукового й науково-технічного співробітництва, покликаного посприяти широкій інтеграції української науки до світового наукового співтовариства. Він зазначив, що на даний час академією укладено вже понад 120 угод з різними державними установами, науковими організаціями, освітніми закладами, фірмами та промисловими компаніями 50 країн світу. Одним з головних пріоритетів у міжнародному співробітництві є налагодження тіснішої взаємодії з китайськими науковцями. За цим напрямом роботи НАН України має багаторічний досвід і добрі традиції. Її основними партнерами в КНР є Академія наук Китаю, Китайська академія суспільних наук, Державне управління у справах іноземних спеціалістів КНР, а також академії наук, університети й дослідницькі інститути провінцій Чжецзян, Шаньдун, Гуандун, Цзянсі, Цзілінь, Фуцзянь, Шаньсі й інших. З народними урядами низки провінцій і муніципалітетами міст підписано угоди про співробітництво в галузі науки й техніки. Всього ж академія уклала такі угоди з понад 20 китайськими установами. Як зауважив академік А. Наумовець, співпраця розвивається не лише в рамках академічних угод, а й на підставі прямих договорів між установами. Причому особливе місце посідає спільна діяльність установ НАН України й організацій провінції Чжецзян. Академік навів кілька прикладів такої плідної співпраці. Ідеться, зокрема, про тривалі наукові зв'язки між ІПРІ НАН України та Чжецзянським технологічним університетом у галузі функціональної оптоелектроніки й мікропризмових структур. Останніми роками китайська сторона виявляла особливий інтерес до високотехнологічних розробок українських учених – мікропризмових елементів і структур, призначених для діагностування й лікування косоокості. Восени 2015 р. на запрошення китайських партнерів група науковців на чолі з директором ІПРІ НАН України академіком В. Петровим узяла участь у перемовинах, за результатами яких згодом українські фахівці надали китайським колегам практичну допомогу при провадженні технології та організації виробництва сферопризматичних окулярів для виправлення дефектів зору, а між ІПРІ

НАН України та Чжецзянським технологічним університетом було підписано угоду щодо розгортання виробництва мікропризмових окулярів у Центрі високих технологій провінції Чжецзян (м. Йіву). Нині там уже виготовлено експериментальну партію комбінованих сферопризматичних лінз. Крім того, згаданий академічний інститут має успішний досвід співпраці з низкою промислових підприємств провінції (більше про це читайте в наших попередніх

повідомленнях:

<http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=1880>,
<http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=2356>,
<http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=2782>).

Інший приклад плідної взаємодії (цього разу – за напрямом дослідження властивостей наноструктурованого кремнію з полімерними композитами) демонструють Інститут фізики напівпровідників імені В. Є. Лашкарьова НАН України і Технологічний університет м. Нінбо. Тісні зв'язки налагоджено між українськими академічними науковими установами – Інститутом електрозварювання імені Є. О. Патона, Інститутом металофізики імені Г. В. Курдюмова, Фізико-технологічним інститутом металів і сплавів НАН України – та Інститутом металевих матеріалів (м. Нінбо). У різні періоди багато установ академії співпрацювали також з Інститутом промислових технологій та Інститутом металевих матеріалів Внутрішньої Монголії, розташованими в м. Нінбо. Крім того, академік А. Наумовець нагадав, що на запрошення Муніципального бюро науки і технології м. Нінбо делегація Національної академії наук України взяла участь у роботі наукового форуму China Ningbo Hi-Tech Fair 2015, у межах якого ознайомила китайських колег з розробками установ академії. На думку А. Наумовця, наведені приклади свідчать про помітну активізацію двостороннього науково-технічного співробітництва між НАН України та провінцією Чжецзян, а практичні кроки, зроблені в цьому напрямі партнерської взаємодії, можна вважати досить успішними й такими, що відповідають інтересам обох сторін. Перший віце-президент академії також висловив упевненість у тому, що при продовженні співпраці основний наголос варто буде зробити на розвиткові та впровадженні у виробництво інноваційних підходів і високих технологій, адже в сучасному світі особливо важливе значення надається саме прикладній науці. «Перекоаний, що нині є всі можливості для того, аби вийти за рамки виконання короткотермінових і середньомасштабних проектів й узятися до реалізації великомасштабних та довготривалих», – підкреслив академік А. Наумовець і насамкінець зазначив, що українська сторона уважно й ретельно вивчає досвід стрімкого економічного розвитку сучасного Китаю, невід'ємною складовою якого (тобто розвитку) є науково-технічний прогрес, зокрема ефективна інноваційна політика, що передбачає якнайширше впровадження новітніх розробок і технологій.

Голова китайської делегації – заступник генерального директора Департаменту науки і техніки провінції Чжецзян Ван Цзянь привітав Національну академію наук України зі 100-річним ювілеєм, що

наближається, і зазначив, що провінція Чжецзян має честь співпрацювати з вищою науковою організацією Української держави. За його словами, делегація прибула з метою поглибити двосторонню науково-технологічну співпрацю та зробити її ще більш плідною. В. Цзянь поінформував присутніх, що провінція Чжецзян, розташована на південно-східному узбережжі КНР, є одним з економічно найрозвиненіших регіонів країни: на цю провінцію, що займає лише 1 % території і має лише 4 % населення Китаю, припадає 7 % загальнодержавного ВВП, не в останню чергу завдяки тому, що вона приділяє велику увагу науково-технічному розвитку (спрямовуючи на наукові дослідження й інновації 2,4 % свого ВВП), який вивів її в лідери серед інших провінцій. Водночас, на території провінції Чжецзян все ще переважають традиційні види економічної діяльності. З огляду на це, головним завданням керівництва регіону на даному етапі виступає здійснення економічних перетворень, модернізація економіки. Задля цього провінція налагоджує та поглиблює співпрацю з багатьма провідними науковими центрами різних країн світу, зокрема України. У межах цієї взаємодії створюються й функціонують спільні лабораторії та платформи для трансферу технологій. Їхня першочергова мета – пришвидшити практичну реалізацію наукових досягнень. В. Цзянь висловив упевненість у тому, що Національна академія наук України та провінція Чжецзян можуть об'єднати український інтелектуальний і китайський економічний потенціал на користь обох держав і всього світу загалом. Китайська сторона вважає хорошими перспективи такої співпраці, в тому числі й у межах стратегічного проекту КНР «Один пояс – один шлях», і запропонував академії розглянути різні форми взаємодії з провінцією Чжецзян та запросив українських колег при нагоді відвідати цей регіон.

Досвідом співпраці з партнерами із провінції Чжецзян поділився директор ІПРІ НАН України академік В. Петров. Він наголосив, що це співробітництво є надзвичайно суспільно значущим, оскільки покликане вирішити масштабну для Китаю проблему лікування косоокості. Технологією та обладнанням, за допомогою якого можна діагностувати й лікувати косоокість на найбільш ранніх етапах (коли це є найефективнішим, а саме – у дитинстві), користуються й українській клініки: тільки в Києві таких закладів налічується понад 30. Однак китайські партнери підійшли до цього питання дуже ґрунтовно, й нині вже налагодили виробництво спеціальних окулярів – для власних потреб. Академік В. Петров відзначив, що керівництво м. Йіву, у якому й було впроваджено вказану технологію, всіляко сприяло цьому процесові й неухильно дотримувалося всіх домовленостей з українською стороною. «І це – не єдиний напрям співпраці. Упевнений, що й інші розвиватимуться так само успішно. Хочеться лишень побажати, щоб їх було більше», – підсумував учений.

Професор Чжецзянського технологічного університету Ле Цзичунь зазначила, що дуже тішиться з можливості працювати разом з українськими колегами – за сприяння та підтримки НАН України й Департаменту науки і

техніки провінції Чжецзян. За її словами, з українськими науковцями, передусім із академіком В. Петровим, у неї склалися не тільки успішні робочі відносини, а й міцна дружба.

Наостанок голова китайської делегації підкреслив важливість тісного зв'язку нових ідей з реальним життям суспільства.

За підсумками зустрічі перший віце-президент НАН України академік А. Наумовець та заступник генерального директора Департаменту науки і техніки провінції Чжецзян Ван Цзянь підписали Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво в галузі науки та інновацій між Національною академією наук України і Департаментом науки і технологій провінції Чжецзян.

([вгору](#))

Додаток 11

17.05.2017

Засідання Президії НАН України

Члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь директора Інституту фізики плазми Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» члена-кореспондента НАН України І. Гаркуші «Про міжнародну співпрацю в галузі керованого термоядерного синтезу в рамках дослідницьких програм ЄВРАТОМ» ([Національна академія наук України](#)).

У виступах академіка НАН України Б. Патона, віце-президента НАН України академіка НАН України А. Загороднього, проректора з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна академіка НАН України М. Азаренкова, директора Інституту ядерних досліджень НАН України члена-кореспондента НАН України В. Слісенка, академіка-секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України академіка НАН України М. Шульги було зауважено, що в доповіді розглянуто сучасні проблеми фізики плазми та керованого термоядерного синтезу і відзначено участь українських фахівців у відповідній дослідницькій програмі ЄВРАТОМ.

Наголошувалося, що беззаперечним пріоритетом у сфері розвитку перспективної енергетики є керований термоядерний синтез, який в змозі забезпечити людство практично невичерпним джерелом енергії. Цим питанням займається міжнародний консорціум зі створення дослідницького реактора ІТЕР, який уже споруджується у Франції.

Установи академії мають певні здобутки, кадровий потенціал і матеріально-технічну базу для досліджень з керованого термоядерного синтезу. У країні створено низку термоядерних, технологічних та дослідницьких установок, що дозволяє брати участь у найсучасніших дослідженнях з вивчення термоядерних систем, діагностики плазми, а також створення матеріалів для ядерної і термоядерної енергетики.

Було повідомлено, що Україна у вересні 2016 р. ратифікувала Угоду з Європейським співтовариством з атомної енергії про наукову і технологічну співпрацю й стала асоційованим членом у Програмі наукових досліджень та навчання ЄВРАТОМ. Тому установам НАН України треба сконцентрувати свої зусилля на активній участі у цій Програмі.

Водночас, як було зазначено, організація вітчизняних наукових досліджень у галузі керованого термоядерного синтезу, зважаючи на нові перспективи міжнародного співробітництва, вимагає повноцінного фінансового забезпечення для реалізації скоординованої програми розвитку досліджень високотемпературної плазми як основи енергетики майбутнього.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

([вгору](#))

Додаток 12

02.06.2017

Програма інноваційних досліджень компанії Huawei

Компанія Huawei оголосила про старт інноваційної дослідницької програмиHIRP (Huawei Innovation Research Program) ([Національна академія наук України](#)).

Ця програма розрахована на фахівців високого рівня, які на умовах повної зайнятості працюють у науково-дослідних інститутах та університетах і займаються розробками у сфері комунікаційних технологій, інформатики, інженерії та суміжних галузях. Головні цілі, переслідувані програмою, – технологічне оновлення в галузі ІКТ і взаємовигідне співробітництво, що відповідає взаємним інтересам сторін.

Програма HIRP надає можливість фінансування інноваційних дослідницьких проектів тривалістю 1–2 роки – на конкурсній основі. Сума винагороди становить від 30 тис. до 70 тис. дол. США, але в особливих випадках може перевищувати вказаний поріг.

Цього року для досліджень пропонується 140 тем, згрупованих у 13 напрямів.

Кінцевий термін подання заявок – 16 червня 2017 р. (до 09:00 год – за місцевим часом у Пекіні).

Додаткові англomовні інформаційні матеріали про програму HIRP

[Інструкція для заявника на участь у програмі HIRP у 2017 році](#)

[Інструкція для користувача системи подання заявок на участь у програмі HIRP](#)

Форми заявок і докладніша інформація про програму доступні за посиланням: <http://innovationresearch.huawei.com/IPD/hirp/portal/index.html>

([вгору](#))

16.05.2017

НАПрН України укладено меморандум про співпрацю з Талліннською школою права (Естонія)

16 травня 2017 р. Національну академію правових наук України з офіційним візитом відвідали директор школи права Талліннського технічного університету професор Танел Керікмае (Tanel Kerikmae) та науковий співробітник цього навчального закладу Арчіл Чочіа (Archil Chochia) ([Національна академія правових наук України](#)).

Професор Т. Керікмае розказав про особливості реформування науки та вищої освіти в Естонії, пріоритетні напрями наукових досліджень національних правових шкіл та про організаційні аспекти навчання за докторськими програмами. Під час зустрічі було підписано двосторонній меморандум про співпрацю в галузі науки між Талліннською школою права та Національною академією правових наук України.

Меморандумом передбачено проведення спільних наукових досліджень і розробок в правовій сфері, створення дослідних центрів, тимчасових творчих колективів для вирішення важливих проблем у галузі права, організація стажувань, а також спільного наукового керівництва аспірантами та докторантами, організація спільних наукових заходів, таких як конференції, форуми, семінари, підготовка і видання спільних наукових публікацій та ін.

([вгору](#))

25.05.2017

Виставка-презентація промислової продукції київських виробників «Зроблено в Києві»

25 травня 2017 р. у столичному Виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» відбулася друга щорічна виставка-презентація промислової продукції київських виробників «Зроблено в Києві», у межах якої свої досягнення представили й 40 наукових установ НАН України ([Національна академія наук України](#)).

Виставку відвідали та оглянули високоповажні гості – Прем'єр-міністр України В. Гройсман і київський міський голова, голова Київської міської державної адміністрації В. Кличко.

У своєму вітальному слові з нагоди відкриття заходу глава уряду зауважив, що пріоритетом для нашої держави є побудова сильної економіки й особливо варто відзначити великий внесок української столиці в цю справу. За словами В. Гройсмана, останнім часом показники київської ділової активності демонструють тенденцію до зростання, що є дуже хорошим сигналом. А Кабінет Міністрів України, зі свого боку, працює над втіленням планів з дерегуляції національної економіки, щоб створити сприятливий бізнес-клімат і завдяки цьому залучити інвестиції, у тому числі зарубіжні. На завершення свого виступу Прем'єр-міністр України побажав виробникам і винахідникам процвітання й наголосив: «Упевнений, що ми приречені бути успішними».

Київський міський голова, голова Київської міської державної адміністрації В. Кличко подякував главі уряду за увагу до столиці й, зокрема, до виставки «Зроблено в Києві», а також розповів про позитивну динаміку економічного розвитку міста. Він зазначив, що на даний час у Києві функціонують 763 підприємства, на яких працюють понад 120 тис. осіб, і підкреслив, що податкові надходження від київських підприємств упродовж року зросли як до загальнодержавного бюджету (на 30 %), так і до власне міського (на 57 %). В. Кличко також торкнувся питань важливості створення нових робочих місць у Києві та сприяння й надання підтримки столичним підприємствам з боку міської влади. Це, у тому числі, дасть змогу розвиватися й місцевій громаді. Знак «Зроблено в Києві» має стати чимось на кшталт відомої торгової марки, сказав мер наостанок.

Потому Прем'єр-міністр України та київський міський голова оглянули стенди учасників виставки, зокрема поспілкувалися з керівництвом і вченими наукових установ НАН України.

Загалом, участь у виставці взяли 160 підприємств і 40 наукових установ з усіх районів столиці.

[\(вгору\)](#)

Додаток 15

29.05.2017

Новий гемостатик від біохіміків Академії

Про новий ефективний кровоспинний засіб розповіли журналістам «5 каналу» його розробники – науковці Інституту біохімії імені О. В. Палладіна НАН України, а також представники керівництва академії ([Національна академія наук України](#)).

Більшість летальних випадків серед українських військовослужбовців у зоні АТО спричинені критичними для людського організму крововтратами. Виправити цю сумну статистику покликані чимало розробок медичного призначення, створених ученими різних установ Національної академії наук України. Однією з останніх серед них є гемостатичний засіб з робочою назвою «Вавка» (Вдосконалений Активатором Вуглецевий Кровозупинний Агент), над яким уже півтора роки працюють дослідники відділу структури та функції білків Інституту біохімії імені О. В. Палладіна НАН України разом з Інститутом експериментальної патології і онкології імені Р. Є. Кавецького НАН України й Інститутом фізіології імені О. О. Богомольця НАН України. До складу засобу входять вуглецева основа й ензим. За словами вчених, цей гемостатик вигідно відрізняється від наявних аналогів (у тому числі зарубіжних), адже швидше спиняє кровотечу й загоює опіки, є хімічно інертним (і, відповідно, демонструє високий рівень біосумісності з живими тканинами), легко усувається з рани. Засіб може застосовуватись у формі бинта, пов'язки й тампону. Наразі успішно завершено його випробування на великих тваринах, готуються клінічні випробування.

Як розповіли науковці, створення розробки за запропонованою ними ідеєю було профінансовано з бюджету самої академії – у межах цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави», започаткованої 2015 р. Дослідники готові до співпраці з інвесторами та сподіваються, що новий гемостатичний засіб вдасться довести до стадії серійного виробництва і згодом запропонувати його не лише вітчизняним, а й зарубіжним споживачам.

Відеозапис телесюжету доступний за адресою:

<https://www.youtube.com/watch?v=PeFc3Sr4fiU>

Р. С. Інтерв'ю з одним із розробників «Вавки» – науковим співробітником відділу структури та функції білків Інституту біохімії імені О. В. Палладіна НАН України кандидатом біологічних наук В. Чернишенком – читайте за посиланням:

<http://new.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=3194>

[\(вгору\)](#)

24.05.2017**Аграрне виробництво України потребує техніко-технологічного переоснащення**

Аграрне виробництво України потребує техніко-технологічного переоснащення відповідно до рівня фондозабезпечення розвинутих країн світу ([Agravery](#)).

Про це заявив завідувач відділу ринку матеріально-технічних ресурсів ННЦ «Інститут аграрної економіки» О. Захарчук.

Він зазначив, що нині фондоозброєність праці та фондооснащеність угідь у сільському господарстві України із розрахунку на 100 га угідь в 1,6–15,6 разів нижче, ніж у Великобританії, Польщі, Білорусі та Росії.

«У 2015 р. порівняно з 2010 р. в аграрних підприємствах України спостерігається спад забезпеченості різними видами техніки в межах 10–20 %. Він поступово компенсується зростанням потужності самохідної техніки та продуктивності причіпного обладнання. Так, у 2015 р. середня потужність двигуна трактора становила 94,1 кВт проти 83 кВт у 2010 р. й 64,7 кВт у 2000 р.», – зазначив експерт.

Водночас, за його словами, простежується тенденція до зростання рівня технічного оснащення особистих селянських господарств – переважно за рахунок міні-тракторів та мотоблоків китайського походження. Але порівняно з фермерськими господарствами Польщі, у яких на 1 трактор припадає 9,4 га, у домогосподарствах України – 21,2 га.

«Велике різноманіття ґрунтово-кліматичних умов, організаційних форм господарювання й економічного стану сільгосптоваровиробників зумовили різний рівень їх техніко-технологічного забезпечення. Це необхідно враховувати при наданні аграріям держпідтримки з оновлення їх машинно-тракторного парку», – зауважив О. Захарчук.

На його думку, пріоритетними в придбанні повинні стати зернозбиральні комбайни, трактори середньої та високої потужності, ґрунтообробно-удобрювально-посівні комплекси, технічні засоби для післязбиральної обробки зернових і насіння олійних культур, обладнання для молочних та свиноферм.

За розрахунками науковців Інституту аграрної економіки, нормативна потреба в основних засобах на виробництво сільгосппродукції на період до 2025 р. для усіх категорій господарств визначена в обсязі 1 532,7 млрд грн. Тоді як реальна вартісна наявність з урахуванням дооцінки становить лише 523,3 млрд грн. Зокрема, потреба в машинах та обладнанні становить 384,3 млрд грн на 2020 р. і 517,4 млрд грн – на 2025, а їхня фактична розрахункова вартість – 163,6 млрд грн.

([вгору](#))

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття Золотої медалі імені В. І. Вернадського Національної академії наук України у 2017 році

Національна академія наук України оголошує конкурс на здобуття Золотої медалі імені В. І. Вернадського Національної академії наук України ([Національна академія наук України](#)).

З метою відзначення вчених за видатні досягнення в галузі природничих, технічних та соціогуманітарних наук, на честь першого президента Української академії наук – видатного вченого, академіка Володимира Івановича Вернадського, а також з нагоди 85-річчя створення Академії Національною академією наук України було засновано Золоту медаль імені В. І. Вернадського.

Щорічно до дня народження академіка В. І. Вернадського (12 березня) присуджуються дві золоті медалі – одна вітчизняному і одна зарубіжному вченому.

1. Медаль присуджується лише окремим особам персонально як за окремі наукові досягнення, так і за сукупність наукових праць.

Одна і та ж особа не може бути нагороджена медаллю більше одного разу.

2. Медаль не присуджується посмертно, окрім випадку, коли лауреат помер після прийняття рішення про його нагородження.

3. У конкурсі на здобуття Золотої медалі імені В. І. Вернадського можуть брати участь:

а) дійсні члени і члени-кореспонденти НАН України незалежно від місця їх постійної роботи;

б) зарубіжні вчені;

в) окремі особи, які працюють у наукових установах, вищих навчальних закладах, на підприємствах і в організаціях, розташованих на території України.

4. Право висунення робіт на здобуття Золотої медалі імені В. І. Вернадського надається:

а) дійсним членам, членам-кореспондентам та іноземним членам НАН України;

б) науковим установам, вищим навчальним закладам та науковим радам НАН України;

в) науковим та науково-технічним товариствам, іншим громадським об'єднанням учених;

г) науково-технічним (технічним) радам міністерств, відомств, науково-виробничих об'єднань, конструкторських бюро, промислових підприємств.

5. Право представлення кандидатур на здобуття медалі надається відділенням НАН України.

6. Організації або окремі особи, що висунули кандидата для присудження медалі, до 12 листопада 2017 р. подають свої пропозиції разом з мотивуванням до відповідного відділення НАН України, у тому числі розгорнуту інформацію про номінанта та його наукові досягнення і здобутки (до 3 сторінок). Мотивоване подання повинне містити:

6.1. Наукову характеристику робіт з висвітленням їх значення для розвитку науки, народного господарства, суспільства (надання опублікованих праць, матеріалів відкриттів та винаходів не обов'язкове).

6.2. Відомості про автора (прізвище, ім'я, по батькові, повна дата народження, перелік основних наукових праць, відкриттів, винаходів, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада, домашня адреса), а також кольорове персональне фото 9 x 12 у електронному та паперовому вигляді.

7. Усі матеріали подаються у двох примірниках за адресою: 01601, Київ, вул. Володимирська, 54, Президія Національної академії наук України (телефони для довідок: 8(044) 239-64-24; 8(044) 239-64-63).

([вгору](#))

Додаток 18

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття премій імені видатних учених України

Національна академія наук України оголошує конкурс на здобуття премій імені видатних учених України ([Національна академія наук України](#)).

З метою відзначення вчених, які опублікували найкращі наукові праці, здійснили винаходи і відкриття, що мають важливе значення для розвитку науки і економіки України, Національна академія наук України присуджує премії імені видатних учених України.

1. У конкурсі на здобуття премій імені видатних учених можуть брати участь:

а) дійсні члени і члени-кореспонденти НАН України незалежно від місця їх постійної роботи;

б) окремі особи, які працюють у наукових установах, вищих навчальних закладах, на підприємствах і в організаціях, розташованих на території України;

в) колективи авторів, які виконали запропоновану на здобуття премії роботу, якщо більшість авторів працює в установах, передбачених підпунктом «б» цього пункту.

2. Право висувати роботи на здобуття іменних премій надається:

а) дійсним членам і членам-кореспондентам НАН України;

б) науковим установам, вищим навчальним закладам, дослідним лабораторіям і станціям, конструкторським бюро;

- в) науково-технічним радам міністерств і відомств України;
- г) науковим радам з проблем науки;
- д) технічним радам промислових підприємств;
- е) науковим та інженерно-технічним асоціаціям і товариствам.

3. Колектив, висунений на здобуття іменної премії, має включати лише основних авторів, чий внесок був найвагомим. Загальне число авторів не повинно перевищувати трьох осіб. До складу авторського колективу не включаються особи, які вже були раніше удостоєні цієї іменної премії.

4. На здобуття іменних премій можуть бути висунені:

наукові праці лише після того, як мине не менше 6 місяців, але не більше 5 років після їх опублікування;

винаходи й відкриття – після їх впровадження у народне господарство.

5. Граничний термін подання роботи на конкурс – 1 листопада 2017 р.

6. Організації та окремі особи, які висунули наукову працю на здобуття іменної премії, подають до відповідного відділення НАН України на бланку організації з написом «На здобуття премії імені ...»:

а) опубліковану працю (серію праць) або матеріали про наукове відкриття (винахід);

б) анотацію, що включає наукову характеристику праці та висновки щодо її значення для розвитку науки і народного господарства (українською мовою);

в) копії авторських свідоцтв та посвідчень про відкриття;

г) у відповідних випадках документи про впровадження роботи у народне господарство (копії постанов, наказів, актів та довідок про техніко-економічні показники впровадження);

д) акти випробувань (для нових конструкцій машин, технологічних процесів тощо);

е) відгуки наукової громадськості, преси про роботу;

ж) детальну довідку у відсотково-цифровій формі про творчий внесок кожного члена авторського колективу у висунену на конкурс роботу. Довідка складається окремо на кожного автора і підписується керівником установи за місцем роботи автора та скріплюється гербовою печаткою;

з) біографічні відомості про автора (авторів) (прізвище, ім'я, по батькові, рік та місяць народження, спеціальність, почесне звання, вчений ступінь, вчене звання, посада, службова, домашня та електронна адреси, службовий, домашній та мобільний телефони; ксерокопія довідки про надання ідентифікаційного коду), що підписуються ним (ними), а їх відповідність засвідчується керівництвом і гербовою печаткою установи за місцем роботи, а також кольорове фото автора на поточний момент форматом 9 x 12 у паперовому та електронному вигляді.

Усі матеріали подаються у двох примірниках на адресу відповідного відділення НАН України (01601, м. Київ, вул. Володимирська, 54, Президія Національної академії наук України ; телефони для довідок: 8(044) 239-64-24, 8(044) 239-64-63).

На конкурс не приймаються роботи, які були удостоєні Державної премії України, іменних премій Російської АН, НАН України і галузевих академій країн СНД або спеціальних премій інших відомств, що присуджуються за конкурсами.

Не приймаються на конкурс і збірники наукових праць більш ніж трьох авторів.

ОГОЛОШУЄТЬСЯ КОНКУРС НА ТАКІ ПРЕМІЇ:

1. Премія імені М. М. Боголюбова – за видатні наукові роботи в галузі математики і теоретичної фізики (Відділення математики НАН України);

2. Премія імені Д. В. Волкова – за видатні роботи у галузі теорії ядра та фізики високих енергій (Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України).

3. Премія імені С. М. Гершензона – за видатні досягнення в галузі молекулярної біології, молекулярної генетики та молекулярної біофізики (Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України).

4. Премія імені М. С. Грушевського – за видатні наукові роботи в галузі історичної україністики та соціології (Відділення історії, філософії та права НАН України).

5. Премія імені Р. Є. Кавецького – за видатні наукові роботи в галузі експериментальної онкології (Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України).

6. Премія імені Ф. М. Колесси – за видатні наукові роботи в галузі української фольклористики, етнології, народознавства та музикології (Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України).

7. Премія імені В. Є. Лашкарьова – за видатні роботи в галузі фізики напівпровідників та напівпровідникового приладобудування (Відділення фізики і астрономії НАН України).

8. Премія імені І. І. Мечникова – за видатні роботи в галузі мікробіології, імунології та геронтології (Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України).

9. Премія імені В. С. Михалевича – за видатні досягнення в галузі інформатики, теорії оптимізації і системного аналізу (Відділення інформатики НАН України).

10. Премія імені З. І. Некрасова – за видатні наукові роботи в галузі металургії (Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України).

11. Премія імені М. В. Остроградського – за видатні наукові роботи в галузі математики та математичних проблем механіки (Відділення математики НАН України).

12. Премія імені Л. В. Писаржевського – за видатні наукові роботи в галузі хімії та хімічної технології (Відділення хімії НАН України).

13. Премія імені І. К. Походні – за видатні роботи в галузі прикладного матеріалознавства (Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України).

14. Премія імені А. Ф. Прихотько – за видатні роботи в галузі лазерної фізики, оптики та кристалографії (Відділення фізики і астрономії НАН України).

15. Премія імені М. В. Птухи – за видатні наукові роботи в галузі економіки і демографії, демографічної статистики (Відділення економіки НАН України).

16. Премія імені І. Пулюя – за видатні роботи у галузі прикладної фізики (Відділення фізики і астрономії НАН України).

17. Премія імені Л. П. Симиренка – за видатні наукові роботи в галузі садівництва, дендробіології та квітникарства (Відділення загальної біології НАН України).

18. Премія імені М. Д. Стражеска – за видатні наукові роботи в галузі лікування внутрішніх хвороб, кардіології (Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України).

19. Премія імені С. І. Субботіна – за видатні наукові досягнення в галузі геофізики, гідрофізики, наукового приладобудування, метрології, фізики атмосфери (Відділення наук про Землю НАН України).

20. Премія імені С. П. Тимошенка – за видатні досягнення в галузі теоретичної та прикладної механіки (Відділення механіки НАН України).

21. Премія імені В. І. Толубинського – за видатні досягнення в галузі теплофізики та теплотехніки (Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України).

22. Премія імені Є. П. Федорова – за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії (Відділення фізики і астрономії НАН України).

23. Премія імені І. М. Францевича – за видатні наукові роботи в галузі фізичного матеріалознавства (Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України).

24. Премія імені В. Ю. Чаговця – за видатні наукові роботи в галузі фундаментальної і прикладної фізіології (Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України).

25. Премія імені Д. І. Чижевського – за видатні наукові роботи в галузі філософських наук (Відділення історії, філософії та права НАН України).

([вгору](#))

Додаток 19

11.05.2017

Оголошується конкурс на здобуття премій для молодих учених і студентів вищих навчальних закладів за кращі наукові роботи

Національна академія наук України оголошує конкурс на здобуття премій для молодих учених і студентів вищих навчальних закладів за кращі наукові роботи ([Національна академія наук України](#)).

За роботи в галузі природничих, технічних і соціогуманітарних наук Президія НАН України щороку (в лютому) присуджує 14 премій для

молодих учених і 14 премій для студентів вищих навчальних закладів. Премії присуджуються окремим авторам або колективу авторів за кращі наукові роботи, а також за серії наукових робіт з єдиної тематики, за відкриття та винаходи. Колектив, висунутий на присудження премії, повинен включати лише основних авторів, чий внесок був найвагомим, і складатися не більш як з трьох осіб. Особам, удостоєним премій, на загальних зборах відповідного відділення Національної академії наук України вручаються дипломи встановленого зразка.

На конкурс не приймаються роботи, які раніше були удостоєні премій НАН України, галузевих академій або спеціальних премій інших відомств, що присуджуються за конкурсами.

Не приймаються на конкурс також збірники наукових робіт різних авторів.

1. У конкурсі можуть брати участь наукові співробітники, викладачі, стажери-дослідники, аспіранти науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів віком до 35 років включно, студенти вишів, а також аспіранти та студенти зарубіжних країн, які навчаються в наукових установах та вишах України.

2. Право висувати кандидатів на здобуття премій надається: ученим радам наукових установ і вищих навчальних закладів, колегіям (президіям) міністерств і відомств України, технічним радам промислових підприємств, конструкторських бюро, радам наукових і науково-технічних товариств, що підтверджується витягом із протоколу засідання вченої ради установи або відповідного органу підприємства, організації, чи відомства.

Роботи, виконані молодими вченими, приймаються Національною академією наук України на конкурс за поданням відповідних міністерств, відомств, організацій та рад.

3. Граничний термін подання роботи на конкурс – 15 грудня 2017 р.

4. Організація, яка висунула роботу на присудження премії молодим ученим та студентам, подає до Президії НАН України (01601, м. Київ, вул. Володимирська, 54, телефони для довідок: 8(044) 239-64-24; 8(044) 239-64-63) в оформленому належним чином вигляді з написом на титульному аркуші: «На здобуття премій НАН України для молодих учених (студентів)» та зазначенням відділення НАН України відповідно до тематики роботи:

а) офіційний лист установи щодо направлення конкретної роботи на конкурс (на бланку) у двох примірниках, скріплений гербовою печаткою установи;

б) обґрунтоване подання, що включає назву, наукову характеристику роботи й коротку анотацію;

в) опубліковану наукову роботу (серію робіт), матеріали наукового дослідження або винаходу у двох ідентично оформлених примірниках – на конкурс молодих учених;

г) наукову роботу, матеріали наукового дослідження або винаходу в одному примірнику – на конкурс студентів;

д) конкретну довідку у відсотково-цифровій формі про творчий внесок кожного члена авторського колективу, який складається з двох чи трьох осіб, у роботу або серію робіт, висунутих на конкурс;

е) довідку про те, що роботи, які подаються на конкурс, не були раніше удостоєні премій НАН України, країн СНД та ін.;

є) не менше двох рецензій сторонніх організацій (із зазначенням їхньої адреси);

ж) відомості про автора: прізвище, ім'я, по батькові, повна дата народження, місце роботи, науковий ступінь й посада (для студентів – виш, факультет, курс у розгорнутому вигляді), домашня та електронна адреси, номер телефону (службовий, домашній та мобільний), ксерокопія довідки про надання ідентифікаційного коду;

з) згоду на збір та обробку персональних даних (на відповідному бланку).

Всі матеріали, які подаються на конкурс, повинні бути відповідно оформлені: роботи (неопубліковані) підписані авторами, довідки і рекомендації – керівниками установ (вузів) та скріплені печаткою даної установи. Сторінковий обсяг кожного супровідного документа не регламентується.

5. Роботи, оформлені неналежним чином, до участі в конкурсі не допускаються.

6. Роботи, за які не присуджено премії, не зберігаються в НАН України і за бажанням можуть бути повернені відповідними відділеннями їх авторам.

([вгору](#))

Додаток 20

23.05.2017

Оголошується конкурс тематики фундаментальних досліджень та їх виконавців

Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1084 «Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення наукових досліджень і розробок, проектних та конструкторських робіт за рахунок коштів державного бюджету» та Положення про проведення конкурсу на здійснення наукових розробок, затвердженого президією НАПрН України, оголошується конкурс тематики фундаментальних досліджень та їх виконавців, замовником яких є Національна академія правових наук України, фінансування яких здійснюється головним розпорядником бюджетних коштів у межах базового фінансування підпорядкованих наукових установ ([Національна академія правових наук України](#)).

1. Актуальні напрями наукових досліджень:

- Проблеми захисту прав і безпеки людини в інформаційній сфері та інформаційно-правового забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції України.

- Проблеми правової охорони інтелектуальної власності в аспекті забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграційних процесів.

- Актуальні проблеми правового забезпечення інноваційного розвитку, правових засобів державної підтримки інноваційної діяльності.

- Проблеми сучасної правової політики у сфері територіальної організації влади та публічного адміністрування в умовах інтеграційних процесів.

- Проблеми приватноправового регулювання відносин в умовах громадянського суспільства.

2. Умови та місце проведення конкурсу:

Разом із заявкою на ім'я головного ученого секретаря НАПрН України (у довільній формі) на конкурс до Президії Національної академії правових наук України (м. Харків, вул. Пушкінська, 70 (тел.: (057) 704-19-01, email: arptnu@ukr.net) у паперовій та електронній формі надсилається:

- Інформація щодо фундаментальної теми, оформлена згідно форми, що додається (*додаток 1);

- Експертний висновок на кожен нову фундаментальну тему, наданий відповідним відділенням (бюро відділення) НАПрН України;

3. Строк подання конкурсних заявок – 30 календарних днів з дати оголошення про проведення конкурсу.

4. Результати конкурсного відбору, проведеного президією НАПрН протягом десяти днів з моменту завершення подання заявок на конкурс, будуть розміщені на офіційному веб-сайті академії.

*додаток 1: [Інформація щодо теми фундаментального дослідження \(завантажити\)](#)

(вгору)

Додаток 21

31.05.2017

**Загальні збори Національної академії медичних наук України.
Результати виборів**

30–31 травня 2017 р. відбулися загальні збори Національної академії медичних наук України. У зборах взяли участь президент академії, члени Президії, дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти НАМН України, директори державних установ НАМН, представники Національної (віце-президент НАН України академік В. Кошечко) та галузевих академій, а також народні депутати України (О. Корчинська, К. Іщейкін, В. Дубіль), інші почесні гості, представники ЗМІ ([Національна академія медичних наук України](#)).

З основною доповіддю «Про результати діяльності НАМН України у 2016 році і перспективи розвитку наукових досліджень» виступив президент НАМН України академік В. Цимбалюк. Підсумкам роботи клінічного та теоретичного відділень НАМН України та успіхам і проблемам у вітчизняній медичній науці загалом були присвячені виступи віце-президентів НАМН академіків Д. Заболотного, В. Коваленка та М. Тронька.

З промовистим словом звернулися до медичної еліти України і народні депутати України перший заступник голови Комітету Верховної Ради України О. Корчинська та голова підкомітету бюджетної політики України та удосконалення положень бюджетного кодексу, доктор медичних наук К. Іщейкін.

Утім, центральною подією цієї сесії загальних зборів НАМН України стали вибори дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАМН України на вакантні місця (відповідно до оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» від 20.01.2016 № 9 (6263) і оголошення в газеті «Голос України» від 21.04.2016 р. № 73 (6327).

Відповідно до Статуту НАМН України право висувати кандидатів у дійсні члени (академіки) НАМН України мають вчені ради наукових установ, атестованих відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», вищих навчальних закладів (університетів та академій), дійсні члени (академіки) НАМН України.

Всього було 48 претендентів на отримання відповідних звань.

Оскільки вибори дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів НАМН України (за Статутом) проводяться у два етапи – на загальних зборах відділень НАМН України, а потім – на сесії загальних зборів НАМН України, у перший день, 30 травня, на загальних зборах відділення теоретичної і профілактичної та окремо клінічної медицини заслухали всіх кандидатів, а наступного дня, 31 травня, на сесії загальних зборів НАМН України затвердили результати таємного голосування.

[Список обраних на вакантні місця дійсних членів \(академіків\) і членів-кореспондентів НАМН України](#)

[\(вгору\)](#)

Додаток 22

13.05.2017

Відбувся щорічний семінар для керівників бібліотек наукових установ НАН України

11 травня 2017 р. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбувся семінар для працівників бібліотек наукових установ НАН України «Роль та завдання бібліотек наукових установ у формуванні інформаційного простору та суспільства знань». У роботі семінару взяли участь керівники бібліотек наукових установ усіх відділень Національної

академії наук України, що розташовані в м. Києві ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Семинар відкрив голова Інформаційно-бібліотечної ради НАН України академік О. Онищенко. Він підкреслив, що бібліотеки академічних інститутів, як і всі бібліотеки, що забезпечують інформаційну підтримку науки, освіти і практики, відчувають жорстку конкуренцію з боку потужних інтеграторів цифрових ресурсів. Така ситуація вимагає від бібліотек комплексних змін у системі обслуговування користувачів, які вже не задовольняються отриманням конкретного документа або бібліографічної консультації, а, перш за все, потребують узагальненої та аналітичної інформації з різних джерел. Окрім того, для сучасних користувачів характерним є бажання отримувати інформацію на відстані, а це означає, що визначальною формою обслуговування користувачів стає дистанційне обслуговування. З огляду на це, основними завданнями, які нині мають вирішувати бібліотеки академічних інститутів, є:

- курс на мультиресурс і мультисервіси;
- глибоке знання інформаційних потоків і ресурсів, застосування в роботі сучасних інформаційних технологій;
- формування інтегрованих баз даних профільних матеріалів, архівів неопублікованих результатів наукових досліджень;
- просування наукових установ та їх співробітників у мережі Інтернет, надання допомоги в створенні їх бібліометричних портретів;
- оновлення форм і методів роботи, орієнтація на індивідуальну подачу користувачеві потрібної інформації;
- психологічне сприйняття нового типу користувача.

За словами академіка О. Онищенка, вирішення цих завдань багатьом видається не можливим, однак це – єдиний шлях збереження й підвищення ролі бібліотек.

Про сучасні реалії функціонування бібліотек наукових установ НАН України доповіла вчений секретар Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, кандидат історичних наук Г. Солоіденко. Вона констатувала, що проведена в минулому році оптимізація діяльності наукових установ НАН України призвела до скорочення на 13 % штату бібліотечних працівників і, як наслідок – до скорочення основних показників бібліотечно-інформаційної діяльності: значно знизилися показники відвідуваності й книговидачі в більшості бібліотек наукових установ. Через суттєве недофінансування комплектування фондів у багатьох бібліотеках зменшилися надходження нової літератури, окремі бібліотеки взагалі не купували нові видання і не передплачували періодичні видання. Крім того, практично зупинився книгообмін із зарубіжними науковими установами. Водночас бібліотеки наукових установ НАН України шукали альтернативні шляхи задоволення інформаційних потреб науковців – продовжували наповнювати і представляти свої електронні каталоги на порталі НБУВ, збагачували контент бібліотечних сторінок на сайтах наукових установ НАН України,

створювали тематичні й фактографічні бази даних тощо. Значну увагу було приділено підготовці на гідному рівні бібліографічних і біобібліографічних посібників. Водночас, за словами Г. Солоіденко, бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування в бібліотеках наукових установ НАН України потребує більш активного застосування сучасних інформаційних технологій, орієнтації на нові інформаційні сервіси, діяльної корпоративної бібліотечної взаємодії.

Одним із можливих варіантів популяризації фондів і забезпечення бібліотеками наукових установ НАН України доступу до електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів є їх участь у корпоративному формуванні інформаційного порталу «[Наука України: доступ до знань](#)». Про це йшлося у виступі керівника Інституту інформаційних технологій НБУВ, доктора наук із соціальних комунікацій К. Лобузіню. Вона повідомила присутнім, що на сьогодні до проекту приєдналися 170 бібліотек наукових установ та науково-інформаційних центрів Національної академії наук України, Національної аграрної академії наук України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України та ін. К. Лобузіню ознайомила учасників семінару із складовими інформаційного порталу (реєстрами наукових установ і бібліотек України, анотованим інтернет-навігатором наукових ресурсів, інтернет-навігатором вітчизняних наукових журналів та періодичних видань) і технологією пошуку інформації в них, а також анонсувала появу ще одного блоку – «Науковці України».

Із системою наукового декларування учасників семінару ознайомив завідувач відділу бібліометрії та наукометрії НБУВ Л. Костенко. Він, зокрема, зазначив: «Система наукового декларування – це свідчення науково-інформаційного рівня нації, відображення стану дослідницької сфери, а також джерельна база експертного оцінювання науки». Л. Костенко висловив упевненість у невідворотності цього процесу і наголосив на важливій ролі бібліотекарів у підготовці наукових декларацій співробітниками наукових установ, а також окреслив шляхи розвитку системи наукового декларування через інтеграцію з роботами Центру практичної інформатики НАН України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Міжнародної асоціації академії наук (проект «Бібліометрика МААН»), програми «Горизонт-2020».

Ю. Корян, бібліотекар II категорії Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», презентувала своїм колегам з академічних установ методичний посібник «[Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах](#)», розроблений у фахівцями Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка в межах проекту Української бібліотечної асоціації «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек», за підтримки Посольства США в Україні. За словами Ю. Корян, «ситуація, що склалася в українському освітньому та науковому середовищах з академічною доброчесністю і з плагіатом зокрема, є катастрофічною. Це стосується і шкільних рефератів, і студентських

курсів та дипломних робіт, і наукових статей, і дисертаційних досліджень. Багато хто йде на це свідомо. Однак є й такі, хто робить це неумисно, не знаючи як правильно цитувати та оформляти посилання на роботи інших». Ю. Корян зосередила увагу учасників семінару на тому, що бібліотекарі можуть значно поліпшити цю ситуацію, навчаючи користувачів правилам цитування та посилання в наукових роботах, надаючи індивідуальні консультації, проводячи оглядові семінари-тренінги, редагуючи бібліографічні списки.

На завершення семінару відбулися бліц-презентації бібліотеки Інституту зоології НАН України (завідувач – Л. Ластікова) і Бібліотеки Майдану (старший науковий співробітник Музею революції гідності В. Колеснікова). Консультації щодо правового та соціального захисту трудових колективів надав учасникам семінару завідувач відділу соціально-економічного захисту та трудових відносин НАН України Є. Меркулов.

([вгору](#))

Додаток 23

Українсько-китайський форум стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях»

30 травня 2017 р. у м. Києві відбувся Українсько-китайський форум стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях», присвячений 25-й річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та КНР. Головною метою форуму стало обговорення поточного стану та перспектив подальшого розвитку українсько-китайських відносин, аналізу проблемних питань та розробки пропозицій щодо зміцнення відносин стратегічного партнерства між нашими країнами. Форум проведено за підтримки Посольства КНР в Україні, а співорганізаторами його виступили Відділення історії, філософії та права Національної академії наук України, Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, Українська асоціація китаєзнавців ([Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України](#)).

Під час форуму були обговорені різні аспекти відносин України та Китаю, аналізувалися результати досягнутих двосторонніх домовленостей та обґрунтування відповідних рекомендацій, привернули увагу дослідженню нових напрямів співпраці України та Китаю, наголошувалося на потребі підвищення обізнаності громадськості двох країн щодо можливостей українсько-китайського стратегічного партнерства та необхідності проведення форуму на регулярній основі.

Центральними темами дискусії на форумі стали: стратегічне партнерство України та Китаю, «китайська мрія» та європейський вибір України; перспективи участі України в геостратегічній ініціативі КНР Новий Шовковий шлях; українсько-китайські відносини в сучасному глобальному контексті; актуальні завдання політичних взаємин України та Китаю; практичні питання двосторонньої торговельно-економічної співпраці; співробітництво України та Китаю в галузі транспорту, науки і техніки, інформаційних технологій; взаємодія України та Китаю в галузі освіти, культури, туризму та мас-медіа; економічне піднесення Китаю та модернізація України; прогноз розвитку двосторонніх відносин на наступні п'ять-десять років та інші питання.

Відкривав форум з вітальним словом академік НАН України, директор Інституту історії України НАН України В. Смолій. У заході взяли участь відомі вчені, дипломати, політики, представники ділових кіл та ЗМІ України і Китаю. Зокрема, з доповідями щодо взаємодії у політико-дипломатичній сфері між двома державами виступили заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Литвиненко, завідувач політичного відділу, перший секретар Посольства КНР в Україні Чжан І, старший науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень А. Гончарук, провідний науковий співробітник Інституту Росії, Східної Європи та Центральної Азії Академії суспільних наук Китаю Чжан Хун. Фінансово-економічним проблемам співробітництва присвятили свої

доповіді проректор з наукової роботи Київського національного університету імені Вадима Гетьмана Л. Антонюк, радник з торгово-економічних питань Посольства КНР в Україні Лю Цзюнь, виконавчий директор Китайської торгової асоціації Р. Осипенко, член правління Української асоціації китаєзнавців В. Голод. Співпрацю в науково-освітній, гуманітарній та інформаційній царині висвітлили у своїх виступах завідувач відділу Далекого Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України В. Кіктенко, голова Ради ректорів Університету Шанхайської організації співробітництва Сунь Юйхуа, доцент Інституту європейських мов і культур Тяньцзіньського університету іноземних мов Ши Яцзюнь, директор Інституту Конфуція Київського національного лінгвістичного університету І. Серякова, член правління Української асоціації китаєзнавців О. Коваль. Про проблеми взаємодії між Україною та КНР у правовій сфері, транспортно-логістичній галузі, промисловості, сільському господарстві доповідали старший науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень С. Кошовий, президент компанії «Ти і право» Р. Ленівський, генеральний директор ДП «Вуглесинтезгаз України» А. Супрун, голова Комітету з питань сільського господарства Китайської торгової асоціації Чень Іцян. Усі виступи були дуже цікаві й ґрунтовні, порушили широке коло актуальних проблем і викликали дискусії і обговорення.

У рамках форуму також відбулася презентація колективної монографії «Китай очима Азії», виданої спільно Українською асоціацією китаєзнавців та Інститутом сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України. Колектив авторів-сходознавців (В. Кіктенко, В. Мусійчук, С. Капранов, І. Отрощенко, Д. Марков) ознайомили учасників форуму з основними результатами цієї праці та наголосили на нагальній необхідності продовження ґрунтовного дослідження азійського регіону загалом та КНР зокрема.

Підсумки роботи Українсько-китайського форуму стратегічного партнерства «Один пояс, один шлях» у своїй завершальній промові оголосив директор Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України О. Богомолів.

[\(вгору\)](#)

Додаток 24

25.05.2017

Завершила роботу Міжнародна наукова конференція «Слов'янознавство і нові парадигми та напрями соціогуманітарних досліджень»

24 травня 2017 р. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбулася VIII Міжнародна наукова конференція «Слов'янознавство і нові парадигми та напрями соціогуманітарних досліджень» ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

У роботі конференції взяли участь не лише вітчизняні мовознавці, літературознавці, фольклористи, етнографи, мистецтвознавці, а і їхні зарубіжні колеги, зокрема науковці з Білорусі, Болгарії, Литви, Польщі. Вони обговорили результати наукових досліджень і завдання, що стоять перед сучасною славістикою в контексті трансформації слов'янського світу.

Пленарне засідання конференції відкрив генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, заступник голови Українського комітету славистів, член-кореспондент НАН України В. Попик. Вітаючи присутніх із Днем слов'янської писемності і культури, він зазначив, що традиція проведення славістичних конференцій в НБУВ є дуже символічною, адже саме ця бібліотека є центром зберігання, дослідження і пропагування величезних рукописних і книжкових колекцій – книжкових пам'яток культури усіх слов'янських народів. «Наші здобутки в дослідженні книжкової культури давно визнані в Україні і за кордоном. Новацією стало розгортання цифрової бібліотеки історико-культурних пам'яток слов'янського світу, зокрема й України. Ми сподіваємося, що це дасть змогу більш широко донести напрацювання вчених-славистів до наукового і освітянського загалу в Україні та за її межами», – підкреслив В. Попик.

Основні завдання славістики в контексті нових тенденцій у соціогуманітаристиці проаналізував голова Українського комітету славистів, радник при Президії Національної академії наук України, академік О. Онищенко. Він зазначив, що для славістики важливо не обмежуватися захисною функцією проти руйнівного впливу глобалізації на історичні слов'янські устої, а розкривати можливості використання глобалізаційних чинників для самопізнання і саморозвитку слов'янських народів. «Вона має звертати увагу на творчі начала, стимулювати те, що сприяє розвитку нації в мирному співробітництві з іншими етносами, запобігати національному егоїзму й ізоляціонізму», – наголосив доповідач. В умовах становлення інформаційної цивілізації актуальною для славістики є проблема збереження й утвердження у світовій Мережі кириличного алфавіту як основи основ слов'янської писемності й культури.

Про те, як святкують День слов'янської писемності і культури в Болгарії поінформувала заступник голови Товариства «Мати Україна» А. Якімова. Вона зауважила, що в Болгарії це свято називається Днем Болгарської писемності і слов'янської культури. Організовує і проводить його Академія наук Болгарії. Зазвичай цей день є вихідним для науковців, освітян і школярів, які беруть участь в урочистій ході, відвідують виставки раритетних пам'яток давнослов'янської писемності, читають вірші. А. Якімова з приємністю відзначила, що активно долучаються до святкування й українці, що проживають у Болгарії.

Доцент Національного технічного університету «КПІ ім. Ігоря Сікорського», кандидат фізико-математичних наук Н. Селезньова розповіла про застосування математичних методів дослідження у вирішенні задач славістики, філології, фольклористики, лінгвістики, зазначивши, що це

наукове дослідження вона проводить спільно з викладачем Вармінсько-Мазурського університету, кандидатом філологічних наук Я. Конєвою (м. Ольштин, Польща).

Ряд доповідей було присвячено дослідженням слов'янських культурних традицій. Провідний науковий співробітник Інституту української мови НАН України, доктор філологічних наук, професор Н. Мех акцентувала увагу присутніх на вивченні окремих аспектів християнської спадщини у контексті слов'янського та українського мовно-культурного простору. Доктор гуманітарних наук, професор Науково-дослідного інституту культури Клайпедського університету Б. Римантас (Литва) проаналізував відмінності між писемними й фольклорними джерелами балтів і слов'ян. Кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу давньої української літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України В. Сулима поділилася деякими науковими розвідками щодо теоретичного дискурсу української ораторської прози X–XIII ст.

На завершення пленарного засідання конференції завідувач відділу Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, кандидат філологічних наук Л. Вахніна презентувала нові випуски збірників наукових статей «Слов'янський світ» і «Наукові студії ІМФЕ», присвячені дослідженням важливих проблем сучасної славістики.

Робота конференції продовжилася в секціях «Славістичне мовознавство», «Літературознавство в славістиці», «Мистецтвознавство, фольклористика, етнологія та збереження слов'янських культурних традицій», «Історична славістика». Також відбулися круглі столи «М. І. Костомаров і його роль у розвитку української славістики» (до 200-річчя від дня народження видатного українського історика-славіста) і [«Людем посполитым к доброму наученню...» \(до 500-річчя від виходу Біблії Франциска Скорини\)](#).

Відео YouTube: [День писемності | ПравдаТут](#)

Корисні посилання: [Тези VIII Міжнародної наукової конференції «Слов'янознавство і нові парадигми та напрями соціогуманітарних досліджень»](#)

[Програма міжнародної наукової конференції](#)

[Фотоальбом «До Дня слов'янської писемності і культури» у мережі Facebook](#)

([вгору](#))

Додаток 25

09.06.2017

II Українсько-Польський семінар «Нові горизонти рідкокристалічної та колоїдної науки»

18–19 травня 2017 р. в Інституті фізики НАН України відбувся II Українсько-Польський семінар «Нові горизонти рідкокристалічної та

колоїдної науки», проведений згаданим інститутом спільно з Військовою технічною академією (Республіка Польща) та за підтримки (організаційної, науково-організаційної і фінансової) Представництва Польської академії наук в Києві, зокрема директора цього центру Г. Собчука ([Національна академія наук України](#)).

З науковими доповідями виступили представники провідних вітчизняних наукових центрів із фізики рідких кристалів – Інституту фізики НАН України, Національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України (м. Харків), Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів), а також Військової технічної академії (м. Варшава, Республіка Польща).

Доповіді стосувалися результатів дослідження рідких кристалів і колоїдів. Варто відзначити, що за період, який минув після першого семінару, проведеного в грудні 2014 р., тематика виступів учасників заходу значно розширилася, зокрема за напрямом вивчення колоїдів у рідких кристалах.

У цілому, науковий рівень представлених досліджень був високим, деякі результати вже опубліковані в престижних наукових журналах, а їх обговорення виявилось досить продуктивним.

Наступний захід – III Польсько-Український семінар – запланований на 2019 р. і відбудеться так само в Інституті фізики НАН України.

2018 ж. р. в Польщі пройде чергова Міжнародна конференція «Рідкі кристали та їх застосування».

([вгору](#))

Додаток 26

24.05.2017

III Міжнародна наукова конференція про українсько-польські відносини

24 травня 2017 р. в Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (м. Львів) відбулася III Міжнародна наукова конференція «Українсько-польські відносини в контексті суспільно-політичних і етнокультурних процесів в Центрально-Східній Європі (XX – поч. XXI століття)» ([Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України](#)).

У межах конференції обговорено проблеми політичних, громадських, релігійних та культурно-освітніх відносин українців і поляків в XX – поч. XXI ст. При цьому пропонується звернути увагу на:

- історію українського та польського національного рухів та їхні взаємовпливи в контексті східноєвропейського суспільно-політичного розвитку першої половини XX ст.;
- національно-культурне життя українців і поляків;
- роль церков у формуванні національної свідомості та духовно-просвітницьких чинників обох народів;

- польсько-українські відносини під час Другої світової війни та перших післявоєнних років, зокрема передумови, хід та наслідки депортацій українців і поляків;
- особливості формування й функціонування однопартійних держав та «побудови соціалізму» в УРСР та ПНР; розвиток і співпрацю українських і польських дисидентських груп;
- особливості постсоціалістичного розвитку Польщі та України;
- подолання історичних стереотипів і формування нової якості польсько-українського співробітництва на рівні держав і соціумів у контексті політичних, суспільних і культурних змін у Центрально-Східній Європі кінця ХХ – початку ХХІ ст.;
- історіографічні та археографічні аспекти українсько-польських відносин.

([вгору](#))

Додаток 27

30.05.2017

Переломи в українській та болгарській культурі (к. ХІХ – п. ХХІ ст.): історико-теоретичні ракурси

22 травня 2017 р. в Інституті літератури ім. Тараса Шевченка НАН України відбувся круглий стіл на тему «Переломи в українській та болгарській культурі (к. ХІХ – п. ХХІ ст.): історико-теоретичні ракурси». Захід проводився у рамках болгарсько-українського проекту «Болгарія – Україна: культура на зламі епох (к. ХІХ – п. ХХІ ст.)» (науковий керівник – доц. д-р М. Іванова-Гіргінова), фінансований фондом «Наукові дослідження» при Міністерстві освіти і науки Республіка Болгарія ([Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України](#)).

Відкриваючи роботу круглого столу, посол Республіки Болгарія в Україні К. Мінчев наголосив на важливості відновлення наукових і культурних зв'язків двох держав у нових геополітичних реаліях і побажав учасникам круглого столу успішної роботи. Заступник директора Інституту літератури з наукової роботи Інституту літератури ім. Т. Шевченка, член-кореспондент НАН України М. Сулима нагадав присутнім, що тісні культурні зв'язки України з Болгарією налічують кілька століть (п. ІХ ст.) та про те, що свого часу в інституті була група науковців-болгаристів. Зокрема, у цьому контексті були згадані дослідники О. Шпильова та її монографія «Т. Шевченко і болгарська література» (1963), С. Русакієв «Тарас Шевченко і болгарська література» (1964). На жаль, в останні роки у нас практично не було аспірантів, які б висловили бажання займатися дослідженням болгарської літератури. М. Сулима висловив сподівання, що цей науковий форум активізує відновлення наукових і культурних контактів між Україною і Болгарією. Зі свого боку, директор Інституту літератури БАН доцент доктор Е. Трайкова наголосила актуальність як теми круглого столу, так і

проекту в цілому, оскільки він відкриває нові горизонти для дослідження переломних і перехідних моментів у двох культурах. І оскільки проект від початку не позиціонувався як компаративістичний, то завдяки налагодженню наукових контактів між двома науковими інституціями варто подумати і про його порівняльний аспект.

У роботі круглого столу взяли участь наукові співробітники Інституту літератури ім. Т. Шевченка та Інституту літератури Болгарської академії наук, викладачі Софійського університету та Київського університету ім. Т. Г. Шевченка. Виголошено 10 доповідей: Н. Бойко «Концепт існування: кризові, переломні і перехідні етапи в історії української літератури»; М. Неделчев: «Переломи і перерви в болгарській літературній історії 20-30-х рр. ХХ ст.»; М. Гіргінова «Художні переломи і естетичні повороти в модерній болгарській драмі першої чверті ХХ ст.»; Е. Трайкова «Переломи і погроми в болгарській літературі 50-60-х рр. ХХ ст.»; Ц. Георгієва «Ісус серед ниви» – модерне прочитання євангельської притчі Й. Йовкова та Н. Райнова»; О. Гудзенко «Колесо життя: об'єктивізація дійсності в епістолярії М. Куліша»; В. Колєв «Ренесансові і чернوبильські Мадонни. Естетичні концепції ренесансового художнього мистецтва і їхнє відтворення у поемі «Чернوبильська Мадонна» І. Драча»; Р. Камберова «Українізація 20-30-х рр. і її рефлексії в мовних, суспільних і літературних процесах»; Л. Бербенець «Парадокси постколоніальної ситуації в Україні після здобуття незалежності у 1991 р.»; Л. Желева «Коли було створено перший підручник української мови для болгар?».

([вгору](#))

Додаток 28

22.05.2017

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського взяла участь у VII міжнародному фестивалі «Книжковий арсенал 2017»

Завершив роботу VII міжнародний фестиваль «Книжковий арсенал» (17–21 травня 2017, м. Київ). Вже традиційно в рамках фестивалю Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського презентувала на стенді Української бібліотечної асоціації свої нові наукові видання. Участь у презентації взяли директор Інституту книгознавства НБУВ доктор історичних наук Г. Ковальчук, директор Інституту бібліотекознавства НБУВ кандидат історичних наук О. Василенко, завідувач відділу комплексного формування бібліотечних ресурсів НБУВ Л. Пестрецова та інші співробітники бібліотеки ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Жваве зацікавлення відвідувачів виставки викликали представлені на стенді видання, що репрезентують результати наукових досліджень НБУВ, зокрема: бібліографічне видання [«Схід і Південь України: час, простір, соціум» – Т. 2. Матеріали до бібліографії](#) (кер. авт. колективу доктор наук із

соціальних комунікацій Т. Добко); творчий доробок колективу Інституту архівознавства НБУВ – [«Історія Національної академії наук України. 1956–1960» у двох частинах](#) та джерелознавче дослідження і науковий каталог [«Документи С.Я. Парамонова у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»](#), підготовлене старшим науковим співробітником, кандидатом історичних наук А. Шаповалом; колективна монографія Інституту біографічних досліджень НБУВ, присвячена аналізу історичного досвіду розвитку біографічних досліджень в Україні [«Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання»](#); фундаментальне видання – книгознавче та бібліографічне дослідження всіх примірників «Кобзаря» Тараса Шевченка з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – результат багаторічної копіткої праці фахівців відділу національної бібліографії НБУВ [«"Кобзар"» Т. Г. Шевченка у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»](#) та ін.

Цьогоріч до участі в Книжковому арсеналі долучився [Інститут біографічних досліджень НБУВ](#), організувавши у партнерстві з Українським біографічним товариством та видавництвом «Дух і Літера» дискусію [«Біографія в Україні: факт+вигадка=комунікація?»](#), присвячену різноманітним питанням і проблемам сучасної української біографіки. Серед спікерів – директор інституту, генеральний директор НБУВ, член-кореспондент НАН України В. Попик та науковий співробітник Інституту біографічних досліджень, доктор історичних наук Л. Буряк. Модерувала розмову старший науковий співробітник Інституту біографічних досліджень, кандидат історичних наук Н. Марченко. Під час події було оголошено основні положення першого в Україні рейтингу біографічних видань, заснованого Інститутом біографічних досліджень, а також представлено книжковий проект «Постаті культури», який реалізує видавництво «Дух і Літера».

Уже традиційно на Книжковому арсеналі в рамках програми Австрійського культурного форуму в Києві презентує свою діяльність і [Австрійська бібліотека НБУВ](#). Цього року на книжковому фестивалі бібліотека розгорнула [книжкову виставку «Піонери Віденського модерну»](#).

Крім того, у рамках фестивалю відбулися також презентації видань та автограф-сесії наших колег – талановитих літераторів: Н. Марченко (письменниця [Наталя Самчук](#) із книжкою «Літописи Семисвіття») та переможця літературного конкурсу імені Григора Тютюнника [Ігоря Стамбола](#) (книжка «Злочинний порятунок»).

Корисні посилання: [Фотоальбом «Як НБУВ на Книжковому Арсеналі свої книжки презентувала»](#)

([вгору](#))

19.05.2017

Привітання зі 100-річчям від дня створення Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України

19 травня 2017 р. у [Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці Національної академії аграрних наук України](#) в рамках XII Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні» відбулися урочистості з нагоди 100-річного ювілею від дня заснування бібліотеки. Від імені колективу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського ювіляра привітав генеральний директор НБУВ, член-кореспондент НАН України В. Попик ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

«Вітаючи Національну наукову сільськогосподарську бібліотеку України зі 100-річним ювілеєм, ми теплими словами згадуємо усіх, хто своєю щоденною працею сприяв її розвитку та утвердженню як провідного бібліотечно-інформаційного і науково-дослідного центру нашої держави. Дбайливо зберігаючи кращі традиції, нинішній високопрофесійний колектив бібліотеки відкритий до новацій і пошуку нових форм входження бібліотеки в сучасне інформаційне середовище. Ми пишаємося співпрацею з фахівцями Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки України щодо розробки загальнодержавних бібліотечних проєктів, спільної науково-дослідної діяльності, участі в Асоціації бібліотек України.

Бажаємо Вам, шановні колеги, і надалі залишатися прикладом професіоналізму і компетентності! Зичимо вам міцного здоров'я, благополуччя, плідної праці, нових амбітних планів, реалізуючи які Національна наукова сільськогосподарська бібліотека України напише багато нових сторінок своєї історії», – зазначив В. Попик у вітальному слові на адресу колективу бібліотеки-ювіляра.

В урочистостях також взяли участь директор Інституту бібліотекознавства НБУВ кандидат історичних наук О. Василенко, директор Інституту рукопису НБУВ член-кореспондент НАН України Л. Дубровіна та інші співробітники НБУВ.

[вітання](#)

[Інформація про конференцію на сайті НААН України](#)

[\(вгору\)](#)

26.05.2017

Наукова конференція молодих учених-істориків «Актуальні проблеми всесвітньої історії у дослідженнях молодих учених» (18 травня 2017 р.) Прес-реліз

18 травня 2017 р. у конференц-залі Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» відбулась наукова конференція молодих учених-істориків «Актуальні проблеми всесвітньої історії у дослідженнях молодих учених». Наукова конференція проводилася в рамках відзначення 25-ї річниці Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України», яка є провідним науково-дослідним та координаційним центром академічних досліджень із проблематики всесвітньої історії в Україні ([Інститут всесвітньої історії НАН України](#)).

Ініціаторами проведення конференції виступили дирекція та відділ аспірантури інституту. Наукова конференція молодих учених-істориків була покликана популяризувати історичну науку та залучити до обговорення актуальних проблем всесвітньої історії молодих науковців-істориків: магістрів, випускників історичних факультетів, аспірантів, докторантів. Ця наукова конференція започаткувала створення осередку для молодих учених-істориків з метою апробації результатів своїх наукових досліджень.

До участі у цьому науковому заході були запрошені студенти випускних курсів магістратури та випускники історичних факультетів, які планують вступати до аспірантури, аспіранти, докторанти та молоді вчені.

У роботі конференції взяли участь аспіранти Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» та гості установи: молоді вчені з Інституту історії України НАН України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка (представники історичного факультету та Інституту журналістики), Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного університету «Києво-Могилянська академія», а також представники наукової молоді регіональних навчальних закладів: Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Запорізького національного університету, Запорізького державного медичного університету. Крім того, серед учасників конференції були представники Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного та Посольства Бразилії в Україні.

З вітальними словами до учасників конференції звернувся директор Державної установи доктор історичних наук, професор А. Кудряченко. У своєму виступі директор інституту акцентував увагу присутніх на тому, що професія історика має у певних галузях універсальне значення, оскільки історики краще за представників інших професій враховують історичний досвід, розуміють як саме функціонує суспільство, як можна скорегувати його розвиток. Він підкреслив, що на молодих науковців-істориків покладена велика відповідальність у творенні майбутнього України, у підтриманні

напрацювань попередніх поколінь істориків. Окрім того, у виступі директора інституту було зазначено, що сучасні історики мають набагато більше можливостей, завдяки сучасним технологіям та доступу до найвіддаленіших архівів різних країн світу, нехай і не у повному обсязі. Завершив своє вітальне слово А. Кудряченко побажанням учасникам конференції успішно виступити з підготованими доповідями, отримати нові знання та налагодити наукові контакти, що є однією з важливих складових успішної наукової роботи.

У своєму зверненні до учасників конференції запрошений доктор юридичних наук та голова Ради молодих вчених відділення історії, філософії та права НАН України М. Шумило акцентував увагу на тому, що ситуація з наукою, та особливо науковою молоддю в Україні дуже складна, тому ті молоді люди, які пов'язали себе із наукою, виконують дуже важливу суспільну роль, адже кількість молодих вчених в країні зменшилась на 12 % порівняно з 2015 р. Голова Ради молодих учених побажав усім успіхів під час обговорення виступів на конференції, а також порадив аспірантам добре навчатись та підвищувати свою кваліфікацію.

До учасників конференції також звернулися заступник директора інституту І. Богданович та учений секретар інституту В. Солошенко, які зазначили, що попри всі негаразди звання вченого завжди було і залишається почесним, побажали плідної роботи та отримання важливого досвіду наукової роботи, у тому числі – у якісному написанні наукових статей.

Основними напрямками роботи конференції були дослідження внутрішньополітичного, соціально-економічного та культурного розвитку країн світу, а також актуальні проблеми зовнішньої політики та міжнародних відносин країн світу в історичних дослідженнях. У доповідях учасників конференції були представлені різні історичні епохи від часів Стародавнього світу до сучасності. Також варто відзначити, що різними були не тільки хронологічні, а й територіальні виміри виступів на конференції. Так, матеріали досліджень, оприлюднені під час конференції, стосувалися таких регіонів та країн світу як Європа, Північна Америка (США, Канада), Південна Америка (Аргентина та Бразилія), Австралія, Китай, Корея, Африка, Скандинавія тощо.

Доповіді та виступи учасників конференції супроводжувалися активним обговоренням, що є важливим показником актуальності та наукової значущості представлених напрацювань молодих учених. Так, активно обговорювалися питання гендерних студій, ролі особистостей в історії, проблеми мультикультуралізму та толерантності, соціального виміру внутрішньої політики країн світу, а також історична ретроспектива зовнішньої політики та міжнародних відносин, проблематика двосторонніх відносин України із зарубіжними країнами зокрема.

Підсумки конференції підбила завідувач аспірантури Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України», кандидат історичних наук, доцент М. Бессонова, яка підкреслила важливість таких конференцій,

які надають можливості молодим ученим здійснити обмін думками, поділитися результатами своїх наукових досліджень, налагодити наукові контакти для подальшої співпраці. Окрім того, у завершальному слові було наголошено на тому, що конференція пройшла успішно, адже молоді вчені-історики, та особливо аспіранти, отримали важливий досвід публічного виступу та ведення наукової дискусії, що є корисним у процесі підготовки до захисту дисертації.

([вгору](#))

Додаток 31

26 травня 2017 р. співробітники Центру досліджень соціальних комунікацій О. Бусол і С. Закірова взяли участь у роботі науково-практичної конференції

26 травня 2017 р. у Києві було проведено конференцію «Розвиток Національної системи нормативно-правової інформації: комунікаційний та правовий аспекти» (в контексті децентралізації влади в Україні), яка проходила в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Співорганізаторами конференції виступили Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України і Факультет соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського ([Центр досліджень соціальних комунікацій](#)).

Модератори конференції – Пилипчук В. Г., доктор юридичних наук, директор Науково-дослідного інституту інформатики і права НАПрН України і Фурашев В. М., директор Навчально-наукового центру інформаційного права та правових питань інформаційних технологій ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Співробітник Центру досліджень соціальних комунікацій О. Бусол наголосила на необхідності підвищення кваліфікації для юристів в ІТ-сфері, аргументуючи широким застосуванням в державах СНД у різних сферах (медицині, біології, правоохоронних органах тощо) аналітичних комплексів і ситуаційних центрів, які здатні видавати готове рішення. Але для України важливий пошук фінансування для застосування таких систем з метою оптимізації роботи юристів з нормативно-правовими актами.

О. Бусол навела приклад, що в ряді держав, у тому числі США і Великій Британії, проводяться розробки систем Штучного інтелекту, які здатні аналізувати і прогнозувати результати судових рішень. Велика Британія веде підготовку до запуску предиктивної системи штучного інтелекту, яка буде визначати, чи потрібно тримати підозрюваного під вартою.

О. Бусол висловила сумніви щодо необхідності формування баз даних нормативно-правових актів силами селищних рад та звернула увагу на існуючі бази даних ВР України, які добре себе зарекомендували на практиці,

а також підтримала думку Головного консультанта Секретаріату Комітету з питань свободи слова та інформації ВРУ П. Селецького щодо розвитку існуючих напрацювань уряду в цій сфері.

Кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Національної юридичної бібліотеки С. Закірова під час обговорення зазначила, що важливою складовою функціонування національної системи нормативно-правової інформації виступає правова комунікація влади і суспільства. Національна юридична бібліотека як суб'єкт правової комунікації забезпечує прямий, опосередкований і зворотний зв'язок українських громадян і державних інституцій. Об'єктивною потребою сучасного стану функціонування нормативно-правової інформації в умовах децентралізації влади стає підвищення рівня комунікації органів право- і нормотворення з метою поширення обізнаності населення з можливостями веб-порталів органів державної влади і місцевого самоврядування. Важливою умовою широкого доступу громадян України до нормативної і правової бази є необхідність створення певного стандарту наповнення нормативною інформацією сайтів і ресурсів як загальнонаціональних, так і регіональних і місцевих органів і інституцій.

У конференції взяли участь науковці, представники вищих органів державної влади і громадських організацій, експерти, аспіранти та студенти.

([вгору](#))

Додаток 32

29.05.2017

Травневі наукові заходи в Інституті хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України

24–25 травня 2017 р. в Інституті хімії поверхні (ІХП) імені О. О. Чуйка НАН України (м. Київ) відбулися Всеукраїнська конференція з міжнародною участю «Хімія, фізика та технологія поверхні» та семінар «Наноструктуровані біосумісні / біоактивні матеріали», співорганізаторами яких виступили Відділення хімії НАН України, згадана академічна наукова установа, а також Наукова рада з проблеми «Хімія і технологія модифікування поверхні» ([Національна академія наук України](#)).

Робота конференції тривала за такими чотирма основними напрямками:

- теорія хімічної будови та реакційна здатність поверхні твердих тіл;
- фізико-хімія поверхневих явищ;
- хімія, фізика і технології наноматеріалів;
- медико-біологічні і біохімічні аспекти вивчення високодисперсних матеріалів.

Для участі в конференції було заявлено 162 доповіді представників України, Білорусі, Грузії, Молдови, Польщі, Румунії тощо. Були також представлені дослідження, що виконувалися вітчизняними вченими в

співавторстві із зарубіжними колегами – науковцями з Бразилії, Греції, Швеції, США, Франції, Словаччини, Угорщини.

Участь у конференції взяли дослідники з 23 наукових установ НАН України, викладачі та студенти 25 вітчизняних і 22 іноземних вищих навчальних закладів.

Найкращі доповіді молодих науковців були відзначені дипломами.

У цілому в межах п'яти секційних засіданнях присутні заслухали 30 усних доповідей та обговорили близько 100 стендових презентацій.

Статті за матеріалами поданих доповідей після рецензування будуть опубліковані в журналі «Хімія, фізика та технологія поверхні» або збірнику «Поверхня».

Всі матеріали конференції та семінару доступні на сайті ІХП імені О. О. Чуйка НАН України – за посиланням:

http://www.isc.gov.ua/images/documents/book-final-with-cover_2017.pdf

Більше фотографій із заходу можна переглянути в альбомі за адресою: <https://www.facebook.com/CISCinKyiv/posts/1906838349530379>

(вгору)

Додаток 33

02.06.2017

В Україні відбулася Восьма європейська конференція «Planta Europa»

22–26 травня 2017 р. Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України, Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України та Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка мали честь приймати міжнародний науковий захід європейського масштабу – Восьму конференцію Planta Europa (8th Planta Europa Conference) ([Національна академія наук України](#)).

Провідну європейську мережу в галузі збереження рослинного різноманіття Planta Europa було створено в 1995 р. – як об'єднання установ і незалежних осіб, які разом діють для збереження європейських дикорослих рослин та грибів і середовищ їхнього існування. Спільною метою членів цієї організації є припинення втрати біологічної різноманітності у Європі нині та в майбутньому. Наразі цією міжнародною ініціативою охоплено 77 організацій-членів із 35 європейських країн.

Для об'єднання природоохоронних зусиль та обміну інформацією кожного третього року – щоразу в іншій країні – Planta Europa проводить міжнародні конференції, у рамках яких обговорюються успішні проекти, нові підходи й методи збереження рослин, здійснюється координація діяльності з питань охорони природи. Перша така конференція відбулась у 1995 р. у м. Єр (Франція) і відтоді стала традиційною. У наступні рази її приймали такі локації: Уппсала, Швеція (1998 р.); Пругоніце, Чехія (2001 р.); Валенсія,

Іспанія (2004 р.); Клуж-Напока, Румунія (2007 р.); Краків, Польща (2011 р.), Колімбарі, Ханья, Крит – Греція (2014 р.).

Нинішня – вже восьма – конференція проходила під девізом «Збережемо рослини заради майбутнього Землі» (Save Plants for Earth's Future), що привертає увагу до гостроти проблем, пов'язаних зі збереженням екологічного балансу й охороною біорізноманіття. Київська конференція Planta Eurora проводилася насамперед з метою оцінити успішність реалізації Європейської стратегії збереження рослин (ЕСРС) і оновити цільові стратегії ефективного збереження рослин у Європі на європейському, національному й регіональному рівнях.

Загалом до її роботи долучилися 156 учасників із 21 країни Європи, Азії, Північної Америки й Океанії <...> Офіційна церемонія відкриття та пленарні засідання тривали впродовж 23 травня: тоді з вітальними словами до учасників конференції звернулися голова мережі Planta Eurora Ф. Бардін (Франція), директор Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України член-кореспондент НАН України С. Мосякін, директор Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України член-кореспондент НАН України Н. Заїменко, начальник Науково-дослідної частини Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор біологічних наук Г. Толстанова, директор Ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка кандидат біологічних наук О. Сенчило.

Впродовж 23–24 травня було заслухано чотири пленарні доповіді та близько 25 секційних доповідей, присвячених таксономії, екології, філогенетиці, еволюції й охороні рослин Європи та світу.

<...> Локацією заключного дня конференції – 26 травня 2017 р. – став Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України. Після екскурсії територією цієї академічної наукової установи учасники обговорили підсумки й ухвалили резолюцію конференції. Основним аспектом, вказаним у резолюції, є рішення щодо продовження роботи над реалізацією Європейської стратегії збереження рослин (ЕСРС) та активної участі в розробленні нової Глобальної стратегії збереження рослин (ГСРС).

Наступне зібрання мережі Planta Eurora заплановано провести 2020 р. у Парижі (Франція).

P.S. Збірка тез виступів учасників київської конференції доступна за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/0B3fNQoo8E1XFTFIOQ1VwN1BzeWc/view> (вгорі)

01.06.2017**XVI Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» (Geoinformatics 2017)**

15–18 травня 2017 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка тривала XVI Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» (Geoinformatics 2017), одним з головних організаторів якої виступив Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук НАН України ([Національна академія наук України](#)).

Слід зазначити, що нині Україна є однією з країн – лідерів з розвитку геоінформатики. І саме ЦММ ІГН НАН України – основний вітчизняний осередок, що активно діє за цим напрямом. До того ж свого часу центр зініціював започаткування традиції проведення міжнародної конференції «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти».

Цьогоріч участь у її роботі взяли понад 170 провідних фахівців з різних науково-дослідних установ, виробничих підприємств, викладачі, аспіранти та студенти вищих навчальних закладів, які вивчають сучасні інформаційні технології та використовують їх у своїй практиці, а також науковці з Нідерландів, Норвегії, Франції, Австрії, Туреччини, США, Китаю, Катару, Азербайджану й інших країн. У цілому конференція стала майданчиком для формування інноваційного погляду на розвиток геонаук.

Програма конференції, складена на основі мультидисциплінарного підходу, була насиченою та різноманітною за постановкою завдань і методами досліджень. У рамках заходу відбулися шість секційних засідань, працювали студентська секція та постерний майданчик. Загалом учасники заслухали 119 доповідей, 51 з яких представили студенти й аспіранти. Обговорення охопили широке коло питань щодо головних тенденцій розвитку геоінформатики у світі, а саме: активного впровадження методів і технологій, створених з використанням раніше не застосовуваних знань; кооперації геологів, геофізиків, інженерів; єднання різних дисциплін у галузі наук про Землю на новій інформаційній основі.

Учасникам цієї конференції було створено всі необхідні умови для професійного спілкування, ознайомлення з новітніми досягненнями в напрямі геоінформатики та суттєвого підвищення власного професійного рівня. Вільний час заповнювався як науковими дискусіями, так і пізнавальною та культурною програмами. Таким форматом заходу скористалися, зокрема, представники Громадської організації «Наука, розвідка, видобування» (одного зі спонсорів конференції) та ГІС-асоціації України, які поінформували фахівців про свою діяльність і запросили їх до співпраці. Крім того, у межах заходу український осередок Європейської асоціації геовчених та інженерів (EAGE Local Chapter Kyiv) і студентський осередок EAGE Київського національного університету імені Тараса

Шевченка провели екскурсію до геологічних пам'яток природи, розташованих на території Коростишівського району Житомирської області. Учасники конференції мали нагоду ознайомитися з відслоненням гранітних комплексів Українського щита, помилуватися природою цього мальовничого краю і навіть спостерігати технологічні процеси з виготовлення щебню.

Конференцію Geoinformatics 2017 відвідав також Жан-Жак Біто – віце-президент Європейської асоціації геовчених та інженерів (EAGE), спільно з якою і проводиться цей захід. Високоповажний гість виступив із вітальним словом до присутніх, брав участь у секційних засіданнях та підготував освітню програму з теми: «Управління даними в нафтогазовій розвідці». Присутність віце-президента EAGE вкотре засвідчила готовність цієї організації співпрацювати з українськими колегами, її прихильність до забезпечення надійного фундаменту для розвитку геоінформатики в нашій країні та всебічне сприяння активнішому залученню міжнародної аудиторії до української конференції, а також довіру й інтерес зарубіжних партнерів до цього заходу.

У цілому, українські організатори сподіваються, що конференція послугує активізації діяльності нашої країни в міжнародному геоінформаційному просторі і прискорить її входження до міжнародних проектів та форматів з геоінформатики.

Черговий захід – XVII Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» – запланована на 14–18 травня 2018 р. і традиційно відбудеться в Києві.

Історична довідка

Знаковою для вітчизняної геологічної спільноти подією, що відбулася під час 71-ї конференції EAGE в червні 2009 р. в Амстердамі, стало підписання угоди між EAGE і Всеукраїнською асоціацією геоінформатики про спільне проведення міжнародної конференції «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти».

EAGE є професійною асоціацією геологів, геофізиків, інженерів і фахівців із наук про Землю, заснованою в 1951 році. Її штаб-квартира розташована в м. Хоутен (Нідерланди). Асоціація об'єднує у своїх лавах понад 19 тис. членів з понад 100 країн світу. Щорічна конференція EAGE збирає понад 6 тис. учасників, що перевищує кількість учасників Міжнародного геологічного конгресу – головної події для фахівців у галузі наук про Землю з усього світу.

Міжнародна конференція «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» проводиться в Києві щорічно – з 2002 р. Цей захід є єдиним серед проектів EAGE, що проводиться лише в Україні. Починаючи з 2006 р., ця подія користується пильною увагою керівництва. Її відвідували: у 2006 р. – президент EAGE (у 2005–2006 рр.) Гарет Вільямс і член комітету EAGE-PACE Павло Карнковський; у 2007 р. президент EAGE (у 2006–2007 рр.) Тео Корткаас; у 2008 р. – президент EAGE (у 2007–2008 рр.) Фін Омодт і голова Фонду EAGE-PACE Хельмут Гартер; у 2013 р. – голова комітету EAGE із

членства й кооперації Роалд ван Борселен. Із 2009 р. постійним представником керівництва EAGE на українській конференції з геоінформатики є Пітер Вервей – регіональний менеджер EAGE у країнах СНД.

(вгору)

Додаток 35

29.05.2017

Перша Міжнародна науково-технічна конференція IEEE «Електротехніка та комп'ютерна інженерія» («UKRCON 2017»)

29 травня в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» розпочала роботу Перша Міжнародна науково-технічна конференція IEEE «Електротехніка та комп'ютерна інженерія» («UKRCON 2017») ([Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут ім Ігоря Сікорського"](#)).

Конференцію організовано з нагоди 25-річчя створення української секції Міжнародної організації Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (IEEE – The Institute of Electrical and Electronics Engineers Industry Application Society).

IEEE – найбільше і надзвичайно шановане у світі професійне товариство науковців та інженерів, яке об'єднує майже 500 тис. членів з більш як 160 країн і має 334 секції в 10 географічних регіонах світу. Вона виступає спонсором і організатором наукових конференцій у 95 країнах, є засновником майже 200 науково-технічних видань різними мовами.

Перший український осередок IEEE, до якого нині входять майже 400 членів, було створено 21 листопада 1991 р. у Київській політехніці. Тому саме тут керівництво організації вирішило провести свою міжнародну конференцію UKRCON 2017. На ній науковці, інженери-практики, студенти та представники бізнесу матимуть змогу обмінятися ідеями та обговорити найнагальніші теоретичні й практичні проблеми електричної та електронної техніки, нанотехнологій, біоінженерії, інформаційно-комуникаційних технологій тощо. Почесними головами конференції стали член Ради директорів IEEE К. Стасопулос, заступник міністра освіти і науки України М. Стріха, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України М. Згуровський.

Перша в Україні міжнародна науково-технічна конференція IEEE «Електротехніка та комп'ютерна інженерія» (UKRCON 2017) працюватиме у форматі пленарних засідань і за шістьма такими секціями: Microwave Techniques, Antennas & Radar Systems, Bioengineering & Robotics, Energy Systems, Industry Application & Industry 4.0, Nanoelectronics & Photonics, Electron Devices & Embedded Systems, Systems Analysis, Computer Science & Infocommunications та Engineering Education & History (робочою мовою

конференції є англійська). На кожній з них доповіді та повідомлення читатимуться по підсекціях, отож тематика конференції охоплюватиме більшість напрямів розвитку сучасної електроніки. На розгляд оргкомітету було надіслано майже 400 статей і повідомлень з багатьох країн світу. Участь у конференції беруть понад 240 дослідників із 29 країн. Серед них не лише визнані світом вчені, а й аспіранти та студенти, які роблять лише перші кроки в науці. Праці конференції будуть видані окремою збіркою, яку відповідно до умов проведення конференцій під егідою IEEE буде включено до бази даних IEEE XPLORE DIGITAL LIBRARY, що, у свою чергу, індексується в міжнародній наукометричній базі даних SCOPUS.

Відкрив конференцію ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік Національної академії наук України М. Згуровський.

У церемонії відкриття також узяли участь заступник міністра освіти і науки України М. Стріха, віце-президент IEEE в 2015 р. професор В. П'юрі (Міланський університет, Італія), співзасновник і колишній президент (1998 – 2009) European Microwave Association професор Р. Соррентіно (Університет Перуджо, Італія), президент українського відділення IEEE Ф. Яновський та ін.

([вгору](#))

Додаток 36

02.06.2017

Конференція молодих учених «Підстригачівські читання – 2017»

23-25 травня 2017 р. в Інституті прикладних проблем механіки і математики (ІППММ) імені Я. С. Підстригача НАН України відбулася чергова щорічна конференція молодих учених «Підстригачівські читання – 2017», організована Радою молодих науковців і спеціалістів ІППММ імені Я. С. Підстригача НАН України за підтримки Асоціації випускників Львівського національного університету імені Івана Франка та Львівської кавової фабрики «Галка». Традиційні наукові читання проводилися на вшанування пам'яті видатного українського вченого в галузі математичних проблем механіки та мате-матичного моделювання, засновника згаданого інституту академіка Ярослава Степановича Підстригача (1928–1990) ([Національна академія наук України](#)).

У конференції взяли участь понад 80 молодих науковців з різних міст України та Польщі.

Робота в межах секційних засідань тривала за двома напрямками: «актуальні задачі механіки» та «сучасні проблеми математики». Молоді дослідники виголосили низку надзвичайно цікавих доповідей, продемонструвавши високий науковий рівень і – що найголовніше – захопленість своєю справою. Авторів найкращих доповідей організатори заходу відзначили відповідними грамотами.

Слід зауважити, що вже третій рік поспіль під час відкриття конференції відбувається нагородження Премією імені Я. С. Підстригача, заснованою Асоціацією випускників Львівського національного університету імені Івана Франка. Нагорода присуджується студентові 5-го курсу механіко-математичного факультету цього вищого навчального закладу – за значні успіхи в навчанні. 2017 р. премію отримала студентка К. Балик. Від імені Правління Асоціації нагороду лауреатці вручив завідувач кафедри математичного моделювання Львівського національного університету імені Івана Франка доктор фізико-математичних наук, професор М. Заблоцький.

([вгору](#))

Додаток 37

23.05.2017

Круглий стіл «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції»

23 травня 2017 р. у м. Києві Державною установою «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» було проведено круглий стіл «Механізми управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції» на основі результатів виконання науково-дослідної роботи на тему «Формування системи механізмів управління природними ресурсами в умовах євроінтеграційних процесів» ([Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України](#)).

У роботі заходу взяли участь представники центральних органів виконавчої влади – Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державного агентства водних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру; наукових установ – Інституту економіки та прогнозування НАН України, Інституту географії НАН України, Інституту агроєкології і природокористування НААН України, Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», Державного підприємства «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «ДІПРОМІСТО» імені Ю. М. Білоконя; вищих навчальних закладів – Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, Національної академії державного управління при Президентові України, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана; громадських організацій – Українського кредитно-банківського союзу та Українського громадського об'єднання міжвідомчих комунікацій у сфері охорони навколишнього природного середовища «е-Екологія», а також Торгово-промислової палати Грузії в Україні та проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні».

На засіданні круглого столу відбулося обговорення широкого кола питань стосовно запровадження в Україні сучасної європейської парадигми управління природними ресурсами, визначення шляхів покращення економічного стану держави й фінансово орієнтованого використання місцевих природних активів, включаючи проблеми сталої національної та воєнної безпеки країни в контексті децентралізації влади.

Учасники заходу акцентували увагу на винятковій ролі європейського концепту належного врядування у формуванні національної політики природокористування в умовах децентралізації владних повноважень щодо природно-ресурсного забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Наголошено, що розширення прав останніх стосовно використання природно-ресурсних активів повинно базуватися на засадах публічно-приватного партнерства, співпраці та взаємовідповідальності влади, бізнесу і громадян, обов'язковому гарантуванні воєнної, екологічної та інформаційної безпеки процесів децентралізації на тлі активного впровадження інформатизації та електронного врядування, корпоративних форм управління розвитком територіальних громад як сучасних муніципальних утворень, проектних методів управління муніципальним господарством, а також всебічного залучення громадських організацій і населення до екологічного використання простору життєдіяльності. Головною ідеєю доповідей визначено доцільність формування інноваційного механізму управління природокористуванням у територіальних громадах, що поєднує сучасні управлінські, інформаційні та фінансової технології.

За результатами обговорення прийнято [резолуцію](#), яку рекомендовано направити до Ради національної безпеки та оборони України, Кабінету Міністрів України, Відділення економіки Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України з метою активізації досліджень з розробки інноваційних механізмів управління природокористуванням у світлі положень Угоди «Україна – ЄС», підвищення ефективності та безпеки функціонування господарських систем на засадах належного врядування в умовах децентралізації управління природними ресурсами.

([вгору](#))

Додаток 38

16.05.2017

IV Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі (наукові читання імені Ігоря Недіна)»

11–12 травня 2017 р. у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» відбулася чергова Четверта Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі (наукові читання імені Ігоря

Недіна)» [\(Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України\)](#).

Організаторами конференції виступили Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», Інститут телекомунікацій та глобального інформаційного простору НАН України, Вища економіко-гуманітарна школа (Польща) й інші науково-освітні заклади.

У роботі конференції взяли участь науковці з України, Латвії, Польщі. Було обговорено численні проблеми формування, розвитку та упровадження моделі сталого розвитку в Україні і Європі, міжнародні, національні та локальні аспекти збалансованого зростання.

Також увагу зосереджено на питаннях політики європейських фінансових структур щодо забезпечення сталого розвитку України, зеленої модернізації національної економіки, державної підтримки зеленої енергетики, методології та практики екологічної політики, інформаційно-аналітичного забезпечення поводження з відходами, крім того, на визначенні індикаторів сталого розвитку, запровадження вивчення економіки сталого розвитку в закладах вищої та післядипломної освіти тощо.

Резолюція конференції містить рекомендації стосовно управління сталим розвитком для урядових установ, вищих навчальних закладів та громадськості.

Колективна електронна монографія «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2017» буде доступна з 30 травня ц. р. на сайті конференції за посиланням: <https://conftef.wixsite.com/conf>

([вгору](#))

Додаток 39

19.05.2017

Білоножко Є.

Тоталітаризм у спільному минулому країн Балто-Чорноморського регіону

11 травня відбулася науково-практична конференція «Подолання наслідків тоталітаризму як шлях формування стабільності у Балто-Чорноморському регіоні» [\(Інститут всесвітньої історії НАН України\)](#).

Організаторами заходу виступили ДУ «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», Міністерство інформаційної політики України, ГО «Український центр ісламознавства», ГО «Інститут геополітичного виміру», портал Polonews.

У конференції взяли участь муфтії Духовного управління мусульман України шейх Ахмед Тамім, кандидат юридичних наук, керівник департаменту зовнішніх зв'язків Української греко-католицької церкви митрофорний протоієрей О. Пертів, доктор церковно-історичних наук,

проректор з наукової роботи Київської православної богословської академії протоієрей В. Клос, заступник міністра інформаційної політики України Д. Золотухін, радник Надзвичайного і Повноважного Посла Польщі в Україні Я. Жур, директор Інституту всесвітньої історії НАН України доктор історичних наук, професор А. Кудряченко, віце-директор Центру польсько-російського діалогу та порозуміння доктор Л. Адамський, головний редактор порталу «Крим і кримські татари», кандидат політичних наук Г. Бекірова, журналістка польського часопису *Polityka* Я. Вільчак та ін.

Учасниками міжнародної конференції було обговорено шляхи подолання наслідків спільного історичного минулого країн Балто-чорноморської дуги, що набуває особливої актуальності в контексті загострення безпекової ситуації в регіоні. Розпочавши конференцію Д. Золотухін заявив, що в Україні зараз відбувається подолання наслідків тоталітарного минулого через активну модернізацію та розвиток громадянського суспільства. Конкретним механізмом цього процесу є зростання політичної зрілості та відповідальності суспільства, підвищення його ролі в управлінні державою. Також було наголошено на необхідності консолідації зусиль представників країн Балто-чорноморської дуги у боротьбі з російською гібридною агресією, оскільки це є чи не основною перешкодою гармонізації міжнародних відносин та зміцнення системи безпеки регіону. На даний момент Україна акумулювала чи не найбільший досвід в протидії кремлівській пропаганді та готова поділитися ним зі своїми партнерами.

Представники духовенства заявили про повне засудження тоталітаризму у будь яких проявах як в минулому, так і в сучасності, оскільки заперечення цінності особистості суперечить основам всіх авраамічних релігій. Кліриками було наголошено про необхідність вирішувати проблеми регіону виключно мирним шляхом та неприпустимості політизації релігійного фактора, до чого зараз вдаються деякі агресивні країни, керівництво яких готує досягати своїх інтересів військовими методами.

Для України, на думку професора А. Кудряченка, на сьогодні найактуальнішим питанням є модернізація та демократизація держави й розвиток громадянського суспільства, що є можливим за умови подолання тоталітарного минулого. Ефективні технології та методики боротьби з наслідками тоталітаризму були випрацювані та впроваджені в країнах Балтії та Польщі. Саме це нашій країні необхідно запозичити у своїх партнерів для успішного проведення реформ. Демократична, розвинута Україна є необхідним елементом для формування стабільності в Балто-Чорноморському регіоні.

Я. Жур зазначив, що способом подолання наслідків тоталітаризму в спільному минулому країн Балто-чорноморської дуги є солідаризація відносин між народами регіону. Солідарність повинна діяти на двох рівнях: як фундаментальний принцип суспільних відносин в кожній країні та як основа міжнародних відносин. Солідарність має для поляків особливе

символічне значення та може послужити механізмом розширення зони стабільності та безпеки в регіоні.

Польський дипломат проілюстрував політичну солідарність прикладом дій Президента Республіки Польща Леха Качинського, який у 2008 р. ініціював у Тбілісі саміт лідерів країн регіону, на підтримку грузинського народу, що став жертвою військової агресії Кремля, та звернувся до них з такими словами: зараз Грузія стала жертвою, потім Україна, далі країни Балтії і Польща можуть повторити її долю, якщо не проявлять солідарність у вирішенні цієї проблеми.

Г. Бекірова, аналізуючи тоталітарну систему в СРСР, виділила спільні характерні риси більшовицьких злочинів, здійснених щодо народів постсоціалістичних країн. Зокрема, такою характерною злочинною практикою сталінського режиму стала примусова депортація кримськотатарського народу. Дослідниця наголосила, що Кремль у різні історичні епохи вдавався до політики терору в Криму, зокрема зараз окупаційна російська влада ігнорує права та свободи жителів півострову систематично проводячи політику репресій на етнічній та релігійній основі.

Доктор Л. Адамський зазначив, що необхідною умовою гармонізації міжнародних відносин та розвитку стабільності Балто-чорноморської дуги є утримання політиками та громадськими діячами країн регіону від політизації чутливих питань спільного історичного минулого, що особливо стосується подій пов'язаних зі злочинами тоталітаризму. Складні питання минулого повинні вирішуватися в середовищі кваліфікованих професійних істориків з попереднім узгодженням чітких методологічних та аксіологічних засад спільного наукового дискурсу. Така практика дасть змогу, зокрема, понизити напруження, пов'язане з історичними питаннями в польсько-українських відносинах та не дозволить маніпулювати цими темами для ведення пропаганди.

[\(вгору\)](#)

Додаток 40

19.05.2017

Відбулася науково-практична конференція «Роль публічної бібліотеки в утвердженні європейських цінностей в житті місцевої громади»

18 травня в Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка відбулася науково-практична конференція «Роль публічної бібліотеки в утвердженні європейських цінностей в житті місцевої громади» ([Чернігівський монітор](#)).

У роботі конференції взяли участь 65 провідних фахівців наукових, публічних бібліотек, вищих навчальних закладів і громадських організацій Чернігівщини <...> На конференції обговорювалися питання орієнтації державної бібліотечної політики на реформи та розвиток у європейському

контексті, діяльність бібліотек в об'єднаних територіальних громадах, проблеми та позитивний досвід співпраці бібліотек із владою та громадою, майбутнє бібліотек в умовах децентралізації та діяльність бібліотек у контексті євроінтеграції.

Мова також йшла про особливості організації і роботи пунктів європейської інформації, що працюють у бібліотеках м. Чернігова, Чернігівському, Ніжинському, Борзнянському, Сновському, Городнянському районах.

Органічним доповненням конференції стала книжково-ілюстративна виставка «Україна та Євросоюз», яку підготували працівники відділу наукової інформації і бібліографії Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка. Учасники конференції відмітили доцільність проведення подібних заходів, що збагачують досвідом і сприяють популяризації європейських цінностей в житті місцевої громади.

Організатори конференції: Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації, Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка, Чернігівська міська громадська організація «Сіверський інститут регіональних досліджень», Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, громадська організація «Чернігівське обласне відділення Української бібліотечної асоціації».

([вгору](#))

Додаток 41

29.05.2017

Рейтинг вищих навчальних закладів «топ-200 Україна» – 2016/2017 рік

«Топ 200 Україна» 2017: Інноваційність і суспільна затребуваність – головні критерії діяльності університетів ([Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта»](#)).

У цьому році щорічний університетський рейтинг «Топ 200 Україна» визначався одинадцятим раз поспіль. Він став визнаною системою незалежного оцінювання діяльності університетів для академічної спільноти, роботодавців і українського суспільства в цілому. Протягом останнього десятиліття рейтинг «Топ 200 Україна» стимулював здорову конкуренцію і змагальність між університетами країни у відповідності до головних критеріїв оцінювання їх роботи.

Міжнародна спостережна рада національного рейтингу «Топ 200 Україна» щороку проводила консультації зі світовим координатором університетських рейтингів – міжнародною організацією [IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence](#) (Брюсель) (далі IREG) з метою

узгодження методики та критеріїв для оцінювання діяльності університетів України.

Останні консультації з IREG відбулися 15 травня 2017 р. у м. Бремен (Німеччина), де проводилося її чергове засідання (<http://ireg-observatory.org/en/655-ireg-working-group-on-engineering-met-in-bremen>), присвячене аналізу існуючих методик визначення університетських рейтингів та їх подальшого вдосконалення. Учасниками засідання було зазначено, що існуючі методики мають допрацьовуватися в напрямку оцінювання реального внеску університетів у прогрес економіки і суспільства та бачення університетами ближчого і віддаленого майбутнього.

Відзначалося, що наукометричні дані (кількість цитувань за системами Scopus чи Web of Science, кількість міжнародних грантів, характеристики професорсько-викладацького складу та ін.) є важливими складовими для оцінювання академічних складових університетських рейтингів, але не головними. У сучасних умовах на перше місце мають виходити реальні інноваційні досягнення університетів, які роблять внесок у прогрес суспільства і забезпечують його середньострокові і довгострокові перспективи. Національним і міжнародним рейтинговим системам було рекомендовано враховувати досягнення університетів світового рівня (найкращі у світі, або такі, що здійснюють прориви в світовому прогресі) у відповідних сферах.

Особливу увагу в засіданні експерти IREG приділили інженерній і фундаментальній природничій освіті, як визначальній, на даному етапі, для подолання глобальної економічної кризи. З великими презентаціями в засіданні IREG виступили один зі світових лідерів в авіабудуванні компанія Аеробус, європейські інженерні організації ENAEE (європейська мережа для акредитації інженерних програм, президент Dr. Bernard Remaud), FEANI (федерація професійних інженерних асоціацій із 34 країн Європи, що репрезентує інтереси понад 3,5 млн професійних інженерів Європи, президент Dr. Dirk Vochar) та представники інших професійних організацій. Ці авторитетні «споживачі» сучасних фахівців висловили стурбованість наростаючим розривом між новими об'єктами науки і технологій і «застарілими» програмами та методиками підготовки фахівців у більшості університетів Європи і світу.

Наголошувалося, що за умов, коли в найближчі 5–10 років більшість традиційних професій буде зникати і на їх місце будуть приходити нові, університети продовжують і навіть нарощують підготовку за застарілими програмами і методиками. У таких реаліях високотехнологічний бізнес в особі корпорації Аеробус, європейські інженерні організації ENAEE, FEANI, інші професійні організації та світовій координатор з університетських рейтингів IREG дійшли спільного висновку, що найважливішими критеріями рейтингування університетів на сучасному етапі стають їх реальна інноваційна діяльність, тісний зв'язок з розвинутим ринком праці та досягнення світового рівня.

Відповідно до цих рекомендацій та рішень Лісабонського форуму IREG від 2016 р. (<http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=4749>) команда національного рейтингу «Топ 200 Україна» провела чергове оцінювання діяльності університетів України за останній рік і обрахувала їх інтегральний рейтинг з використанням введеного у 2016 р. (<http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=4757>) критерію «Інноваційна діяльність університетів» (таблиця).

Вихідні дані для визначення вказаного рейтингу були надані безпосередньо університетами та отримані з незалежних веб-ресурсів.

До першої десятки національного рейтингу увійшли визнані лідери української освіти. Вони щороку покращують показники своєї академічної діяльності, підсилюють зв'язки з ринком праці, беруть активну участь у міжнародній діяльності, відзначаються різними міжнародними рейтинговими системами.

Міжнародна спостережна рада рейтингу «Топ 200 Україна» найвище оцінила такі три досягнення світового рівня університетів України:

1. Створення і виведення в космос [другого університетського наносупутника «PolyTan2»](#) (НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
2. [Перемога команди «Білих хакерів»](#) у серії із 60 світових змагань 2016 року з кібербезпеки (НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
3. [Отримання математиком Мариною В'язовською престижної «Премії Салема 2016»](#) за розв'язання задачі найщільнішого пакування куль у 8- та 24-вимірних просторах з використанням методів модульних форм (КНУ ім. Тараса Шевченка).

За сукупністю вищезазначених критеріальних вимог одноосібним переможцем рейтингу «Топ 200 Україна» 2017 став НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського. Він збільшив відрив від решти українських університетів у порівнянні з 2016 р. Міжнародна спостережна рада рейтингу «Топ 200 Україна» визнала, що НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського створив і розвинув потужну [інноваційну екосистему «Sikorsky Challenge»](#), вивів на ринки набагато більше стартапів за всі інші університети України, продав найбільше ліцензій на винаходи, впровадив найбільше проектів в систему оборони України. Його випускники найбільш затребувані великими міжнародними і національними високотехнологічними компаніями.

КНУ ім. Тараса Шевченка та ХНУ ім. В. Н. Каразіна посіли відповідно друге і третє місця. Вони мають найбільше, серед інших університетів України, бюджетне фінансування наукових досліджень, високі індекси цитованості за системами Scopus та Web of Science, високий рівень затребуваності їх випускників ринком праці, особливо в секторі державного управління.

Переважає більшість університетів, що увійшли до «Топ 200 Україна», за останні 10 років показують позитивну динаміку їх роботи. Разом з тим до слабких місць системи вищої освіти України можна віднести її, поки що, значну ізольованість від народного господарства країни, низький рівень

інтеграції у європейський і світовий освітньо-науковий простори, малу частку науково-інноваційної роботи в навчальних планах і загальному обсязі університетської діяльності.

[Рейтингова таблиця](#)

Додатково:

Інформація, що була використана для нового рейтингу ВНЗ «Топ-200 Україна» у 2017 р.:

[Кількість патентів, отриманих ВНЗ України у 2016 році](#)

[ВНЗ України в міжнародних асоціаціях університетів у 2016 році](#)

[МОН: ПРО ПІДСУМКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ З ПРИРОДНИЧИХ, ТЕХНІЧНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК У 2015/2016 НАЧАЛЬНОМУ РОЦІ](#)

[МОН: ПРО ПІДСУМКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ 2015/2016 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ](#)

[ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ: ПРО ПРИСУДЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ 2016 РОКУ](#)

[РЕЙТИНГ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ ВІД WEBOMETRICS \(JULY 2016 VERSION 1.1\)](#)

[Рейтинг університетів України за показниками Scopus 2017](#)

[World Universities Web Ranking 2016 - рейтинг університетів за популярністю у Інтернеті](#)

[Участь ВНЗ України у програмі Horizon 2020](#)

[Участь ВНЗ України у програмі Seventh Framework Programme](#)

[Участь ВНЗ України у програмах TEMPUS та Erasmus+](#)

Архів:

[Попередні рейтинги вищих навчальних закладів «Топ-200 Україна» \(вгору\)](#)

Додаток 42

18.05.2017

Гоц Д.

«Нам потрібні нові Донбас та Крим»: у Вінниці історики обговорили проблему деокупації Донбасу

У рамках свого візиту до Вінниці, представники Інституту історії України НАН України підписали угоду про співпрацю з Донецьким національним університетом ім. В. Стуса. Відтепер науковці та студентство університету матиме підтримку та допомогу у своїх наукових роботах. Разом з тим науковці намагалися знайти, як повернути окупований Донбас до України ([Вежа](#)).

Хоча Інститут історії України має подібні угоди з багатьма університетами України, у Вінниці поки домовилися про співпрацю лише з ДонНУ.

За словами ректора університету Р. Гринюка, ця угода не стільки початок співпраці між закладами, скільки її відновлення: «Наш університет починався саме з історико-філологічного факультету і сьогодні нашому історичному відділенню вже 80 років. Ми завжди певним чином співпрацювали з Інститутом історії, але хочемо саме завдяки підписанню угоди і врахуванням нових реалій почати більш активно співпрацювати. Зрозуміло, що ця угода відзначає основні напрямки співпраці наших науковців та викладачів і для студентів, які зможуть користуватися здобутками Інституту».

Його слова підтвердив завідувач відділу української історіографії Інституту історії України О. Удод та зазначив, що з підписанням цієї угоди вони також утворили у Вінниці осередок української академії історичних наук: «Цією угодою ми хотіли підкреслити, що Донецький національний університет, який сьогодні у Вінниці, був і є українським і є частинкою освітнього простору України. Перше, що ми запропонували нашим колегам із ДонНУ – це той ресурс (а він, повірте, гігантський), весь наш науковий потенціал стає у розпорядженні викладачів та студентів ДонНУ. Інша сторона нашої роботи і в тому, щоб привернути увагу держави, влади, громадськості до проблем науки академічної та освітньої».

Представники Інституту історії передали до бібліотечного фонду університету кілька книг та наукових напрацювань, а також взяли участь у засіданні круглого столу, де обговорили проблему «деокупації» Донбасу. Модератор круглого столу та кандидат історичних наук А. Лягушін розповів, що круглий стіл зібрали, аби почути думку науковців та висвітлити проблему, зокрема через погляд істориків з Донецька. Адже сьогодні суспільству необхідно знайти спосіб деокупації та реінтеграції регіону, повернути його до нормального життя.

[Повний текст](#)
([вгору](#))

Додаток 43

23.05.2017

Во время визита министра образования в Николаеве подписали меморандум о создании учебно-научно-производственного консорциума

23 мая в Николаевском национальном аграрном университете подписали меморандум о создании Учебно-научно-производственного консорциума «Південний» аграрных ВУЗов, научно-исследовательских учреждений и производственных предприятий Николаевской и Херсонской областей. К меморандуму подключились 35 подписантов ([«Интернет-издание Мой город»](#)).

Напомним, министр образования Л. Гриневич открыла памятный знак возле ННАУ известному украинскому агроному Михаилу Ливанову, который основал первую в Восточной Европе школу практического земледелия.

Перед началом научно-практической конференции «История и современность аграрного образования и науки», посвященной памяти Ливанова подписали трехсторонний меморандум: к нему присоединились 5 ВУЗов, 8 научно-исследовательских учреждений и 22 производственных предприятия.

Л. Гриневич акцентировала, что важно соединять науку, образование и производство, и консорциум будет наполнен конкретными заданиями.

«Мы прекрасно понимаем, что Украина прошла тот этап сырьевой экономики, и мы должны двигаться к развитию агропромышленного комплекса и торговать не сырьем, а нашим отечественным продуктом. А для этого необходимы инновационные подходы... Я убеждена, что такая страна как Украина с ее потенциалом человеческим и теми природными ресурсами, которые Бог дал украинскому народу, может сказать свое весомое слово в сельском хозяйстве и в решении проблемы мира в обеспечении здоровой продукцией», – отметила министр образования.

От ВУЗов меморандум подписал ректор ННАУ В. Шебанин, от научных-исследовательских учреждений – и. о. директора Института оросительного земледелия НААН Ю. Лавриненко, от предприятий – гендиректор группы компаний «Южная-аграрно-экспортная компания», депутат облсовета Ю. Кормышкин.

[\(вверх\)](#)

Додаток 44

23.05.2017

Херсонська ОДА уклала договір з місцевими ВНЗ

23 травня обласна державна адміністрація уклала Договір з Херсонським державним університетом, Херсонським аграрним університетом і Херсонським національним технічним університетом про співпрацю у сфері регіонального розвитку ([Херсонщина за день](#)).

Як зауважив в. о. першого заступника голови облдержадміністрації Д. Бутрій, метою налагодження співпраці з вищими навчальними закладами області є створення Агентства регіонального розвитку Херсонської області, її подальшої ефективної діяльності та реалізації проектів регіонального розвитку Херсонщини.

«Потрібно відроджувати вітчизняну науку, яка по праву може стати частиною провідної світової наукової спільноти, адже є потужний потенціал і завдяки діяльності Агентства регіонального розвитку є можливість всебічної підтримки в реалізації власних проектів», – звернув увагу Д. Бутрій.

Присутній під час підписання Договору керівник Агентства регіонального розвитку Таврійського об'єднання територіальних громад П. Ярмій, звертаючись до керівників ВНЗ, зауважив, що це агентство – некомерційна установа, яка слугуватиме своєрідним майданчиком для обговорення й супроводу запропонованих університетами проектів <...>

П. Ярмій також звернув увагу на важливість наявності інноваційної складової в проєктах, адже Державний фонд регіонального розвитку готовий виділяти достатню кількість коштів на їх реалізацію тільки за такої умови.

Зі своєї сторони керівники вищих навчальних закладів Херсонщини висловили сподівання на підтримку обласної державної адміністрації й обласної ради і зауважили, що наступним кроком буде розробка інноваційних і корисних для області наукових проєктів з перспективою на їх фінансову підтримку.

([вгору](#))

Додаток 45

29.05.2017

Т. Антонюк, завідувач відділу зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, доктор історичних наук, доцент

«Наукове Товариство імені Шевченка (НТШ) у формуванні та розвитку української науки». Книжкова виставка

У відділі зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського відкрито книжкову виставку «Роль Наукового Товариства імені Шевченка (НТШ) у формуванні та розвитку української науки» ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

[Наукове Товариство імені Шевченка](#) – відоме в науковому, освітянському і культурологічному світі як перша українська національна академія наук. Створене НТШ 13 грудня 1873 р. у Львові, як Літературне товариство ім. Т. Шевченка, з ініціативи відомих українських діячів М. Драгоманова О. Кониського, О. Огоновського. В. Шухевича І. Пулюя та інших науковців Східної і Західної України. Очолив Товариство громадсько-культурний діяч з Галичини, один з керівників народовців К. Сушкевич. Метою Товариства, в умовах, коли в Російській імперії набрали чинності Валуєвський циркуляр (1863 р.) та Емський указ (1876 р.), було відродити і розвивати українську літературу та мову, особливо на східноукраїнських землях.

Особливий науковий та організаційний поступ здійснено Товариством під головуванням М. Грушевського (1897–1913). У цей період великого розмаху набрав випуск численних серійних і монографічних видань, придбано декілька великих будинків, розпочато створення музеїв, бібліотеки та архіву. Товариство забезпечило становлення провідних загальнонаціональних часописів: щоденної газети «Діло» (з 1880 р.), двотижневика «Зоря» (1885–1897) та «Літературно-наукового вістника» (1898–1913). Головним серійним виданням НТШ упродовж усіх періодів його діяльності стали «Записки НТШ», засновані 1892 р. Особливо велику увагу їх виданню надавав М. Грушевський. Під редакцією М. Грушевського

вийшло 107 томів ЗНТШ. Крім ЗНТШ, за головування М. Грушевського, також розпочато цілий ряд інших серійних видань. У 1895 р. започатковано серійний збірник «Джерела до історії України-Руси» (усього 22 томи), «Пам'ятки українсько-руської мови і літератури» (8 томів), «Етнографічний збірник» (40 томів), «Матеріали до українсько-руської етнології» (22 томи), «Студії з поля суспільних наук та статистики», «Часопись правнича і економічна». Крім того виходили «Збірник Історично-філософської секції», «Збірник Філологічної секції», «Збірник Математично-природописно-лікарської секції», «Лікарський збірник» та інші серійні видання.

Наукове товариство імені Шевченка поза межами України перебувало спочатку в Мюнхені, а після Другої світової війни діячі НТШ, що опинилися в еміграції, на своєму з'їзді в Баварії у 1947 р. відновили діяльність НТШ. У зв'язку з міграцією переміщених осіб у різні країни вільного світу в діаспорі утворилося чотири краєві центри НТШ: в США (з 1947 р.), Канаді (1949) та Австралії (1950); західноєвропейський осередок НТШ переселився в Сарсель під Парижем.

Пріоритетним напрямом діяльності і в новітніх умовах НТШ є українознавство, як гарант збереження історичної пам'яті та етнокультурних цінностей українства, проведення досліджень з української мови, літератури інших культурних надбань українського народу, розбудови широкого спектра суспільних наук. НТШ бачить себе в ролі каталізатора націо- та державотворчих змін в українській науці та суспільстві, інституції, що утверджує націотворчу активність у суспільстві.

Наукові товариства ім. Шевченка за межами України, як і в минулому, залишаються духовними об'єднавчими центрами української діаспори. У нових умовах, коли відбувається становлення Української держави, вони сприяють утвердженню позитивного іміджу та суб'єктності України у світі. Організаційний зв'язок НТШ в Україні та діаспорі є запорукою успішного розвитку і процвітання світового українства.

На виставці представлені видання як самого НТШ, так і про нього, що зберігаються у фонді [відділу зарубіжної україніки](#) Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Серед книжок, виданих у діаспорі, що розкривають діяльність НТШ та його роль у формуванні і розвитку української науки, і представлених на книжковій виставці, треба відзначити, перш за все, видання «Записок НТШ»:

• *Записки Наукового Товариства імені Шевченка. – Том CLVII. Праці Історико-Філософської Секції. – Мюнхен : Заграва, 1948. – 230 с. [2].*

• *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. – Том CLXI. Збірник Філологічної Секції. – т. 24. – Нью-Йорк – Париж, 1953. – 204 с. [2].*

• *Записки Наукового Товариства імені Шевченка. – Том CLXIII (163). Праці Історично-філософської секції / літ. ред. Леонід Полтава. – Париж – Нью-Йорк : Перша Українська Друкарня у Франції, 1954. – 109 с. [6].*

• *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. – Том CLXV. Збірник філологічної Секції, т. 26 / ред.: д-р Кость Кисілевський. – Нью-Йорк – Париж, 1956. – 134 с. [3]. [У виданні НТШ ЗДА, книжка 3].*

• *Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. – Т. CLXXXVII. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1976. – 287 с.*

У виданнях «Записок НТШ» опубліковані ґрунтовні дослідження з історичних, філологічних, філософських проблем. Окремі томи містять доповіді на ювілейних наукових конгресах (відзначення сторіччя НТШ).

Праці, представлені на виставці, розкривають історію і діяльність НТШ у цілому та окремих діаспорних осередків. У них осмислюється значення науки для відродження нації і держави. Документи вводять у читацький обіг відомості про видатних діячів української науки в еміграції, знайомлять з науковою літературою, виданнями, їх авторами, видавництвами в закордонних центрах світу, доносять до сучасників об'єктивну і цілісну історію України, перспективи розвитку НТШ у новому тисячолітті <...> Виставка експонуватиметься в травні – червні 2017 р. у читальному залі відділу зарубіжної україніки (вул. Володимирська, 62). Запрошуємо до ознайомлення всіх зацікавлених!

([вгору](#))

Додаток 46

30.05.2017

Науковому центрові аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України виповнилося 25 років

23 травня 2017 р. відбулось урочисте засідання вченої ради Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі (ЦАКДЗ) Інституту геологічних наук (ІГН) НАН України з нагоди 25-річного ювілею установи ([Національна академія наук України](#)).

З короткою доповіддю виступив академік В. Лялько – ініціатор створення центру і його незмінний директор упродовж майже 25 років. На сьогодні В. Лялько обіймає посаду почесного директора установи та продовжує здійснювати наукове керівництво стратегічними науково-методичними напрямками діяльності Центру.

Нинішній директор ЦАКДЗ ІГН НАН України доктор технічних наук М. Попов у своїй доповіді «Чвертьвіковий шлях і перспективи розвитку Центру» проаналізував основні етапи становлення дистанційного зондування Землі в Україні та в центрі, навів статистику за 25 років існування установи і окреслив перспективи розвитку.

Потому заступник академіка-секретаря Відділення наук про Землю НАН України, заступник директора Інституту геологічних наук НАН України член-кореспондент НАН України С. Шехунова оголосила Указ Президента України «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки» (№ 135/2017 від 18 травня 2017 р.: <http://www.president.gov.ua/documents/1352017-21862>), відповідно до якого академіка В. Лялька нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня.

Цього дня колектив установи отримав вітання від президента НАН України академіка Б. Патона, а також від Відділення наук про Землю НАН України. Академік В. Лялько, член-кореспондент НАН України О. Федоровський, М. Попов, С. Станкевич, А. Козлова, Л. Ліщенко і О. Томченко отримали подяки НАН України, Т. Єфіменко, Г. Жолобак, Н. Пазинич, О. Седлерова, О. Титаренко, Д. Ткачов, В. Філіпович – грамоти Президії НАН України та Центрального комітету профспілки працівників НАН України. Від імені Громадської організації «Спілка геологів України» О. Азімову, А. Мичаку та В. Філіповичу було вручено срібні нагрудні знаки. Співробітники Центру С. Станкевич і О. Архіпов отримали від Аерокосмічного товариства України «Медаль М. К. Янгеля», а також цінні подарунки – книги. Найкращі результати фахівців ЦАКДЗ ІГН НАН України були відзначені грамотами й подяками дирекції.

Як зауважують учені, сьогодні перспективи наукових досліджень Центру пов'язані зі створенням єдиної теорії дистанційного зондування Землі, в основу якої покладено сучасні уявлення наук про Землю, теорію енергомасообміну в геосистемах, досягнення теорії систем із удосконаленням моделей фізичних процесів, які відбуваються на суходолі й шельфі, в контексті досліджень нафтогазоперспективності територій, розробленням моделей, алгоритмів, програмного забезпечення та технологій комплексного геоінформаційного аналізу матеріалів аерокосмічних

спостережень Землі і наземних даних, комплексний моніторинг засобами ДЗЗ, оцінку та прогнозування динаміки стану навколишнього середовища і ресурсної бази в умовах зростання антропогенного навантаження і кліматичних змін.

Р. С. Фоторепортаж з урочистостей можна переглянути на сайті центру – за посиланням: <https://goo.gl/mS4Agu>

([вгору](#))

Додаток 47

15.05.2017

«Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)». Книжкова виставка

До круглого столу «Дослідження Півдня і Сходу України: здобутки академічної науки (2014–2017)» (НБУВ, 16.05.2017) у виставковому холі головного корпусу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського розгорнута книжкова виставка, що репрезентує дослідження науковців академічних інститутів Національної академії наук України та фахівців НБУВ з означеної проблематики ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

В експозиції широко представлені видання Інституту історії НАН України, зокрема, ті, що побачили світ у серії [«Студії з регіональної історії»](#); праці науковців Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, серед яких і біобібліографічний довідник у 2-х томах [«Дослідники історії Південної України»](#) (2013, 2016); окремі видання Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України.

На виставці демонструються також монографічні, інформаційно-аналітичні та бібліографічні видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, серед яких – колективні монографії, підготовлені фахівцями НБУВ: [«Особливості інформаційного забезпечення національного консенсусу в сучасній Україні»](#) (наук. керівник генеральний директор НБУВ, член-кореспондент НАН України В. Попик) та [«Інформаційні чинники системи інтеграторів Донбасу і Криму в загальноукраїнській єдності»](#) (наук. керівник заступник генерального директора НБУВ, доктор історичних наук, професор В. Горовий).

Чільне місце в експозиції посідає бібліографічне видання, що нещодавно побачило світ у рамках спільного проекту Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Інституту історії НАН України, [«Схід і Південь України: час, простір, соціум» – Т. 2. Матеріали до бібліографії](#) (кер. авт. колективу доктор наук із соціальних комунікацій Т. Добко).

Усіх зацікавлених запрошуємо ознайомитись із книжковою виставкою.

([вгору](#))

30.05.2017

Н. Швадчак

Дайвер у глибинах мозку

...Для спецпроекту «Української правди. Життя» та науково-популярної конференції Brain&Ukraine директор Інституту фізіології ім. Богомольця і один з найбільш цитованих українських вчених у світі розповів про свій шлях у науку, найважливіші відкриття і прикрі поразки ([«Українська правда. Життя»](#)).

<...> **Культ знання**

Поряд зі славою і визнанням, Олег Олександрович отримував і пропозиції роботи закордоном. Наприклад, стати директором великого інституту у Франкфурті. Але вчений все ще був заручником Союзу, який не дозволив би вивести до Німеччини сім'ю.

«Я міг би поїхати у 89-му, коли вже Союз дихав на ладан. Але думав собі: я ж пережив такі важкі часи тут, а тепер, коли є шанс щось покращити буду тікати? Був на той час вже членом Академії...», – пояснює він.

Врешті союз розпався, наука залишилась.

«Те, що ми маємо зараз – залишки великої імперської науки. Вона поступово гине», – констатує Олег Олександрович.

Тому якщо перед ним постає молодий талановитий науковець з очима, які палають, він без роздумів каже йому: *«Ідь»*.

«Так, відтік мізків продовжується. Але вірю, що це не остаточна втрата, що вони повернуться».

Так як це вже сталося свого часу в Японії чи Кореї, – пояснює О. Кришталь. – *З Китаю десятиліттями тікали люди і захоплювали у світі хороші позиції. Зараз вони повертаються»*.

Щоб розвивалася наука, треба, щоб нормально розвивалася держава. Проблема насправді у тому, що такій державі, яка зараз у нас є, наука не потрібна. Наш інститут отримує гроші не повністю навіть на зарплату. Ми годуємо щурів у віварії і платимо за тепло і електрику тільки завдяки тому, що приблизно 30 % наших площ здаємо в оренду».

Олег Олександрович каже, що при такому розвитку можна було б просто це все закрити: *«Я пенсіонер – іду на пенсію. Все. Але ні. Тому що пізніше, сподіваюсь через небагато років, новій державі з новим імпульсом до розвитку знову потрібне буде знання. Знання – це основа всього. Основа прогресу. У США панує культ знання, бо знання породжує добробут»*.

Уявімо, що ми знайдемо речовини, які діють на рецептори болю. Уявімо, що я захотів якусь з цих речовин довести до рівня запровадження. Я повинен створити стартап. Тож іду в банк і прошу грошей. Під який відсоток мені їх дадуть? – сміється. – А в США цей відсоток буде нуль. Якщо я доб'юся

грошей від інвесторів, мені ще й додасть університет. Просто за те, що я такий розумний. Оце культ знання.

Коли 2000–2004 роках в Україні був період відносного економічного зростання, до мене одразу почали приходити люди. Питали, чи немає ідей, куди вкласти гроші. Це все природньо.

Нам не вистачає не міністерств науки чи комітетів з інновацій, а нормального економічного розвитку, який одразу ввімкне всі правильні процеси. Науковий поступ і інвестування в науку. Це все в природі капіталістичного устрою. Це відбудеться одразу».

(вгору)

Додаток 49

22.05.2017

Захоплені наукою

Навіщо потрібна наука взагалі й Україні зокрема? Чому варто фінансувати дослідження з державного бюджету? Як поліпшити організацію вітчизняної науки і який зарубіжний досвід міг би стати у пригоді? До якої аудиторії та з якою метою звертаються українські популяризатори науки? Що може чекати на вітчизняну науку та чи можна (і як) запобігти «науковому Апокаліпсису» в нашій країні? З цих та інших гостро актуальних питань висловилися вчені Національної академії наук України – люди, які не лише займаються дослідженнями, а й прагнуть змінити ситуацію в українській науці на краще, а також активно (і часто – на волонтерських засадах) поширюють світло знань у суспільстві: нейрофізіолог, співкоординатор проекту «Дні науки» й співзасновник просвітницького порталу «Моя наука», науковий співробітник відділу нервово-м'язової фізіології Інституту фізіології імені О. О. Богомольця НАН України кандидат біологічних наук О. Болдирев, орнітолог та еколог, співкоординатор проекту «Дні науки», науковий співробітник лабораторії популяційної екології Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України кандидат біологічних наук Н. Атамась і фізик та популярний блогер, старший науковий співробітник відділу фізичної електроніки Інституту фізики НАН України кандидат фізико-математичних наук А. Сененко ([Національна академія наук України](#)).

Як стверджують учені, наука в Україні все ще може давати й дає чимало корисних результатів, і своє покликання дослідники вбачають у тому числі в і широкій популяризації як власних досягнень, так і досягнень своїх колег, про які громадськість часто навіть не здогадується, хоча щодня має з ними справу. Однак, за словами О. Болдирева, попри переконання більшості, наука є необхідною не тільки й не стільки тому, що дає практичний ефект (який переважно важко передбачити – особливо коли йдеться про фундаментальні дослідження), а тому, що дає змогу формувати особливу картину світу: «Науковець – це людина, яка працює заради пізнання, яка все життя вчиться,

намагається дізнатися, як влаштований Всесвіт. <...> На жаль, суспільство часто плутає і говорить, що наука потрібна для вироблення певних гаджетів, і вимагає зробити певний пристрій. Насправді наука – це про знання». О. Болдирев також підкреслив, що вагомі результати в науці неможливі без належної підтримки – як з боку державних органів, так і з боку приватного сектору економіки: «... коли суспільство хоче результатів, воно повинно вкладатися в науку, хоча б увагою для початку. Згодом, якщо державі байдуже, то в науку може інвестувати бізнес, допомагати – меценати, або громадянське суспільство запускати краудфандингові проекти». Інакше щораз вищою стає імовірність того, що всі найкращі свої наукові кадри наша країна невдовзі втратить. І про це свідчить тенденція до посилення «відпливу мізків», який набув особливо катастрофічних масштабів в останні кілька років.

А. Сененко вважає, що вітчизняна наука, радше, жива, ніж навпаки, а тому її ще не пізно рятувати. Цій справі має прислужитися й популяризаційний напрям роботи. Причому роль головних популяризаторів повинні перебрати на себе самі ж учені й дехто з небайдужих журналістів, оскільки серйозна наукова журналістика в Україні, фактично, відсутня: «Наукова популяризація – це важка праця. У розвинутих країнах є наукові журналісти, які вміють спілкуватися з науковцями, з'ясовувати тонкощі досліджень, виокремлювати цікаві для громадськості речі і не писати псевдонаукової нісенітничі. <...> У нас, на жаль, все це в зародковому стані через банальну відсутність фінансування. <...> Тому на даний момент, як і три роки тому, найкращим методом є волонтерство самих учених та небайдужих журналістів, які в перервах між основною діяльністю пишуть про науку». А. Сененко також зауважив, що, з іншого боку, незаперечним фактом є суттєве зростання інтересу до науки в українському суспільстві та, почасти, медіа, проте наразі, на його думку, говорити про системність усе ще зарано. Вчений також розповів про зарубіжний (зокрема, французький і американський) досвід популяризації науки, який доцільно було б запозичити Україні, а також про деякі наукові досягнення й позанаукову активність молодих дослідників академії.

Н. Атамась розповіла про особливості зоологічних досліджень в Україні та про те, чому вони є важливими для Європи та світу: «Україна – велика країна, погано описана з точки зору зоології, становить величезний інтерес. У нас залишилася велика кількість незайманих місцин...» Як зазначила вчена, науковці є переважно інтровертами, цілком сконцентрованими на своїх дослідженнях. Однак, незважаючи на це, дуже важливо, щоб вони все ж регулярно практикувались у спілкуванні з аудиторією, розповідали про свої здобутки та проблеми, бо в за нинішніх непростих як для країни, так і для науки часів наукова спільнота, схоже, має розраховувати передусім на підтримку суспільства, тому й повинна опікуватися зміцненням позитивного іміджу дослідницької діяльності. Тим більше, що для цього існують усі підстави: попри хронічне недофінансування, наші вчені все ще користуються

повагою зарубіжних колег і мають за кордоном великий авторитет. А отже, працюють на позитивний імідж усієї України.

Більше читайте в [матеріалі І. Лопатіної на інформаційно-аналітичному веб-сайті DAILY українського інформаційного порталу «РБК-Україна» \(допис від 20.05.2017 р.\)](#)

(вгору)

Додаток 50

19.05.2017

Українські науковці отримали премії Scopus Awards за найбільшу публікаційну активність

Сім університетів та наукових установ отримали премії Scopus Awards Ukraine – відзнаки, започатковані МОН та компанією Elsevier, що є постачальником послуг, які надає найбільша база цитувань рецензованої наукової літератури Scopus. Вручення відбулося 19 травня в Міністерстві освіти і науки України під час урочистих заходів до Дня науки ([Міністерство освіти і науки України](#)).

«Відзначення українських вчених престижною премією Scopus Awards є визнанням внеску української наукової спільноти у світовий науковий простір. Ми вдячні нашим партнерам за те, що вони допомагають нам відзначати найкращих науковців та заохочувати їх до подальшого розвитку», – відзначила міністр освіти і науки України Л. Гриневич.

При визначенні переможців враховувалася як кількість статей, опублікованих у базі Scopus, так і кількість цитувань цих робіт у дослідженнях інших науковців.

Визначення переможців відбувалося за даними найбільшої бази цитувань рецензованої наукової літератури Scopus. Цього року премію отримали:

- сільськогосподарські науки – Національний університет біоресурсів і природокористування України;
- інжиніринг та технології – Інститут фізики НАНУ;
- суспільні науки – Львівський національний університет імені І. Франка;
- медичні науки – Інститут фізіології ім. Богомольця НАНУ;
- природничі науки – Національний науковий центр «ХФТІ»;
- соціальні науки – Національний Університет «Києво-Могилянська Академія»;
- найбільш збалансований університет – Київський національний університет імені Шевченка.

Статуетки та дипломи переможцям вручив віце-президент компанії Elsevier Коен ван дер Крот.

Нагадуємо, що премію Scopus Awards Ukraine було започатковано торік. Під час першого нагородження лідерів визначали в п'яти номінаціях.

Крім того, до Дня науки Л. Гриневич вручила працівникам МОН, освітянам та науковцям відомчі відзнаки. З повним переліком нагороджених можна ознайомитися за [посиланням](#).

([вгору](#))

Додаток 51

Про діяльність Національної академії наук України у 2016 році та основні завдання її подальшої роботи. Доповідь президента НАН України академіка Б. Є. Патона Загальним зборам НАН України 13 квітня 2017 р. – Київ : Академперіодика. – 2017. – С. 24–25.

...Дозвольте зупинитися ще на декількох питаннях удосконалення діяльності академії, у тому числі пов'язаних з імплементацією нового Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» і набуттям чинності нової редакції Статуту НАН України. Ці питання, на наш погляд, потребують особливої уваги, постійної та наполегливої роботи.

Насамперед, щодо запровадження в академії системи незалежного та об'єктивного оцінювання наукових установ. Нагадаю, що нова методика такого оцінювання, розроблена відповідно до Концепції розвитку НАН України на 2014–2023 рр. та з використанням європейського досвіду, зокрема Наукової асоціації імені Лейбніца, на початку 2016 р. була, в основному, схвалена Президією академії. За рік, що минув, проведено апробацію цієї методики при оцінюванні спеціальними експертними комісіями окремих установ різних відділень НАН України. Для формування цих експертних комісій і розгляду їхніх висновків створено Постійні комісії з наукових напрямів і Постійну комісію НАН України з оцінювання ефективності діяльності наукових установ. Слід зазначити, що до складу цих комісій увійшли, за згодою, представники окремих центральних органів виконавчої влади, вищих навчальних закладів, наукоємних промислових підприємств.

Місяць тому Президія академії остаточно затвердила доопрацьовану за результатами апробації Методику оцінювання наукових установ НАН України. Вже починаючи з поточного року, проведення оцінювання за новою методикою буде обов'язковим при планових перевірках наукової та науково-організаційної діяльності установ за п'ятирічний період. За необхідності, секції та відділення академії можуть ініціювати таке оцінювання тієї чи іншої установи й поза щорічним планом перевірок.

Треба організувати всю цю роботу так, щоб в найближчі три-чотири роки провести оцінювання ефективності діяльності всіх наукових установ академії. І, безумовно, результати оцінювання мають враховуватися відділеннями НАН України при розподілі між установами базового бюджетного фінансування, підготовці пропозицій щодо оптимізації мережі установ. Ми також запропонували унормувати застосування нашої методики оцінювання, яка, до речі, отримала схвальні відгуки експертів Єврокомісії під час проведення минулого року зовнішнього незалежного аудиту науково-

інноваційної системи України, при проведенні державної атестації наукових установ НАН України з подальшим врахуванням її результатів Міністерством освіти і науки...

(вгору)

Додаток 52

17.05.2017

Президія НАН України прийняла рішення про створення Офісу оцінювання діяльності наукових установ НАН України

17 травня 2017 р. Президія Національної академії наук України під час свого засідання затвердила постанову, яка передбачає, серед іншого, створення Офісу оцінювання діяльності наукових установ НАН України ([Національна академія наук України](#)).

Офіс створюється на правах наукового відділу Державної установи «Центр проблем наукового забезпечення розвитку регіонів НАН України». Останній у свою чергу перейменовується в Державну установу «Центр оцінювання діяльності наукових установ та наукового забезпечення розвитку регіонів України» (ЦОДНУ) НАН України.

Доцільність створення Офісу як спеціального підрозділу з оцінювання зумовлена необхідністю змін в організаційній формі якісного забезпечення процесу оцінювання ефективності академічних інститутів. Таку необхідність засвідчила апробація Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України, проведена 2016 р. Адже саме незалежне оцінювання є передумовою підвищення результативності наукової та науково-технічної діяльності інститутів академії, реорганізації й оптимізації їх мережі, що передбачено Заходами Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 рр. і реалізовано розробленням та затвердженням створенням зазначеної Методики, на важливості використання якої для оцінки результатів діяльності наукових установ НАН України з метою ухвалення ефективних управлінських рішень наголошено також у рекомендаціях незалежного європейського аудиту системи досліджень та інновацій України, котрий відбувся того ж таки 2016 р.

Передбачається, що Офіс оцінювання діяльності наукових установ НАН України (за аналогією з Evaluation Office Асоціації Ляйбніца) забезпечуватиме поточну роботу Постійної комісії НАН України з оцінювання ефективності діяльності установ НАН України (яка, відповідно до положень Методики, представлятиме результати оцінювання наукових установ на розгляд Президії НАН України), Постійних комісій за науковими напрямками і зв'язок між ними, експертними комісіями й академічними науковими установами. Завданням цього підрозділу, крім того, буде методичне забезпечення процедури оцінювання, своєчасне інформування про терміни оцінювання й консультування установ та експертів, зв'язок з експертами, у тому числі закордонними, організація їх візитів до інститутів, а

також моніторинг міжнародного досвіду оцінювання діяльності наукових установ і вдосконалення методики оцінювання діяльності наукових установ.

([вгору](#))

Додаток 53

20.05.2017

І. Крулько, народний депутат України

День науки без науки

У День науки, що святкується кожної третьої суботи травня, хочеться згадати великі винаходи українців, які перевернули уявлення людства про світ, значно полегшили його життя і зробили нашу країну відомою ([Українська правда](#)).

Саме завдяки світлим розумам України у небо злетів перший у світі вертоліт, найбільший у світі літак «Мрія», був розроблений штучний супутник землі, ракетний двигун тощо. А також з'явилися перші рентген, трамвай, зварювання живих тканин, гнучкий суперконденсат, антибіотик батумін, рідкий струменевий скальпель, гіпсова пов'язка, годинник – глюкометр для діабетиків, кінескоп, вугільний комбайн та багато інших корисних речей, без яких зараз не може обійтися ціла планета.

У наші дні досягнення українських учених теж суттєві. Вони щороку патентують близько 15 тисяч винаходів! Та я впевнений, що мало хто чув про них через відсутність відповідної інформаційної політики та системної роботи з підтримки, розвитку та популяризації вітчизняної науки, хоча вони користуються попитом за кордоном. Це і теплі пасивні будинки майбутнього, і сонячні жалюзі, і «розумна» футболка-кардіограф HeartIn, і рукавичка для людей із вадами зору, і роботизований скелет для людей із валами руху, і кулон-перетворювач голосових заміток у текст, і браслет-вимірювач емоцій тощо...

Та попри всі досягнення, вітчизняна наука відчуває себе Попелюшкою у своєму домі. І складається враження, що національна наука свідомо нищиться в Україні та витісняється тими ж західними транснаціональними корпораціями, яким вигідно заробляти на послугах та експорті в Україну своєї продукції... Приміром, свого насіння, ліків, техніки, медичних та інших послуг...

Та замість того, аби збільшити фінансування та виправити ситуацію протекціоністськими заходами, що мали б захистити національну науку, розробки та своїх виробників від витіснення іноземцями, дати своїм людям робочі місця і додану вартість економіці, держава з року в рік фінансує вчених за залишком принципом і виділяє 0,2-0,3 % ВВП. Для розуміння у грошовому вираженні – це стільки, скільки виділяє будь-яка країна Європи на функціонування одного-двох стратегічних наукових інститутів. А загалом на науку розвинені країни світу виділяють у середньому 2–3 % ВВП, що дозволяє їм не бути чийось сировинним придатком.

Фактично різні міжнародні платформи та венчурні фонди, які дозволяють реалізувати українські стартапи і залучати на їх втілення в життя тисячі і мільйони доларів, стають рятівним колом для наших науковців та їх розробок... Прикро лише, що інвестиції у наші розуми та їхні винаходи повернуться сторицею не в економіку України, а збагатять економіку інших держав... І що інновації, які створені нашими людьми, насамперед, слугуватимуть спочатку іноземцям, а лише згодом українцям...

Тому у цей день мені хочеться побажати нашим науковцям нових відкриттів, належного фінансування, поваги та високої оцінки їхньої праці державою та співвітчизниками!

Бо якось у голові не вкладається, коли держава виділяє на науково-лікувальні установи Національної медичної академії наук – по 8–10 % від потреби, що призводить до їх руйнування та знищення та жебрацького становища працівників... Коли на весь Національний Інститут серцево-судинної хірургії імені Амосова у бюджеті-2017 виділяється лише 6,8 млн грн на I квартал при потребі понад 70 млн грн, чи на Національний Інститут фтизіатрії і пульмонології – 25,7 млн грн, а на річну зарплату голови НАК Нафтогазу – 19,3 млн (!) і голови «Укрзалізниці» – 5,5 млн грн.

На жаль, намагання виправити ситуацію при прийнятті бюджету на 2017 р. було марним. Зараз разом із групою депутатів з бюджетного комітету зареєстрували законопроект № 6453, що передбачає внесення змін до Закону України «Про державний бюджет» і збільшення фінансування закладів Національної академії медичних наук. Сподіваємось, спроба номер два вдасться...

Адже нам дуже хочеться, аби Україна не втратила остаточно свій науковий потенціал і далі могла гордитись своїми вченими, які роблять відкриття у сфері медицини, а також рятують людей зі всього світу, здійснюючи суперскладні операції на серці, нирках, з трансплантації органів тощо...

(вгору)

Додаток 54

31.05.2017

Засідання Президії НАН України

На черговому засіданні Президії НАН України 31 травня 2017 р. члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь завідувача відділу Головної астрономічної обсерваторії НАН України члена-кореспондента НАН України Н. Щукіної «Моніторинг варіацій фізичних параметрів Сонця з 11-річним циклом активності» ([Національна академія наук України](#)).

В обговоренні доповіді взяли участь академік НАН України Б. Патон, директор Радіоастрономічного інституту НАН України доктор фізико-математичних наук В. Захаренко, завідувач кафедри астрономії та фізики

космосу Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор фізико-математичних наук, професор В. Івченко, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я. Яцків, почесний директор Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України академік НАН України В. Походенко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В. Локтев, в. о. члена Президії НАН України член-кореспондент НАН України С. Довгий, директор Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України академік НАН України В. Гончарук.

Президія НАН України відзначила, що доповідь охоплює широке коло завдань, що мають винятково важливе значення для вирішення актуальних проблем фізики Сонця.

У результаті довгострокового моніторингу спокійних ділянок сонячної поверхні, що проводиться в ГАО НАН України з 2012 р., науковці академії виявили та дослідили варіації спокійної атмосфери Сонця, які ще донедавна вважалися малоймовірними.

Важливість виявлених змін атмосфери Сонця пов'язана з їх опосередкованим впливом на функціонування космічних і наземних технологічних систем, а також на клімат і діяльність живої матерії на Землі.

Як впливає з доповіді, зазначені результати отримано завдяки використанню унікального сонячного телескопа, який через його високу роздільну здатність та стабільність входить до числа кращих діючих телескопів світу.

Беручи до уваги, що цей науковий об'єкт, враховуючи значимість отриманих на ньому результатів, цілковито заслуговує на статус національного надбання України, Президія НАН України запропонувала директору ГАО НАН України академіку НАН України Я. Яцківу організувати вирішення цього питання.

Таким чином, було наголошено, що в Головній астрономічній обсерваторії НАН України є добрі перспективи для подальшого розвитку робіт з моніторингу варіацій фізичних параметрів Сонця. Продовження цих досліджень сприятиме якісному прогнозуванню стану навколоземного космічного простору, що має виняткове значення для всього людства.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

([вгору](#))

Додаток 55

31.05.2017

Засідання Президії НАН України

Учасники чергового засідання Президії НАН України заслухали та обговорили доповідь директора Українського гідрометеорологічного інституту (УкрГМІ) ДСНС України та НАН України члена-кореспондента НАН України В. Осадчого «Ресурси та якість поверхневих вод України в

умовах антропогенного навантаження та кліматичних змін» ([Національна академія наук України](#)).

У доповіді та виступах академіка НАН України Б. Патона, заступника начальника управління гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій кандидата географічних наук В. Водоласкова, заступника голови Державного агентства водних ресурсів України П. Гвозденка, завідувача кафедри гідрології та гідроекології Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктора географічних наук В. Хільчевського, голови Південного наукового центру НАН України та МОН України, директора Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України академіка НАН України С. Андронаті, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я. Яцківа було зазначено, що розроблення ефективних методів спостережень та прогнозування у сфері впливу глобальних кліматичних змін та антропогенного навантаження на стан водних ресурсів є вкрай важливим питанням для життєдіяльності нашого суспільства.

Вивчення механізмів впливу зовнішніх чинників на умови формування кількісних та якісних параметрів водного середовища річок, як було зауважено, є одним з базових елементів тісної співпраці з європейським співтовариством. Зокрема, це стосується низки масштабних проектів, що були виконані фахівцями академії вперше для регіону Східної Європи. Реалізація їх завдань включала такі екологічні аспекти, як розроблення методології оцінювання впливу зміни клімату на стан ресурсного потенціалу басейну важливого транскордонного водотоку – річки Дністра.

Також відзначалася важливість результатів отриманих наукових досліджень, що не тільки викликають інтерес, але й знаходять впровадження у діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державного агентства водних ресурсів України та ряду інших міністерств і відомств. Прикладом успішної міжвідомчої координації досліджень є розроблення на замовлення Міністерства екології та природних ресурсів України прогнозу оцінки зміни клімату в Україні до 2050 р. для кожної області з використанням регіональних кліматичних моделей.

Щодо організації подальших наукових досліджень із цієї проблеми було рекомендовано суттєво підвищити рівень координації цих робіт між установами відділень академії, а також зацікавленими міністерствами і відомствами України. Важливим кроком в реалізації згаданих заходів є запланована Українським гідрометеорологічним інститутом на цей рік комплексна експедиція по каскаду дніпровських водосховищ на науково-дослідному судні «Георгій Готовчиць».

Було прийнято проект постанови з цього питання.

([вгору](#))

17.05.2017**Засідання Президії НАН України**

Учасники чергового засідання Президії НАН України заслухали та обговорили доповідь провідного наукового співробітника Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України доктора біологічних наук М. Петрушко «Сучасний стан проблеми кріоконсервування репродуктивних клітин та ембріонів людини» ([Національна академія наук України](#)).

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б. Патон, завідувач кафедри лабораторної діагностики біологічних систем Національного університету «Києво-Могилянська академія» доктор медичних наук Н. Білько, президент Української спілки ембріологів В. Зінченко, директор Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України академік НАН України А. Гольцев, академік-секретар Відділення загальної біології НАН України, директор Інституту фізіології рослин і генетики НАН України академік НАН України В. Моргун, член Президії НАН України, почесний директор Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України академік НАН України В. Походенко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В. Локтєв, академік-секретар Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України, директор Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України академік НАН України С. Комісаренко.

Президія НАН України засвідчила, що в доповіді порушено важливі проблеми кріоконсервування репродуктивних клітин та тканин.

Відзначалося, що кріоконсервування гамет та ембріонів є необхідним етапом допоміжних репродуктивних технологій, які останнім часом стрімко розвиваються і дозволяють науковцям використовувати у своїх дослідженнях клітини та тканини, які раніше вивчати було неможливо.

Отримані дані є результатом багаторічних експериментальних робіт, що значною мірою стали можливими завдяки активній співпраці науковців Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України та установ системи охорони здоров'я, які використовують у своїй роботі допоміжні репродуктивні технології.

Важливе значення, як підкреслювалося, мають дослідження чутливості цих клітин та тканин до дії факторів кріоконсервування при вікових змінах, розвитку хвороб репродуктивної системи та особливо у осіб, які працюють у шкідливих умовах. Все це визначає необхідність розроблення окремих технологій кріоконсервування та низькотемпературного збереження репродуктивного матеріалу, а також створення в Україні спеціалізованого банку репродуктивних клітин людей, що віднесені до груп ризику.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

([вгору](#))

Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : нац. доп. / редкол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Ін-т політ. і етнонаціон. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ : НАН України, 2016. – С. 196–201.

РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЇ ВТІЛЕННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ УКРАЇНИ

4.1. Законодавчі новації і зміни правової свідомості

Суспільні відносини мають зазнавати такого впливу з боку держави, за якого створюються максимально зручні, зрозумілі та прості умови життєдіяльності громадянина. Зазначене повинно знаходити вияв у засадах державної економічної політики та засобах державного регулювання економіки. Зокрема, інструменти податкової політики держави мали б виступити ефективним засобом втілення принципів персонорентризму у сферу взаємовідносин держави та суспільства. Економічно обґрунтоване податкове навантаження на громадян та створення передумов для збалансованого перерозподілу доходів у суспільстві є одним зі змістовних виявів принципу соціальної справедливості як одного з головних у сучасній європейській цивілізації.

Принцип соціальної справедливості покладено в основу Стратегії подолання бідності, яка затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 р. [1]. Серед основних завдань Стратегії наголошується на необхідності зменшення економічно необґрунтованої нерівності та сприяння утвердженню принципу соціальної справедливості шляхом, зокрема, зміни принципу розподілу доходів у суспільстві внаслідок перенесення основного податкового навантаження з груп населення з низьким і середнім доходом на заможні прошарки суспільства.

Наступним кроком на шляху цивілізаційного оновлення країни повинно стати запровадження податку на багатство. Такі законодавчі новації, передбачені Стратегією, мали бути здійснені у 2016–2017 рр. Утім, спроби внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування багатства не мали успіху.

Чергові спроби ініціювати запровадження податку на багатство можуть зазнати не меншого спротиву та повторити долю вищезгаданого законопроекту, оскільки зачіпають власників великих капіталів. Висловлене припущення підтверджується тим, що з остаточної редакції п. 22 Плану заходів на 2016–2017 рр. щодо реалізації Стратегії, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 р. № 573-р, було вилучено положення про необхідність розробки законодавчих пропозицій щодо запровадження податку на багатство [2].

Більш дієвим механізмом реалізації положень Стратегії подолання бідності у частині зміни принципу розподілу доходів у суспільстві доцільно

визнати відновлення в Україні прогресивної системи оподаткування за аналогом з тією, що діяла в Україні до 2004 р.

Впровадження єдиної ставки податків фізичних осіб відбулося у зв'язку зі змінами, які було внесено до Податкового кодексу України відповідним законом України, прийнятим у грудні 2015 р. [3]. Зазначені зміни викликають сумнів, що встановлення єдиної ставки податку на доходи фізичних осіб сприятиме забезпеченню збалансованості бюджетних надходжень. Крім того, виходячи з назви Закону, у 2017 р. ставки податку на доходи фізичних осіб логічним чином мають відновитися у тих розмірах, які існували до внесення останніх змін. Утім, перехідні положення Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» не містять застережень щодо дати припинення дії норм цього закону.

Отже, ставка податку на доходи фізичних осіб, встановлена у розмірі 18 %, має постійний характер. Обраний парламентом України підхід до встановлення ставки оподаткування доходів фізичних осіб навряд чи узгоджується з принципом соціальної справедливості. Адже у підсумку виходить, що за єдиною ставкою обкладатимуться податком доходи шкільного вчителя та менеджера великої транснаціональної компанії. При цьому положення щодо збільшення базової ставки оподаткування з 15 % до 18 % не дістало належного економічного обґрунтування на етапі розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році». До речі, у цьому ж законопроекті не дістала відповідної аргументації норма щодо зниження розміру ставки оподаткування пасивних доходів фізичних осіб.

Слід згадати, що ст. 167 Податкового кодексу України у попередній редакції передбачала норму, згідно з якою під час перерахунку загального річного оподаткованого доходу для бази оподаткування доходів у формі процентів, дивідендів, роялті та інвестиційного прибутку застосовувалися такі ставки: якщо база оподаткування звітного податкового року не перевищує 204 прожиткові мінімуми – 15 %, до 396 прожиткових мінімумів – 20 %, вище 396 мінімумів – 25 %.

Навряд чи зменшення розміру ставки оподаткування пасивних доходів фізичних осіб зі встановленням її на рівні 18 % відповідає положенню, яке було закріплено у розділі «Фінансово-економічне обґрунтування» пояснювальної записки до згаданого законопроекту. Зокрема, у цьому розділі наголошувалося на тому, що реалізація норм майбутнього закону дозволить збільшити надходження податків і зборів до бюджету та, відповідно, забезпечити його збалансування.

Загалом статистичні дані демонструють зростання надходжень до бюджету від податку на доходи фізичних осіб у 2016 р. порівняно з попереднім (45062 млн грн у 2015 р. і 55317 млн грн тільки за перше півріччя 2016 р.) [4]. Втім, немає надійних даних стосовно того, за рахунок

оподаткування яких саме доходів вдалося досягти такого зростання. Можна тільки припустити, що зміни в оподаткуванні доходів фізичних осіб у бік збільшення ставок оподаткування трудових доходів створили передумови для зростання відповідних надходжень до Державного бюджету України.

Слід визнати, що податкове навантаження з пасивних доходів перекладено на трудові доходи у зв'язку з усередненням ставки податку. У підсумку населення з низьким і середнім доходом вимушене сплачувати підвищену ставку податку на доходи фізичних осіб (порівняно із 15 %), що не є свідченням практичного втілення закладеної у Стратегії подолання бідності ідеї про перенесення основного податкового навантаження на заможні прошарки суспільства. Загалом, заходи щодо розвитку податкового законодавства України мали б врахувати досвід провідних країн з розвинутою економікою у частині формування власної податкової системи. Аналіз наукової літератури переконує в тому, що більшість економічно розвинених країн Європи, Америки та Азії використовують саме прогресивну систему оподаткування доходів фізичних осіб [5, с. 264–268; 6].

Сучасні економічні дослідження свідчать про те, що система прогресивного оподаткування набуває важливого значення у розвинених країнах світу, оскільки створює передумови для зменшення концентрації капіталу та усунення соціальної нерівності [7, с. 1–2; 8, с. 86–92; 9, с. 231–233]. Доцільність впровадження прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб дістала схвальну оцінку з боку практикуючих юристів. Зокрема, на їхню думку, з погляду забезпечення соціальної справедливості, перехід до прогресивної шкали податку на доходи фізичних осіб був би правильним кроком [10].

Отже, одним з напрямів реалізації принципу соціальної справедливості в Україні слід визнати необхідність здійснення реформування податкової системи держави із впровадженням елементів прогресивного оподаткування. Адже саме на дотримання принципу соціальної справедливості має бути спрямована податкова політика держави, на чому наголошується у ст. 10 Господарського кодексу України від 16.01.2003 р., яка визначає основні напрями економічної політики держави [11]. Дослідниками зазначається, що впровадження прогресивного оподаткування має бути поєднано зі системними змінами в фіскальній політиці, а також докорінною перебудовою сучасної системи господарювання, щоб ресурси країни спрямовувалися б не тільки на обслуговування обмежених олігархічних груп, а й на розвиток усього суспільства [12].

Саме принцип соціальної справедливості має бути покладено в основу взаємовідносин держави та громадянина. Не випадково у господарському законодавстві України згадується про принцип соціальної справедливості у процесі визначення засад реалізації бюджетної та податкової політик держави. Як зазначено у енциклопедичній літературі, справедливість виступає «необхідністю гармонізації різних, у тому числі протилежних (конкуруючих) інтересів» [13, с. 604]. На справедливості розподілу

суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами наголошувалося і у ст. 95 Конституції України від 28.06.1996 р. [14].

Принцип соціальної справедливості також знаходить вияв у межах концепції корпоративної соціальної відповідальності. Адже, як свідчить досвід країн-членів Європейського Союзу, соціально відповідальна поведінка суб'єктів господарювання заохочується з боку держави, а результати діяльності суб'єктів господарювання у галузі соціальної відповідальності виступають складовою фінансової звітності як додаток. Стратегія корпоративної відповідальності успішно реалізується, зокрема, в Данії [15, с. 35–40] та інших країнах.

До речі, окремі елементи концепції корпоративної соціальної відповідальності набули певного втілення у вітчизняній практиці господарювання. Втім, широкому поширенню позитивного досвіду соціально відповідального господарювання заважають бюрократичні перепони та високий рівень корупції в органах державної влади. Адже на сторінках інтернет-видань та друкованих засобів масової інформації можна побачити непоодинокі згадування про скандальні випадки, пов'язані з маніпулюванням бюджетними коштами через систему державних закупівель, необґрунтованим наданням державних гарантій, отриманням високопосадовцями великих хабарів тощо.

Фактор корупції значно знижує рівень інвестиційної привабливості України та створює негативну ділову репутацію, що вимагає вжиття рішучих заходів щодо її подолання. Запобіганню корупції в Україні сприятимуть, насамперед, заходи щодо впровадження процедури перевірки на добросесність та моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування, прийняття щодо яких відповідного закону передбачено у контексті реалізації заходів розділу III «Оновлення влади та антикорупційна реформа» Угоди про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» (2014).

Методи та засоби подолання корупції стали предметом обговорення на парламентських слуханнях на тему «Стан реалізації засад антикорупційної політики в Україні», які відбулися 18 травня 2016 р. [16]. У ході обговорення було наголошено на наявних досягненнях у боротьбі з корупцією та визначено пріоритетні напрями реалізації державної антикорупційної політики. Зокрема, перспективною слід визнати пропозицію, висловлену на парламентських слуханнях, щодо впровадження в Україні інституту цивільної конфіскації активів, набутих незаконним шляхом («цивільна конфіскація»).

Сприятливі подоланню корупції в Україні може якнайповніше використання переваг інституту лобіювання, яке являє собою систему реалізації інтересів окремих груп населення країни, організованих у відповідні спілки і товариства шляхом впливу на законодавчі та владні структури всіх рівнів [17, с. 18]. Поряд з політичними партіями, громадськими організаціями основу такої системи становлять різного роду

об'єднання промисловців і підприємців. У провідних країнах лобісти – це зазвичай адвокати або бізнесмени, які виявили себе гідними прихильниками своїх фірм, колишні члени законодавчих зборів або колишні помічники членів конгресу, колишні бюрократи з широкими і міцними зв'язками. Завдання лобістів – готувати законодавцям і державним посадовим особам аргументоване обґрунтування тих пропозицій, в яких зацікавлені об'єднання, які вони представляють.

За зваженої правової регламентації, яка забезпечує конкуренцію зацікавлених осіб і організацій, інститут лобіювання є одним з реальних організаційних засобів боротьби з корупцією. В Україні досі відсутня правова база здійснення лобіювання. У зв'язку з цим слід погодитися з думкою про необхідність вжиття заходів щодо прийняття у найближчому майбутньому Закону України «Про лобіювання» [18, с. 106].

Пов'язаним з корупцією явищем є рейдерство, яке знову набирає обертів в Україні. Зокрема, щороку збільшується кількість рейдерських захоплень об'єктів права власності великих підприємств, а також суб'єктів малого та середнього бізнесу. У зв'язку з цим актуалізується завдання розробки правових засобів, спрямованих на запобігання рейдерським захопленням та притягнення винних до юридичної відповідальності. Зокрема, на теперішній час слід вести мову про доцільність активного застосування заходів кримінальної відповідальності до юридичних осіб, які виступили замовником або безпосереднім учасником рейдерського захоплення.

Певне правове підґрунтя для реалізації цієї ідеї вже створено, що набуло закріплення у Кримінальному кодексі України у вигляді розділу XIV-1 «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб» [19]. Зокрема, у ст. 96-3 наводяться підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру, втім відсутнє згадування про злочини проти власності, за скоєння яких мають бути притягнуті до відповідальності такі юридичні особи. У зв'язку з цим вважається доцільним розширити перелік підстав для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру згадуванням про організацію або участь у вчиненні злочинів проти власності, передбачених розділом VI Кримінального кодексу України.

Рейдерське захоплення за своїм суб'єктом, об'єктом, об'єктивними та суб'єктивними складами дещо відрізняється від тих злочинів, що передбачені у розділі VI Кримінального кодексу України. Так, є доцільним передбачити на майбутнє доповнення Кримінального кодексу України окремою статтею чи статтями про рейдерство як самостійний вид злочину. До речі, за вчинення рейдерства слід передбачити застосування до юридичної особи такого заходу кримінально-правового характеру, як ліквідація із одночасним застосуванням конфіскації майна як додаткової санкції (у контексті ст. 96-8 та 96-9 Кримінального кодексу України). У цьому разі йдеться лише про основні питання, вирішення яких сприятиме підвищенню рівня правосвідомості громадян України, формуванню моделі законслухняної

поведінки, недопущенню порушень їх прав та законних інтересів з боку органів державної влади. Коло проблем, пов'язаних з формуванням та розвитком громадянського суспільства в Україні, налагодженням діалогу між державою та громадянами, є значно ширшим. Висловлені ж пропозиції зможуть становити підґрунтя для розробки нових та вдосконалення чинних актів законодавства України з питань, що були розглянуті.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії подолання бідності: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 161-р // Офіційний вісник України. – 2016. – № 23. – Ст. 923.
2. Про затвердження плану заходів на 2016–2017 роки з реалізації Стратегії подолання бідності : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2016 р. № 573-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=249240891>.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році : Закон України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII // Офіційний вісник України. – 2016. – № 3. – Ст. 152.
4. Податкові надходження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://costua.com/budget/revenue/>.
5. Танклевська Н. С. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб / Н. С. Танклевська // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки. – 2013. – Т. 1. – Вип. 1 (6). – С. 264–268.
6. Якушик І. Д. Податкові системи зарубіжних країн / І. Д. Якушик, Я. В. Литвиненко // Довідник. – К. : МП «Леся», 2004. – 480 с.
7. Akay A. Happy Taxpayers? Income Taxation and Well-Being [Електронний ресурс] / A. Akay, O. Bargain, M. Dolls, D. Neumann, A. Peichl, S. Siegloch. – IZA Discussion Paper, 2012. – No. 6999. – 31 p. – Режим доступу: <http://ftp.iza.org/dp6999.pdf>.
8. Oishi S. Progressive Taxation and the Subjective Well-Being of Nations / S. Oishi, E. Diener, U. Schimmack // Psychological Science. – 2012. – Vol. 23. – P. 86–92.
9. Piketty T. Capital in the Twenty-First Century / T. Piketty. – Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, 2014. – 685 p.
10. Думка експерта: «Прогресивний» податок на доходи не вирішить проблем оподаткування заробітних плат [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2012/07/6/328684/>.
11. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462. – (Зі змін. та допов.).
12. Дутчак О. Прогресивне оподаткування робить людей щасливішими, але чи допоможе воно Україні? [Електронний ресурс] / О. Дутчак, А. Гладун.

– Режим доступу : <http://commons.com.ua/progresivne-opodatkovannya-robotyudej-shhaslivishimi-ale-chi-dopomozhe-vono-ukrayini/>.

13. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 5 : П–С. – 2003. – 736 с.

14. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – (Зі змін. та допов.).

15. Ручкина Г. Ф. Социальная ответственность субъектов предпринимательской деятельности и правовое регулирование отношений по распределению прибыли / Г. Ф. Ручкина, В. В. Купызин // Предпринимательское право. – 2010. – № 1. – С. 35–40.

16. Про проведення 18 травня 2016 року парламентських слухань на тему: «Стан реалізації засад антикорупційної політики в Україні»: Постанова Верховної Ради України від 13 квітня 2016 року № 1092-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 18. – Ст. 207.

17. Розовский Б. Г. Коррупция: от реалий прошлого к иллюзиям настоящего / Б. Г. Розовский // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. Спеціальний випуск. – 2011. – № 5. – С. 3–29.

18. Інститут лобювання в Україні та за кордоном: походження, проблеми, перспективи розвитку. Науково-інформаційне видання / Д. Базілевич, В. Нестерович, В. Федоренко ; Інститут професійного лобювання та адвокати. – К. : ФОП Москаленко О. М., 2015. – 111 с.

19. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 21. – Ст. 920. – (Зі змін. та допов.).

([вгору](#))

Додаток 58

25.05.2017

Презентація Доктрини збалансованого розвитку «Україна 2030»

Україна в 2030 році: якою вона може і має бути? Як долучитися до сім'ї розвинутих країн? Які реформи потрібні для цього, і якою має бути їхня головна мета? Одне слово, яку модель розвитку ми мусимо обрати? ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім Ігоря Сікорського»](#)).

Відповіді на ці та інші запитання дані в Доктрині збалансованого розвитку «Україна 2030», презентація якої відбулася 25 травня в Залі засідань вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Серед авторів Доктрини – провідні науковці з КПІ ім. Ігоря Сікорського, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, ДВНЗ Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Національного

університету біоресурсів і природокористування України, об'єднання «Українська бізнес-ініціатива» тощо.

Презентував Доктрину керівник колективу її розробників відомий український бізнесмен і політик, народний депутат України С. Тарута.

Метою, яка визначена в документі як дороговказ розвитку країни, має стати входження України до тридцятки найрозвиненіших країн світу. Щоб досягти цього, слід змінити парадигму розвитку, переорієнтувавши її на стимулювання розвитку внутрішнього ринку. При цьому в нинішніх умовах головним чинником і каталізатором економічного зростання національної економіки може бути лише людський капітал. Тому головним підмурком, на якому вибудовано положення Доктрини, є нова соціально-орієнтована модель розвитку, найвищою цінністю в якій є людина, а головною рушійною силою – її креативний потенціал. Тобто саме людина є центром пропонованої моделі соціального капіталу, а пріоритетами в цій моделі визначені життя, здоров'я і добробут людини, її свобода, рівність і безпека та, звичайно, освіта, наука і культура.

Спираючись на результати досліджень та системного аналізу, який провели провідні наукові інституції України, автори Доктрини запропонували антикризову програму для України, що ґрунтується на усуненні шести гальмівних факторів, які стоять на заваді економічного поступу держави. Серед головних у цьому плані завдань – детінізація економіки, зниження енергомісткості ВВП, модернізація системи пенсійного забезпечення та інші. Визначили вони й сильні сторони національної економіки: наявність освіченого людського капіталу, вигідне географічне розташування, наявність багатогалузевої інфраструктури, унікальні чорноземи (20 % світових чорноземів) тощо. Виходячи з цього і порівнявши економічну модель, за якою нині функціонує держава, з пропонованою в Доктрині переорієнтацією на економіку збалансованого зростання, вони накреслили нову – інноваційну – модель розвитку країни. Одним із складників, який використовувався при створення цієї моделі, став «Форсайт економіки України на середньостроковому (до 2020 р.) та довгостроковому (до 2030 р.) часових горизонтах», виконаний науковцями Світового центру даних з геоінформатики і сталого розвитку Міжнародної ради з науки (ICSU) при КПІ ім. Ігоря Сікорського та Інституту прикладного системного аналізу КПІ ім. Ігоря Сікорського та НАН України під керівництвом академіка М. Згуровського.

Запропонована модель інноваційного розвитку країни має стати основою для подальших розрахунків та деталізації у докладній програмі розвитку України до 2030 р., робота над якою триває нині. Адже, як наголосив С. Тарута, презентований аудиторії документ – це саме Доктрина, а не Програма, і однією з цілей її авторів є створення певної платформи, до якої може долучитися будь-яка небайдужа людина з власним баченням та ідеями щодо розвитку країни.

Нещодавно Доктрину видано окремою книгою, яку також було презентовано під час цієї зустрічі.

[Презентація Доктрини збалансованого розвитку «Україна 2030» \(відео\).
\(вгору\)](#)

Додаток 59

24.05.2017

Міжнародний науковий форум «Морська стратегія держави. Розвиток та реалізація морського потенціалу України»

У Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського відбувся Міжнародний науковий форум «Морська стратегія держави. Розвиток та реалізація морського потенціалу України» ([Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського](#)).

У заході взяли участь представники органів державної влади, структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних сил України, командування Військово-Морських сил Збройних сил України, Державної прикордонної служби України, фахівці науково-дослідних установ, державного концерну «Укроборонпром», експерти країн НАТО.

Науковий форум такого рівня вже проходив в університеті минулого року. На ньому відбулося обговорення пілотного проекту відродження та розвитку українських Військово-Морських сил, вироблені погляди щодо визначення загроз національним інтересам на морі, завдань ВМС, їх необхідного складу, кінцевих результатів та загальних фінансових витрат для створення необхідної моделі за етапами та основними заходами пілотного проекту.

Метою цього річного Міжнародного наукового форуму є визначення перспективних напрямків розвитку морської могутності України та її флоту.

«Україна є морською державою, а не просто країною біля моря. Тому розбудову та відновлення її військово-морського потенціалу потрібно проводити невідкладно. Україна має сформувати сучасний високотехнологічний флот, який буде спроможний адекватно протистояти існуючим загрозам з морського напрямку», – зауважив заступник командувача ВМС ЗС України з бойової підготовки капітан 1 рангу О. Неїжпапа.

Головну увагу учасників форуму приділено актуальним питанням аналізу ризиків та викликів національній безпеці України на морі.

«Одним з найважливіших пріоритетів є захист нашої території з морських напрямків. Державою постійно здійснюються заходи щодо відновлення спроможностей Військово-Морських сил Збройних сил України після їх виведення з Криму. Проте, останнім часом відбувається значне нарощування ударного потенціалу угруповань противника в Азово-Чорноморському регіоні, про що свідчить прийняття на озброєння

Чорноморським флотом Росії новітніх надводних кораблів та підводних човнів з ударною ракетною зброєю дальньої дії», – зазначив, відкриваючи науковий форум, заступник начальника НУОУ ім. Івана Черняховського генерал-майор Б. Семон.

Участь у Міжнародному форумі іноземних фахівців корисна в контексті обміну досвідом в питаннях створення та впровадження у життя повністю взаємосумісної з НАТО моделі ВМС ЗС України, адаптування та впровадження стандартів Альянсу у систему військово-морської освіти та підготовки сил (військ).

У межах форуму відбулася низка міжнародних науково-практичних конференцій та круглих столів з проблемних питань розвитку та реалізації Морської доктрини України, розвитку озброєння та військової техніки Військово-Морських сил Збройних сил України.

За інформацією модератора форуму начальника кафедри ВМС НУОУ ім. Івана Черняховського капітана 1 рангу С. Яким'яка, протягом останнього часу вітчизняними фахівцями та науковцями ведеться активна робота щодо розроблення Морської доктрини України та вироблення механізмів її впровадження у практичну діяльність.

«Провідна ідея полягає у тому, що розбудова військово-морського потенціалу держави є сьогодні головною умовою забезпечення національної безпеки України на морі та оборони держави з морського напрямку, захисту незалежності України, її державного суверенітету і територіальної цілісності та створення умов для розвитку України як морської держави», – повідомив він.

Організатори сподіваються, що за результатами Міжнародного наукового форуму, який з цього року набуває статусу щорічного, будуть започатковані наукові дослідження з обґрунтування положень Концепції розвитку Військово-Морських сил Збройних сил України. Крім того, за підсумками заходу воєнно-політичне керівництво держави отримає обґрунтовані рекомендації щодо відродження національних Військово-Морських сил та забезпечення надійної оборони України з морського напрямку.

([вгору](#))

Додаток 60

18.05.2017

Указ Президента України № 136/2017 «Про відзначення 100-річчя Національної академії наук України»

З метою відзначення у 2018 році 100-річчя Національної академії наук України, яка є унікальним інтелектуальним надбанням Українського народу, урахувавши визначний внесок вчених Академії у розвиток вітчизняної та світової науки і техніки, розбудову незалежної Української держави, а також необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки як джерела

економічного зростання держави та підвищення добробуту громадян, постановляю: [\(Офіційне інтернет-представництво Президента України\)](#).

1. Кабінету Міністрів України:

1) утворити в місячний строк Організаційний комітет з підготовки та відзначення 100-річчя Національної академії наук України, визначивши співголовами Організаційного комітету Прем'єр-міністра України і Главу Адміністрації Президента України та включивши до його складу представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, наукової громадськості;

2) затвердити у двомісячний строк та забезпечити виконання плану заходів щодо відзначення 100-річчя Національної академії наук України, передбачивши, зокрема:

проведення за участю представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, вітчизняної й міжнародної наукової громадськості восени 2018 року урочистих та інших заходів з нагоди ювілею Національної академії наук України;

проведення виставок наукових і науково-технічних досягнень вчених Національної академії наук України, а також тематичних наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів, семінарів, інших наукових та просвітницьких заходів;

здійснення випуску тематичних наукових і науково-популярних праць;

створення музейних експозицій, присвячених 100-річчю Національної академії наук України;

виготовлення та розповсюдження відповідної соціальної реклами;

створення і показ документально-публіцистичного фільму, присвяченого 100-річчю Національної академії наук України;

впорядкування та збереження у селищі Шишаки Полтавської області об'єктів і місць, пов'язаних із першим президентом Національної академії наук України В. І. Вернадським;

3) забезпечити:

разом із Національним банком України виготовлення та випуск в обіг у встановленому порядку пам'ятної монети, присвяченої 100-річчю Національної академії наук України;

випуск в обіг поштової марки і конверта, присвячених 100-річчю Національної академії наук України, та здійснення спецпогашення поштової марки;

4) вирішити в установленому порядку питання щодо фінансування заходів з підготовки та відзначення 100-річчя Національної академії наук України;

5) вжити додаткових заходів, спрямованих на подальший розвиток наукової та науково-технічної діяльності Національної академії наук України, розширення її міжнародного наукового співробітництва та залучення до її установ талановитої молоді, зокрема опрацювати питання щодо:

встановлення Національній академії наук України бюджетних асигнувань для оновлення, модернізації та ремонту парку наукового обладнання, підготовки наукових кадрів у магістратурі, аспірантурі та докторантурі наукових установ Національної академії наук України, забезпечення її вчених службовим житлом, розвитку видавничо-поліграфічної бази, сплати необхідних членських внесків до міжнародних наукових організацій;

збільшення фінансування заходів, пов'язаних із державною підтримкою молодих вчених;

включення до проектів законів України про Державний бюджет України на 2018 і наступні роки видатків у необхідних обсягах для зазначених цілей.

2. Міністерству закордонних справ України:

забезпечити запрошення до участі в заходах в Україні, присвячених 100-річчю Національної академії наук України, представників іноземних держав, дипломатичного корпусу, міжнародних організацій, української діаспори;

забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України заходів із відзначення 100-річчя Національної академії наук України за участю представників української громадськості за кордоном;

опрацювати питання щодо відзначення на рівні ЮНЕСКО ювілею Національної академії наук України.

3. Обласним, Київській міській державним адміністраціям вирішити в установленому порядку питання щодо:

проведення відповідних регіональних урочистих заходів з нагоди 100-річчя Національної академії наук України;

організації проведення регіональних конкурсів на кращі наукові роботи серед учнівської та студентської молоді;

встановлення нових, у разі необхідності, та утримання у належному стані установлених раніше пам'ятників та меморіальних дощок у місцях, пов'язаних із історією Національної академії наук України та іменами її видатних вчених;

найменування/перейменування об'єктів топоніміки населених пунктів, навчальних закладів, наукових установ на честь видатних вчених Національної академії наук України.

4. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити в установленому порядку висвітлення у засобах масової інформації заходів з підготовки та відзначення 100-річчя Національної академії наук України, створення і трансляцію циклів тематичних теле- та радіопередач, демонстрацію відповідних документальних фільмів про історію Національної академії наук України та її діяльність.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П. Порошенко

18 травня 2017 року

(вгору)

18.05.2017

Указ Президента України № 135/2017 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня науки»

За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм постановляю: ([Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)).

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого II

ГОРБУЛІНА Володимира Павловича – директора Національного інституту стратегічних досліджень, академіка Національної академії наук України, м. Київ

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня

КРЕМЕНЯ Василя Григоровича – президента Національної академії педагогічних наук України, академіка Національної академії наук України

ЛАЗОРИШИНЦЯ Василя Васильовича – директора державної установи «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України», члена-кореспондента НАМН України, м. Київ

МОРОЗА Василя Максимовича – ректора Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, академіка Національної академії медичних наук України

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

ГРИНЬОВА Бориса Вікторовича – директора Державного фонду фундаментальних досліджень, академіка Національної академії наук України, м. Київ

ПОЛЯКОВА Миколу Вікторовича – ректора Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, члена-кореспондента Національної академії наук України

СПІВАКОВСЬКОГО Олександра Володимировича – народного депутата України, першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, доктора педагогічних наук

ФУРДИЧКА Ореста Івановича – директора Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України, академіка НААН України

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня

ПАВЛЮКА Степана Петровича – директора Інституту народознавства Національної академії наук України, академіка НАН України, м. Львів

УКРАЇНЦЯ Анатолія Івановича – ректора Національного університету харчових технологій, м. Київ

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

ЛЯЛЬКА Вадима Івановича – почесного директора державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України», академіка НАН України, м. Київ

РАДЗИХОВСЬКОГО Анатолія Павловича – професора Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, м. Київ

ЧЕРЕВКА Олександра Івановича – ректора Харківського державного університету харчування та торгівлі

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

ЖУКОВСЬКОГО Василя Миколайовича – завідувача кафедри Національного університету «Острозька академія», Рівненська область

КРАВЧУКА Петра Івановича – проректора, професора кафедри Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого

МАНДИГРУ Миколу Станіславовича – академіка-секретаря Відділення ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України, м. Київ

ТІМЕНА Григорія Еліазаровича – завідувача відділу державної установи «Інститут отоларингології імені професора О. С. Коломійченка Національної академії медичних наук України», м. Київ

УСЕНКА Ігоря Борисовича – завідувача відділу Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України, м. Київ

УСЕНКА Олександра Юрійовича – директора державної установи «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О. О. Шалімова Національної академії медичних наук України», м. Київ

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГОНЧАРУК Наталію Трохимівну – професора кафедри Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

МІЛЯЄВУ Людмилу Семенівну – професора Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, м. Київ

Присвоїти почесні звання:

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІНАХІДНИК УКРАЇНИ»

КУЛАГІНУ Дмитру Олександровичу – професорові кафедри Запорізького національного технічного університету

ЛАВРЕНКУ Сергію Олеговичу – доцентіві кафедри, ученому секретарю державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет»

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ»

БЄЛЯКОВУ Костянтину Івановичу – завідувачеві лабораторії Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України, доктору юридичних наук, професорові, м. Київ

ВОЛКОГОНУ Віталію Васильовичу – керівникові Центру наукового забезпечення агропромислового виробництва Чернігівської області, директору Інституту сільськогосподарської мікробіології та

агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України, докторові сільськогосподарських наук, професору, м. Чернігів

ГОГАЄВУ Казбеку Олександровичу – завідувачеві відділу Інституту проблем матеріалознавства імені І. М. Францевича Національної академії наук України, доктору технічних наук, професорові, м. Київ

ГРИБАНУ Григорію Петровичу – завідувачеві кафедри Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктору педагогічних наук, професорові

ДЕГТЯРУ Андрію Олеговичу – завідувачеві кафедри Харківської державної академії культури, доктору наук з державного управління, професорові

ЗАДІРАЦІ Валерію Костянтиновичу – завідувачеві відділу Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова Національної академії наук України, доктору фізико-математичних наук, професорові, м. Київ

ІГНАТЬЄВУ Олександрю Михайловичу – завідувачеві кафедри Одеського національного медичного університету, доктору медичних наук, професорові

КАРПЕНКО Зіновії Степанівні – завідувачеві кафедри державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доктору психологічних наук, професорові, м. Івано-Франківськ

КИСЛИЧЕНКО Вікторії Сергіївні – завідувачеві кафедри Національного фармацевтичного університету, доктору фармацевтичних наук, професорові, м. Харків

КОНОНОВУ Іллі Федоровичу – завідувачеві кафедри державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», доктору соціологічних наук, професорові

ЛЯШКУ Сергію Івановичу – завідувачеві кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктору фізико-математичних наук, професорові

НИЖНИКУ Віктору Михайловичу – проректорові, завідувачу кафедри Хмельницького національного університету, докторові економічних наук, професору

ПУСТОВІТУ Григорію Петровичу – ученому секретареві Відділення загальної педагогіки та філософії освіти Національної академії педагогічних наук України, доктору педагогічних наук, професорові, м. Київ

СТАСЮКУ Зиновію Васильовичу – завідувачеві кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка, доктору фізико-математичних наук, професорові

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ЕКОНОМІСТ УКРАЇНИ»

КУЗНЄЦОВІЙ Анжелі Ярославівні – першому проректорові державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи», доктору економічних наук, професорові, м. Київ

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ОСВІТИ УКРАЇНИ»

БОРИСОВУ Олександрю Васильовичу – професорові кафедри Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

БУЛАТОВІЙ Олені Валеріївні – першому проректорові Маріупольського державного університету, Донецька область

КАРАСЕВИЧУ Анатолію Олександровичу – завідувачеві кафедри Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Черкаська область

ОВЧАРЕНКУ Анатолію Володимировичу – деканові Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

ПОПЛАВСЬКІЙ Наталії Миколаївні – завідувачеві кафедри Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

РАШКЕВИЧУ Юрію Михайловичу – проректорові Національного університету «Львівська політехніка»

СОПКОВІЙ Ганні Іванівні – директорові департаменту освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації

СТРУКУ Ярославу Михайловичу – заступникові директора інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

СУХОМУ Олексію Миколайовичу – завідувачеві кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка

ТИМОШЕНКУ Анатолію Григоровичу – проректорові Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка

ЧЕРНЕЗІ Петру Макаровичу – завідувачеві кафедри Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, м. Київ.

Президент України П. Порошенко

18 травня 2017 року

([вгору](#))

Додаток 62

29.05.2017

Розпорядження Президента України № 114/2017-рп «Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2017 рік»

Відповідно до статті 4 Указу Президента України від 16 травня 2008 року № 444 «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку наукової сфери» та Указу Президента України від 17 червня 2009 року № 446 «Про Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень» призначити на 2017 рік гранти Президента України таким докторам наук: ([Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)).

БИКОВСЬКІЙ Олені Володимирівні – 1974 року народження, докторові педагогічних наук, завідувачеві кафедри Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова для здійснення наукового дослідження «Розроблення сучасної концепції позашкільної освіти в умовах децентралізації»

ЗУЄВУ Олександрю Леонідовичу – 1975 року народження, докторові фізико-математичних наук, виконуючому обов'язки завідувача відділу Інституту прикладної математики і механіки Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Проблеми стійкості та граничні задачі для динамічних розширень нелінійних керованих систем з повільними та швидкоосцилюючими змінними»

ІСАЄВІЙ Олені Валентинівні – 1972 року народження, докторові біологічних наук, провідному науковому співробітнику Інституту фізіології імені О. О. Богомольця Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Вплив протеазаактивованих рецепторів на патогенез поведінкових розладів при епілепсії»

КЛИМ Галині Іванівні – 1981 року народження, докторові технічних наук, доцентів кафедри Національного університету «Львівська політехніка» для здійснення наукового дослідження «Модифіковані функціональні середовища на основі наноструктурованих стекол та кераміки для широких приладних застосувань»

КОВАЛЬЦЮ Івану Васильовичу – 1973 року народження, докторові технічних наук, завідувачеві науково-дослідного відділу Інституту проблем математичних машин і систем Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Комплекс моделей для розрахунку атмосферних забруднень великого міста від регіональних до локальних масштабів: моделі атмосферного перенесення»

КОЛИБУ Денису Володимировичу – 1973 року народження, докторові біологічних наук, заступникові директора з наукової роботи Інституту біохімії імені О. В. Палладіна Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Імуногенні властивості навантажених антигеном носіїв на основі полі (лактид-ко-гліколіду) для пероральної імунізації»

КОЛОТІЛОВУ Сергію Володимировичу – 1977 року народження, докторові хімічних наук, завідувачеві наукового відділу Інституту фізичної хімії імені Л. В. Писаржевського Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Фізико-хімічні засади створення нових нанопористих та композитних матеріалів на основі нітриду вуглецю – каталізаторів синтезу біологічно активних речовин для фармацевтики»

МОРОЗОВСЬКІЙ Ганні Миколаївні – 1977 року народження, докторові фізико-математичних наук, провідному науковому співробітнику Інституту фізики Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Графен-на-сегнетоелектрику для новітніх комірок енергонезалежної пам'яті і надчутливих сенсорів»

МУСІЄЗДОВУ Олексію Олександровичу – 1976 року народження, докторові соціологічних наук, професору кафедри Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна для здійснення наукового дослідження «Традиційні, модерні та постмодерні цінності в українському мегаполісі (приклад Харкова)»

ПАТИЦІ Миколі Володимировичу – 1976 року народження, докторові сільськогосподарських наук, завідувачеві кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України для здійснення наукового дослідження «Оцінка структури та біорізноманіття мікробного метабеному чорнозему типового та дослідження його функціональних особливостей»

ПАТРИЛЯК Любові Казимирівні – 1974 року народження, докторові хімічних наук, завідувачеві відділу Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Нікельвмісні каталізатори ізомеризації n-парафінів»

ПРОКОПЕНКО Ользі Володимирівні – 1974 року народження, докторові економічних наук, завідувачеві кафедри Сумського державного університету для здійснення наукового дослідження «Розвиток механізмів управління інноваційною складовою економічної безпеки України»

ПРОКОПЕНКУ Олександровичу – 1979 року народження, докторові фізико-математичних наук, завідувачеві кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка для здійснення наукового дослідження «Швидкодіючі частотно-селективні мікрохвильові пристрої на основі спінтронних магнітних наноструктур»

САМОЙЛЕНКУ Ігорю Валерійовичу – 1976 року народження, докторові фізико-математичних наук, доценту кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка для здійснення наукового дослідження «Дискретні та неперервні еволюційні структури»

СЕМЕНОВУ Володимирі Вікторовичу – 1977 року народження, докторові фізико-математичних наук, професору кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка для здійснення наукового дослідження «Розробка та дослідження ефективних методів для варіаційних нерівностей та задач оптимального керування»

СИРОТЮКУ Андрію Михайловичу – 1975 року народження, докторові технічних наук, старшому науковому співробітникові Фізико-механічного інституту імені Г.В.Карпенка Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Оцінювання ризику руйнування та безпека відповідальних компонентів водневої транспортної інфраструктури»

УШЕНКУ Юрію Олександровичу – 1980 року народження, докторові фізико-математичних наук, доценту кафедри Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича для здійснення наукового дослідження «Багатопараметричні методи диференціальної мюллер-матричної томографії оптично-анізотропних шарів біологічних тканин і рідин»

ХАРЛАМПІДІ Дионісу Харлампійовичу – 1975 року народження, докторові технічних наук, провідному науковому співробітникові Інституту проблем машинобудування імені А. М. Підгорного Національної академії наук України для здійснення наукового дослідження «Розробка вакуумно-випарного термотрансформатора для системи охолодження ТЕС і АЕС»

ЧУДИКУ Ігорю Івановичу – 1978 року народження, докторові технічних наук, завідувачеві кафедри Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу для здійснення наукового дослідження «Розроблення методології енергоефективного буріння надглибоких нафтових і газових свердловин».

Президент України П. Порошенко

29 травня 2017 року

([вгору](#))

Додаток 63

31.05.2017

Обрано перший склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

30 травня 2017 р. було обрано перший склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, про що на своєму офіційному сайті повідомило Міністерство освіти і науки України ([Національна академія наук України](#)).

Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій формувався спеціально для цього створеним Ідентифікаційним комітетом з питань науки, до якого, у свою чергу, увійшли дев'ятеро провідних учених – троє вітчизняних і шестеро іноземних.

Членами новосформованого Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій стали 24 провідні українські науковці, які працюють за різними напрямками досліджень:

- природничі науки фізико-математичного та хімічного профілю, науки про Землю (за цим напрямом обрано 10 осіб);
- технічні науки і технології, матеріалознавство (4 особи);
- науки про життя, медичні науки і пов'язані з ними технології (4 особи);
- сільськогосподарські науки, харчові і біотехнології (2 особи);
- соціогуманітарні, економічні і правові науки (4 особи).

Чотирнадцять із 24 членів комітету представляють різні наукові установи Національної академії наук України.

1. Завідувач відділу хімії твердого тіла Інституту загальної та неорганічної хімії імені В. І. Вернадського НАН України академік Анатолій Григорович Білоус.

2. Завідувач відділу сенсорної сигналізації Інституту фізіології імені О. О. Богомольця НАН України доктор біологічних наук, професор Нана Володимирівна Войтенко.

3. Завідувач лабораторії статистичної фізики складних систем Інституту фізики конденсованих систем НАН України член-кореспондент НАН України Юрій Васильович Головач.

4. Завідувач відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України член-кореспондент НАН України Тамара Іванівна Гундорова.

5. Завідувач відділу геоботаніки та екології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України член-кореспондент НАН України Яків Петрович Дідух.

6. Завідувач відділу інноваційної політики, економіки і організації високих технологій Інституту економіки та прогнозування НАН України доктор економічних наук, професор Ігор Юрійович Єгоров.

7. Завідувач відділу клітинної біології та біотехнології Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України член-кореспондент НАН України Алла Іванівна Ємець.

8. Завідувач відділу фізики зір і галактик Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Юрій Іванович Ізотов.

9. Провідний науковий співробітник відділу гідрогеологічних проблем Інституту геологічних наук НАН України доктор геологічних наук, професор Олександр Борисович Климчук.

10. Провідний науковий співробітник відділу молекулярних і гетероструктурованих матеріалів Інституту сцинтиляційних матеріалів НАН України доктор фізико-математичних наук, професор Лонгін Миколайович Лісецький.

11. Начальник відділу статистичної фізики та квантової теорії поля Інституту теоретичної фізики імені О. І. Ахієзера Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» член-кореспондент НАН України Юрій Вікторович Слюсаренко.

12. Заступник директора з наукової роботи Інституту біології клітини НАН України кандидат біологічних наук Олег Володимирович Стасик.

13. Провідний науковий співробітник відділу фізико-металургійних проблем електрошлакових технологій Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України доктор технічних наук, професор Ганна Петрівна Стовпченко.

14. Провідний науковий співробітник відділу математичної фізики Інституту математики НАН України доктор фізико-математичних наук, професор Роман Михайлович Черніга.

Крім того, визначено ще 10 осіб резервного складу, які за потреби зможуть замінити членів Наукового комітету. Вісім із цих 10 науковців є вченими Національної академії наук України.

1. Завідувач відділу систематики ентомофагів та екологічних основ біометоду Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України доктор біологічних наук Олексій Васильович Гумовський.

2. Заступник директора з наукової роботи Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, завідувач відділу соціальної філософії Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України доктор філософських наук, професор Анатолій Миколайович Єрмоленко.

3. Завідувач науково-дослідної структурної лабораторії Інституту фізики напівпровідників імені В. Є. Лашкарьова НАН України доктор фізико-математичних наук, професор Віктор Васильович Стрельчук.

4. Провідний науковий співробітник відділу фізики лептонів Інституту ядерних досліджень НАН України кандидат фізико-математичних наук Володимир Ілліч Третяк.

5. Заступник директора з наукової роботи Інституту молекулярної біології і генетики НАН України, завідувач відділу ензимології білкового синтезу Інституту молекулярної біології і генетики НАН України доктор біологічних наук, професор Михайло Арсентійович Тукало.

6. Провідний науковий співробітник відділу хімії гетероланцюгових полімерів та взаємопроникних полімерних сіток Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України доктор хімічних наук, професор Олександр Маркович Файнлейб.

7. Заступник директора з наукової роботи, головний науковий співробітник Інституту проблем матеріалознавства імені І. М. Францевича НАН України доктор фізико-математичних наук, професор Сергій Олексійович Фірстов.

8. Заступник директора з наукової роботи Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України член-кореспондент НАН України Олександр Миколайович Хімич.

Національна рада України з питань розвитку науки і технологій (постійно діючий консультативно-дорадчий орган, що утворюється при Кабінетові Міністрів України з метою забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості, органів виконавчої влади та реального сектору економіки у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності) повноцінно запрацює після формування складу свого Адміністративного комітету, до якого також увійдуть 24 члени. Він формуватиметься на підставі пропозицій центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України, Київської міської державної адміністрації та обласних державних адміністрацій, великих наукоємних підприємств, наукових установ та вищих навчальних закладів. Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Кабінет Міністрів України має затвердити персональний склад Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій у місячний строк після його отримання від Ідентифікаційного комітету з питань науки.

Переглянути склад (діючий і резервний) Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій можна на сайті Міністерства освіти і науки України – за посиланням: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/05/30/obrano->

[naukovij-komitet-nacradi-z-pitan-rozvitku-nauki-i-texnologij/](http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/05/30/peremozhczy-nk.pdf) (власне переліки: <http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/05/30/peremozhczy-nk.pdf> і <http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/05/30/rezervnij-spisok-10-chol.pdf>).

(вгору)

Додаток 64

12.05.2017

Оприлюднено список кандидатів на конкурс з обрання членів Наукового комітету Нацради з питань розвитку науки і технологій

З 11 квітня до 10 травня тривав прийом документів на конкурс з обрання членів Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій ([Міністерство освіти і науки України](#)).

12 травня на сайті МОН було оприлюднено перелік кандидатів, які були висунуті і подали заяву на участь у відборі за напрямом наукової і науково-технічної діяльності.

Загалом документи подали 66 кандидатів за такими напрямками:

- природничі науки фізико-математичного та хімічного профілю, науки про Землю – 27 кандидатів;
- технічні науки і технології, матеріалознавство – 13;
- науки про життя, медичні науки і пов'язані з ними технології – 11;
- сільськогосподарські науки, харчові та біотехнології – 2;
- соціогуманітарні, економічні і правові науки – 13.

З повним переліком кандидатів можна ознайомитися [за посиланням](#).

Нагадуємо, що 5 квітня 2017 р. [Уряд ухвалив рішення щодо утворення Національної ради України з питань розвитку науки і технологій](#). Під керівництвом Прем'єр-міністра вона формуватиме та реалізовуватиме єдину наукову та інноваційну політику держави, а також стане ключовим елементом створення нової системи управління науки.

Нацрада складатиметься з двох комітетів – Наукового та Адміністративного, які матимуть однакову кількість членів. Склад Наукового комітету на основі конкурсу формуватиме спеціально створений відповідно до європейської практики Ідентифікаційний комітет з питань науки. До нього увійшли дев'ять провідних вчених, три з яких – представники вітчизняної науки, шість – іноземні вчені.

(вгору)

Додаток 65

18.05.2017

Відбулося друге засідання кластера 4 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС

17 травня 2017 р. відбулося друге засідання кластера 4 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС ([Урядовий портал](#)).

Засідання проведено у форматі відеоконференції під співголокуванням Р. Греби, заступника міністра освіти і науки України, та Д. Гріппи, керівника підрозділу з питань стратегії та інструментів Європейської політики сусідства Європейської служби зовнішніх дій. Функції української частини секретаріату кластеру виконує Урядовий офіс з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Сторонами було обговорено прогрес в Україні та ЄС у сферах науки та технологій, інформаційного суспільства, аудіовізуальної політики, освіти, навчання та молоді, культури, спорту та фізичної культури, а також у відповідних сферах співробітництва, окреслено завдання на наступний період <...> Зокрема у сфері науки та технологій об'єктом дискусії стали можливості, які надав Україні статус асоційованого членства у Рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», а також результати набуття Україною статусу асоційованого члена програми наукових досліджень та навчання Євратом. У свою чергу українська сторона прозвітувала про імплементацію висновків та рекомендацій за результатами аудиту Європейською комісією української системи наукових досліджень та інновацій (Policy Support Facility) <...> У сфері інформаційного суспільства українська сторона поінформувала про стан підготовки законопроекту про телекомунікації та відповідної дорожньої карти. Триває активна діяльність у рамках Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства, що фінансується Європейською комісією. У рамках Мережі створено три експертні робочі групи, а саме: експертна робоча група з питань бенчмаркінгу (BEWG), експертна робоча група з питань використання діапазону частот 700 МГц (SEWG) та експертна робоча група з питань роумінгу (REWG). Остання була створена за ініціативи НКРЗІ, і наразі український регулятор очолює її.

([вгору](#))

Додаток 66

31.05.2017

Україна поглиблюватиме співпрацю з Європою у космічній сфері, - зустріч експертів космічних агентств України та Європи

30 травня 2017 р. у Києві відбулася друга зустріч експертів Державного космічного агентства України та Європейського космічного агентства (ЄКА) щодо розширення практичного співробітництва та пошуку спільних проектів, які можуть бути реалізовані як у короткотерміновій, так і довготерміновій перспективі ([Державне космічне агентство України](#)).

В. о. голови ДКА Ю. Радченко наголосив, що Державне космічне агентство зацікавлене у поглибленні співпраці з ЄКА шляхом участі підприємств космічної галузі у європейській космічній програмі, реалізації спільних проектів, а також поетапного набуття Україною членства в ЄКА.

«Україна має величезний досвід в сфері освоєння космічного простору, необхідні виробничі, кадрові і науково-технічні ресурси. Впевнений, що об'єднавши зусилля, ми зможемо зробити внесок у розвиток високотехнологічної складової економік України та Європейського Союзу», – зазначив Ю. Радченко.

У свою чергу Ф. Нордланд, директор департаменту зовнішніх справ ЄКА, високо оцінив участь підприємств космічної галузі України у реалізації європейського проекту «Вега» та висловив упевненість, що розширення українсько-європейської кооперації у космічній сфері матиме переваги для обох сторін.

Участь у зустрічі взяли представники підприємств та установ космічної галузі – ДП «КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля», Національний центр управління та випробування космічних засобів, ПАТ «Хартрон-Аркос», ПАТ «Елміз», Львівський центр Інституту космічних досліджень, а також НТУУ «КПІ».

Також у рамках візиту відбулося засідання Ради з космічних досліджень Національної академії наук та ДКА України під головуванням віце-президента НАН України, першого генерального директора космічного агентства В. Горбуліна. Учасники зустрічі обговорили такі наукові проекти, як космічна біологія, астероїдна безпека, космічна погода, вивчення іоносфери Землі та ін.

[\(вгору\)](#)

Додаток 67

08.05.2017

Україна та Австралія поглиблюють співпрацю у сфері Антарктичних досліджень

Україна зацікавлена в досвіді Австралії з проведення антарктичних досліджень, адже Австралія має велику історію вивчення Антарктиди. На цьому наголосив директор департаменту науково-технічного розвитку МОН і представник уряду України в Секретаріаті Договору про Антарктику Д. Чеберкус під час зустрічі з директором антарктичного управління Департаменту навколишнього середовища та енергетики Австралії Н. Гейлом ([Міністерство освіти і науки України](#)).

На нараді, що відбулася в австралійському місті Хобарті, сторони обговорили проблеми в галузі антарктичних досліджень і напрямки майбутньої співпраці.

Передбачається, що українські вчені братимуть участь у конкурсах наукових проектів, які фінансуються австралійською стороною. Крім того,

відбуватиметься обмін досвідом щодо проведення антарктичних експедицій й ефективного управління антарктичними станціями.

«Ми будемо вдячні за інформацію в галузі наукових досліджень і поліпшення життя в умовах Антарктики», – підкреслив Д. Чеберкус.

Він відзначив, що антарктичні дослідження є одним з найважливіших пріоритетів українського уряду. Упродовж усього року українські вчені працюють на станції «Академік Вернадський», яку Україна отримала в 1996 р. від Англійського антарктичного товариства.

Науковці проводять дослідження у сферах біології, геології, геофізики, гідрометеорології, медицини, океанографії тощо. Зокрема, вони вивчають озонову діру, зміни клімату, відкривають нові види біологічних об'єктів, спостерігають за популяціями тварин.

«Розташування станції “Академік Вернадський” дає змогу вивчати складні екологічні та біологічні процеси. Приміром, після виявлення ефекту озонної діри в районі станції, вона стала однією з десяти найважливіших довідкових озонових станцій в Антарктиці. Нині українські вчені здійснюють унікальні спостереження динаміки змін діри – такої можливості не має жодна інша станція. Крім того, наукове обладнання станції дозволяє робити моніторинг та раннє попередження стихійних лих, таких як землетруси і цунамі», – розказав Д. Чеберкус.

Щодня станція «Академік Вернадський» передає до міжнародних центрів даних велику кількість первинної інформації, які включаються в міжнародні бази і на підставі яких здійснюється моніторинг стану Антарктики.

Нагадуємо, що 1 квітня 2017 р. [до Антарктиди вирушила 22-а Українська антарктична експедиція](#), а нещодавно в МОН пройшла [урочиста зустріч 21-ї експедиції](#).

([вгору](#))

Додаток 68

20.05.2017

Агентами змін у науковій системі України є молоді вчені, – заступник міністра Максим Стріха

Науковий ландшафт України змінюється – завдяки ухваленому Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність» нині відбувається формування нової системи управління і фінансування науки та створення умов для технологічного прориву. На цьому наголосив заступник міністра освіти і науки України М. Стріха під час Міжнародної науково-практичної конференції Science-Society-Personality-2017, що була проведена у МОН з нагоди 25-річчя Державного фонду фундаментальних досліджень ([Міністерство освіти і науки України](#)).

«Важливими агентами змін в Україні є молоді вчені. І в ситуації, коли держава не завжди може надати їм належну підтримку, міжнародні програми

є хорошим інструментом такої підтримки. Водночас, минулого року МОН започаткувало Конкурс наукових проєктів для молодих учених, у якому перемогло 79 проєктів. Цього року ми збільшили фінансування конкурсу, яке загалом становитиме 28,4 млн грн», – зазначив М. Стріха.

Міжнародна конференція зібрала представників фондуючих організацій, провідних вчених та організаторів науки з різних країн – України, Франції, Німеччини, Молдови, Білорусі, Азербайджану. Вони поділилися досвідом організації підтримки науки у своїх країнах, міжнародного співробітництва і участі вчених у європейських конкурсних програмах. Також учасники конференції проаналізували тенденції та обговорили проблеми міграції вітчизняних учених до інших країн.

У межах конференції пройшов конкурс науково-технічних розробок молодих учених Science-Society-Personality-2017. Молоді науковці (до 35 років) представили власні науково-технічні розробки, які мають соціальну значущість на регіональному або державному рівні. Зокрема, було представлено моделі для оптимізації орієнтації кисті промислового робота, проєкт щодо синтезу матеріалів з високою водневою ємністю для альтернативної енергетики тощо. Перемогу та грошову премію у розмірі 5 тис гривень отримала представник Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України О. Рибачук. Її робота присвячена розробці інноваційного нейроінженерного методу відновного лікування наслідків травми спинного мозку.

[\(вгору\)](#)

Додаток 69

17.05.2017

Рада ратифікувала угоду з Чехією про науково-технологічне співробітництво

Верховна Рада України підтримала за основу і в цілому законопроект № 0140 «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про науково-технологічне співробітництво». За документ з другого разу проголосували 230 депутатів ВР, передає кореспондент РБК-Україна [\(РБК-Україна\)](#).

«Чехія є високорозвиненою європейською країною, пов'язаною з Україною давніми культурними та історичними зв'язками. Співпраця з Чеською Республікою в сфері науки і технологій є шляхом до налагодження міжособистісних і професійних контактів, взаємовигідного обміну науковими знаннями та сприяння науковому прогресу, а також кроком на шляху до інтеграції української науково-технічної сфери в європейський дослідницький простір», – наголошується в пояснювальній записці

Наголошується, що набуття чинності зазначеної угоди сприятиме розвитку двосторонніх відносин на стабільній, довгостроковій основі. Угода закріплює прагнення договірних сторін розвивати, зміцнювати і

диверсифікувати співробітництво в галузі науки і технологій, що становлять спільний інтерес.

Відповідно до Угоди, науково-технологічне співробітництво між Україною та Чеською Республікою буде здійснюватися в таких формах:

- обмін науково-технологічною інформацією;
- обмін ученими та фахівцями;
- проведення спільних семінарів, конференцій, виставок;
- підготовка науковців і фахівців у сфері технологій;
- спільне виконання наукових досліджень;
- спільна участь у міжнародних програмах.

Крім того, документ передбачає створення спільного комітету з питань науково-технологічного співробітництва для координації заходів, які будуть проводитися в рамках цієї угоди.

Угода містить статтю про захист прав інтелектуальної власності, в якій чітко визначено, що договірні сторони забезпечуватимуть ефективну та адекватну охорону інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб.

([вгору](#))

Додаток 70

24.05.2017

Ученые будут получать областные стипендии – Светличная (видео)

Председатель Харьковской облгосадминистрации Ю. Светличная 23 мая приняла участие в праздновании Дня науки. Торжественное мероприятие состоялось во Дворце студентов Национального юридического университета им. Я. Мудрого. В зале собрались представители научного сообщества региона ([STATUS QUO](#)).

«Для Харьковской области наука – это имя. Это то, что создало Харьков. И в октябре этого года вместе с вами будем отмечать 85-ю годовщину расщепления ядра атома, которое состоялось в стенах Харьковского физико-технического института. Мне очень приятно, что это эпохальное событие стало символом вклада харьковских ученых в развитие мировой науки, и атом по праву венчает герб Харьковской области, – обратилась к присутствующим в зале Ю. Светличная. – Сегодня наша с вами задача, опираясь на эти великие традиции, – двигать науку вперед. Сегодня государство, как никогда, нуждается в инновациях в каждой сфере жизни и, как никогда, открыто для системных преобразований для того, чтобы укрепить науку в Украине. И именно с этой целью президентом Украины было начато формирование новой государственной политики в этой стратегической сфере. Политики, отвечающей требованиям и потребностям времени».

Руководитель области отметила, что определенные положительные для развития науки сдвиги в государстве уже есть. Сейчас ожидается внедрение пакета правительственных реформ, которые укрепят среднюю школу, введут

новые заработные платы, дадут стимул для связи науки с реальным сектором экономики и помогут создать цикл идей от академической науки до корпоративной.

«Именно в этом заключается национальный приоритет Украины, и именно на это нацелены государственные сдвиги и идеи, которые мы внедряем вместе на Харьковщине. В частности, университетский консорциум, который мы с вами создали в прошлом году, уже дает свои результаты. Вместе с вами мы создали единственный в Украине проект “Научные горизонты Харьковщины”, который закладывает программную основу для управления развитием научно-образовательного комплекса области. Мы постоянно укрепляем системную поддержку выдающихся и молодых ученых на уровне области», – обратилась к ученым Ю. Светличная.

Она также отметила, что на очередном заседании сессии областного совета будет рассмотрено решение о региональном отделении Малой академии наук. Кроме того, по поручению председателя ХОГА в области начат конкурс лучших исследовательских проектов и научных разработок молодых ученых, который может стартовать осенью этого года.

В ходе праздника Ю. Светличная вручила лучшим ученым Харьковщины грамоты ХОГА и благодарности председателя облгосадминистрации и поздравила с присвоением почетных званий «Заслуженный деятель науки и техники Украины». Кроме того, руководитель области вручила дипломы студентам-победителям и призерам XI Харьковского регионального конкурса студенческих научных работ по естественным, техническим и гуманитарным наукам.

«Также 40 харьковских ученых будут получать областные стипендии. 20 из них предназначены выдающимся ученым, которые будут получать ежемесячно по 2000 грн, еще 20 стипендий – молодым ученым, которые будут получать по 1000 грн до конца года», – сообщила Ю. Светличная.

[\(вверх\)](#)

Додаток 71

18.05.2017

На Харьковщине будет основана областная Малая академия наук

Такое решение 18 мая в Доме советов обсудили члены постоянной комиссии областного совета по вопросам совместной собственности территориальных громад ([Харьковский областной совет](#)).

Основным направлением деятельности коммунального учреждения «Харьковская областная Малая академия наук Харьковского областного совета» будет исследовательско-экспериментальное, предполагающее привлечение воспитанников к научно-исследовательской, экспериментальной, конструкторской и изобретательской работе в различных областях науки, техники, культуры и искусства, а также выявление, развитие и поддержка одаренной молодежи, создание условий

для ее творческой реализации и расширения научного мировоззрения, организацию содержательного досуга.

Как отметил первый заместитель директора Департамента науки и образования Харьковской области А. Труш, с 1995 г. в Харьковском регионе действует Харьковское территориальное отделение Малой академии наук Украины, и в отличие от большинства регионов Украины, где функционируют областные малые академии наук учащейся молодежи, научно-методическое сопровождение опытно-экспериментальной деятельности учащихся учебных заведений Харьковской области осуществляют КП «Харьковский центр исследовательско-экспериментальной деятельности «Дом учителя» Харьковского областного совета» (в котором действуют 9 научных отделений, 52 секции) и КП «Харьковская областная станция юных туристов» Харьковского областного совета (3 научные отделения, 15 секций).

Распределение функций Харьковского территориального отделения Малой академии наук Украины между двумя коммунальными заведениями затрудняет координацию опытно-экспериментальной деятельности учащихся и обуславливает частичное дублирование полномочий работников обоих учреждений.

«Учитывая, что такой тип внешкольного учебного заведения, как Малая академия наук учащейся молодежи, отсутствует на областном уровне, возникает потребность в создании такого единого регионального отделения деятельности Харьковского территориального отделения Малой академии наук Украины – коммунального учреждения “Харьковская областная Малая академия наук харьковского областного сонета”, который будет действовать на базе Харьковского центра исследовательско-экспериментальной деятельности “Дом учителя” и обеспечит деятельность всех 12 научных отделений и 67 секций: 9 научных отделений и 52 секций, сопровождение которых осуществлял “Дом учителя”, трех научных отделений и 15 секций, сопровождение которых осуществляла “Харьковская областная станция юных туристов”», – рассказал первый заместитель директора Департамента науки и образования Харьковской области А. Труш.

Согласно проекту решения областного совета, целью принятия этого проекта является переименование КП «Харьковский центр исследовательско-экспериментальной деятельности «Дом учителя» Харьковского областного совета» на КП «Харьковская областная Малая академия наук Харьковского областного совета» с последующей передачей функций исследовательской работы КП «Харьковская областная станция юных туристов» Харьковского областного совета в сфере научно-методического сопровождения деятельности научных отделений наук о Земле; истории; философии и обществоведения Харьковского территориального отделения Малой академии наук Украины. В то же время для КП «Харьковская областная станция юных туристов» ХОР будут сохранены имеющиеся функции по

учебно-воспитательной, методической, массовой работы по туризму и краеведению среди учащейся молодежи.

Депутаты одобрили вынесение этого вопроса к рассмотрению на пленарном заседании Харьковского областного совета.

[\(вверх\)](#)

Додаток 72

16–17 травня 2017 р. Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, Фонд Президентів України та Національна юридична бібліотека взяли участь у дев'ятому «Інформаційному ярмарку – 2017», що проходив у Верховній Раді України. Традиція організації таких виставок була започаткована у 1998 р. з метою презентації ресурсів організацій громадянського суспільства та міжнародних донорських організацій, що співпрацюють із ВРУ [\(Центр досліджень соціальних комунікацій\)](#).

Ярмарок був організований Програмою USAID Ukraine - USAID Україна РАДА, що виконується Фондом Східна Європа, та Апаратом ВРУ. Відкриття заходу відбувалося за участі Голови Верховної Ради України А. Парубія та посла США в Україні М. Йованович, які наголосили на актуальності та необхідності поглиблення співпраці парламенту з громадськими організаціями та інформаційно-аналітичними структурами в контексті інформаційного забезпечення законотворчого процесу в Україні та підвищення ефективності законотворчої роботи українського парламенту. Депутатам, їхнім помічникам, Апарату ВРУ та ЗМІ було презентовано ресурси та можливості для співпраці з організаціями громадянського суспільства, проектами та програмами міжнародної технічної допомоги. Загалом у виставці взяли участь понад 50 проектів та організацій, що співпрацюють з Верховною Радою України.

У рамках співпраці з комітетами ВРУ, Адміністрацією Президента України, представництвами органів державної влади та громадськими організаціями Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, Фонд Президентів України та Національна юридична бібліотека презентували свою інформаційно-аналітичну продукцію та корисні ресурси для помічників-консультантів народних депутатів, працівників секретаріатів парламентських комітетів, фракцій та груп, структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України. Традиційно найбільшою популярністю відзначались аналітичні матеріали та результати моніторингу з проблематики децентралізації, втілення ключових реформ та оцінки законотворчого процесу, вивчення громадської думки про ефективність правотворення, висвітлення та аналізу найактуальніших подій суспільно-політичного життя та інформаційної безпеки. Крім того, інформаційно-аналітичними підрозділами було презентовано науково-інформаційні ресурси з проблематики розвитку національного консенсусу в Україні в контексті входження її в інформаційне суспільство, повернення окупованих територій у політико-правовий і соціокультурний простір України та консолідації українців, забезпечення інформаційної безпеки в умовах гібридної війни тощо.

Щорічна участь Центру досліджень соціальних комунікацій Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського в «Інформаційному ярмарку» та подібних заходах є прекрасною можливістю не лише презентувати власні науково-інформаційні ресурси, що відзначаються актуальністю та практичною значущістю в державотворчій роботі органів державної влади та управлінських структур різних рівнів, а й можливістю обміну корисним досвідом та пошуку нових партнерів у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення, а також підтримки зворотного зв'язку влади та громадянського суспільства.

Повідомлення про подію на офіційному веб-порталі Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/144287.html>
(вгору)

Додаток 73

23.05.2017

Співпраця між університетськими бібліотеками

19 травня 2017 р. директор Наукової бібліотеки імені Михайла Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка, очільник секції університетських бібліотек Української бібліотечної асоціації О. Сербін зустрівся з ректором Львівського національного університету імені Івана Франка, професором В. Мельником, директором Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка В. Кметем ([Київський національний університет ім. Тараса Шевченка](#)).

Під час зустрічі було обговорено перспективи розвитку інформаційно-бібліотечного забезпечення університетської освіти. Зокрема, ішлося про основні напрями, результати роботи та методичні напрацювання Всеукраїнської науково-практичної конференції «Університетська бібліотека як простір соціокультурної комунікації», що цими днями відбувається в Науковій бібліотеці ЛНУ імені Івана Франка.

Директори бібліотек зосередили увагу на стратегії інформаційного розвитку та ресурсного забезпечення вищої освіти як визначальному напрямку міжуніверситетської співпраці. Представники провідних українських університетів окреслили цілі та перспективи розробки спільних проєктів, звертаючись до досвіду європейських держав, де саме університетські книгозбірні ставали каталізаторами творення новітніх національних інформаційних моделей та сервісів.

Перспектива полягає передусім у створенні та промоції загальнодоступних ресурсів, каталогів, розробці та вдосконаленні автоматизованих бібліотечних інформаційних систем для забезпечення захисту національних пріоритетів та відкритості до світу.

О. Сербін представив бачення Київського університету щодо поглиблення співпраці між установами, проаналізував досвід Наукової бібліотеки імені Михайла Максимовича, а також відзначив ефективність співпраці з Науковою бібліотекою ЛНУ імені Івана Франка.

Ректор Львівського університету, професор В. Мельник наголосив на пріоритетності суспільної ролі університетської бібліотеки, підкресливши важливість громадських ініціатив, реалізованих на базі бібліотеки Львівського університету. Окрім того, ректор задекларував повну підтримку ініціативам, спрямованим на інформаційний розвиток наукових бібліотек і висловив готовність сприяти подальшому поглибленню співпраці між установами.

([вгору](#))

Додаток 74

10.05.2017

Лобузін К., Лобузін І., Клочок С., Коцюба Є.

Цифрова бібліотека історико-культурної спадщини у новому форматі

До уваги користувачів електронних ресурсів НБУВ пропонується новий формат [«Цифрової бібліотеки історико-культурної спадщини»](#) ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

Основними напрямками розвитку ресурсів «Цифрової бібліотеки» є:

- збереження та організація доступу до книжкових пам'яток, що є національним надбанням України;

- формування фундаментальної цифрової колекції «[УКРАЇНКА](#)», однією з важливих складових якої є колекція «[УКРАЇНОМОВНА КНИГА \(1798–1923\)](#)».

Для вдосконалення доступу до оцифрованих матеріалів з фондів НБУВ було здійснено низку налаштувань:

- організовано постійне оновлення «[НОВИХ НАДХОДЖЕНЬ](#)» до цифрової бібліотеки;

- налаштована навігаційна панель пошуку матеріалів за типом ресурсів: книги, газети, журнали, стародруки, рукописи, карти, ноти, зображення.

- «[КОЛЕКЦІЇ](#)» – організовано доступ до цифрової інформації за предметними рубриками та колекційним принципом (тематичні, персональні, установ, книжкові пам'ятки, видавничі, історичні фонди та зібрання)

- «[ПОШУК](#)» – налаштовано багатоаспектний пошук інформації: за ключовими словами, іменами, назвами, датами, типом ресурсів (та комбвнацією цих параметрів);

- забезпечено сортування результатів пошуку за автором, назвою, датою створення документів;

- удосконалено [плагін перегляду](#) цифрових копій видань безпосередньо у браузері (у тому числі для мобільних пристроїв);

- забезпечено [зручний перегляд](#) багатотомних видань, конвolutів (сплетених документів) та річних комплектів періодики;

- «[ЦИФРОВІ ПРОЕКТИ](#)» – є можливість ознайомитись із бібліотечними цифровими проектами інших бібліотек світу.

Роботи з переналаштування ресурсів цифрової бібліотеки та наповнення цифрових колекцій тривають. Слідкуйте за змінами та новими ресурсами на порталі НБУВ.

([вгору](#))

Додаток 75

25.05.2017

Супруги Цукенберг купили пошуковик «Meta», чтобы сделать его бесплатным

Meta станет бесплатным для всех, спустя несколько месяцев, которые уйдут на улучшение продукта ([Delo.UA](#)).

Филантропический фонд Марка Цукерберга и Присциллы Чан выкупил поисковую систему Meta, которая поможет ученым искать, читать и связывать вместе данные из 26 млн научных работ. Об этом сообщает TechCrunch.

Покупка позволит сделать пошуковик на основе искусственного интеллекта бесплатным для всех спустя несколько месяцев, которые уйдут на улучшение продукта.

Как известно, канадский стартап был основан в 2010 г. и получил 7,5 млн долл. инвестиций. Ранее проект пробовал продавать доступ к

инструментам Meta по подписке или брать плату за специальные решения. После покупки фондом Цукерберга-Чан все его функции будут полностью бесплатными.

Система помогает финансовым организациям сотрудничать с исследователями и определять сферы с высоким потенциалом для инвестиций. Он также предоставляет бесплатный доступ к полным текстам 18 тыс. журналов и литературных источников.

Meta индексирует целые репозитории научных исследований вроде PubMed и сканирует веб-сайты, идентифицируя и создавая профили авторов, анализируя, кто и на что ссылается. По сути, это адаптация алгоритма Google PageRank для научного контента, которая позволяет легко находить релевантные исследования и приоритизировать их. Она также позволяет ученым подписываться на обновления по конкретной теме, сообщая о выходе новых исследований.

[\(вверх\)](#)

Додаток 76

26.05.2017

Відомий університет на Рівненщині запровадив систему перевірки наукових робіт

Національний університет «Острозька академія» долучився до проекту Сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), який стартував в Україні минулого року ([«Рівненський інформаційний портал OGO.ua»](#)).

За словами директора Наукової бібліотеки Острозької академії, кандидата психологічних наук Ю. Коцюка, проект започаткували Американські ради з освіти за участі Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки.

«Першочергово проект був зорієнтований на десять університетів України, утім починання активно підхопили й українські бібліотеки. Завдяки ініціативі Української бібліотечної асоціації та проекту “Культура академічної доброчесності: роль бібліотек” Наукова бібліотека Острозької академії також долучилася до процесу впровадження академічної доброчесності, оскільки проблема шахраювання із написанням академічних текстів сьогодні надзвичайно актуальна для всієї української наукової спільноти», – розповідає Ю. Коцюк.

На думку Ю. Коцюка, одним з важливих інструментів на шляху академічної доброчесності є використання автоматизованих засобів перевірки текстів на плагіат. Так, відповідно до попередніх досліджень, проведених ним серед студентської молоді та професорсько-викладацького складу, самі ж респонденти запропонували обов’язкову перевірку на плагіат академічних текстів. Опитані вважають, що однією з причин, яка змушує вдаватися до плагіату під час написання наукових робіт, є відсутність відповідальності за це.

Тому в Національному університеті «Острозька академія» ухвалили рішення використовувати обов'язкову перевірку на плагіат автоматизованим інструментом на базі ІС Moodle. Таким інструментом став модуль Unplag від молоді української компанії ТОВ «Антиплагіат». Така інтеграція двох систем надасть можливість автоматизувати процес перевірки, адже роботи студенти завантажуватимуть у систему Moodle і вони автоматично будуть перевірятися на плагіат. Викладач отримуватиме інформативний звіт з перевірки кожної роботи у своєму курсі без необхідності використовувати інші системи чи засоби для збору текстів. Це міжнародна практика з інтеграції систем, яка впроваджується в Острозькій академії.

«Цьогоріч у рамках співпраці нашого університету та компанії „Антиплагіат“ розробників ПЗ „Unplag“ будуть перевірятися усі роботи не тільки через внутрішню базу навчального закладу, а й через інтернет-джерела. Найбільше серед них – бакалаврські, решта – магістерські і дипломні...», – додає Ю. Коцюк.

(вгору)

Додаток 77

В. Кіктенко, доктор філософських наук, завідувач відділу Далекого Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

Геоелекономічне зростання Китаю у сучасному світі (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 22 лютого 2017 року) // Вісник НАН України. – 2017. – № 4. – С. 53–54.

Виступ завідувача відділу інформаційної безпеки та розвитку інформаційного суспільства Національного інституту стратегічних досліджень, доктора політичних наук Д. В. Дубова

Можна з упевненістю констатувати, що сьогодення стратегічна парадигма поведінки КНР істотно корегується. Стрімкий та ефективний поліаспектний розвиток останніх десятиліть привів до того, що Китай відчув себе впевненіше. Відчув, що він може не «чекати свого часу» (що було стратегічним імперативом десятиліття до того), а прагнути більшої участі у світових справах уже сьогодні. Така впевненість зумовлена передусім фактором його економічної могутності, яка постала за історично короткий проміжок у 20–25 років.

Водночас, говорячи про економіку Китаю, ми маємо відзначити, що це ні в якому разі не сировинна економіка слабозвиненої держави. Це високотехнологічна економічна міць, це економіка держави, яка вкладає 2 % свого ВВП у наукові розробки, у свій високотехнологічний розвиток. За період з кінця 90-х років по теперішній час Китаю вдалося здійснити не просто якісний економічний інноваційний стрибок – він зміг перетворитися з імпортера на експортера інноваційних розробок. Це привело до макрозмін і в безпековій сфері: за цей час Китай, крім класичного суверенітету, впритул наблизився до нового виміру цього явища – цифрового суверенітету.

Китайські компанії, які ще 10–15 років тому більшою мірою копіювали та механічно відтворювали іноземні взірці сучасної техніки, сьогодні перейшли на розроблення принципово нових, власних продуктів. І цей високотехнологічний сектор став такою самою невід’ємною складовою економічної експансії КНР, як і всі інші сектори. Зараз такі компанії, як ZTE та Huawei – одні з лідерів на світовому ринку, входять до десятки найпотужніших телекомунікаційних гігантів світу. AliExpress, хоч і в іншій сфері, але так само досяг прогресу завдяки розвитку сучасних технологій.

Економічні здобутки Китаю, масштаби його цифрової експансії певною мірою повертають нас до ідеї, яку в 1982 р. повністю у руслі парадигми політичного реалізму виголосив Вільям Кларк, тодішній помічник президента США з національної безпеки: *«Успішна стратегія повинна мати дипломатичні, політичні, економічні та інформаційні складові, що ґрунтуються на військовій силі»*. Проте особливість сьогоденного моменту полягає в тому, що інформаційна та суто військова складові починають поєднуватися, і Китай перебуває чи не на вістрі цих процесів. Сьогодні потенціал кіберзахисту та кібернападу КНР – один з найбільших у світі, що забезпечується технологічними, економічними, освітніми і багато в чому політико-культурними можливостями Китаю. Крім офіційних кіберпідрозділів у збройних силах КНР, у «цифрових» інтересах Китаю діють численні приватні об’єднання. Весь цей потенціал використовується в межах стратегії просування насамперед економічних інтересів Китаю, отримання ним переваг (інформаційних, технологічних, наукових) у глобальній економічній конкуренції та недопущення реалізації таких загроз щодо самого Китаю. У своїй відомій книзі «Уразлива Америка» (America the Vulnerable: Inside the New Threat Matrix of Digital Espionage, Crime and Warfare) Джоель Бренер (Joel Brenner) цілу главу присвятив гіпотетичній кризі у відносинах США – КНР, яка, не переростаючи в жорстке воєнне протистояння, відбувається в кіберпросторі. Згідно з його гіпотетичним сценарієм, Китай у такому протистоянні виграє, не доводячи конфлікт до власне військового. Це станеться внаслідок стирання значних масивів даних у військових мережах, внесення інформаційних шумів у системи керування ракетами та навігаційне обладнання літаків тощо – все задля того, щоб змусити керівництво США та розвідувальні органи зрозуміти, що вони не володіють ситуацією і не можуть з упевненістю передбачити, де буде завдано наступний удар та чи не станеться так, що він буде більш жорстким. І це та реальність, в якій сьогодні існує формальний світовий гегемон.

Отже, розуміння стратегій КНР на зовнішніх аренах, розуміння логіки розвитку та внутрішньої політики Китаю, розуміння того, яке місце може зайняти в цих процесах і стратегіях Україна – це дійсно надважливе завдання, яке потребує масштабного дослідження заради забезпечення національних інтересів української держави.

Повний текст ([PDF](#))

([вгору](#))

19.05.2017**Прем'єр-міністр: Зміна системи фінансування науки виведе Україну у лідери інновацій**

Зміна системи фінансування науки та підтримки вчених дозволить Україні суттєво покращити свої позиції в Глобальному інноваційному індексі, а також перевести економіку на інноваційний шлях розвитку. Про це сказав Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час церемонії вручення премій Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій, державних нагород, а також відзнак Scopus Awards Ukraine. Захід відбувся напередодні Дня науки ([Урядовий портал](#)).

«Ми абсолютно відкриті до пошуку ефективної моделі розвитку науки, підтримки інновацій у нашій країні. Нашим завданням є змінити підходи і відношення до науки в Україні.

Надзвичайно важливе завдання, що стоїть перед нами – ефективно інвестувати в наукову діяльність, підтримувати інновації, створювати достатній інструментарій для того, щоб напрацювання, які має сьогодні Україна, могли трансформувати в реальний сектор економіки. Кожен винахід робить країну сильнішою», – наголосив Глава Уряду.

Він підкреслив, що система фінансування науки, на яку сьогодні спрямовується більше 6 млрд грн, не є ефективною, при тому, що українські науковці і їхні досягнення, зокрема у сферах космосу, медицини, оборони – є достатньо вагомими у світі.

«У нас є, чим пишатися, але ми маємо додати нової енергії і отримати новий якісний результат. Зміна системи, збільшення фінансування виведе нас у лідери – у нас є досвід, інтелект, все для того, щоб бути у цьому плані успішними. Як тільки ми вийдемо у лідери, я точно знаю, це буде зовсім інша сторінка розвитку нашої країни», – переконаний В. Гройсман.

Прем'єр-міністр нагадав, що наприкінці минулого року зустрівся з представниками Національної академії наук та поставив завдання здійснення реформи, щоб система науки в країні була ефективною. Проте поки що готових рішень немає. І в разі, якщо вони з'являться, буде змога поставити питання про суттєве збільшення фінансування науки в держбюджеті 2018 р. Втім при збільшенні фінансування Уряд розраховує отримати зовсім інший хід впровадження інновацій та систему мотивації вчених: «працюєш над розробкою, впроваджуєш її у реальний сектор, промислове виробництво, одразу маєш винагороду за працю».

Ефективним інструментом впровадження такої політики має стати розробка законодавства і впровадження в Україні технологічних парків. А запровадження інновацій, наукових рішень у виробництві сприятиме трансформації економіки країни від сировинного типу до формування доданої вартості всередині країни.

Довідково. Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій було започатковано 2012 р. рішенням Уряду. Лауреати Премії визначаються Кабінетом Міністрів на підставі пропозицій конкурсного Комітету з присудження Премії.

Цього року з 20 поданих заявок було відібрано 4 найкращі роботи, авторським колективам яких вручать Премії. Розмір кожної Премії становить 100 тис. грн. Переможцями стали такі роботи: «Створення універсальної системи космічних головних частин ракет-носіїв для одночасного виведення великих груп космічних апаратів різного класу з забезпеченням високої точності орбітального руху» (10 осіб); «Дослідження, розробка та впровадження у виробництво новітніх технологій виготовлення газових та термоелектричних систем охолодження приймачів інфрачервоного випромінювання та імітаторів космосу до низьких та криогенних температур» (10 осіб); «Інноваційні біотехнології в системі ветеринарних та санітарно-епідеміологічних заходів щодо розробки засобів моніторингу, діагностики і оздоровлення тваринництва України від туберкульозу» (8 осіб); «Створення та впровадження у виробництво лікарських засобів на основі Тіотриазоліну для лікування серцево-судинних та офтальмологічних захворювань і підвищення імунітету організму» (10 осіб).

Премію Scopus Awards Ukraine було започатковано Міністерством освіти та науки України разом з компанією Elsevier, постачальником наукових, технічних і медичних інформаційних продуктів і послуг, зокрема, відомого продукту Scopus. Відзнака є свідченням визнання внеску української наукової спільноти у світовий науковий простір.

Уперше премію Scopus Awards Ukraine було вручено торік у 5 номінаціях. Цього року кількість номінацій буде збільшено до 7: сільськогосподарські науки, інжиніринг та технології, суспільні науки, медичні науки, природничі науки, соціальні науки, найбільш збалансований університет.

([вгору](#))

Додаток 80

11.05.2017

Уряд уповноважив Мінекономрозвитку видавати охоронні документи (патенти, свідоцтва) у сфері інтелектуальної власності

11 травня Кабінет Міністрів прийняв рішення, яким передав Мінекономрозвитку функції Державної служби інтелектуальної власності України щодо реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності. Відповідні функції включають видачу усіх охоронних документів (патентів, свідоцтв) у сфері інтелектуальної власності ([Урядовий портал](#)).

Рішення Уряду є черговим кроком до створення Національного органу інтелектуальної власності згідно з Планом пріоритетних дій Уряду на 2017 р.

та Концепцією реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

«Реформа у сфері інтелектуальної власності є надзвичайно важливою для покращення інвестклімату України, розвитку інновацій та створення новітніх рішень. Однак важливо, щоб зміни та передання функцій відбувалися поступово, без ризиків для функціонування системи», – прокоментував рішення Уряду перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економічного розвитку і торгівлі С. Кубів.

Постанова Уряду про передачу функцій Державної служби інтелектуальної власності України Мінекономрозвитку набуде чинності з дня її офіційного опублікування.

Довідково. Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ) – єдиний централізований орган для виконання функцій з видачі патентів (свідоцтв) за принципом «єдиного вікна» на основі кращих європейських та світових практик. Відповідний орган, функції якого виконуватиме Укрпатент, буде відповідальним за реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності, а Мінекономрозвитку забезпечуватиме формування єдиної державної політики у цій сфері. Створення НОІВ передбачає послідовне реформування сфери інтелектуальної власності, включаючи поступову інституційну перебудову національної системи охорони інтелектуальної власності.

([вгору](#))

Додаток 81

24.05.2017

НААН продовжує цикл практичних семінарів з механізму підготовки та реєстрації заявок на об'єкти права інтелектуальної власності

У рамках реалізації завдань Програми інноваційно-інвестиційного розвитку НААН на ринкових засадах на 2016–2020 рр. та з метою дотримання державної інноваційної політики захисту об'єктів права інтелектуальної власності 18 травня 2017 р. у приміщенні Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН фахівці Відділу інформаційного забезпечення інноваційного розвитку та інтелектуальної власності провели майстер-клас «Практичні аспекти захисту об'єктів права інтелектуальної власності, особливості захисту ліцензійних договорів» ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Академік НААН В. Вергунов, відкриваючи захід, підкреслив, що на відміну від природних ресурсів – землі, нафти, вугілля, запаси яких обмежені, інтелектуальна власність є невичерпним ресурсом, тому в останні десятиріччя вона швидко замінює традиційні матеріальні активи і стає рушійною силою економічного й культурного розвитку суспільства. Слухацька аудиторія, яку представляли науковці, винахідники та

патентознавці, жваво обговорювала представлену інформацію та ставили запитання доповідачу презентації з патентно-пошукових та інформаційно-довідкових ресурсів для ОПІВ, патентній повіреній Л. Лук'янчук.

Відповідно до Меморандуму між Академією та Державною службою інтелектуальної власності України перед слухачами виступили представники Укрпатенту із презентаціями про реєстрацію авторського права на службовий твір та про ключові моменти підготовки і створення заявок на винаходи та корисні моделі.

«Фахівцям було приємно поспілкуватися з колегами та відповісти на запитання, які сьогодні потребують урегулювання на законодавчому рівні як першорядні, – зазначила начальник інформаційного відділу Укрпатенту Л. Севастьянова. – Наразі суспільство є інтелектуально наповненим середовищем, тому важливість правомірного використання й захисту своєї інтелектуальної, творчої діяльності, а також управління нею є абсолютно беззаперечною».

(вгору)

Додаток 82

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця, Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Київ, 2016. – С. 178–180.

Можливості використання нових форм організації виробництва високотехнологічної продукції в ході реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Несприятливі тенденції в розвитку вітчизняної економіки впродовж останніх років вимагають пошуку нових механізмів стимулювання розвитку економіки, здатних активізувати інноваційно-інвестиційну діяльність промислових підприємств в Україні.

Необхідно зазначити, що відповідно до світового досвіду одним із таких дієвих механізмів є створення та розвиток спеціальних форм організації інноваційної діяльності, зокрема технополісів, технопарків, індустріальних (промислових) парків, кластерів та ін. Найбільш поширеною формою є індустріальні парки, яких на міжнародній арені функціонує понад 20 тис. од. Зокрема, найбільше індустріальних парків зосереджено на території Німеччини – понад 200, Угорщини – понад 200, Чехії – близько 100, Польщі – понад 60 од.¹

¹ Directorate for Technological Industrial Development Zones [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : //www.blog.govrn.ru/documents/179/](http://www.blog.govrn.ru/documents/179/); Бойко О. М. Індустріальні парки як нова організаційна форма неоіндустріальної трансформації промислового потенціалу країни // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць наук. / ред. І.Г. Манцуров. – Вип. № 12 (151). – К., 2013. – С. 121–128.

Аналізуючи дані щодо діяльності зарубіжних індустріальних парків, особливо тих, що функціонують на території країн ЄС, можна зробити такі висновки: цілі створення індустріальних парків у різних країнах визначаються пріоритетністю завдань, що стоять перед тією чи іншою державою або регіоном; характерними рисами у формуванні та розвитку індустріальних парків є: розташування поблизу населеного пункту, наявність великих транспортних вузлів, розроблення єдиної концепції розвитку комплексу, надання сучасних комунікаційних послуг тощо; залежно від виду послуг, що надаються резидентам індустріальних парків, вирізняють три типи індустріальних парків: Greenfield-парк (пропонує резиденту незабудовану ділянку землі (купівлю/оренду) під будівництво для виробництва, можливе надання послуг з будівництва за вимогою замовника – Build-to-suit); Brownfield-парк (пропонує резидентам індустріального парку купівлю/оренду наявних готових виробничих, складських, адміністративних приміщень, будівель і споруд інфраструктури, реконструкцію або капітальний ремонт, має готові виробничі приміщення для здавання в оренду або продажу резиденту, наприклад, старий завод або фабрику); комплексний парк, який поєднує в собі ознаки двох попередніх (має земельні ділянки під нове будівництво, а також готові об'єкти нерухомості для надання їх користувачам в оренду або для продажу).

В Україні в 2014 р. створено Реєстр індустріальних (промислових) парків, до якого увійшло 12 парків². Сучасна ситуація у сфері створення та діяльності індустріальних парків в Україні характеризується низкою бар'єрів, які заважають формуванню асоціативних відносин між Україною та ЄС у цьому напрямі та потребують свого вирішення. Зокрема, найбільш вагомими з них є:

- недосконалість договірно-правових відносин у частині регулювання питань використання земельних ділянок державної та комунальної власності, на яких можуть бути створені індустріальні парки (в частині використання винятково договорів оренди землі);

- відсутність чітко встановленого переліку видів діяльності, які доцільно впроваджувати в межах індустріальних парків. Така ситуація може призвести до того, що вже діючі підприємства (поза межами індустріальних парків) з метою отримання встановлених законодавством преференцій будуть зацікавлені переносити свої виробництва в індустріальні парки без запровадження нових видів виробництва;

- недосконалість норм чинного законодавства, зокрема в частині визначення оптимальних форм стимулювання залучення інвестицій, необхідних для облаштування індустріальних парків шляхом звільнення від

² Єгоров І. Ю. , Бойко О. М., Грига В. Ю. Індустріальні парки в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку : монографія / наук. ред. Єгоров І.Ю. ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Науково-дослідний економічний інститут. – К., 2015. – 140 с.

сплати ввізного мита на устаткування, обладнання та комплектуючих до них матеріалів тощо.

Незважаючи на ці бар'єри, створення індустріальних парків є новим етапом у застосуванні організаційно-економічних механізмів стимулювання інвестиційної діяльності в Україні. Тому визначення основних напрямів і завдань державної політики стимулювання розвитку індустріальних парків у рамках формування асоціативних відносин між Україною та ЄС має базуватися на їх подоланні. Це передбачає здійснення комплексу заходів, а саме:

– удосконалення нормативно-правової бази у сфері створення та розвитку індустріальних парків згідно з європейською моделлю. Зокрема, прискорити внесення змін до Податкового та Митного кодексів (законопроекти 2554а та 2555а) в частині встановлення дієвих податкових та митних стимулів для резидентів індустріальних парків (звільнення на 5 років від податку на прибуток і на наступні 5 років – половинна ставка (9 %); звільнення від імпортного ПДВ і ввізного мита на обладнання та устаткування для здійснення господарської діяльності в межах ІП (обмеження на його відчуження протягом 5 років); на 3 роки звільнення від податку на нерухоме майно, земельного податку та орендної плати за користування земельною ділянкою державної чи комунальної форми власності, на якій створено ІП);

– законодавчого створення механізму транскордонних індустріальних парків, які можуть стати дієвим механізмом прискорення євроінтеграційних процесів в Україні. Зокрема, укладання на рівні урядів країн-учасників двосторонніх угод про створення транскордонних індустріальних парків, узгодження стратегій та планів розвитку національних частин транскордонних індустріальних парків, встановлення спеціального режиму спрощеного перетину спільного кордону для працівників, товарів, комплектуючих, здійснення спільного нагляду та моніторингу за результатами діяльності суб'єктів господарювання тощо. Досвід функціонування таких структур в окремих прикордонних регіонах ЄС засвідчує їхній позитивний вплив на соціально-економічний розвиток та міжнародне співробітництво країн-учасниць, стимулювання ділової активності, приплив інвестицій та вирішення проблем зайнятості на прикордонних територіях (Волинська, Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька області);

– у період реформ децентралізації повинні зрости вплив і відповідальність місцевих органів влади (зокрема, в частині надання преференцій за користування земельною ділянкою, оренди будівельних споруд тощо) щодо розвитку індустріальних парків, адже їх функціонування в регіоні сприяє забезпеченню потреб місцевих громад у створенні тисяч нових високопродуктивних робочих місць, оновленні інфраструктури, залученні інвестицій та, врешті-решт, наповненні місцевих бюджетів податковими надходженнями від розвитку виробництва;

– реалізація ефективної політики розвитку індустріальних парків можлива лише за одночасного запровадження комплексу заходів щодо суттєвого покращення інвестиційного клімату. Наприклад, у Туреччині функціонують 211 промислових зон (аналоги індустріальних парків), де резиденти отримують звільнення від ПДВ та ввізного мита, звільнення від оподаткування доходу, звільнення (пільги) від виплат на соціальне страхування, безкоштовне виділення землі, звільнення від податку на нерухомість на 5 років, зниження вартості води, природного газу та зв'язку;

– опрацювання моделей використання механізму державно-приватного партнерства з метою залучення недержавних інвестиційних ресурсів для розбудови індустріальних парків, насамперед щодо керуючої організації, облаштування інфраструктури;

– опрацювання механізму залучення коштів міжнародних донорів та кредитних ресурсів для облаштування інфраструктури індустріальних парків;

– розроблення державної програми організації і фінансового стимулювання індустріальних парків, реалізація програм сприяння виходу підприємств індустріального парку на зовнішні ринки, проведення спільних маркетингових досліджень;

– посилення соціальної відповідальності бізнесу (створення сприятливих організаційно-правових умов для діяльності суб'єктів господарювання в рамках індустріальних парків, що беруть участь у вирішенні соціальних проблем; цільова фінансова підтримка недержавних суб'єктів соціальної політики за рахунок бюджетних коштів; застосування економічних та інших санкцій до тих, хто діє на шкоду соціальним інтересам територіальної громади; акумулювання наявної інформації у сфері соціального підприємництва та адаптація закордонного досвіду соціального підприємництва до сучасних реалій вітчизняного підприємництва).

Розповсюдження нових форм організації науково-технічної та інноваційної діяльності, сумісних із тими, що використовуються у країнах ЄС, сприятимуть залученню іноземних інвестицій до високотехнологічних компаній України та активізації процесів технологічного трансферу.

[\(вгору\)](#)

Додаток 83

19.05.2017

В. Солов'єв, доктор економічних наук, заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу проблем інноваційного розвитку економіки Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України

Наука в «потрійній спіралі»

Відповідно до загальноприйнятої теорії та загальновизнаної практики сучасного соціально-економічного розвитку держави, за розумного управління доступними матеріальними та інтелектуальними ресурсами,

відбувається поступове зближення інтересів влади, бізнесу та науки і освіти. Це – реалізація принципу т. зв. потрійної спіралі. Практика показує, що без цього зближення встигнути за темпами світового прогресу неможливо. Індикатором наявності взаєморозуміння й готовності діяти за єдиним планом усіх перелічених діяльних груп є створення організацій, засновники яких – стейкхолдери всіх трьох «спіралей». Одним з типів таких організацій є, наприклад, технопарки ([Дзеркало тижня. Україна](#)).

А як усе складається з цією спіраллю в Україні?

Судячи з висловлювань високопосадовців, жодних проблем у нас із цим немає. Принаймні презентуючи на засіданні урядового комітету Стратегію розвитку високотехнологічної індустрії для України до 2025 р., міністр економічного розвитку і торгівлі, схвалюючи цю стратегію, сказав: «Насправді Україна має практично всі інститути інноваційного розвитку: венчурні фонди, бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій, технологічні та наукові парки, технологічні кластери. Однак їхня діяльність системно не координується».

Хотілося б заперечити. По-перше, 90 % названих організацій усіх типів існують в Україні у вигляді муляжів, а по-друге, ніде у світі їхня діяльність не координується, тим паче системно, державою. За такої характеристики стратегії доводиться констатувати, що вона не тільки не здатна сприяти розвитку високотехнологічної індустрії, а, навпаки, гальмуватиме цей процес. Звичайно, деякі галузі вітчизняної промисловості, як показують наші дослідження, можуть розвиватися досить швидко (тільки, на жаль, не на основі вітчизняних технологій), і уряд, показуючи на них, стверджуватиме, що стратегія працює. А інші галузі залишаться, у найкращому разі, в стані застою, але ніхто цього принципово не помічатиме, аби не псувати собі настрою.

Щоб управляти таким складним процесом як технологічний розвиток, треба бути в цій справі експертом. Етимологія слова «експерт» – той, хто знає з досвіду. Наші високопоставлені представники міністерств з досвіду знають, у найкращому разі, як ефективно управляти фірмою, але аж ніяк не державою. Звичайно, можна з кимось порадитися і поступово набратися бодай мінімально необхідних знань. Але правильно обрати експертів, які знають з досвіду, як управляти економічними агентами в інтересах держави, – теж непросте завдання.

На Заході є стандартна система звернення урядів за консультаціями до університетів, державних лабораторій і консалтингових компаній, у яких працюють представники тих самих університетів і лабораторій. У нас же вважають (ті, кому потрібна якісна експертиза державних проблем), що наша академічна наука (включаючи університетську) нікчемна й нічого доброго поради не може. Консалтингових компаній, які мають тривалу позитивну історію, у нас теж практично немає. Тому шукають правди за кордоном.

Там, утім, фахівці відповідальніше ставляться до своїх знань і, відповідно, до своєї ролі експертів. Тверезо оцінюють ситуацію і дають

цілком розумні рекомендації, але, зрозуміло, виходячи з власного досвіду й знань. І ефективність їхніх рекомендацій могла би бути високою, якби наш розвиток якимось корелював з їхнім досвідом. А в реальності вийшло, що хоча торішню оцінку незалежними іноземними експертами стану інноваційної системи України можна визнати достатньо справедливою та обґрунтованою, реалізація «Рекомендацій щодо створення сприятливих умов для побудови інноваційної економіки в Україні» (№24–30) є досить сумнівною, а то й неможливою.

Процес «реформування» науки, який ми нині спостерігаємо, – це спроба змусити вченого діяти за вказівкою ззовні. Причому серед цього сонму тих, хто вказує, чимало представників з числа активних дослідників, але, як правило, не задоволених власним кар’єрним становищем: не отримав омріяної престижної премії, не вдалося стати членом-кореспондентом і т. п. Такі активісти не спроможні аргументувати наукові претензії до керівництва академії, просто шукають винних у тому, чому академія не залишилася дотепер такою самою авторитетною, як за часів СРСР.

У DT.UA нещодавно було опубліковано статтю О. Демченка «Без компаса й вітрил дрейфує українська наука» з гострою критикою на адресу керівництва Національної академії наук. Якби автор був краще знайомий з теорією організації наукової діяльності (а це не проста наукова дисципліна), можливо, він би скорегував деякі свої аргументи. Водночас хочу зазначити, що назва статті дуже символічна. І, що головне, – відповідає дійсності. Уже понад 25 років таким є режим існування української науки. Однак попри те, що українській науці не тільки не проклали курсу до соціально-економічних проблем, які потребують вирішення, її позбавили й вітрил – напевно, щоб наука не стала керованою. Саме так символічно можна оцінити 25-річну історію боротьби знерухомленої української науки з політичними тайфунами і цунами. Але, на загальне здивування, українська наука досі жива і навіть час від часу показує результати, як кажуть, світового рівня. Виходить, капітан нашого дослідного судна виявився мудрим і цілеспрямованим. Звичайно, і капітан, і команда не вічні і потребують заміни, але як це зробити «без вітрил і без компаса» так, щоб не завдати непоправної шкоди «матчастині» корабля і всьому науковому співтовариству?

Мені здається, що більшість членів вітчизняної наукової спільноти розуміє причини глибинних процесів розриву між можливостями науки і рівнем наукового забезпечення розвитку вітчизняної економіки, але обговорювати в засобах масової інформації вважають за краще другорядні події внутрішнього наукового життя. Звичайно, плагіат – це явна крадіжка, але кишенькові злодії ніколи не були законодавцями економічних відносин, а почастищення кишенькових крадіжок завжди було лише наслідком невдалої економічної політики. Будь-яку крадіжку потрібно просто карати за законом, а не смакувати подробиці шахрайства на сторінках газет. Натомість більш важливо ретельно розібратися в причинах відлучення науки (разом з освітою) від її експертної функції та заохочення зростання в нашій країні питомої ваги

низькотехнологічного виробництва. На жаль, в обговоренні причин украї незадовільного процесу інтеграції науки в єдиний дослідний європейський простір слабо беруть участь громадські наукові організації. Проте ми продовжуємо «в кулуарах» багато говорити про інтеграцію з Європою, у тому числі й у сфері наукових досліджень та інноваційного розвитку. І є надія, що цей процес розпочнеться, але тільки тоді, коли в нас будуть однакові з європейцями цінності. Для цього потрібно нарешті усвідомити, що, крім цінностей науки, цінностей бізнесу, цінностей влади, є цінності, які поєднують владу, науку та бізнес у систему, яку називають «потрійною спіраллю».

([вгору](#))

Додаток 84

19.02.2017

І. Підоричева, к. е. н., завідувач відділу Інституту економіки промисловості НАН України

Back to the Future. Як депресивному промисловому регіону використати індустріальну спадщину на свою користь, зробивши ривок у майбутнє?

Проблема структурно-технологічної відсталості вже давно стоїть на порядку денному в промислових регіонах України, а сьогодні через масштабний військовий конфлікт особливо гостро проявляється у східних областях. Виходом зі сформованої ситуації може бути регенерація промислових територій, зміна акцентів в економічній політиці на користь формування інноваційного промислового виробництва ([Дзеркало тижня. Україна](#)).

Світова практика налічує чимало прикладів зміни парадигм розвитку промислових територій. Але однією з найуспішніших вважається реструктуризація Рурського регіону, який зазнав докорінної структурної перебудови від первісної вугільно-металургійної спеціалізації до більш диверсифікованої сервісної економіки. Відтоді минуло майже двадцять років, а методи оздоровлення Руру й досі залишаються актуальними. Їх вивчають у різних країнах як наочні прийоми для подальшого відтворення, що становлять інтерес і для України.

Історична довідка

У повоєнних 1950-х роках економіка Німеччини відновлювалася стрімкими темпами; це явище отримало назву німецького «економічного дива». Рурський регіон зробив вагомий внесок у досягнення таких результатів. На той час він переживав період економічного підйому, індустріального розквіту і по праву вважався індустріальним серцем Німеччини. Високі заробітки приваблювали робітників з усього світу. У результаті масова міграція до Руру привела до різкого збільшення

чисельності населення: з 1950-го по 1961 р. – на 23,5 %, досягнувши 5,67 млн осіб.

Індустріалізація регіону почалась у XIX ст. і тривала понад сто років. Вугільні шахти і сталеплавильні заводи будували вздовж річки Рур на півдні, поступово переходячи на північ, перетинаючи річку Емшер.

Однак у 1960-х роках ситуація почала змінюватися: запаси вугілля вичерпувалися, його видобуток обходився дедалі дорожче, підприємства ставали дедалі збитковішими і поступово виводилися з експлуатації. Робочі місця втратили більш як 600 тис. осіб, рівень безробіття став одним із найвищих у Німеччині – 13 %.

Як наслідок, процвітаючий регіон перетворився на маргінальну забруднену територію із сірим ландшафтом, горами породи і шлаку, трубами і домнами, а річка Емшер, куди скидалися виробничі води, стала стічною каналом.

«Оновлення зсередини»

Такою виглядала історія регіону, коли у 1989 р. відкрилася *Міжнародна будівельна виставка «Емшер Парк» (International Building Exhibition (IBA) at Emscher Park)*. Назва «Емшер Парк» символізувала мету виставки – змінити якість міського середовища та ландшафту північної частини Рурського регіону (в районі річки Емшер) за десять років.

Міжнародна будівельна виставка не була виставкою у класичному розумінні цього терміна. Насправді вона символізувала німецьку традицію організовувати такі "виставки" для пошуку найкращих рішень міських та архітектурних проблем шляхом залучення найкращих зарубіжних експертів, фахівців і презентації цих рішень широкій громадськості.

По суті, оголошенням про відкриття *IBA Emscher Park* місцева влада запрошувала відомих архітекторів, дизайнерів, інших фахівців до участі у процесах регенерації «Емшер Парку». Це також було свідченням того, що влада бере на себе серйозні зобов'язання щодо реалізації проекту на наступні десять років.

Програму дій *IBA Emscher Park* було опубліковано разом із меморандумом під назвою «*Workshop for an old industrial Region*», в якому викладались основні принципи майбутньої роботи та *віталась участь у проекті всіх верств населення*. У результаті всі без винятку 17 муніципалітетів (місцевих адміністрацій) Рурського регіону – міста Ессен, Дортмунд, Дуйсбург, Бохум, Гельзенкірхен, Оберхаузен та інші – приєдналися до цього процесу.

Для керівництва проектом уряд створив *спеціальне державно-приватне агентство (IBA Ltd)* – невеличку за штатом (близько 30 осіб) організацію, роль якої полягала у тому, щоб ініціювати обговорення, проведення семінарів і конкурсів найбільш цікавих, нестандартних ідей та ініціатив (які потім втілювалися в проектах) з метою спростити бюрократичні процедури за проектами і допомагати в отриманні державного фінансування. Тобто *IBA Ltd* виступала своєрідною «надбудовою», регулювальником усіх процесів.

Очолив *IBA Ltd* відомий тоді політик Карл Гансер, харизма і лідерські якості якого значною мірою посприяли успішному завершенню проекту «Емшер Парк».

Спектр проектів: від повсякденних до вражаючих

Проекти групувалися за п'ятьма напрямками: 1) створення ландшафтного парку Емшер (*Emscher Landscape Park*); 2) екологічне оздоровлення річкової системи Емшер; 3) нове використання промислових об'єктів – колишніх шахт і сталеливарних заводів – замість їх руйнування; 4) створення нових робочих місць; 5) розвиток нових форм житлового будівництва і муніципальних районів відповідно до високих екологічних і естетичних стандартів.

Серед проектів були як повсякденні, невеличкі, так і ті, що дивували своєю ідеєю, вражали уяву, а в майбутньому стали справжніми символами «Емшер Парку».

Одним із таких проектів стало **перетворення найбільшої вугільної шахти Рурського регіону «Цехе Цольверейн» (*Zeche Zollverein*)** (місто Ессен), на території якої розміщувалося близько двадцяти різних споруд, **на центр промислового дизайну, творчості та відпочинку**. Шахта стала справжнім уособленням сучасної промислової архітектури; щороку її відвідують близько 1,5 млн туристів, а у 2001 р. вона включена до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.

І дійсно, тут є чому дивуватись і чого вчитись одночасно. Занедбані промислові споруди та адміністративні приміщення шахти було повторно використано, однак уже як культурні об'єкти. Їх реставрували в такий спосіб, щоб зберегти індустріальний колорит і водночас вселити в них дух сучасності, креативності. Втілена ідея еkleктизму у відродження колишнього вугледобувного підприємства та перетворення його на сучасний культурний центр зробила «Цехе Цольверейн» найвідомішим індустріальним пам'ятником Рурського регіону.

Сьогодні у приміщеннях шахти розміщуються музеї (зокрема, музей «Дорога вугілля», в якому можна ознайомитися з умовами праці шахтарів і технічним оснащенням шахти; музей дизайну Red Dot, серед експонатів якого – товари широкого вжитку, які стали лауреатами премії *Red Dot Design Award*; музей кераміки *Margaretenhöh*); виставки (серед яких «Палац проектів Іллі Кабакова» – американського художника українського походження); кафе (одне з них приймає відвідувачів у приміщенні колишньої вуглемийки поблизу інформаційно-касового центру) і ресторани (є такий, що вбудований у стару котельню шахти); басейн, який узимку перетворюється на льодовий каток, та ін. Жодна деталь не залишилася поза увагою архітекторів, навіть відкрита територія шахти виглядає як справжній атракціон.

Ще одним символічним проектом *IBA Emscher Park* є **Науковий парк Рейн–Ельба (*Rhein Elbe Science Park*)** у місті Гельзенкірхені Науковий парк було створено на базі сталеливарного заводу, який припинив свою діяльність

у 1984 р. і залишався занедбаним протягом п'яти років, аж поки 1989-го не було вирішено використати його площі під науковий парк. За задумом, вінмав створити підґрунтя для сталого розвитку «неакадемічного», «ненаукового» Рурського регіону, сприяючи виникненню в його середовищі нових видів діяльності, не пов'язаних виключно з важкою промисловістю.

Історія Гельзенкірхена стала визначальною при виборі спеціалізації наукового парку. В період індустріального розквіту енергопостачання для виробництва сталі було одним з основних двигунів розвитку місцевої економіки; і Гельзенкірхен називали «містом тисячі вогнів» (*the city of a thousand fires*). Під егідою наукового парку було вирішено поєднати традиційну енергетичну галузь із сучаснішими високими технологіями і розвивати в його межах сонячну енергетику.

На даху будівель установили одну з найпотужніших у світі сонячних електростанцій, у будівництво якої Європейський Союз, земля Північний Рейн-Вестфалія і компанія *RWE Energy AG* інвестували близько 6 млн євро. Сонячна електростанція надає місту очевидні переваги: вона може покривати потреби в енергії 40 домашніх господарств з чотирьох осіб на рік, дозволяє зменшити на майже 4500 т викиди CO₂ протягом усього терміну експлуатації. Таким шляхом «енергетичне місто» перетворилося на «сонячне місто» (*the Solar City*).

Креативність мислення, готовність до змін і пов'язаних із цим ризиків забезпечили передумови для втілення таких проектів у життя. Недаремно слоган *IBA* звучав як «*Майстерня майбутнього в старих промислових зонах*». Адже від самого початку метою *IBA* було не просто відродити промислові об'єкти, будівлі та підправити зіпсований краєвид, виставка мала оновити дух регіону, зробити культурний переворот, не відмовляючись при цьому від індустріальної історії регіону, зберігаючи його спадщину та своєрідність, поєднуючи старе і нове, минуле і майбутнє. Тому силу доводилося шукати у слабкостях, а майбутнє – у труднощах.

Досягнення IBA Emscher Park

За десять років *IBA Emscher Park* реалізувала 123 проекти із загальним обсягом інвестицій 2,5 млрд євро, з яких одну третину профінансував приватний сектор; очищено 300 кв. км зелених насаджень, побудовано 17 технологічних центрів, 6 тис. квартир, відновлено чимало індустріальних пам'ятників.

Результати докорінних структурних змін в економіці Рурського регіону проілюстровано графічно (*див. рис. 1–3*). Цифри говорять самі за себе – за 50 років кількість шахт, які вели видобуток вугілля в регіоні, скоротилася в 23,5 разу, а чисельність шахтарів зменшилась у 16,8 разу. Кардинально змінилося співвідношення зайнятих у промисловості та сфері послуг: у 2005 р. на вугільних і металургійних підприємствах, разом узятих, працювало трохи більше 60 тис. осіб проти 720 тис. осіб у 1957-му. Індустріальний Рур перетворився на справжній центр знань, технологій і послуг.

Рис. 1.

Добыча угля в Рурском регионе

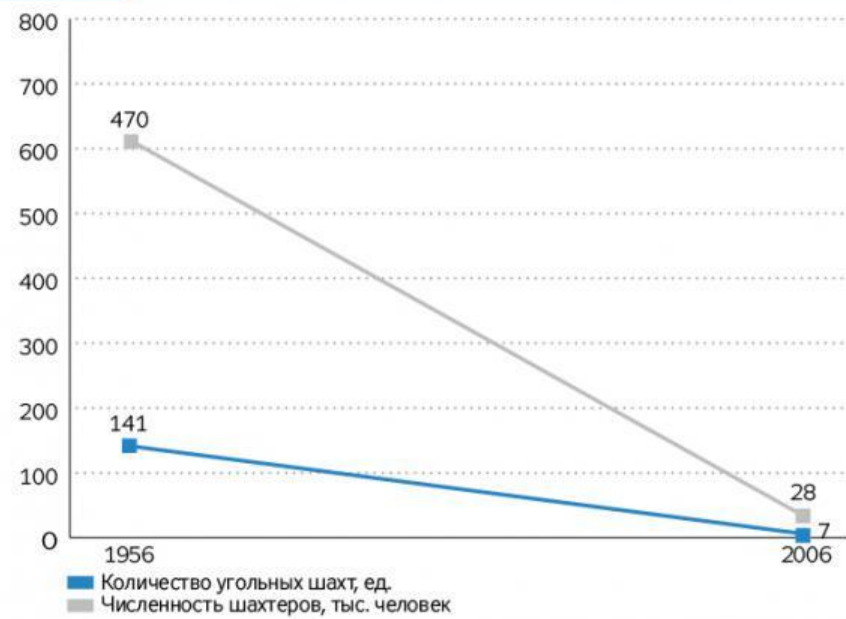
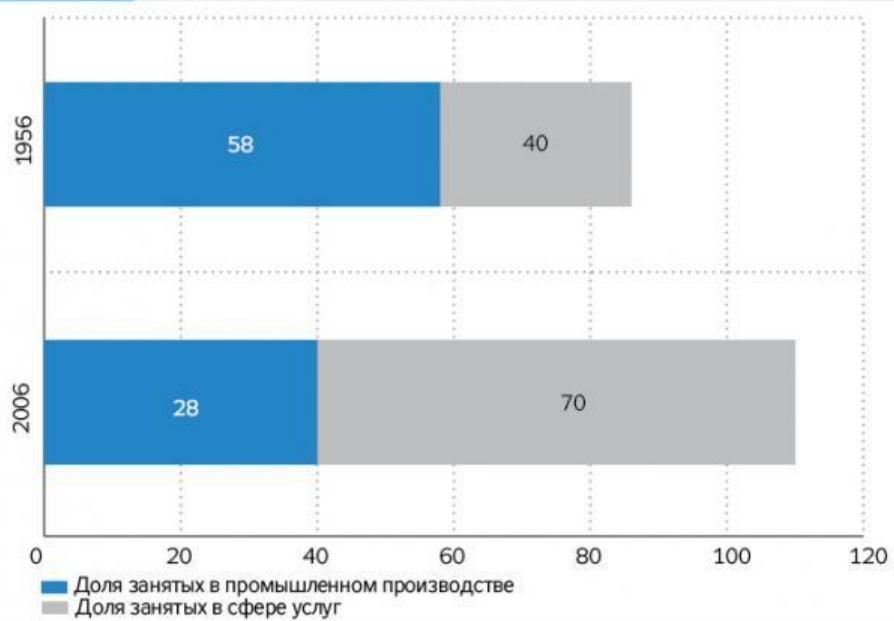

Рис. 2.

Соотношение занятого населения Рурского региона в промышленном секторе экономики и сфере услуг, %

На тлі скорочення кількості вуглевидобувних підприємств значно збільшилася кількість освітніх установ. І це враховуючи, що до 1963 р. у регіоні не було жодного університету, *University of Bochum* став першим. Сьогодні Рурський регіон вирізняється високою щільністю освітніх закладів: у його межах діє більш як 20 університетів, в яких навчається понад 150 тис. осіб, що у сто разів більше, ніж 1956-го.

Варті уваги підходи

Підбиваючи підсумок, необхідно зазначити, що *IBA Emscher Park* є унікальним у своєму роді проектом, який, звісно, не може бути калькою для інших промислових територій, які потребують структурних змін. Цього не варто й прагнути.

Тим не менш, окремі прийоми, застосовані в його межах, залишаються актуальними для вивчення донині та можуть становити інтерес для відтворення на теренах інших країн, у тому числі України. Вони полягають у такому.

По-перше, від самого початку уряд чітко визначив, що процес за проектом має ґрунтуватися на *політичному консенсусі, участі в ньому всіх зацікавлених сторін*; томудосягнення консенсусу було визначальним фактором прийняття проектів.

По-друге, виставка поєднувала зовсім різні, автономні проекти, розглядаючи кожен із них у взаємозв'язку з іншими, з точки зору загальної картини майбутнього, стратегії розвитку регіону. Це у сукупності дало змогу отримати ефект синергії – значно більший, ніж проста сума від реалізованих проектів.

По-третьє, основну увагу було сфокусовано на *якості проектів*: усі роботи, що пропонувалися проектувальниками та архітекторами, – від

будівництва житла і озеленення прилеглої території до реконструкції промислових об'єктів – виконувалися лише після конкурсного відбору. Нерідко між собою змагалися команди найвідоміших архітекторів, інженерів і художників. Критеріями відбору проектів, окрім рівня якості, також виступали *професіоналізм учасників і перспектива створення нових робочих місць*. Так, лише завдяки бізнес-районам було створено близько 5 тис. робочих місць.

По-четверте, індустріальне минуле регіону не заперечувалось, а сприймалось як даність, не як те, що треба подолати, а як невіддільна складова ідентичності, унікальності регіону. Завдяки цьому старі промислові об'єкти нерідко зберігали свою форму, змінюючи лише свої функції та ролі.

По-п'яте, організація, яка керувала проектом, – *IBA Ltd* – була не урядовою структурою, а державно-приватним агентством, що належало землі Північний Рейн-Вестфалія. До складу *IBA Ltd* входили представники різних політичних сил і соціальних груп. Це було важливо, оскільки «інституційна відсталість», «багатошаровість політичної системи управління», за виразом відомого британського урбаніста, одного з провідних сучасних фахівців з міського розвитку Чарльза Лендрі (*Charles Landry*), «тривалий час блокували процеси модернізації». У державно-приватному статусі агентство отримало реальну можливість подолати застій, пасивність та інертність мислення політиків, які у більшості випадків не були зацікавлені в модернізації, оскільки це суперечило їх інтересам.

Справді, в результаті модернізації, творчого руйнування або креативної деструкції за Й. Шумпетером відбуваються зміни існуючого балансу влади, політична еліта втрачає важелі управління та можливості впливати на перерозподіл ренти. Як наслідок, вигодонабувачами стають зовсім інші суб'єкти. Усвідомлюючи це і не бажаючи втрачати владу, політична еліта буде всіма можливими шляхами опиратися змінам, виступаючи, за термінологією французького соціолога Алена Турена (*Alain Touraine*), антимодернізаційною силою в країні.

Складнощі та ідейно-ціннісний аспект

Поряд із перевагами під час реалізації проекту, звісно, виникали і проблеми. Головна з них полягала у необхідності змінити менталітет місцевих жителів, їх уявлення щодо майбутнього регіону, але вже не в ролі індустріального гіганта, а як такого, що розвивається за «постіндустріальними» принципами, віддаючи належне сфері послуг, високим технологіям і креативним індустріям. Цю проблему можна було передбачити від самого початку.

Адже, як відомо, старі промислові регіони за визначенням мають низький потенціал до відновлення, «...інакше, – як зазначає Чарльз Лендрі, – вони своєчасно уникнули б занепаду». Вчений наголошує, що промислова культура не так уже й легко перетворюється на постіндустріальну. «Робітники, виховані в покірності під крильцем у великих корпорацій, не

можуть за одну ніч – і навіть за десять років – перетворитися на людей підприємливих і тих, що покладаються на свої сили».

На цю ж особливість звертає увагу і уродженець міста Бохума Ельмар Вайлер (*Elmar Weiler*), який не з чуток знайомий із місцевим менталітетом. Е. Вайлер є віце-президентом *University of Bochum*, лауреатом премії Лейбніца (*the Leibniz Prize*), що присуджується найкращим дослідникам, які працюють у Німеччині. Він говорить, що жителі регіону виростили у колективному середовищі, у них не виникало потреби самостійно приймати рішення, йти на ризик, оскільки підприємства забезпечували їх роботою, а держава підтримувала у скрутні хвилини.

Ельмар Вайлер перелічує фактори, які відіграли визначальну роль у формуванні менталітету Рурського регіону: робота на шахтах і сталеливарних заводах означала перемогу над природою у важких умовах руками, а не розумом; швидкий підйом регіону супроводжувався таким же швидким його занепадом; вирішальне значення для виживання мали солідарність, взаємодопомога; виживання залежало від державної підтримки. *У людей з таким менталітетом завжди виникають, за його висловлюванням, «проблеми з польотом»,* тому зазвичай тут потрібні зовнішні імпульси. Без них шахтарі і металурги не зможуть швидко перелаштуватися на роботу у конкурентному середовищі, що закономірно викличе соціальну напруженість і консервацію економічного відставання. До речі, *зміна навиків і знань осіб і організацій (unlearning process), поряд зі зміною галузевої структури, віднесена Організацією економічного співробітництва та розвитку до завдань, які мають першочергово вирішуватися у промислових регіонах.* Такий висновок зрозумілий, оскільки генерація та подальша імплементація нових ідей і сенсів у ретроградному, реакційному середовищі неможлива.

Тому закономірно, що перебудова менталітету населення Руру потребувала тривалої кропіткої роботи. Врешті-решт зусилля себе виправдали. Під час фінальної презентації проекту в 1999 р. можна було побачити не лише команду *IBA Ltd*, архітекторів, проектувальників, дизайнерів, а й тисячі добровільних учасників — пересічних жителів, готових відповідати за проект.

Вирішальну роль у цьому відіграло шанобливе ставлення *IBA Ltd* до сформованої системи цінностей, ідейних переконань, способу життя місцевого населення. Не одне десятиліття робітникам прищеплювалося почуття власної гідності, значущості, незамінності для регіону. Тому той факт, що дорогі їм символи індустріальної епохи – шахти і заводи – прославляються як культурні об'єкти, дало можливість робітникам подолати відчуття непотрібності та зберегти свою ідентичність.

Однак досі у регіоні продовжує проявлятися історична спадщина. Наприклад, не таким поширеним, як в інших частинах Німеччини, є дух підприємництва, тут рідко можна зустріти студентів, які скажуть: «Я просто буду рухатися вперед і робити свою справу, і я впевнений, що з цього щось

вийде». Проте *особлива культура Рурського регіону має і свої переваги*. В регіоні, розвиток якого великою мірою залежить від робітників та іммігрантів, легше піднятися соціальними сходами, ніж у традиційних німецьких районах середнього класу. Жителі вирізняються згуртованістю і солідаризмом. «Ми – глобальне село, – говорить Е.Вайлер, – у нашому регіоні люди зі 140 релігійних громад і більш як 100 країн демонструють, як жити разом у злагоді».

Спадщина IBA Emscher Park

Натхненні досвідом *IBA Emscher Park*, муніципалітети спільно з приватним сектором запустили ряд нових проектів. Показовими серед них були вже згаданий *Solar City Gelsenkirchen*, а також *E-City Dortmund*.

Проект *E-City Dortmund* було ініційовано у відповідь на рішення промислового концерну *Thyssen-Krupp* закрити місцеві сталеливарні заводи. Щоб компенсувати наслідки цього рішення і втрату населенням робочих місць, влада міста, *Thyssen-Krupp*, консалтингова фірма *McKinsey* і деякі місцеві організації сформулювали бачення майбутнього міста, виклавши його у гаслі: «Зміцнювати сильні сторони, інвестувати, а не субсидувати, та ініційувати пілотні проекти державно-приватного партнерства».

Оскільки протягом тривалого часу промислове виробництво, інформаційні технології та логістика відігравали в Дортмунді провідну роль, спільні зусилля учасників проекту сконцентрувалися на використанні переваг цих секторів і створенні нових робочих місць на їх перетині (зокрема, в е-логістиці та робототехніці). У такий спосіб передбачалося перетворити Дортмунд зі «стальтауна» (*steeltown*) на електронне місто (*e-city*).

У грудні 2007 р. за ініціативою 35 міст і трьох округів (а сьогодні до них приєдналися ще шість міст) ініційовано програму сталого міського та регіонального розвитку не окремої частини, а всього Рурського регіону на наступне десятиліття. Вона отримала назву «*Концепція Рур*» (*Concept Ruhr*). За результатами програми заплановано реалізувати 373 проекти (а у подальшому ще 135 проектів) із загальним обсягом інвестицій на суму більш як 10 млрд євро. Окреме місце серед них займають проекти із скорочення споживання енергії; у цьому напрямі здійснюються певні дослідження. Зокрема, *Геотермальний центр*, створений у 2005 р. на базі Університету прикладних наук Бохума (*Bochum University of Applied Sciences*), займається дослідженнями геотермальної енергії як відновлюваного її джерела.

До речі, модельним містом Рурського регіону, який зробив ставку на енергоефективність, вважається Боттроп (*Bottrop*); він зобов'язався скоротити споживання енергії наполовину до 2020 р.

Сьогодні, як і раніше, Рур представляє собою потужний економічний центр. У ньому базуються 13 із 50 найбільших німецьких компаній, працюють близько 2,2 млн осіб, виробляється 5,6 % ВВП Німеччини. Сталеливарне виробництво, хімічна промисловість, великі електростанції,

виробництво автомобілів, електронна промисловість, охорона здоров'я – з усього цього складається економічний потенціал регіону.

Інтерес для України

При розгляді шляхів вирішення проблем українських промислових регіонів через призму досвіду славнозвісного Рурського регіону закономірно постає питання, чи можна відтворити в Україні такі успішні прийоми оздоровлення промислових територій, враховуючи, що часові інтервали трансформаційних процесів у країнах різні, та й виклики, що стояли на той час перед економікою Німеччини, непорівнянні із сьогоденними проблемами, зокрема східних областей України. Звісно, окремі прийоми можуть бути апробовані на наших теренах, оскільки не йдеться про просте копіювання чи тиражування зарубіжного досвіду.

Тим більше, що українська практика говорить сама за себе. У Донецьку у 2010 р. на території колишнього заводу з виробництва ізоляційних матеріалів було створено неприбуткову недержавну платформу сучасної культури – фонд «Ізоляція» – проект, відкритий для всіх видів творчого вираження. У 2014 р. після озброєного захоплення території колишнього заводу фонд переїхав до Києва і наразі розміщується на території Київського суднобудівного заводу та продовжує реалізовувати культурні проекти, підтримувати креативно мислячих особистостей.

Звертаючи увагу на світовий досвід, варто завжди пам'ятати слова давньогрецького історика Фукідида: «Місто – це люди, а не стіни». А всі люди – різні, тому і міста різні. Кожна промислова територія по-своєму унікальна і неповторна. Тому, вивчаючи моделі їх перетворення на якісно інші простори, слід обов'язково враховувати цей фактор. Незважаючи на те, що проблеми багатьох промислових територій багато в чому схожі, їх рішення не можуть бути однаковими.

Наведений досвід Руру цікавий насамперед своїми нестандартним, креативним підходом до відновлення занедбаних промислових територій з метою забезпечити їх розвиток на принципах збалансованості та інклюзивності.

Українцям також треба починати мислити творчо, масштабно і нешаблонно. Як говорить провідний фахівець у сфері мотивації Девід Шварц, не важливо, з чого ви почнете, головне – куди ви прямуєте.

([вгору](#))

Додаток 85

25.05.2017

Прошкин О.

Британія на третьем месте в мире по инвестициям в биотехнологии

Великобританія являється третьим по величине мировым центром по инновациям в биотехнологиях. Британская ассоциация биоиндустрии (BIA)

заявила, що в 2016 г. отрасль привлекла £681 млн венчурного капитала, пишет The Telegraph (24news.com.ua).

Британия стремится догнать Сан-Франциско и Бостон – два ведущих мировых центра наук о жизни, и у нее это неплохо получается. Британские биотехнологические компании в прошлом году привлекли в общей сложности £1,13 млрд, из которых £681 млн приходился на финансирование от венчурного капитала и £105 млн было получено на IPO.

По данным VIA, британская биотехнологическая отрасль получила больше венчурного финансирования, чем любая другая в Европе. £681 млн – это больше, чем у Сан-Диего – £495 млн, но все еще меньше, чем у Сан-Франциско – £1,5 млрд и Бостона – £1,6 млрд.

.По словам исполнительного директора VIA С. Бейтса, существует глобальный спрос на улучшение здравоохранения, и у страны есть научная база, которая позволит создать качественные инновации.

Великобритания активно старается инвестировать в технологические разработки. Так, в 2015 г. британские инвестиции в R&D составили £20,9 млрд. Страна планирует вложить £17,3 млн на исследования в области ИИ и робототехники и £2 млрд в целом на поддержку науки.

([вверх](#))

Додаток 86

23.05.2017

Остаточний проект Енергетичної стратегії України до 2035 року буде презентовано найближчими тижнями, - Володимир Кістіон

23 травня на засіданні Управляючого комітету під головуванням віце-прем'єр-міністра В. Кістіона було схвалено проект Енергетичної стратегії України до 2035 р. ([Урядовий портал](#)).

Віце-прем'єр наголосив, що відповідно до європейського вектору української політики необхідна зміна підходів до формування енергетичної політики, яка має відповідати принципам і практиці ЄС.

«У нашої держави є низка зобов'язань за нашими міжнародними домовленостями. Зокрема, необхідно імплементувати Третій енергетичний пакет, який передбачає – створення повноцінних ринків природного газу, електричної енергії, започаткувати ринкові умови торгівлі вугіллям», – зауважив В. Кістіон.

Він звернув увагу і на те, що відповідно до загальносвітових тенденцій необхідно збільшувати частку «зеленої» енергетики.

«Крім того, відповідно до Паризької кліматичної концепції та загальносвітових тенденцій енергетика має переходити на відновлювані джерела енергії. Тож Стратегія має передбачати зростання частки «зеленої» енергетики», – наголосив віце-прем'єр-міністр.

Він нагадав присутнім, що найважливіша та найамбітніша мета, яку ставить перед собою Уряд – це досягнення енергетичної незалежності України, і це має бути відображено у тексті Стратегії.

«Таким чином, документ має формалізувати політику держави, визначати завдання для досягнення цілей розвитку всього енергетичного сектору України та окреслити стратегічні орієнтири розвитку усього паливно-енергетичного комплексу України на період до 2035 року», – наголосив віце-прем'єр-міністр.

За результатами засідання Міністерство енергетики та вугільної промисловості має забезпечити погодження проекту у всіх причетних ЦОВВ.

«Проект Енергетичної стратегії України до 2035 року буде презентовано найближчими тижнями у профільному комітеті Верховної Ради. Після остаточного погодження ЦОВВ проект буде винесено на розгляд Кабінету Міністрів», – підсумував В. Кістюн.

([вгору](#))

Додаток 87

12.05.2017

Сергій Савчук: У Чернігові Держенергоефективності презентувало переваги заміщення газу та використання «чистої» енергії

Кожна область України, у тому числі й Чернігівщина, має чималий ресурсний потенціал для успішного заміщення газу та розвитку відновлюваної енергетики. Тому Держенергоефективності продовжує презентувати на місцях перспективи реалізації «зелених» проектів та закликати місцеву владу активізуватися у цій сфері. На цьому наголосив Голова Держенергоефективності С. Савчук, відкриваючи семінар з питань заміщення газу 12 травня у Чернігові ([Держенергоефективності України](#)).

Захід такого характеру проводиться за ініціативи Держенергоефективності та за підтримки Українсько-данського енергетичного центру вже вшосте в регіонах України.

«Агентство націлене зміцнювати співпрацю з місцевою владою. Потрібно розкривати інвестиційний потенціал Чернігівщини та спільними зусиллями презентувати інвесторам конкретні точки входу для проектів з виробництва електроенергії з енергії сонця, вітру, біомаси та води, проектів з когенерації, з вирощування енергокультур», – підкреслив Голова Агентства.

С. Савчук запевнив представників місцевих громад та бізнесу у тому, що проекти з відновлюваної енергетики – це стовідсоткове соціально-економічне зміцнення територіальних громад, активізація роботи малого і середнього бізнесу, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджетів. Долучення місцевих громад до розбудови ринку відновлюваних джерел енергії гарантує їм заробіток та економічний розвиток.

Крім того, завдяки активній роботі Держенергоефективності, в Україні на законодавчому рівні закріплені важелі залучення інвесторів до

фінансування проектів із заміщення газу. Мова йде про нещодавно прийнятий Верховною Радою Закон України від 21.03.2017 р. № 1959 щодо стимулювання виробництва тепла з альтернативних джерел енергії. Відповідно до цього Закону інвестор, який планує встановити, наприклад, твердопаливну котельню чи когенераційну установку на біомасі, матиме чітко визначений тариф на тепло з альтернативних джерел енергії на рівні 90 % від діючого тарифу на тепло з газу.

<...> Загалом, учасники семінару мали можливість розглянути законодавчі ініціативи у відновлюваній енергетиці, особливості виробництва тепла «не з газу», використання біомаси і біогазу, вирощування енергокультур, а також обговорити джерела фінансування проектів у цій сфері. Зокрема, про підготовку теплових мереж в умовах роботи ринку тепла поінформував член Біоенергетичної асоціації України В. Майстришин. Про особливості виробництва біопалива розповів завідувач відділом технологій вирощування енергетичних культур Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України О. Ганженко.

У ході семінару також було представлено і міжнародний досвід використання відновлюваних джерел енергії. Секрет успіху Данії у збільшенні споживання «зеленої» енергії розкрив А. Крістенсен, головний радник Українсько-данського енергетичного центру.

Загалом, у семінарі взяли участь понад 100 осіб: представники місцевих органів влади, виробники «зеленої» енергії, міжнародні експерти, представники агрохолдингів та компаній, потенційні інвестори, ЗМІ та усі ті, хто переконаний, що енергетичне майбутнє України за відновлюваною енергетикою.

Презентації спікерів за посиланням:

[«Законодавчі ініціативи у сфері альтернативної енергетики», Сергій Савчук, Голова Держенергоефективності](#)

[«Біогазові технології як реальна альтернатива природному газу та шлях до енергетичної незалежності України», Антон Нестеренко, Директор ТОВ «Німецькі біогазові технології»](#)

[«Особливості вирощування та використання енергетичних культур», Ганженко Олександр, зав.відділом технологій вирощування біоенергетичних культур Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН](#)

[«Проекти повного циклу: від сировини до постачання енергії», Руслан Блошенко, Директор з розвитку групи компаній «УкрТепло»](#)

[«Підготовка теплових мереж в умовах роботи ринку тепла», Володимир Майстришин, член Біоенергетичної асоціації України](#)

[«Можливість використання біомаси для виробництва теплової та електричної енергії в Чернігівській області», Вячеслав Антоненко, консультант НТЦ «Біомаса»](#)

[«Досвід Данії у використанні біомаси для виробництва теплової та електричної енергії»](#), Андерс Крістенсен, головний радник Українсько-Данського енергетичного центру

[«Міжнародний досвід підтримки «зеленої» енергетики та перетворення сміття в енергію на муніципальному рівні»](#), Оксана Панченко, консультант Проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»

[«Кредитування проектів відновлюваної енергетики»](#), Сергій Ситник, начальник відділення Чернігівської обласної дирекції АБ «УКРГАЗБАНК».

[«UAMAP– платформа підтримки інвестиційних проектів з енергоефективності та відновлюваної енергетики»](#), Юлія Усенко, голова Всеукраїнської агенції інвестицій та сталого розвитку.

(вгору)

Додаток 88

16.05.2017

Запорукою енергонезалежності України може стати створення парку відновлюваної енергетики у Чорнобилі

Зону відчуження Чорнобильської АЕС, непридатну для будь-яких видів діяльності через постійний радіаційний фон, Україна розраховує використати для будівництва сонячної електростанції. Її будівництво може повернути Чорнобилю статус потужного виробника електроенергії в Україні, але уже безпечного. Інвестпроект Solar Chornobyl розроблено Державним агентством України з управління зоною відчуження та Чорнобильським інститутом досліджень і розвитку. Його реалізація дозволить Україні до 2030 р. заробляти щорічно до 120–130 млн євро. Про це йшлося під час Другої міжнародної конференції «Зелена» модернізація економіки: виклики та можливості розвитку сонячної енергетики», що пройшла в ТПП України ([Торгово-Промислова Палата України](#)).

«Основна мета конференції – зміна парадигми ставлення до зони відчуження від «небезпечної» до «дружньої», сприяння розвитку сонячної енергетики та залученню вітчизняних та іноземних інвестицій, у тому числі у будівництво парку сонячної енергетики в зоні відчуження», – сказала О. Марушевська, керівник Офісу зі сприяння «зелених» модернізації економіки ТПП України.

На думку урядовців, депутатів, експертів, спорудження сонячної електростанції в зоні відчуження має низку переваг. Зокрема, це висококваліфікований персонал, який знається на роботі електростанції, та наявна система ліній електропостачання. Їх розміщення дає можливість приєднатися до єдиної енергосистеми із найменшими затратами. Також необхідно зважати на те, що саму територію не можна використовувати для ведення сільськогосподарських робіт ще тривалий період часу через залишкове радіоактивне забруднення.

«Інвестиційні пропозиції на будівництво сонячних електростанцій в зоні ЧАЕС надходять із Китаю, Німеччини, Ірландії, Данії, Австрії, Болгарії, Білорусі, а також із України.

За оцінками експертів, йдеться про виробництво в межах 2,5 тисяч МВт електроенергії. Ця величина співмірна з двома енергоблоками атомних електростанцій. Схоже на те, що багаторічні дискусії щодо використання земель зони відчуження нарешті переходять у практичну площину», – прокоментував О. Юхновський, голова комітету АПК при ТПП України.

Зразком для проекту Chernobyl Solar став досвід Білорусі, яка створила в Чорнобильській зоні найбільший сонячний парк – із 85 тис. сонячних панелей. Обсяг інвестицій у проект становив 24 млн євро.

Розмістити сонячні панелі планується на площі 2,5 тис га в південній частині 10-кілометрової зони відчуження Чорнобильської АЕС. Ділянки, на яких пропонується їх установити, розташовані поблизу існуючих ліній електропередач, що має суттєво знизити необхідні вкладення в інфраструктуру. До цих ліній можна підключити панелі сумарною потужністю 200 МВт, а після реконструкції і розширення мережі електропередач потужність можна збільшити до 1,2 ГВт.

Швидкість вітру у зоні відчуження дозволяє запустити також і вітрові електростанції. Вже є компанії, зацікавлені у реалізації проектів вітроенергетики на цій території.

<...> «Торгово-промислова палата України посилює потенціал, як платформа для побудови ефективного діалогу гравців ринку «зелених» послуг. Підвищення енергоефективності є необхідним як із економічної, так і екологічної точок зору. Поки українська економіка використовує непропорційно більшу частину енергетичної складової, ніж країни Європи. Втрати стають дедалі очевиднішими за умов високої вартості імпорту, забезпечення енергетичної безпеки, неконкурентоспроможних галузей промисловості й екологічної шкоди. Палата приділяє значну увагу розвитку даного напрямку та підтримує процес енергозбереження. Зараз у всіх регіональних ТПП ми створюємо так звані «зелені» офіси з метою зробити бізнес більш дружнім до довкілля. Вони надаватимуть підприємцям інформаційну та консультативну підтримку з питань «зеленої» модернізації економіки та промисловості, збалансованого природокористування, впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій, охорони довкілля», – розповів віце-президент ТПП України Р. Коробка.

Захід пройшов за підтримки програми сприяння «зелених» модернізації української економіки, що фінансується урядом Німеччини та реалізується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного агентства України з управління зоною відчуження та Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України.

(вгору)

Імплементація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця, Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Київ, 2016. – С. 88–91.

Перспективи розвитку ринку енергії з відновлюваних джерел в Україні в контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Підписання Угоди про асоціацію актуалізувало в Україні завдання з імплементації низки Директив ЄС щодо відновлюваної енергетики, зокрема Директиви 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел; Повідомлення Комісії від 10 січня 2007 р. «Дорожня карта для відновлюваних джерел енергії – Відновлювальні джерела енергії у XXI сторіччі: побудувати більш стабільне майбутнє», відповідно до якого частка енергії, що походить з відновлюваних джерел у загальному споживанні енергії, має становити 20 %, а частка енергії з ВДЕ у транспортному секторі має становити 10 %; Директиви 2004/8/ЄС про заохочення когенерації на основі попиту на корисне тепло на внутрішньому енергетичному ринку.

У рамках реалізації цих документів Україна зобов'язалася до 2020 р. досягти рівня 11 % енергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у загальній структурі енергоспоживання. Наприкінці 2014 р. було затверджено Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 р. (НПДВЕ), в якому і закріплено зазначену вище ціль (табл. 1).

Встановлення кількісних цілей розвитку відновлюваної енергетики, як і систематизація та узгодження регуляторних рішень у рамках єдиного документа, реалізацію якого передано в компетенцію єдиному профільному державному органу, насамперед мала би посприяти формуванню комплексної політики принаймні щодо трьох основних напрямів енергетичного використання відновлюваних джерел: виробництва електроенергії, тепла (передусім з біомаси) та моторного біопалива.

Національна індикативна ціль відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у валовому кінцевому обсязі споживання енергії до 2020 р., %

Використання енергії з відновлюваних джерел	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ВДЕ в системах опалення та охолодження	3,4	5,7	6,7	7,7	8,9	10,0	11,2	12,4
ВДЕ в електроенергетиці	7,1	7,6	8,3	8,8	9,7	10,4	10,9	11
ВДЕ у транспортному секторі	1,5	4,1	5	6,5	7,5	8,2	9	10
Загальна частка ВДЕ	3,8	5,9	6,7	7,4	8,3	9,1	10,1	11

Джерело: Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 р.

У 2015 р. частка електроенергії з ВДЕ в енергобалансі не перевищила 3 %. Хоча енергія з відновлюваних джерел і надає певні можливості диверсифікації енергоносіїв, проте потребує додаткових дій держави для забезпечення надійного та безперебійного енергопостачання. Ці додаткові дії є відповіддю на природні особливості у вигляді переривності енергії сонця та вітру, що може бути досягнуто зміною наявної інфраструктури, будівництвом резервних потужностей та подальшої інтеграції нових енергогенеруючих потужностей до наявної енергосистеми. Наразі основними проблемними питаннями щодо виробництва електроенергії є такі:

- обмежені можливості об'єднаної енергосистеми України щодо підключення новозбудованих об'єктів ВДЕ;
- ручне регулювання галузі в плані перерахунку ставок «зелених тарифів» у контексті зміни обмінного курсу;
- несприятливе інвестиційне середовище, девальвація гривні (та, як наслідок, надзвичайно дороге імпортоване обладнання), високі ризики ведення бізнесу, воєнні дії на території країни;
- очікувана зміна законодавства щодо функціонування ринку електроенергії з відновлюваних джерел (у разі ухвалення проекту закону України «Про ринок електричної енергії» основними ризиками є зниження коефіцієнтів зеленого тарифу, повернення до вимоги місцевої складової, встановлення відповідальності за баланс для виробників електроенергії з ВДЕ).

Виробництво тепла з біомаси з метою заміщення використання природного газу значно зросло у порівнянні з 2013 роком. Причиною цього стало підвищення цін на природний газ та електроенергію. Біомасою протягом 2014–2015 рр. було заміщено 1,93 млрд куб. м природного газу у

всіх секторах. Протягом 2015 р. було встановлено 752 МВт нових потужностей на біомасі, з яких 236,12 МВт – у промисловості та 176,84 МВт – в структурі теплокомуненерго. Лише протягом опалювального періоду 2014–2015 рр. було встановлено близько 600 МВт потужностей на біомасі.

Ринку виробництва та споживання теплової енергії з відновлюваних джерел до 2014 р. фактично не існувало через відсутність фінансового підґрунтя для його розвитку та продовження субсидування споживання природного газу населенням, підприємствами бюджетної сфери та житлово-комунального господарства. Значна частина вироблених в Україні з біомаси брикетів та пелет експортувалася до ЄС, проте експорт поступово зменшувався через зростання попиту на внутрішньому ринку та невідповідність вітчизняних пелет європейському стандарту ENplus.

Істотне підвищення тарифів на тепло дало можливість енергії з відновлюваних джерел, в тому числі з біомаси, конкурувати за ціною на ринку. Крім зростання цін на газ, іншою причиною стало встановлення адміністративних лімітів на споживання газу, зокрема на 30 % скорочення для промисловості, бюджетної сфери і житлово-комунальних господарств, 10 % – для населення. У 2015 р. було підвищено мінімальний тариф на газ для населення для опалення.

Зважаючи на збідніння переважної кількості населення внаслідок девальвації та економічної кризи, навіть встановлення лічильників може бути проблематичним, а зазначене підвищення тарифу може призвести до зниження платіжної дисципліни серед населення та зростання заборгованості за комунальні послуги. Зважаючи на те, що значна частина людей отримує субсидії, цей фактор діє як обмежувальний для встановлення будинкових лічильників обліку теплової енергії за кошти мешканців багатоквартирних будинків.

Протягом 2014 р. в Україні було ухвалено низку програмних документів, спрямованих на зменшення споживання природного газу та на його заміщення іншими видами палива, у тому числі ВДЕ. Цими документами, зокрема, передбачалося, що у разі виробництва тепла для населення різниця між тарифом на виробництво тепла на теплогенеруючих установках не з природного газу і тарифом на виробництво тепла для населення з використанням відновлюваних джерел енергії підлягає компенсації з державного бюджету. Також було запроваджено відшкодування частини тіла кредиту, залученого домогосподарствами на придбання котлів, що використовують будь-які види палива та енергії, крім природного газу. Відшкодування проводиться одноразово кожному позичальнику – фізичній особі в розмірі 20 % суми кредиту, але не більш як 12 тис. грн за кожним кредитним договором. У цій частині подальша політика повинна бути спрямована на:

– спрощення процедури землевідведення та проведення інших дозвільних процедур для будівництва котелень з біомаси;

- здешевлення когенераційного обладнання для підприємств шляхом відшкодування частини вартості обладнання (можливо, з частковим покриттям відповідних коштів з державного бюджету);
- визначення та запровадження зеленого тарифу для спільного спалювання біомаси з вугіллям та іншими видами викопного палива;
- гарантування збереження зеленого тарифу до моменту здачі станції (об'єкта) в експлуатацію;
- формування ключових елементів інфраструктури для твердого палива від етапу вирощування до заготівлі, переробки та постачання до кінцевого споживача; визначення правил відпуску/реалізації сировини/відходів лісового господарства державними лісгоспами.

Моторне біопаливо (біоетанол та біодизель) в Україні виробляється в незначних обсягах попри законодавчо визначену необхідність домішування біологічного компонента палива. Україні доцільно використовувати біопаливо з таких міркувань:

- а) завантаження спиртових і цукрових заводів (що часто виконують функції містоутворюючих об'єктів);
- б) виконання зобов'язань, взятих у рамках НПДВЕ;
- в) забезпечення сільгоспвиробників паливом власного виробництва, для створення доданої вартості на селі і формування внутрішнього ринку відповідної сільськогосподарської продукції – кукурудзи і відходів виробництва цукру (меяси). Додаткові переваги включають в себе певне поліпшення екологічної ситуації, а також незначне зменшення імпорту енергоносіїв з інших країн.

У 2014 р. було введено акциз на біоетанол, що зупинило розвиток цього сегмента ринку біопалива в Україні. Серед інших перешкод: недостатня матеріально-технічна база для виробництва біоетанолу в обсягах, необхідних для забезпечення 7 % домішування етанолу до бензину; відсутність контролю якості отриманої суміші і в цілому недостатній контроль якості нафтопродуктів в Україні; відсутність промислового виробництва моторного біопалива другого покоління; практична відсутність вимог до сировини, використовуваної для виробництва біоетанолу, на предмет відповідності критеріям сталого розвитку; відсутність стандартів якості сумішевих бензинів з часткою біокомпонентів понад 6 % і методів їх випробувань; відсутність інформаційних кампаній, які б відзначали екологічні переваги використання біопалива, безпеку його використання для автомобіля; відсутність контролю за дотриманням законодавства про домішування моторного біопалива. Реалізація функції контролю вимагає реформування ринку традиційного пального, зокрема зменшення як обсягу контрабандного палива, так і нелегальних виробництв палива на ринку України.

Для стимулювання зростання внутрішнього ринку біодизеля, а також для виконання положень, передбачених НПДВЕ, доцільно надавати низьковідсоткові кредити на придбання обладнання для його виробництва в Україні; стимулювання переходу до виробництва біодизеля з використаних

харчових масел, водоростей та іншої «альтернативної» сировини; проведення широких інформаційних кампаній з популяризації біопалива та стимулювання попиту на нього; налагодження системи обліку й контролю виробництва біодизелю в Україні; фінансові стимули для перекладу транспортних засобів на використання великих обсягів палива з відновлюваних джерел.

Загалом у частині розвитку ВДЕ Угода про асоціацію між Україною та ЄС може об'єктивно стати рушієм розвитку ринку енергії з відновлюваних джерел в Україні, а також створити передумови для ефективної адаптації вітчизняного законодавства до європейського. Через зростання цін на природний газ та електроенергію виробництво теплової енергії на основі біомаси отримало певні переваги. Моторне біопаливо практично не виробляється в Україні через недосконалість вітчизняного законодавства, без усунення якої імплементація Угоди про асоціацію України з ЄС не допоможе. Очікувана реформа ринку електроенергетики може негативно вплинути на розвиток ринку електроенергії з ВДЕ в Україні, а призупинення темпів зростання ринку енергії з відновлюваних джерел ускладнюватиме виконання положень як НПДВЕ, так і Стратегії сталого розвитку України до 2020 р.

([вгору](#))

Додаток 90

15.05.2017

100 % ВДЕ до 2050 року: за якими моделями може розвиватись Україна

12 травня у навчальному просторі Chasopys EduSpace Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьолля в Україні презентувало на експертному обговоренні «Попередні результати моделювання переходу на 100 % ВДЕ в енергосекторі України до 2050 року» ([Житло.in.ua](#)).

Насамперед Координатор проекту Представництва Фонду ім. Гайнріха Бьолля в Україні Ю. Огаренко розповіла окреслила основні цілі зустрічі. Вона нагадала присутнім, що перехід на відновлюванні джерела енергії – основна мета країн, які ведуть активну кліматичну політику.

Старший науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України О. Дячук представив прогнози, за якими може розвиватись енергетичний сектор нашої держави до 2050 р. Частка відновлюваних джерел енергії станом на 2015 р. складала 2,3 % у загальному постачанні первинної енергії, а рівень викидів парникових газів того ж року становив 32 % у порівнянні з показниками 1990 р. (базового для написання Очікуваних національно-визначених внесків України до Глобальної кліматичної угоди).

Відповідно до статистичних даних, О. Дячук виділив наступні сценарії розвитку нашої держави:

- базовий: рівень загального постачання первинної енергії з відновлюваних джерел сягатиме 3,2 %, рівень викидів парникових газів зросте до 74 % від базового року;
- безбар'єрний: рівень загального постачання первинної енергії з відновлюваних джерел сягатиме 24,7 %, а рівень викидів парникових газів зросте до 38 % від базового року;
- революційний: рівень загального постачання первинної енергії з відновлюваних джерел сягатиме 79,4 %, а рівень викидів парникових газів впаде до 10 %.

Представлені сценарії стали об'єктом активного обговорення серед представників галузевих громадських організацій та науковців у сфері енергетики.

Також під час заходу Начальник Департаменту перспективного розвитку НПЦР, НЕК «Укренерго» Д. Коваленко підняв питання стабільного функціонування електромереж при збільшенні частки ВДЕ в енергобалансі.

«Розвиток України за «революційним» сценарієм – це шлях до низьковуглецевого розвитку нашої країни, за яким ми зможемо досягнути енергетичної безпеки та захистити чисте довкілля для наших дітей», – зазначив аналітик житлово-комунальних та енергетичних програм Громадянської мережі ОПОРА Д. Кузнєцов.

([вгору](#))

Додаток 91

30.05.2017

Проект «Турбоатом» выдвинут на Госпремию

Работа ПАО «Турбоатом» по созданию оборотных гидроагрегатов Днестровской ГАЭС выдвинута на соискание Государственной премии Украины в области науки и техники в 2017 г. Об этом сообщили в пресс-службе предприятия ([STATUS QUO](#)).

«Днестровская ГАЭС – уникальный проект, над которым работали более 400 турбостроителей, направленный на повышение эффективности объединенной энергетической системы Украины. ПАО "Турбоатом" является пионером проектирования и производства этого вида оборудования среди стран СНГ», - отметили в пресс-службе.

Результатом данной работы является введение в эксплуатацию первого пускового комплекса крупнейшей в Европе Днестровской ГАЭС, который состоит из трех гидротурбин, разработанных ПАО «Турбоатом». Они являются одними из самых мощных гидромашин в мире. Каждая из турбин работает в двух режимах: турбинном и насосном. Главный конструктор гидротурбин А. Линник отметил: «Это первая в Европе обратимая гидромашинa, способная максимально выдавать в турбинном режиме 390 МВт, в насосном потреблять 420 МВт. КПД на турбинах Днестровской ГАЭС

значительно выше как в насосном, так и в турбинном режиме, чем на аналогичных оборотных машинах станций дальнего и ближнего зарубежья».

По словам первого заместителя генерального директора ПАО «Турбоатом» А. Черкасского, данная работа окажет колоссальное влияние на экономику Украины. «Энергетика нашей страны получила современное оборудование, что позволяет существенно снизить затраты на генерацию электроэнергии и позволит решить вопрос энергетической независимости государства», - отметил он.

Уникальность гидротурбин, разработанных «Турбоатомом», - в их огромных габаритах. При диаметре рабочего колеса более 7 метров и крышки турбины весом в 370 т появилась необходимость внедрения новых технологий, рассказали в пресс-службе.

В 2017 г. в литейном цехе ПАО «Турбоатом» для изготовления четвертого гидроагрегата впервые были отлиты цельными заготовки лопаток и лопастей. Ранее применялась технология сварочно-литых заготовок из частей. Главный инженер «Турбоатома» Г. Ищенко отметил, что это стало возможным благодаря проведенной модернизации и замене оборудования предприятий металлургической промышленности на формовочном, обрубном, термическом и литейном участках, переходе на новую технологию, основанную на фуран-процессе, использованию блочно-модульного комплекта оснащения.

Вся работа по техническому перевооружению производства была выполнена с 2008-го по 2016 год в ходе изготовления гидроагрегатов Днестровской ГАЭС.

«Днестровская ГАЭС должна стать важным стабилизирующим фактором национальной энергетики Украины, которая имеет острый дефицит в покрытии переменных составляющих суточных графиков нагрузок. ГАЭС будет нести до 30 % циклической нагрузки и существенно уменьшит ее колебания, улучшит качество вырабатываемой электроэнергии и, соответственно, повысит ее экспортный потенциал», - отметили в пресс-службе.

Решением, принятым на заседании научно-технического совета ПАО «Турбоатом» 28 марта 2017 г., работа «Создание оборотных гидроагрегатов Днестровской ГАЭС для повышения эффективности объединенной энергетической системы Украины» и творческий коллектив из 8 претендентов единогласно были выдвинуты для участия в конкурсе на соискание Государственной премии Украины в области науки и техники 2017 г.

[\(вверх\)](#)

31.05.2017

Пресная и соленая вода сможет на 40 % покрыть потребность мира в энергии

Ученые из Университета Пенсильвании, США, разработали технологию, которая позволяет вырабатывать электроэнергию в месте, где реки впадают в моря и океаны (24news.com.ua)

Эта технология основана на разнице между концентрациями соли в двух разных видах водных источников, объясняет участник исследования К. Горски. Эта разница способна вырабатывать достаточно энергии, чтобы покрыть 40 % потребностей всего мира.

Один из наиболее распространенных современных методов использования этого вида энергии, обратный осмос (PRO), выборочно позволяет воде проходить через полупроницаемую мембрану, не пропуская соль. Возникающее осмотическое давление превращается в энергию, вращающую турбину. Однако, основная проблема PRO в том, что мембраны быстро приходят в негодность, и их приходится часто менять.

Поэтому ученые взяли за основу два других метода, обратный электродиализ (RED) и емкостное смешение (CapMix), у каждого из которых тоже есть свои недостатки. Они построили проточную кювету, в которой два канала разделены анионообменной мембраной. В каждый канал помещен электрод, а в качестве токосъемника использовалась графеновая фольга. В один канал заливается соленая вода, в другой – пресная. Периодически меняющиеся места потоки позволяют вырабатывать электричество.

В результате новый метод позволяет вырабатывать 12,6 ватт на кв. метр, больше, чем каждый из составляющих его методов по-отдельности, но без их недостатков. «Две вещи заставляют этот метод работать, – говорит К. Горски. – Во-первых, есть соль, попадающая на электроды. Во-вторых, есть хлорид, проходящий через мембрану. Оба этих процесса вырабатывают напряжение».

По мнению ученых из Делфтского технического университета, гидроэнергия может обеспечить до трети всей мировой потребности в электроэнергии. К такому выводу они пришли, проанализировав 11,8 млн локаций, которые теоретически могут быть использованы для выработки гидроэнергии.

([вверх](#))

24.05.2017

Савенко С.

«Горючий лід». Нова ера для енергетики

Китай став першою в світі країною, що почала з морського шельфу видобуток гідрату природного газу – який розглядається як нове енергетичне

джерело і з часом зможе стати гідним конкурентом нафти та природного газу (FINANCE.UA).

Незважаючи на те, що собівартість видобутку нового палива ще досить висока, можна не сумніватися, що ми спостерігаємо черговий виток енергетичної диверсифікації, який, подібно сланцевим нафті і газу, скоро дасть про себе знати.

Що таке газогідрат? Це кристалічна сполука, яка утворюється з води і газу при необхідній температурі і тиску. За виглядом схожий на звичайний лід. На дотик – гладкий і холодний. Не має запаху. Горить блідо-блакитним полум'ям. В одному кубічному метрі газогідрату міститься набагато більше енергії, ніж у кубометрі природного газу. Один кубометр «горючого льоду» дорівнює 164 кубометрам природного газу в газоподібному стані. На 1 літрі газогідрату автомобіль може проїхати близько 500 кілометрів, в той час як на 1 літрі природного газу автомобіль проїжджає лише 3 кілометри.

Невичерпне сховище енергії

Результати геологічних досліджень говорять про те, що світові запаси газогідратів становлять від 12 до 20 тис. гігатонн. Прогнозні запаси вуглеводнів в подальшому можуть зрости, оскільки досліджено далеко не всі ділянки, потенційно багаті на «горючий лід».

Великі запаси гідрату природного газу залягають на морських глибинах від 500 до 2500 метрів. Багато «горючого льоду» знаходиться також і в арктичних надрах.

За оцінками геологів, запаси газогідрату перевищують за своїми обсягами всі відомі на планеті джерела енергії. Ще немає повної картини того, скільки гідрату природного газу міститься у земних надрах, але навіть за заниженими приблизними оцінками можна впевнено говорити про те, що це найбільший енергетичний резерв, на даний момент доступний людству.

Енергетичний потенціал метангідрату більший, ніж у нафти, вугілля, сланцю і торфу разом узятих. Якщо будуть знайдені прийнятні технології недорогого і екологічно-безпечного видобутку, цього палива має вистачити на багато століть.

За оцінками геологів, в арктичних широтах Сибіру і Північної Америки в родовищах гідрату концентрація газу становить від 60 до 80 %, що набагато більше, ніж на морських родовищах, де наповнюваність газом, як правило, не перевищує 20 %. При цьому морські поклади значно більші за арктичні континентальні.

Родовища газогідратів вже виявлені біля берегів США, Канади, Мексики, Японії, Південної Кореї, Індії, Китаю, у Середземному, Чорному, Каспійському і Південно-Китайському морях. У шельфовій зоні біля України також присутні запаси метангідрату.

Геологи припускають, що родовища гідрату природного газу розташовані на значно більших площах, ніж ті, що відомі вже зараз.

Залишається невирішеним питання, як знизити собівартість видобутку і як використовувати ці багатства, не порушивши екологічну рівновагу в навколишньому середовищі?

Гонитва за «горючим льодом» розпочалася

Багато розвинених країн вже зараз серйозно розглядають гідрат природного газу як дуже перспективний напрямок для енергетики найближчого майбутнього.

Перший промисловий видобуток метану з гідратів був налагоджений в Сибіру. На Месоаякському газовому полі в Росії вже багато років природний газ одержують з метангідрату. Від родовища прокладений газопровід до Норильська.

Незважаючи на лідерство у видобутку вуглеводнів із сланцевих порід, США серйозно цікавляться видобутком газогідратів. Конгрес виділив перші 50 млн доларів на розробку програми включення нового палива в енергетичний баланс країни. За оцінками американських експертів, потреба країни в енергії в найближчі п'ять років збільшиться на 30 %, тому будь-які нові варіанти отримання палива будуть дуже доречні.

Активно освоюють новий вид палива японці. В Японії немає нафти і газу, весь обсяг доводиться імпортувати, але натомість ця країна володіє великими запасами метану, який знаходиться на морському дні. Японці ставлять перед собою мету вийти на рівень комерційного, промислового видобутку газогідрату, отримавши нове, майже невичерпне джерело енергії. Щоб якомога швидше вийти на потрібний результат, Японія одночасно відпрацьовує технології видобутку як з морського дна, так і в арктичних широтах.

Пробне буріння в канадській Арктиці показало, що видобутий лід заповнений газом на 80%. Повномасштабну розробку родовища, яке знаходиться в 70 кілометрах від японського узбережжя, планується розпочати вже в 2018 р.

За оцінкою JOGMEC, із наявними запасами метангідратів на шельфі країни Японія може покрити свої потреби в природному газі на 100 років вперед.

Про свої успіхи в питанні виходу на промисловий видобуток гідратів заявили і китайці. Китаю першому вдалося підняти «горючий лід» з морського дна. Родовище розташоване на дні Південно-Китайського моря в 285 кілометрах від Гонконгу. З травня поточного року з родовища щодня видобувається 16 тисяч кубометрів природного газу з гідратів.

Канада, що володіє великими запасами енергетичних ресурсів, також працює над освоєнням промислової технології видобутку метангідрату, як самостійно, так і спільно з японцями.

Для видобутку «горючого льоду» потрібні нові технології

Жодна країна в світі не змогла вийти на налагоджену промислову технологію видобутку нового палива. Складність видобутку газогідрату

полягає в тому, що, за припущенням дослідників, під шаром метанового льоду знаходяться величезні газові бульбашки.

Розгерметизація такої бульбашки і потрапляння великого об'єму метану в атмосферу може призвести до екологічної катастрофи великого масштабу. Тому йде пошук технології, яка дасть можливість видобувати газ, не допускаючи його витоків в атмосферу.

Питання виходу технологій на комерційний рівень – це лише питання часу. Спочатку нафта і газ зі сланцевих порід через їх високу собівартість також не могли конкурувати з традиційним видобутком.

Але за два десятиліття американці настільки просунулися вперед, що вартість видобутку зі сланцевих порід знизилася до рівня традиційного. Це дало можливість сланцевим вуглеводням стати успішним конкурентом на світовому енергетичному ринку.

Поява газогідрату свідчить про одну важливу тенденцію – газ стає найважливішим енергетичним ресурсом. Насамперед, тому, що його багато. Запаси метангідрату перевищують існуючі обсяги традиційного і сланцевого газу в 50 разів, цього вистачить не на одне століття активної експлуатації.

Газ метан у перспективі замінить собою традиційні нафтопродукти, і вже зараз прийшов час створювати нові двигуни та обладнання, які будуть працювати на метані. Успіхи японських і китайських геологів можуть сигналізувати про швидке настання нової енергетичної епохи.

(вгору)

Додаток 94

29.05.2017

Швейцарці проголосували за отказ от «мирного» атома

Швейцарці поддержали постепенный отказ от атомной энергетики и переход на возобновляемые источники. В пользу «зеленых» технологий в энергетике проголосовали 58 % швейцарцев на референдуме ([BIOWATT](#)).

Конкретной даты полного перехода на альтернативную энергетику швейцарские законодатели пока не установили – в соответствии с предложенной реформой, это должно произойти, когда истечет срок эксплуатации всех пяти АЭС страны.

Сейчас эти АЭС вырабатывают треть от объемов электроэнергии, которые потребляет Швейцария. Наибольшую часть электроэнергии производят гидроэлектростанции. Энергетическая реформа также предусматривает усиление внимания к энергоэффективности.

Реформе сопротивляется правая Швейцарская народная партия, которая заявляет о вероятном подорожании электроэнергии вследствие перехода к возобновляемым источникам.

Швейцарская власть начала подготовку к закрытию АЭС в 2011 г. после катастрофы на японской Фукусиме. Правительство Конфедерации в 2016 г. приняло план развития энергетики до 2050 года, согласно которому новые

АЭС уже не будут строить, а постепенно будут переходить на энергию ветра, солнца и биотопливо.

[\(вверх\)](#)

Додаток 95

02.06.2017

Прошкин О.

В Швейцарии разработали дешевый и стабильный перовскитный солнечный элемент

Лаборатория Федеральной политехнической школы Лозанны (EPFL, Швейцария) в сотрудничестве с компанией Solaronix изготовила гибридный двухмерно-трехмерный перовскитный солнечный элемент. Его конфигурация сочетает в себе повышенную стабильность двухмерных перовскитов с трехмерной формой, которая позволяет эффективно впитывать свет всего видимого спектра и передавать электрические заряды (24news.com.ua).

Таким образом, удалось создать сверхстабильные солнечные элементы размером 10X10 см и используя для этого промышленные технологии печати. В результате ячейки проработали больше 10 000 часов с постоянной эффективностью 11,2 % и нулевыми потерями производительности в стандартных условиях.

Перовскитовые солнечные элементы – дешевый и эффективный источник солнечной энергии с огромным потенциалом для коммерциализации. Но даже несмотря на то, что некоторые из них достигают КПД 22 %, их нестабильность не позволяет им выйти на рынок.

[\(вверх\)](#)

Додаток 96

24.05.2017

Обсуждены задачи, стоящие перед НАНА

24 мая на расширенном заседании Президиума Национальной академии наук Азербайджана обсужден План мероприятий, составленный с целью исполнения задач, вытекающих из постановления Общего собрания от 28 апреля 2017 г. ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

Выступивший на мероприятии президент НАНА, академик А. Ализаде отметил, что на заседании был подробно обсужден отчет о научной и научно-организационной деятельности НАНА в 2016 г., принято соответствующее решение в связи с его утверждением. В постановлении Президиуму НАНА даны поручения по ряду вопросов, предстоящих реализации в академии в 2017 г.

После обсуждений был утвержден План мероприятий в связи с исполнением постановления Общего собрания НАНА от 28 апреля 2017 г.

В План мероприятий вошли вопросы касательно продолжения исполнения поставленных Президентом И. Алиевым задач относительно развития науки, обеспечения активного участия НАНА в реализации «Стратегических дорожных карт национальной экономики и основных секторов экономики», отдачи предпочтения научным исследованиям в приоритетных направлениях НАНА и других важных вопросов.

Кроме того, в Плате мероприятий нашли свое отражение расширение научно-исследовательских работ в области биотехнологий, генной инженерии и биофизики, расширение кадровой подготовки, отдача предпочтения исследованиям в области экологии, геологии, биологии Каспийского моря, обеспечение приоритетности научных исследований в направлении азербайджановедения, расширение мер, предпринимаемых в области интеграции международных научных связей, науки и образования, формирование материально-технической базы и кадрового потенциала Парка высоких технологий НАНА, обеспечение осуществления комплексных мер в направлении построения соответствующей инфраструктуры, усиление информационного обеспечения науки в рамках проекта «Электронная наука», расширение исследований в области информационных технологий и других вопросов.

[\(вверх\)](#)

Додаток 97

26.05.2017

Эмин-Терьян Григор

Должна остаться! Академия продолжит свою миссию.

<...> Участников собрания интересовали многие проблемы, но главную озабоченность вызвали два вопроса: дальнейшая судьба НАН и перспектива упразднения ученой степени доктора наук. Дело в том, что в последнее время в ряде СМИ появились критикующие НАН и ВАК публикации, интервью с некоторыми учеными и госчиновниками, в которых ставился вопрос о целесообразности деятельности Академии наук «в том виде, в каком она существует с советских времен». Ходили слухи о том, что Госкомнауки собирается «проглотить» ВАК, а также упразднить двухступенчатую систему ученых степеней и перейти к одноступенчатой [\(Поиск\)](#).

Выступивший перед членами Общего собрания председатель Госкомнауки С. Арутюнян напомнил о принятой в октябре прошлого года новой программе работы правительства, в научном разделе которой есть требование модернизировать ВАК с тем, чтобы создать систему степеней, соответствующую европейским канонам. По словам С. Арутюняна, это должны сделать Госкомнауки и НАН.

Кроме того, программа правительства требует уже в 2017 г. ограничить 70 годами возрастной ценз при занятии административных должностей в научно-исследовательских организациях и начиная с 2018 г. увеличить

финансирование прикладных и экспериментально-конструкторских программ и программ оборонного и двойного назначения.

Обосновывая необходимость модернизации ВАК, председатель Госкомнауки заявил, что пришедшая из СССР модель устарела, так как появились новые области науки, например нанотехнология, наука о жизни, наукометрия. Следовательно, необходимо создавать паспорта новых специальностей. Он заявил, что ему все равно, какая будет система ученых степеней – двух- или одноступенчатая. Лишь бы она была сопоставима с системами, принятыми в европейских странах.

С. Арутюнян сообщил также, что он инициировал проверку с целью выяснить, какой процент из числа защитивших диссертации лиц остается в науке и образовании. Оказалось, это всего лишь 14,3 % за последние 10 лет. Остальные «занимаются неизвестно чем». Причем эта цифра намного ниже в таких областях, как экономика – 2,4 %, педагогика – 2,9 %, правоведение – 1,8 %. И это при том, что каждый год защищается примерно 500 кандидатских и 35-40 докторских диссертаций.

Опасения участников собрания относительно дальнейшей судьбы НАН развеял президент Армении С. Саргсян. Он заявил: «Я не разделяю мнения о том, что Академия наук исчерпала себя, завершила свою миссию и не нужна. Если бы я был с этим согласен, мы давно бы сделали шаги в этом направлении. Мое желание – провести оптимизацию. Чтобы те учреждения, которые существуют на бумаге, стали реальными. Я считаю, что те организации, где мало людей и нет результатов, надо оптимизировать, при этом усилив те участки, которые поднимают престиж нашей страны, работают и развивают науку в Армении». С. Саргсян предложил членам академии самим проявить инициативу, так как «ни для кого не секрет, что в НАН имеются такие учреждения и подразделения».

Один из участников собрания предложил для экономии средств соединить Госкомнауки и НАН, обосновывая свое предложение тем, что эти два учреждения, мол, заняты одним и тем же делом и что «в России такое уже сделано». Комитет, по его мнению, займется финансированием и административным управлением, академические институты будут подчиняться председателю Госкомнауки, а академики займутся наукой. Он заявил также, что финансирование 700 научных тем, выделяемое группам, состоящим из трех-четырех ученых, – это распыление средств и что для оптимизации надо сократить число тем и укрупнить эти коллективы.

Президент страны не согласился с предложением, касающимся НАН, заявив, что это неприемлемо, так как наука сконцентрирована не только в академических институтах, и у Госкомнауки имеются также и другие задачи. Отвечая на вопрос о тематическом финансировании и о том, надо ли что-то менять внутри НАН, С. Саргсян сказал: «Это вы должны предлагать, а не я. Я – за оптимизацию и против распыления, но это должны решать специалисты. Будет слишком, если я начну заниматься еще и тематикой... Мое мнение:

Академия наук должна остаться». Завершил президент свое выступление под аплодисменты зала.

Дискуссия несколько отодвинула на второй план доклад президента НАН. Р. Мартirosян рассказал об основных событиях отчетного года. Так, в частности, прошли выборы руководства НАН, в результате которых состав президиума обновился на 40 %. В 2016 г. в авторитетных иностранных научных периодических изданиях были опубликованы 831 статья, 22 монографии. По словам Р. Мартirosовича, среди 10 стран Черноморского бассейна наука Армении занимает четвертое место, хотя по уровню финансирования находится на последнем.

В 2016 г. НАН из госбюджета получила примерно 5 миллиардов драм (около 10 миллионов долларов), по линии международных программ – 1 миллиард, за договорные работы и услуги – 800 миллионов драм. Академик представил самые важные результаты и прикладные разработки, полученные за отчетный период в научных организациях НАН. Рассказывая о международном сотрудничестве, он отметил создание в Армении совместных с иностранными научными центрами лабораторий, в частности с Национальным центром научных исследований Франции – CNRS. В прошлом году были проведены переговоры или подписаны договоры и меморандумы с обеими академиями наук КНР, с АН Румынии, Молдовы, Индии, Грузии. Продолжается сотрудничество с «Рос-космосом».

По положению на 1 января 2017 г. в составе НАН работали 52 академика и 54 члена-корреспондента. Общее число работников НАН – 4041, из них – 2444 являются научными сотрудниками.

[\(вверх\)](#)

Додаток 98

21.05.2017

У нинішньому році практика продукування академічного плагіату завдасть Україні 4 млрд грн збитків

Неекономічні збитки від діяльності псевдонаукових корпорацій, які заохочують академічний плагіат, ще більш руйнівні [\(Дзеркало тижня, Україна\)](#).

Діяльність псевдонаукових копораций мафіозного типу, які зробили плагіат у дисертаціях типовою практикою української науки, завдає державі колосальних економічних збитків. У нинішньому році збиток від їх діяльності становитиме понад 4 млрд грн.

Про це йдеться у [зверненні](#) групи «Диссергейт» і наукової громадськості до Президента України П. Порошенка, яке оприлюднило DT.UA.

«Рахунок прямих збитків, спричинених продукуванням ними (корпораціями. – ред.) академічних плагіаторів і псевдонауковців, йде на мільярди гривень. За експертними оцінками, плагіат містять щонайменше 30 % від загальної кількості докторських і кандидатських дисертацій,

захищених за період з 1993 р. по квітень 2017-го. Володарі отриманих за плагіат наукових ступенів, одержуючи доплати за них та за вчені звання і займаючи посади, які б вони без цих ступенів не мали права посісти, у цьому році коштуватимуть державному бюджету України понад 4 мільярди грн», – цитує документ Л. Суржик у своєму матеріалі для DT.UA.

До звернення додаються [вихідні дані для розрахунку бюджетних коштів](#), виділених на доплати для 30 % осіб (плагіаторів) від загальної кількості докторів/кандидатів – професорів/доцентів України.

Зазначається, що автори звернення вказують на те, що неекономічні збитки від діяльності псевдонаукових корпорацій ще більш руйнівні.

«Це – корупція, моральне розтління студентської молоді, моральна і духовна деградація суспільства, катастрофічне зниження якості вищої (як наслідок – і середньої) освіти, фактична відсутність захисту прав інтелектуальної власності», – наводить Л. Суржик позицію групи «Диссергейт».

Цей негативний відбір веде до деградації освіти і науки, що вже у найближчій перспективі може сприяти ослабленню технологічної безпеки країни і зниження конкурентоспроможності української економіки.

Детальніше про проблему засилля академічного плагіату в Україні читайте в матеріалі Л. Суржик «[Чотири мільярди на плагіат](#)» у тижневику «Дзеркало тижня. Україна».

([вгору](#))

Додаток 99

22.05.2017

Ірина Констанкевич: Наука має бути наскрізним пріоритетом державної політики

Українська наука приречена на стагнацію та повільний занепад, якщо держава не гарантує належне бюджетне фінансування цієї сфери, підтримку наукових шкіл та лабораторій ([«УКРОП»](#)).

Про це заявила народний депутат України від партії УКРОП, член парламентського Комітету з питань науки і освіти І. Констанкевич під час церемонії вручення державних нагород і відзнак Scopus Awards Ukraine до Дня науки, а також премій Кабінету Міністрів України за розробку та впровадження інноваційних технологій.

«На жаль, 1,7 % ВВП державного фінансування науки, які гарантовані законом, сьогодні не забезпечуються. І якщо й надалі буде така критична ситуація, ми приречені перетворитися на маргінальну країну», – зауважила політик.

На думку І. Констанкевич, місце та роль будь-якої держави у світі пов'язані з її спроможністю виробляти, споживати й застосовувати нові знання та технології.

Водночас в Україні існує низка перешкод для розвитку потенціалу університетської науки. Так, зокрема, розвиток цієї важливої сфери гальмує тотальне скорочення видатків та низькі, у 20 разів менші, ніж у європейських колег, зарплати молодих науковців.

«Молоді вчені майже всі за кордоном. З чого проростати зерну науки? Але головна проблема сьогодні – це стратегія. Ми не можемо собі дозволяти розпорошувати наші зусилля та ресурси. Наука має бути окремим наскрізним пріоритетом державної політики», – наголосила І. Констанкевич.

На думку народного депутата, необхідне поетапне збільшення державної підтримки науки хоча б до рівня, встановленого чинним законодавством, – це 1,7 % ВВП, та розумний розподіл цих коштів.

Також І. Констанкевич вважає за необхідне звільнити від сплати податків і ввізного мита обладнання й витратні матеріали для наукової та науково-технічної діяльності, спростити процедуру створення господарських товариств науковими організаціями, врегулювати правовідносини в царині інтелектуальної власності.

([вгору](#))